ΜΟΤΣΙΟΛΑΣ ΣΙΔΕΡΗΣ
ΑΙΡΕΤΟΣ ΠΥΣΠΕ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ
6937810060
e-mail:smotsiolas@yahoo.gr
http://motsiolassideris.blogspot.com/

ΣΕΝΑΡΙΑ ΓΙΑ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ, ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ ΔΥΝΑΤΑΙ ΝΑ ΓΙΝΟΥΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΕΣ ΚΑΤΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ

1.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες διαπιστώνουν ότι η κατανόηση νέων γνωσιακών δεδομένων επιτυγχάνεται, όταν ο αναγνώστης μπορεί να κάνει συσχετίσεις μεταξύ των δεδομένων αυτών.

Β. Περιγραφή σεναρίου

Εκπαιδευτικός επισημαίνει ότι πολλοί μαθητές δυσκολεύονται να κατανοήσουν τα κείμενα των σχολικών εγχειριδίων, παρά το γεγονός ότι τους εξηγεί τις άγνωστες λέξεις και άλλα δύσκολα σημεία.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στους εκπαιδευτικούς της περιφερείας σας να κάνουν και πώς, ώστε να διευκολύνουν τους μαθητές στην κατανόηση του σχολικού εγχειριδίου και του λοιπού εκπαιδευτικού υλικού;

2.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες διαπιστώνουν ότι οι μαθητικές ομάδες μπορούν να γίνουν *κοινότητες μάθησης και ανάπτυξης* μέσω της διάδρασης και της ανταλλαγής εμπειριών, απόψεων, επεξηγήσεων και επιχειρημάτων.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Πολλοί εκπαιδευτικοί προβληματίζονται αν οι διερευνητικές διαδικασίες στο σχολείο πρέπει να γίνονται ατομικά, για να αναπτύσσονται οι νοητικές και διερευνητικές δεξιότητες κάθε μαθητή, ή ομαδικά, για να προωθείται η κοινωνικοποίησή τους. Αρκετοί τάσσονται υπέρ των ατομικών εργασιών, λόγω των αναπτυξιακών τους δυνατοτήτων, θεωρώντας ταυτόχρονα ότι το σχολείο παρέχει άλλες ευκαιρίες κοινωνικοποίησης. Το θέμα ανακύπτει και σε επιμορφωτική συνάντηση που είχατε με εκπαιδευτικούς της περιφέρειάς σας.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τους προβληματισμούς που περιγράφει το σενάριο;

2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στους εκπαιδευτικούς της περιφέρειάς σας να κάνουν και πώς, ώστε να αξιοποιήσουν τις δυνατότητες που παρέχουν οι κοινότητες μάθησης για την νοητική και κοινωνική ανάπτυξη και για την προώθηση της βαθύτερης κατανόησης της διδασκόμενης γνώσης;

3.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες διαπιστώνουν ότι το διδακτικό πλαίσιο στήριξης και φθίνουσας καθοδήγησης έχει δυνατότητες να βοηθήσει τους μαθητές να αναπτυχθούν γνωστικά και να περάσουν από την καθοδηγούμενη και υποβοηθούμενη στην αυτόνομη μάθηση. Η δυνατότητα αυτή μεγιστοποιείται, όταν οι ατομικές γνωστικές διαδικασίες συμπράττουν με τις αντίστοιχες των συμμαθητών τους και αξιοποιούν τα διαθέσιμα γνωστικά εργαλεία και σύμβολα.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Εκπαιδευτικοί της περιφέρειάς σας εκφράζουν προβληματισμό για τις δυνατότητες των μαθητών να εργασθούν παραγωγικά έξω από το πλαίσιο άμεσων και δασκαλοκεντρικών διδασκαλιών.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στους εκπαιδευτικούς της περιφερείας σας να κάνουν και πώς, ώστε να αξιοποιήσουν τις δυνατότητες ενός υποστηρικτικού διδακτικού πλαισίου για τη σταδιακή μετάβαση στην αυτενεργό μάθηση;

4.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Ένας από τους αναπτυξιακούς σκοπούς της εκπαίδευσης είναι να βοηθήσει τους μαθητές να περάσουν από την καθοδηγούμενη και υποβοηθούμενη στην αυτόνομη μάθηση. Για την επίτευξη του σκοπού αυτού, ο δάσκαλος πρέπει σε πλαίσιο φθίνουσας καθοδήγησης να βοηθήσει τους μαθητές να κατακτήσουν την εννοιολογική γνώση (conceptual scaffolding) του διδασκόμενου μαθήματος και να αναπτύξουν την ικανότητα να μαθαίνουν διερευνώντας.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Αρκετοί εκπαιδευτικοί δεν επικεντρώνουν τη διδασκαλία τους στην ανάπτυξη των βασικών εννοιών του μαθήματος, τις οποίες απλώς παραθέτουν ως νέους όρους και ως άγνωστες λέξεις. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα οι μαθητές να μην αναπτύσσουν τις βασικές έννοιες, που είναι αναγκαίες για τη βαθύτερη κατανόηση της διδασκόμενης σχολικής γνώσης.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με το πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευτικοί;

2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στους εκπαιδευτικούς της περιφερείας σας να κάνουν και πώς, για να βελτιωθεί η κατάσταση;

5.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονες αντιλήψεις για την παραγωγή λόγου και με τη διεθνή διδακτική πρακτική, η εμπλοκή των μαθητών σε προσυγγραφικές δραστηριότητες συλλογής και ταξινόμησης του υλικού που θα αποτελέσει το περιεχόμενο του κειμένου συμβάλλει στη δημιουργία αποτελεσματικότερων κειμένων. Οι δραστηριότητες αυτές συντελούν στην καλλιέργεια της κειμενικής ικανότητας των μαθητών, στοιχείο που συνιστά βασικό στόχο του μαθήματος της γλώσσας.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Ε΄ / Στ΄ Δημοτικού. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** Σε συγκεκριμένη ενότητα του εγχειριδίου της νεοελληνικής γλώσσας ο δάσκαλος εμπλέκει τους μαθητές σε δραστηριότητα παραγωγής περιγραφικού κειμένου. Παρόλο που η άσκηση του σχολικού βιβλίου συνοδεύεται από ερωτηματολόγιο ως μέσο συλλογής υλικού σε προσυγγραφικό επίπεδο, το οποίο οι μαθητές επεξεργάζονται, κάποιοι μαθητές δεν καταφέρνουν να παραγάγουν κείμενο ικανοποιητικό ως προς το περιεχόμενό του, ενώ άλλοι δυσκολεύονται να ξεκινήσουν.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέονται οι σύγχρονες διδακτικές αντιλήψεις παραγωγής λόγου με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Προτείνετε εναλλακτικούς τρόπους κατευθυνόμενων και μη κατευθυνόμενων προσυγγραφικών δραστηριοτήτων συλλογής και ταξινόμησης υλικού.

6.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με διεθνείς θεωρητικές αντιλήψεις για την παραγωγή λόγου και τη διεθνή διδακτική πρακτική στην συγγραφική ικανότητα, οι μαθητές κατά τη συγγραφή της πρώτης κειμενικής εκδοχής, η οποία θα υποστεί αξιολόγηση και αναθεώρηση κατά το μετασυγγραφικό στάδιο, δεν είναι σκόπιμο να σπαταλούν χρόνο στη διόρθωση μορφοσυντακτικών και ορθογραφικών λαθών, κάτι που θα πραγματοποιηθεί στη φάση της γλωσσικής επιμέλειας του κειμένου (editing). Αντίθετα, στο κυρίως συγγραφικό στάδιο ασχολούνται με τη δομή και το περιεχόμενο του κειμένου, σύμφωνα με την εργασία τους στην προσυγγραφική φάση, ώστε να μη διασπάται η προσοχή τους κατά την κειμενική σύνθεση.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα**: Τάξη: Ε΄ / Στ΄ Δημοτικού. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα**: Ο δάσκαλος έχει θέσει στους μαθητές τη δραστηριότητα της σύνθεσης περιγραφικού κειμένου. Στις οδηγίες που τους δίνει πριν από τη συγγραφή του κειμένου περιλαμβάνεται και η ιδιαίτερη προσοχή στα ορθογραφικά και τα λεξιλογικά λάθη, όπως και στη

χρήση των σημείων στίξης χωρίς να τους διευκρινίσει σε ποια φάση του διαδικαστικού προτύπου λαμβάνουν χώρα οι δραστηριότητες αυτές. Αποτέλεσμα είναι οι μαθητές να διακόπτουν τον ειρμό τους κατά τη σύνθεση του κειμένου τους σε ενέργειες διόρθωσης γλωσσικών λαθών, με συνέπεια την παραγωγή μη αποτελεσματικών κειμένων από τους μη ικανούς στην παραγωγή γραπτού λόγου μαθητές.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέονται οι σύγχρονες διεθνείς αντιλήψεις για τη σύνθεση κειμένου με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στους εκπαιδευτικούς της περιφερείας σας να κάνουν και πώς, για να καθοδηγήσουν αποτελεσματικά τους μαθητές, πριν εμπλακούν στη συγγραφή της πρώτης εκδοχής του κειμένου τους;

7.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονες απόψεις για τη διδασκαλία της γραμματικής της μητρικής γλώσσας, τα μορφοσυντακτικά φαινόμενα (κλήση, παραγωγή και σύνθεση) διδάσκονται στους μαθητές μέσω των τριών ακόλουθων φάσεων: επαγωγική παρουσίαση, πρακτική εξάσκηση και παραγωγή λόγου, με στόχο την ανακαλυπτική συναγωγή του κανόνα, την εμπέδωσή του μέσω της επανάληψης και την ανάκληση και εφαρμογή του στην καθημερινή επικοινωνία.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Ε΄ / Στ΄ Δημοτικού. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** Κατά τη διδασκαλία συγκεκριμένου γραμματικού φαινομένου ο δάσκαλος, κατά την πάγια τακτική των περασμένων δεκαετιών, διδάσκει το φαινόμενο με την παραγωγική μέθοδο (παρουσίαση του κανόνα και παραδείγματα εμπέδωσης).

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Σχολιάστε τον τρόπο διδασκαλίας που επέλεξε ο δάσκαλος.
2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους παρουσίασης των γραμματικών φαινομένων και κανόνων στους μαθητές.

8.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονες απόψεις για τη διδασκαλία της γραμματικής της μητρικής γλώσσας, τα μορφοσυντακτικά φαινόμενα (κλήση, παραγωγή και σύνθεση) διδάσκονται στους μαθητές μέσω των τριών ακόλουθων φάσεων: επαγωγική παρουσίαση, πρακτική εξάσκηση και παραγωγή λόγου, με στόχο την ανακαλυπτική συναγωγή του κανόνα, την εμπέδωσή του μέσω της επανάληψης και την ανάκληση και εφαρμογή του στην καθημερινή επικοινωνία.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Ε΄ / Στ΄ Δημοτικού. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.

2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** Κατά τη διδασκαλία συγκεκριμένου γραμματικού φαινομένου ο δάσκαλος αποφεύγει να εμπλέξει τους μαθητές στις προτασιακές ασκήσεις (συμπλήρωση κενών και μετατροπής φράσεων/προτάσεων) του βιβλίου θεωρώντας τις παρωχημένες και απότοκες του συμπεριφοριστικού μαθησιακού προτύπου.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Σχολιάστε τον τρόπο διδασκαλίας που επέλεξε ο δάσκαλος.
2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους εξάσκησης των μαθητών στα γραμματικά φαινόμενα.

9.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονες απόψεις για τη διδασκαλία της γραμματικής της μητρικής γλώσσας, τα μορφοσυντακτικά φαινόμενα (κλήση, παραγωγή και σύνθεση) διδάσκονται στους μαθητές μέσω των τριών ακόλουθων φάσεων: επαγωγική παρουσίαση, πρακτική εξάσκηση και παραγωγή λόγου, με στόχο την ανακαλυπτική συναγωγή του κανόνα, την εμπέδωσή του μέσω της επανάληψης και την ανάκληση και εφαρμογή του στην καθημερινή επικοινωνία.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Ε΄ / Στ΄ Δημοτικού. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** Κατά τη διδασκαλία συγκεκριμένου γραμματικού φαινομένου ο δάσκαλος αποφεύγει να εμπλέξει τους μαθητές σε διαδικασίες ρητής συναγωγής του γραμματικού κανόνα, θεωρώντας παραδοσιακές και παρωχημένες τέτοιου είδους δραστηριότητες, και εμμένει στη διαισθητική προσέγγιση των γραμματικών δομών κάποιων κειμένων από τους μαθητές.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Σχολιάστε τον τρόπο διδασκαλίας που επέλεξε ο δάσκαλος.
2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους παρουσίασης των γραμματικών κανόνων στους μαθητές.

10.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονες απόψεις για τη διδασκαλία της γραμματικής της μητρικής γλώσσας, τα γραμματικά φαινόμενα δε διδάσκονται στους μαθητές μόνο στη δομική αλλά και στη λειτουργική / πραγματολογική τους διάσταση μέσω της επεξεργασίας του λόγου εντός του πλαισίου στο οποίο δημιουργήθηκε και αξιοποιείται.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Δ΄ / Ε΄ / Στ΄ Δημοτικού. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** Κατά τη διδασκαλία συγκεκριμένου γραμματικού φαινομένου ο δάσκαλος εμμένει στη κλίση των μερών του

λόγου και στη σύνταξη των προτάσεων, κατά το παραδοσιακό πρότυπο, χωρίς να εστιάζει και στη σημασιολογική και λειτουργική διάσταση του λόγου.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Σχολιάστε τον τρόπο διδασκαλίας που επέλεξε ο δάσκαλος βάσει και των σύγχρονων παραδοχών για τη διδασκαλία της γραμματικής.
2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους διδασκαλίας της λειτουργικής διάστασης των γραμματικών δομών στους μαθητές τόσο σε επίπεδο προσφοράς της νέας γνώσης, όσο και σε επίπεδο πρακτικής άσκησης και παραγωγής λόγου.

11.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με τη σύγχρονη διεθνή διδακτική πρακτική στη διδασκαλία της γραμματικής της μητρικής γλώσσας, τα γραμματικά φαινόμενα διδάσκονται στους μαθητές σε σχέση με το κειμενικό είδος στο οποίο απαντούν με μεγάλη συχνότητα για συγκεκριμένους επικοινωνιακούς λόγους (γραμματική των κειμενικών ειδών). Η συγκεκριμένη διδακτική φιλοσοφία διέπει και τα ισχύοντα αναλυτικά προγράμματα σπουδών και τα διδακτικά εγχειρίδια.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Ε΄ / Στ΄ Δημοτικού. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** Κατά τη διδασκαλία συγκεκριμένου γραμματικού φαινομένου ο δάσκαλος εμμένει στη δομική διάστασή του (κλιτικό σύστημα, κανόνες σχηματισμού) κατά το παραδοσιακό και το δομιστικό πρότυπο χωρίς να εστιάζει και στη συσχέτισή του με συγκεκριμένα είδη λόγου παρά τις σχετικές πληροφορίες και ασκήσεις του σχολικού εγχειριδίου.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Σχολιάστε τον τρόπο διδασκαλίας που επέλεξε ο δάσκαλος βάσει και των σύγχρονων παραδοχών για τη διδασκαλία της γραμματικής.
2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους διδασκαλίας της κειμενικής διάστασης των γραμματικών δομών στους μαθητές τόσο σε επίπεδο προσφοράς της νέας γνώσης, όσο και σε επίπεδο πρακτικής άσκησης και παραγωγής λόγου.

12.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Στο πλαίσιο της καλλιέργειας πρακτικών λειτουργικού και κοινωνικού γραμματισμού στους μαθητές, στοιχείο που αποτελεί σε διεθνές επίπεδο στόχο της γλωσσικής διδασκαλίας, οι μαθητές καλούνται να εξασκηθούν στην παραγωγή και πρόσληψη αναφορικών και κατευθυντικών ειδών λόγου, τα οποία διδάσκονται σε

σχέση με τη δομή, το περιεχόμενο και το ύφος τους και σε συνάρτηση με το στόχο που επιτελούν, τον αποδέκτη και το καταστασιακό πλαίσιο σύνθεσης και ερμηνείας τους.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Ε΄ / Στ΄ Δημοτικού. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** Σε δραστηριότητα παραγωγής αφηγηματικού λόγου οι μαθητές δεν καταφέρνουν να αξιοποιήσουν το ερωτηματολόγιο και τον πίνακα ελέγχου που συνοδεύουν την άσκηση στο σχολικό εγχειρίδιο, αλλά παράγουν κείμενο με χαλαρά συνδεδεμένα τα νοήματα και χωρίς αποτελεσματική αξιοποίηση του χρονικού άξονα, που διέπει τα αφηγηματικά κείμενα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη κειμενοκεντρική διδασκαλία των ειδών λόγου με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους διδασκαλίας των ειδών λόγου τόσο ως προς τη δομή τους, όσο και ως προς τη γλωσσικές επιλογές και το ύφος που τα χαρακτηρίζουν.

13

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Στο πλαίσιο της καλλιέργειας πρακτικών λειτουργικού και κοινωνικού γραμματισμού στους μαθητές, στοιχείο που αποτελεί σε διεθνές επίπεδο στόχο της γλωσσικής διδασκαλίας, οι μαθητές καλούνται να εξασκηθούν στην παραγωγή και πρόσληψη αναφορικών και κατευθυντικών ειδών λόγου, τα οποία διδάσκονται σε σχέση με τη δομή, το περιεχόμενο και το ύφος τους και σε συνάρτηση με τον επικοινωνιακό στόχο που επιτελούν, τον αποδέκτη και το καταστασιακό πλαίσιο σύνθεσης και ερμηνείας τους.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Ε΄ / Στ΄ Δημοτικού. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** Σε δραστηριότητα παραγωγής περιγραφικού λόγου ο δάσκαλος παρουσιάζει τα δομικά και γλωσσικά χαρακτηριστικά του ανεξάρτητα από τις διαφοροποιήσεις τους σε σχέση με το συγγραφικό σκοπό (π.χ. πληροφόρηση, πειθώ), τον κειμενικό τύπο (π.χ. τουριστικός οδηγός, επιστημονικό άρθρο) και την επικοινωνιακή περίσταση (φορμαλιστική προσέγγιση των κειμενικών ειδών).

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη κειμενοκεντρική διδασκαλία των ειδών λόγου με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους αποφυγής της φορμαλιστικής προσέγγισης κατά τη διδασκαλία των κειμενικών ειδών και αξιοποίησης του ατομικών γλωσσικών πόρων των μαθητών.

14.

Α. Θεωρητικές παραδοχές
Έρευνες διαπιστώνουν ότι «η γνώση του περιεχομένου του μαθήματος» δεν αρκεί για να πετύχει η διδασκαλία. Είναι απαραίτητο τα Αναλυτικά Προγράμματα, τα σχολικά βιβλία, το συμπληρωματικό εκπαιδευτικό υλικό και ο εκπαιδευτικός να μετατρέπουν με προσθήκες και τροποποιήσεις την επιστημονική γνώση ενός γνωστικού αντικειμένου σε «παιδαγωγική γνώση περιεχομένου» (pedagogical content knowledge), προκειμένου στη σχολική της μορφή η επιστημονική γνώση να γίνει κατανοητή στους μαθητές και ενδιαφέρουσα.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: Ε΄ Δημοτικού
2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε μερικές τάξεις σχολείων της περιφέρειάς σας παρατηρείται έλλειψη ενδιαφέροντος από τη μεριά των μαθητών και δυσκολίες στην κατανόηση του μαθήματος των Φυσικών Επιστημών. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα τη χαμηλή βαθμολογία των μαθητών και τα συνεπακόλουθα παράπονα των γονέων.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, για να αντιμετωπίσει τα προβλήματα μέσα από τη «διδάξιμη γνώση»;

15.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Σύμφωνα με σύγχρονες αντιλήψεις για την παραγωγή λόγου και με τη διεθνή διδακτική πρακτική, η εμπλοκή των μαθητών σε μετασυγγραφικές δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης της πρώτης κειμενικής εκδοχής που συνέθεσαν οι μαθητές συμβάλλει στη δημιουργία αποτελεσματικότερων κειμένων. Οι δραστηριότητες αυτές συντελούν στην καλλιέργεια της κειμενικής ικανότητας των μαθητών, στοιχείο που συνιστά βασικό στόχο του μαθήματος της γλώσσας.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. **Δεδομένα:** Τάξη: Ε΄ / Στ΄ Δημοτικού. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** Σε συγκεκριμένη ενότητα του εγχειριδίου της νεοελληνικής γλώσσας ο δάσκαλος εμπλέκει τους μαθητές σε δραστηριότητα παραγωγής επιχειρηματολογικού κειμένου. Παρόλο που η άσκηση του σχολικού βιβλίου συνοδεύεται από πίνακα ελέγχου ως μέσο αυτοαξιολόγησης σε μετασυγγραφικό επίπεδο, τον οποίο οι μαθητές επεξεργάζονται, κάποιοι μαθητές δεν καταφέρνουν να διορθώσουν με αποτελεσματικό τρόπο το αρχικό κείμενό τους τόσο σε επίπεδο δομής και περιεχομένου, όσο και σε επίπεδο γλώσσας και ύφους.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιο τρόπο συνδέονται οι σύγχρονες διδακτικές αντιλήψεις παραγωγής λόγου με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Προτείνετε εναλλακτικούς τρόπους μετασυγγραφικών δραστηριοτήτων αυτοαξιολόγησης των μαθητών.

16.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες επισημαίνουν ότι η φωνολογική επίγνωση συνδέεται με την αναγνωστική ικανότητα και, επομένως, η καλλιέργειά της, σε συνδυασμό με τη διδασκαλία των γραφοφωνημικών αντιστοιχιών, διευκολύνει την κατάκτηση του μηχανισμού της ανάγνωσης.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη Β΄, Μάθημα Γλώσσα, μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ο δάσκαλος της τάξης διαμαρτύρεται ότι οι μαθητές του, με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες, παρουσιάζουν δυσκολίες στην κατάκτηση του μηχανισμού της ανάγνωσης .

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο νομίζετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι προτείνετε και με ποια επιχειρήματα να κάνουν οι εκπαιδευτικοί και πώς, ώστε η διδασκαλία του μηχανισμού της ανάγνωσης να γίνει παιδαγωγικότερη και αποτελεσματικότερη;

17.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες αναφέρουν ότι η διαθεματική οργάνωση του περιεχομένου του Αναλυτικού Προγράμματος με την εξέταση θεμάτων που ενδιαφέρουν τους μαθητές, συντείνει στην αποτελεσματικότερη μάθηση. Αντίθετα, άλλες έρευνες ισχυρίζονται ότι μόνο η διδασκαλία ξεχωριστών γνωστικών αντικειμένων παρέχει στέρεες και καλά οργανωμένες γνώσεις στους μαθητές.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες οι τάξεις , Μάθημα: όλα τα γνωστικά αντικείμενα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Εκπαιδευτικοί εκφράζουν προβληματισμό για τη χρησιμότητα και την αποτελεσματικότητα των διαθεματικών εργασιών που συχνά συνοδεύουν συγκεκριμένες ενότητες των διαφορετικών μαθημάτων του Αναλυτικού Προγράμματος . Άλλοι, πάλι αναζητούν παιδαγωγικά κριτήρια και προϋποθέσεις για την αξιοποίησή τους.

Γ. Ερωτήσεις

1. Κατά τη γνώμη σας τα εν χρήσει διδακτικά βιβλία ποια θέση παίρνουν στην αντιπαράθεση των ερευνών που αναφέρεται παραπάνω;
2. Σε ποιες περιπτώσεις και κάτω από ποιες προϋποθέσεις θα προτείνατε στους εκπαιδευτικούς κάθε μία από τις δύο αυτές προσεγγίσεις;

18.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες διαπιστώνουν ότι οι μαθητικές ομάδες μπορούν να γίνουν *κοινότητες μάθησης και ανάπτυξης* μέσω της διάδρασης και της ανταλλαγής εμπειριών, απόψεων, επεξηγήσεων και επιχειρημάτων.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Δ’ τάξη

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Αρκετοί δάσκαλοι αμφισβητούν τις δυνατότητες των μαθητών της Δ’ τάξης να επεξεργαστούν σε μικρο-ομάδες των 3-4

μαθητών γραπτές και απεικονιστικές πηγές στο μάθημα της Ιστορίας, για να εντοπίσουν ιστορικές πληροφορίες και να τις σχολιάσουν.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες που παρέχουν οι κοινότητες μάθησης για κριτική προσέγγιση των πηγών;

19.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες διαπιστώνουν ότι οι μαθητικές ομάδες μπορούν να γίνουν *κοινότητες μάθησης και ανάπτυξης* μέσω της διάδρασης και της ανταλλαγής εμπειριών, απόψεων, επεξηγήσεων και επιχειρημάτων.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Στ τάξη

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Αρκετοί δάσκαλοι αμφισβητούν τις δυνατότητες των μαθητών της Στ τάξης να επεξεργαστούν σε μικρο-ομάδες των 3-4 μαθητών κριτικά γραπτές και απεικονιστικές πηγές στο μάθημα της Ιστορίας, για να εντοπίσουν τις ιστορικές πληροφορίες και την οπτική από την οποία είναι γραμμένες.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες που παρέχουν οι κοινότητες μάθησης για κριτική προσέγγιση των πηγών;

20.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες για τη σχολική μάθηση τονίζουν την ανάγκη στήριξης των μαθητών με επεξηγήσεις, νύξεις και οδηγίες μέχρι που να κατακτήσουν τα διδασκόμενα. Στη συνέχεια, στη λογική της φθίνουσας καθοδήγησης (fading scaffolding), τα εξωτερικά στηρίγματα πρέπει να υποχωρήσουν για να αυτο-ρυθμίζουν οι μαθητές τη διαδικασία της μάθησης.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Β και Γ τάξεις Δημοτικού

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Νεοδιόριστος δάσκαλος προσπαθεί να υποστηρίξει τους μαθητές του στην παραγωγή γραπτού λόγου αξιοποιώντας στο έπακρο εικόνες, ερωτήματα και σχήματα, που διεπίστωσε ότι βοηθούν τους μαθητές. Προς το τέλος της χρονιά όμως διεπίστωσε ότι οι μαθητές άρχισαν να δείχνουν όλο και μεγαλύτερη αδιαφορία. Ο εκπαιδευτικός αναρωτιέται που έκανε το λάθος.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να αξιοποιήσει ουσιαστικά τις δυνατότητες της ζώνης επικείμενης ανάπτυξης για τη μετάβαση από την υποστηριζόμενη και καθοδηγούμενη στην αυτόνομη μάθηση;

21
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Σύγχρονες τάσεις στη διδασκαλία της Ιστορίας επιχειρούν να εξισορροπήσουν τη γνώση του ιστορικού περιεχομένου με την ανάπτυξη ιστορικής μάθησης ικανοτήτων, όπως είναι η χρονολογική σκέψη, η ιστορική κατανόηση, η ιστορική ερμηνεία και η συσχέτιση με γεγονότα άλλων εποχών, αλλά και της σύγχρονης καθημερινής ζωής.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Στ τάξη Δημοτικού.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Δάσκαλοι της περιφέρειάς σας επιθυμούν και προσπαθούν να εμπλουτίσουν την αφηγηματική προσέγγιση της Ιστορίας με δραστηριότητες (β) ερμηνείας και κριτικής των ιστορικών δεδομένων, (β) συσχέτισής τους με καθημερινές καταστάσεις και (γ) κριτικής ανάλυσης. Όμως, παρά τις προσπάθειες τους δεν επιτυγχάνουν τα αναμενόμενα αποτελέσματα.
Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες όλων των μαθητών και να κερδίσει την ενεργητική συμμετοχή τους;

22.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Σύγχρονες τάσεις στη διδασκαλία της Ιστορίας επιχειρούν να εξισορροπήσουν τη γνώση του ιστορικού περιεχομένου με την ανάπτυξη ικανοτήτων, όπως η ιστορική ερμηνεία και η συσχέτιση με γεγονότα της σύγχρονης καθημερινής ζωής.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Δ τάξη.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Δάσκαλοι της περιφέρειάς σας επιθυμούν και προσπαθούν να εμπλουτίσουν την αφηγηματική προσέγγιση της Ιστορίας με δραστηριότητες (α) ερμηνείας των ιστορικών δεδομένων και (β) συσχέτισής τους με καθημερινές καταστάσεις. Όμως, παρά τις προσπάθειες τους δεν επιτυγχάνουν τα αναμενόμενα αποτελέσματα.
Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες όλων των μαθητών και να κερδίσει την ενεργητική συμμετοχή τους;

23.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Για τη διδακτική της Λογοτεχνίας η σχετική βιβλιογραφία προτείνει., μεταξύ άλλων, την παράλληλη μελέτη στην τάξη κειμένων που «συνομιλούν», προσεγγίζοντας το ίδιο –κοινωνικά αμφιλεγόμενο- ζήτημα από διαφορετικές οπτικές και θέσεις, συχνά, αντικρουόμενες.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Στ' Δημοτικού

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Πεπειραμένος δάσκαλος, που ετοιμάζει διδασκαλία στο πλαίσιο επιμορφωτικής ημερίδας, προγραμματίζει μια υποδειγματική επεξεργασία του προς διδασκαλία κειμένου από κάθε πλευρά με αρκετά στοιχεία κριτικής ανάλυσης. Εσείς, όμως, θεωρείτε ότι πρέπει να εφαρμόσει την προσέγγιση των παράλληλων κειμένων, δεδομένου ότι τα θέμα προσφέρεται και τέτοια κείμενα υπάρχουν και οι μαθητές της Στ τάξης μπορούν να αντιπαραβάλλουν τα δύο κειμένων και να εντοπίσουν ομοιότητες και διαφορές, τις οποίες να ερημώσουν και να αποτιμήσουν κριτικά.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με την πρόταση που εισηγείστε;
2. Τι θα λέγατε στον εκπαιδευτικό για (α) να τον πείσετε να αξιοποιήσει στη διδασκαλία του παράλληλα κείμενα και (β) να τον βοηθήσετε στην αξιοποίησή των δυνατοτήτων μαθητών της Στ τάξης;

24.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Η σύγχρονη βιβλιογραφία αλλά και το ισχύον Πρόγραμμα Σπουδών της Ιστορίας εντάσσουν στους ειδικούς σκοπούς του μαθήματος την κριτική αξιολόγηση ιστορικών πηγών, που δίνουν διαφορετικές οπτικές στο ίδιο θέμα, τις οποίες οι μαθητές ανάλογα με την ηλικία τους καλούνται να κατανοήσουν, να ερμηνεύσουν και να αποτιμήσουν κριτικά. Επισημαίνεται, όμως, συχνά από την έρευνα ότι οι πεποιθήσεις και οι ιδεολογικοί προσανατολισμοί των εκπαιδευτικών ενδέχεται να καταστήσουν προσχηματική τη διερευνητική διαδικασία, κατευθύνοντας τους μαθητές σε προκαθορισμένα συμπεράσματα.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Στ τάξη

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ένας εκπαιδευτικός διδάσκει Ιστορία κάνοντας χρήση αντιτιθέμενων ιστορικών μαρτυριών, γραπτών και απεικονιστικών, για να προσφέρει στους μαθητές τη δυνατότητα να αναλύσουν τις μαρτυρίες και

να εντοπίσουν συγκλίσεις και αποκλίσεις, τις οποίες και να κατανοήσουν ως επιλογές συγκεκριμένων ιδεολογικών αφετηριών που οικοδομούν αντίστοιχες ιστορικές αφηγήσεις. Συχνά, όμως, τους εκμαιεύει συμπεράσματα σχετικά με την πιο «έγκυρη μαρτυρία», διατυπώνοντας αξιολογικούς χαρακτηρισμούς για τις υπόλοιπες.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, προκειμένου η ανάλυση των εικόνων να είναι μια πραγματικά ανοιχτή διαδικασία και όχι όχημα προβολής συγκεκριμένων πεποιθήσεων και ιδεολογικών απόψεων, είτε αυτές είναι οι επίσημες είτε οι προσωπικές;

25.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες απόψεις, που βασίζονται σε επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, θεωρούν ότι η μητρική γλώσσα των παιδιών αποτελεί αφετηρία για την κατάκτηση μιας δεύτερης/ξένης γλώσσας. Κατά συνέπεια, όσο πιο πολύ ενισχύουν τα παιδιά τη σχέση τους με τη μητρική τους γλώσσα, προφορική και γραπτή, τόσο πιο εύκολα κατακτούν και τη δεύτερη γλώσσα.

Β. Περιγραφή σεναρίου.

1. Δεδομένα: Μικρές τάξεις Δημοτικού.

2. Υπάρχουσα κατάσταση- πρόβλημα.

Οι εκπαιδευτικοί με αλλοδαπούς μαθητές στην τάξη τους, έχοντας σαν πρόθεση να ενισχύσουν την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας, επιπλήττουν τα παιδιά όταν κατά την ώρα των δραστηριοτήτων ή του διαλείμματος χρησιμοποιούν αυθόρμητα τη μητρική τους γλώσσα και συνιστούν στους αλλόγλωσσους γονείς να μιλάνε στο σπίτι στα παιδιά τους μόνο –ή κυρίως- στα ελληνικά. Για κάποια παιδιά αυτό έχει σαν αποτέλεσμα να συμμετέχουν λιγότερο στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι σχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, για να υιοθετήσει παιδαγωγικότερες και αποτελεσματικότερες πρακτικές;

26

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Η σύγχρονη βιβλιογραφία αλλά και το ισχύον Πρόγραμμα Σπουδών της Ιστορίας εντάσσουν στους ειδικούς σκοπούς του μαθήματος την κριτική αξιολόγηση ιστορικών πηγών, που δίνουν διαφορετικές οπτικές στο ίδιο θέμα, τις οποίες οι μαθητές καλούνται να κατανοήσουν, να ερμηνεύσουν και να αποτιμήσουν. Επισημαίνεται, όμως, συχνά από την έρευνα ότι οι πεποιθήσεις και οι ιδεολογικοί

προσανατολισμοί των εκπαιδευτικών ενδέχεται να καταστήσουν προσχηματική τη διερευνητική διαδικασία, κατευθύνοντας τους μαθητές σε προκαθορισμένα συμπεράσματα.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Δ τάξη
2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ένας εκπαιδευτικός διδάσκει Ιστορία κάνοντας χρήση διαφορετικών απεικονίσεων ως ιστορικών μαρτυριών, για να προσφέρει στους μαθητές τη δυνατότητα να αναλύσουν τις μαρτυρίες και να εντοπίσουν συγκλίσεις και αποκλίσεις, τις οποίες και να κληθούν να εξηγήσουν και να αποτιμήσουν. Συχνά, όμως, με το είδος των ερωτήσεων κατευθύνει προς τη «ορθή» γνώμη και κρίση τους μαθητές του.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, προκειμένου η ανάλυση των εικόνων να είναι μια πραγματικά ανοιχτή διαδικασία και έμμεσα κατευθυνόμενη;

27.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Για τη διδακτική της Λογοτεχνίας η σχετική βιβλιογραφία προτείνει, μεταξύ άλλων, την παράλληλη μελέτη στην τάξη κειμένων που «συνομιλούν», προσεγγίζοντας το ίδιο –κοινωνικά αμφιλεγόμενο- ζήτημα από διαφορετικές οπτικές και θέσεις, συχνά, αντικρουόμενες.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Γ’ Δημοτικού
2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Πεπειραμένος δάσκαλος, που ετοιμάζει διδασκαλία στο πλαίσιο επιμορφωτικής ημερίδας, προγραμματίζει μια υποδειγματική επεξεργασία του προς διδασκαλία κειμένου από κάθε πλευρά με αρκετά στοιχεία κριτικής ανάλυσης. Εσείς, όμως, θεωρείτε ότι πρέπει να εφαρμόσει την προσέγγιση των παράλληλων κειμένων, δεδομένου ότι τα θέμα προσφέρεται και τέτοια κείμενα υπάρχουν και οι μαθητές της Γ τάξης μπορούν να αντιπαραβολή των δύο κειμένων και να εντοπίσουν ομοιότητες και διαφορές, τις οποίες και να σχολιάσουν.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με την πρόταση που εισηγείστε;
2. Τι θα λέγατε στον εκπαιδευτικό για (α) να τον πείσετε να αξιοποιήσει στη διδασκαλία του παράλληλα κείμενα και (β) να τον βοηθήσετε στην αξιοποίησή των δυνατοτήτων μαθητών της Γ τάξης;

28.
Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες παιδαγωγικές απόψεις θεωρούν ότι βασική επιδίωξη κάθε σύγχρονης διδακτικής παρέμβασης πρέπει να αποτελεί η ανάπτυξη του μεταγνωστικού (metacognition) των μαθητών, διότι διασφαλίζει προϋποθέσεις για τη βαθιά κατανόηση της γνώσης και για την αυτονομία στη σχολική και στη δια βίου μάθηση.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη Δ΄, Μάθημα Γλώσσα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Κάποιοι μαθητές παρουσιάζουν προβλήματα στην παραγωγή αφηγηματικών κειμένων υψηλής κατανόησης. Ο δάσκαλος ζητά τη συνδρομή σας, για να βοηθήσει τους μαθητές του.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο νομίζετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς για την ανάπτυξη του μεταγνωστικού, προκειμένου να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τα μαθησιακά προβλήματα της τάξης του;

29.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες παιδαγωγικές απόψεις θεωρούν ότι μία από τις βασικές επιδιώξεις κάθε σύγχρονης διδακτικής παρέμβασης πρέπει να αποτελεί η ανάπτυξη του μεταγνωστικού (metacognition) των μαθητών, διότι διασφαλίζει προϋποθέσεις για τη βαθιά κατανόηση της γνώσης και για την αυτονομία στη σχολική και στη δια βίου μάθηση.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη Στ΄, Μάθημα Γλώσσα,

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Οι μαθητές παρουσιάζουν προβλήματα στην αυτο-αξιολόγηση αφηγηματικών κειμένων. Ο δάσκαλος ζητά τη συνδρομή σας για να βοηθήσει τους μαθητές του.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο νομίζετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς για την ανάπτυξη του μεταγνωστικού, προκειμένου να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τα μαθησιακά προβλήματα της τάξης του;

30.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες παιδαγωγικές απόψεις θεωρούν ότι μία από τις βασικές επιδιώξεις κάθε σύγχρονης διδακτικής παρέμβασης πρέπει να αποτελεί η ανάπτυξη του μεταγνωστικού (metacognition) των μαθητών, διότι διασφαλίζει προϋποθέσεις για τη βαθιά κατανόηση της γνώσης και για την αυτονομία στη σχολική και στη δια βίου μάθηση.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη Γ΄, Μάθημα Γλώσσα ,
2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ο δάσκαλος προβληματίζεται για το γεγονός ότι η διδασκαλία φάσεων και διαδικασιών παραγωγής και βελτίωσης γραπτού λόγου επιβαρύνει γνωστικά τους μαθητές, οι οποίοι δυσκολεύονται να χειριστούν το επιπρόσθετο γνωστικό φορτίο και δεν ξέρει πώς θα τους βοηθήσει.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο νομίζετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς για την ανάπτυξη του μεταγνωστικού, προκειμένου να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τα μαθησιακά προβλήματα της τάξης του;

31.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Σύγχρονες παιδαγωγικές απόψεις θεωρούν ότι μία από τις βασικές επιδιώξεις κάθε σύγχρονης διδακτικής παρέμβασης πρέπει να αποτελεί η ανάπτυξη του μεταγνωστικού (metacognition) των μαθητών, διότι διασφαλίζει προϋποθέσεις για τη βαθιά κατανόηση της γνώσης και για την αυτονομία στη σχολική και στη δια βίου μάθηση.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη Δ΄, Μάθημα Μαθηματικά
2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Κάποιοι μαθητές παρουσιάζουν προβλήματα στον σχεδιασμό, στην εφαρμογή και την αξιολόγηση στρατηγικών επίλυσης προβλημάτων. Ο δάσκαλος ζητά τη συνεργασία σας.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο νομίζετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς για την ανάπτυξη του μεταγνωστικού, προκειμένου να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τα μαθησιακά προβλήματα της τάξης του;

32.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Σύγχρονες παιδαγωγικές απόψεις θεωρούν ότι μία από τις βασικές επιδιώξεις κάθε διδακτικής παρέμβασης πρέπει να αποτελεί η ανάπτυξη του μεταγνωστικού (metacognition) των μαθητών, διότι διασφαλίζει προϋποθέσεις για τη βαθιά κατανόηση της γνώσης και για την αυτονομία στη σχολική και στη δια βίου μάθηση.

.**Β. Περιγραφή σεναρίου**
1. Δεδομένα: Τάξη Στ, Γλώσσα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Κάποιοι μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες αντιμετωπίζουν προβλήματα στην κατανόηση κειμένων επιχειρηματολογικού περιεχομένου. Ο δάσκαλος ζητά τη συνεργασία σας.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο νομίζετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς για την ανάπτυξη του μεταγνωστικού, προκειμένου να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τα μαθησιακά προβλήματα της τάξης του;

33.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες επισημαίνουν ότι οι έμπειροι μαθητές – συγγραφείς χρησιμοποιούν το γραπτό λόγο ως μέσο για να δομήσουν νέες γνώσεις και για να αναπτύξουν τις μεταγνωσστικές (metacognitive) τους δεξιότητες.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη Δ΄, Μάθημα Γλώσσα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Κάποιοι μαθητές παρουσιάζουν αρνητική στάση απέναντι στην παραγωγή γραπτού λόγου και γενικά στις δραστηριότητες που σχετίζονται με τη σύνθεση κειμένων. Οι μαθητές αυτοί χρησιμοποιούν το γραπτό λόγο κυρίως ως ένα μέσο απλής παράθεσης πληροφοριών και όχι ως μέσο αποτελεσματικής επικοινωνίας. Ο δάσκαλος ζητά τη συνεργασία σας για να βοηθήσει τους μαθητές του στη διαδικασία παραγωγής συγκροτημένων κειμένων με σαφή επικοινωνιακή στόχευση.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο νομίζετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς για την ανάπτυξη των μεταγνωστικών δεξιοτήτων, προκειμένου να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τα μαθησιακά προβλήματα της τάξης του;

34.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες διαπιστώνουν ότι προσεγγίσεις ιδιαίτερα αποτελεσματικές στην εκμάθηση γλωσσικών και γνωστικών δεξιοτήτων και στρατηγικών, ειδικά σε μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες, είναι αυτές που συνδυάζουν στοιχεία άμεσης διδασκαλίας γνώσεων και «υποδειγματικής» επίδειξης διαδικασιών μέσα στο υποστηρικτικό πλαίσιο της φθίνουσας καθοδήγησης, όπως κάνει το μοντέλο της γνωστικής μαθητείας (cognitive apprenticeship).

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη Ε΄, Μάθημα Γλώσσα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Οι μαθητές παρουσιάζουν προβλήματα στις προ-συγγραφικές φάσεις της παραγωγής κειμένων. Ειδικότερα, οι μαθητές

παρουσιάζουν ελλιπείς στρατηγικές παραγωγής ιδεών και φαίνεται να μην κατανοούν το ρόλο των αναγνωστών κατά τη σύνθεση των κειμένων τους. Χαρακτηριστικά αναφέρουν «Νομίζω ότι δεν έχω να γράψω τίποτα». Ο δάσκαλος ζητά τη βοήθειά σας για την αντιμετώπιση των παραπάνω προβλημάτων.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο νομίζετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, για να διδάξει τις βασικές προ-συγγραφικές στρατηγικές μέσα στο υποστηρικτικό πλαίσιο της φθίνουσας καθοδήγησης;

35

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες διαπιστώνουν ότι συνεργατική συγγραφή κειμένων έχει θετικά αποτελέσματα στην ανάπτυξη των μεταγνωστικών δεξιοτήτων» (metacognitive skills), οι οποίες θεωρούνται προϋπόθεση για την αυτορυθμιζόμενη και αποτελεσματική παραγωγή κειμένων.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη Στ΄, Μάθημα Γλώσσα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Οι μαθητές παρουσιάζουν προβλήματα στο σχεδιασμό, στην εφαρμογή και την αξιολόγηση στρατηγικών συγγραφής επιχειρηματολογικών κειμένων. Ο δάσκαλος ζητά τη συνδρομή σας, για να βοηθήσει τους μαθητές του.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο νομίζετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, για να διδάξει στρατηγικές παραγωγής συγκροτημένων επιχειρηματολογικών κειμένων μέσα στο υποστηρικτικό πλαίσιο της φθίνουσας καθοδήγησης;

36.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες διαπιστώνουν ότι προσεγγίσεις ιδιαίτερα αποτελεσματικές στην εκμάθηση γλωσσικών και γνωστικών δεξιοτήτων και στρατηγικών, ειδικά σε μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες, είναι αυτές που συνδυάζουν στοιχεία άμεσης διδασκαλίας γνώσεων και «υποδειγματικής» επίδειξης διαδικασιών μέσα στο υποστηρικτικό

πλαίσιο της φθίνουσας καθοδήγησης, όπως κάνει το μοντέλο της γνωστικής μαθητείας (cognitive apprenticeship).

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη Δ΄, Μάθημα Γλώσσα
2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Οι μαθητές παρουσιάζουν προβλήματα κατά τη φάση της βελτίωσης των κειμένων τους, διότι ούτε την αναγκαιότητα της φάσης αυτή κατανοούν ούτε στρατηγικές βελτίωσης κειμένων διαθέτουν. Θεωρούν μάλλον ότι είναι δουλειά του δασκάλου να «διορθώνει» τα κείμενα. Ο δάσκαλος ζητά τη συνδρομή σας, για να βοηθήσει τους μαθητές του.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο νομίζετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, για να διδάξει μέσα στο υποστηρικτικό πλαίσιο της φθίνουσας καθοδήγησης στρατηγικές βελτίωσης των στοιχείων που διασφαλίζουν ένα συγκροτημένο κείμενο;

37.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Έρευνες διαπιστώνουν ότι η συνεργατική συγγραφή και η ανάληψη από τους μαθητές ρόλων όπως του γραμματέα (που αναλαμβάνει την εκτέλεση των δραστηριοτήτων του «γράφω»), του δημιουργού (που αναλαμβάνει την εκτέλεση των διαδικασιών του «σκέφτομαι»), του εκδότη (που αναλαμβάνει τις δραστηριότητες που αφορούν την τελική εικόνα του κειμένου) συμβάλλουν στη βελτίωση της ποιότητας των κειμένων τους, αλλά και στη βελτίωση των σχέσεων δασκάλου και μαθητών.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη Γ΄, Μάθημα Γλώσσα
2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ο εκπαιδευτικός προβληματίζεται με κάποιους μαθητές του, οι οποίοι παρουσιάζουν δυσκολίες κατά τη συγγραφή και τη βελτίωση των κειμένων που καλούνται να γράψουν και αναζητά αποτελεσματικότερους τρόπους υποστήριξής τους.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο νομίζετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, για να αξιοποιήσει τη συγκροτημένη ομάδα στις διαδικασίες παραγωγής και βελτίωσης των συλλογικών κειμένων;

38.
Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες για τη σχολική μάθηση τονίζουν την ανάγκη στήριξης των μαθητών με επεξηγήσεις, νύξεις και οδηγίες μέχρι που να κατακτήσουν τα διδασκόμενα. Στη συνέχεια, στη λογική της φθίνουσας καθοδήγησης (fading scaffolding), τα εξωτερικά στηρίγματα πρέπει να υποχωρήσουν για να αυτο-ρυθμίζουν οι μαθητές τη διαδικασία της μάθησης.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Στ τάξη
2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Εκπαιδευτικός της Στ τάξης με τρία χρόνια εμπειρίας από την Γ τάξη προσπαθεί να υποστηρίξει τους μαθητές του στην κατανόηση των μαθημάτων Ιστορίας, Γεωγραφίας και Φυσικών Επιστημών χρησιμοποιώντας στο έπακρο εικόνες, ερωτήματα και σχήματα, που είχε διαπιστώσει ότι βοηθούσαν τους προηγούμενους μαθητές του στην παραγωγή του γραπτού λόγου. Η προσπάθεια δεν αποφέρει τα αναμενόμενα και ζητά τη βοήθειά σας.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, για να αξιοποιήσει το υποστηρικτικό πλαίσιο της φθίνουσας καθοδήγησης παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα;

Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να αξιοποιήσει ουσιαστικά τις δυνατότητες που παρέχει η μεθοδευμένη παρέμβασή του για τη μετάβαση από την υποστηριζόμενη και καθοδηγούμενη στην αυτόνομη μάθηση;

39.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Σύγχρονες παιδαγωγικές αναγνωρίζουν την ανάγκη το μάθημα να είναι ευχάριστο και ενδιαφέρον, αλλά τονίζουν επίσης ότι οι μαθητές πρέπει να μάθουν να αντιμετωπίζουν σύνθετες, περίπλοκες καταστάσεις και να ανακαλύπτουν τρόπους υπέρβασης απρόβλεπτων εμποδίων και δυσκολιών και, τέλος, να εμμένουν στις προσπάθειές τους.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις
2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Εκπαιδευτικοί της περιφέρειας σας, προκειμένου να κάνουν το μάθημα ευχάριστο και ενδιαφέρον, επιλέγουν εύκολους και «προσιτούς» τρόπους προσέγγισης των γνώσεων, όπως είναι η χρήση εποπτικών μέσων, η συστηματική καθοδήγηση και η ελαχιστοποίηση των απαιτήσεων και των προσδοκιών. Παρόλα αυτά, διαπιστώνουν, τελικά, ότι οι μαθητές τους δεν αναπτύσσουν τη σκέψη τους, ενδιαφέροντα και στάσεις επιμονής στα δύσκολα έργα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, για να αναπτύξουν οι μαθητές ενδιαφέροντα, ικανότητες επεξεργασίας πιο σύνθετων δεδομένων της σχολικής γνώσης και στάσεις επιμονής στα δύσκολα έργα;

40.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες διαπιστώνουν ότι οι παραδοσιακοί τρόποι αξιολόγησής τους, που αξιοποιούν ως κριτήριο τις νόρμες κάθε σχολικής ηλικίας και τις δια-μαθητικές συγκρίσεις, προκαλούν ανταγωνισμούς μεταξύ των μαθητών και το, κυριότερο, λειτουργούν σε μεγάλο βαθμό αναπαραγωγικά, διότι προωθούν εκπαιδευτικά τα παιδιά των ανώτερων κοινωνικο-οικονομικών στρωμάτων. Γι΄αυτό αντιπροτείνονται εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης, που είναι εξατομικευμένες, αντιπροσωπευτικές της επίδοσης του κάθε μαθητή, του διασφαλίζουν τη δυνατότητα να αναπτύξει τον προσωπικό του τρόπο και ρυθμό μάθησης και, τέλος, δίνουν έμφαση στην αυτο-αξιολόγηση του μαθητή, αποφεύγοντας τις δια-μαθητικές συγκρίσεις.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Στις σύγχρονες σχολικές τάξεις φοιτούν μαθητές διαφορετικής κοινωνικο-οικονομικής προέλευσης και διαφορετικών επιπέδων μάθησης. Αυτό δυσκολεύει τους εκπαιδευτικούς της τάξης τόσο σε σχέση με διδακτική διαδικασία όσο και την αξιολόγηση. Για να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα, οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί προσπαθούν να προσαρμόζουν το μάθημά τους στον μέσο όρο των παιδιών της τάξης τους και τους αξιολογούν με επαναληπτικά τεστ, στα οποία, όμως, επιτυγχάνουν πάντα οι ίδιοι, «καλοί», μαθητές.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, για να βελτιώσουν τους τρόπους αξιολόγησης και, ταυτόχρονα, να βελτιώσουν και την ποιότητα της διδασκαλίας;

41.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με κυρίαρχες σχολές στο χώρο της «οργάνωσης και διοίκησης της σχολικής τάξης» (classroom management), η μη ικανοποίηση των αναγκών των μαθητών προκαλεί τις σχολικές μορφές αταξίας/ παραβατικότητας, οι οποίες στην ουσία τους είναι άστοχες μορφές διαμαρτυρίας και προσέλκυσης της προσοχής του εκπαιδευτικού. Παράλληλα, οι συστημικής προσέγγισης σχολές προσθέτουν ότι, αν σε ένα σύστημα (τάξη) αλλάξει κάποιος παράγοντας, τότε είναι ενδεχόμενο να αλλάξει σε κάποιο βαθμό και το ίδιο το σύστημα.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις
2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Εκπαιδευτικοί της περιφερείας σας διαπιστώνουν αδιαφορία κάποιων μαθητών για το μάθημα και συνειδητή προσπάθεια εκ μέρους τους για διάσπαση της προσοχής όλης της τάξης. Οι επισημάνσεις τους, τα επιχειρήματα πειθούς, οι προειδοποιήσεις και οι επιβολές κυρώσεων και ποινών δεν φέρνουν τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα και τα προβλήματα συνεχίζονται και, συχνά, οξύνονται.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες των μαθητών και να στρέψει τα ενδιαφέροντα τους προς το μάθημα;

42.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Σύμφωνα με σύγχρονες θεωρητικές παραδοχές, η ατομική πορεία μάθησης και ανάπτυξης των μαθητών συντελείται μέσα σε πλαίσια αλληλεπιδράσεις με τους άλλους μαθητές. Όταν οι εκπαιδευτικοί αξιοποιούν τη δυναμική της αλληλεπίδρασης, οι τάξεις μετατρέπονται σε *κοινότητες μάθησης, οι οποίες μέσα από την* ανάπτυξη των κοινωνικών δεξιοτήτων (συνεργασία, συζήτηση, ανταλλαγή οπτικών, διαλεκτική αντιπαράθεση), συμβάλουν και στη γνωστική και γλωσσική ανάπτυξη των μαθητών.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: «Μεγάλες» τάξεις Δημοτικού
2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε συζητήσεις εκπαιδευτικών με τους μαθητές τους, συχνά οι τελευταίοι διαμαρτύρονται για τον τρόπο που τους αντιμετωπίζει το σχολείο. Στην ουσία αισθάνονται (και αν ακόμη δεν μπορούν να τα διατυπώσουν λεκτικά) ότι δεν τους αντιμετωπίζει ως υπεύθυνα, αξιόπιστα και σημαντικά υποκείμενα, αφού δεν έχουν κανένα λόγο και ελάχιστες επιλογές στην εκπαιδευτική διαδικασία. Ακούν παθητικά επί έξι διδακτικές ώρες τους εκπαιδευτικούς και απαντούν σποραδικά στις ερωτήσεις τους.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, για να αξιοποιήσει τις δυνατότητες που παρέχουν οι κοινότητες μάθησης και να ανταποκριθεί στα αιτήματα των μαθητών για ενεργητικότερο ρόλο;

43
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Έρευνες διαπιστώνουν ότι το είδος της διαπροσωπικής σχέσης εκπαιδευτικού-μαθητών, των δια-μαθητικών σχέσεων και του ψυχολογικού κλίματος καθορίζει σε μεγάλο βαθμό τη μάθησης και τη συμπεριφορά των μαθητών.

Β. Περιγραφή σεναρίου
Δεδομένα: Όλες οι τάξεις
Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Εκπαιδευτικός διαπιστώνει σύντομα ότι πολλοί μαθητές μιλούν σχεδόν συνέχεια μεταξύ τους στη διάρκεια του μαθήματος, αστεΐζονται, ξεσπούν σε γέλια, διασπούν την προσοχή όλης της τάξης και παρεμποδίζουν το μάθημα. Ο εκπαιδευτικός κρίνει ότι έχει δοκιμάσει τα πάντα: καλοπροαίρετες συμβουλές, αυστηρότητα, διάλογο, ποινές, σχετική ανοχή κλπ. Το πρόβλημα, όμως, παραμένει.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, για να αντιμετωπίσει παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα τα προβλήματα της τάξης του;

44.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Παιδαγωγικές έρευνες διαπιστώνουνότι η κινητοποίηση του μαθητικού ενδιαφέροντος κατά την έναρξη του μαθήματος αποτελεί ένα από τα στοιχεία της αποτελεσματικής διδασκαλίας, διότι το ενδιαφέρον ενεργοποιεί τα κίνητρα μάθησης. Οι μαθητές, υποστηρίζουν οι θεωρητικοί, κινητοποιούνται περισσότερο, όταν οι στόχοι που σχετίζονται με το σχολείο βρίσκονται σε αρμονία με τις δικές τους εμπειρίες, ανάγκες και προσδοκίες, όταν οι διαδικασίες στις οποίες εμπλέκονται έχουν νόημα για τους ίδιους και δεν αποκλείουν τους τρόπους με τους οποίους έχουν μάθει να επικοινωνούν με τους άλλους ή να προσεγγίζουν τη γνώση ούτε περιφρονούν την προσωπική και την οικογενειακή τους ιστορία.

Β. Περιγραφή σεναρίου

Δεδομένα: Όλες οι τάξεις
Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Νεοδιόριστος εκπαιδευτικός αρχίζει συνήθως την «παράδοση» του νέου μαθήματος χωρίς καμία ψυχολογική προετοιμασία των μαθητών. Αιτιολογεί την επιλογή του με βάση «την πίεση της ύλης και του χρόνου».

3. Ερωτήσεις
α) Ως Σχολικός Σύμβουλος πώς θα του εξηγήσετε το ρόλο και την αναγκαιότητα της κινητοποίησης του ενδιαφέροντος των μαθητών;
β) Τι και πώς θα του προτείνατε να εφαρμόσει εναλλακτικά προς κινητοποίηση του μαθητικού ενδιαφέροντος για το νέο μάθημα της ημέρας;

45.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Απώτερη επιδίωξη της εκπαίδευσης είναι να συμβάλει στην ολόπλευρη ανάπτυξη των μαθητών, ώστε να εξελιχθούν σταδιακά σε σκεπτόμενους πολίτες, με

ανεπτυγμένη την κριτική ικανότητα, την κοινωνική ευαισθησία και τη δημιουργικότητα.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις
2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Στην πράξη αρκετοί εκπαιδευτικοί, κάτω από την πίεση της διδακτέας ύλης και του διδακτικού χρόνου, αναιρούν ουσιαστικά τον αναπτυξιακό χαρακτήρα της εκπαίδευσης, προσαρμόζοντας τη διδασκαλία στις απαιτήσεις της ύλης και των εξετάσεων. Οι μαθητές έτσι μετατρέπονται σε παθητικούς δέκτες πολλών πληροφοριών, χρήσιμων μόνο για τις γραπτές εξετάσεις.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι απώτεροι σκοποί της εκπαίδευσης με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, για να υιοθετήσουν προσεγγίσεις σύμφωνες με τους απώτερους σκοπούς της εκπαίδευσης;

46.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Σύγχρονες έρευνες αναδεικνύουν την αξία του προ-αναγνωστικού σταδίου ως βάσης αποτελεσματικότερης κατανόησης κειμένου, δεδομένου ότι συμβάλλει στη δημιουργία αναγνωστικών προσδοκιών και στην ανάκληση των προϋπαρχουσών γνώσεων που λειτουργούν ως εργαλεία κατανόησης και ερμηνείας του κειμένου.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. **Δεδομένα:** Τάξη: Ε΄ / Στ΄ Δημοτικού. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** Σε δραστηριότητα κατανόησης λόγου ο δάσκαλος ξεκινάει από την ανάγνωση του κειμένου χωρίς αξιοποίηση του τίτλου και των εικόνων και χωρίς αναφορά στο κοινωνικοπολιτισμικό πλαίσιο σύνθεσης του κειμένου και στον συγγραφέα του.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη διδασκαλία της πρόσληψης λόγου με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους δημιουργίας αναγνωστικών προσδοκιών και ανάκλησης προηγούμενων γνώσεων σε προ-αναγνωστικό επίπεδο.

47.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Σύμφωνα με τη σύγχρονη διεθνή διδακτική πρακτική στη διδασκαλία της γραμματικής της μητρικής γλώσσας, η διδασκαλία των γραμματικών στοιχείων, δομών και λειτουργιών εστιάζει στη συγχρονική περιγραφή των συγκεκριμένων

στοιχείων χωρίς μεταφορά δεδομένων και σύγχυση με τη διαχρονική τους εξέλιξη ή τη λειτουργία αντίστοιχων δομών στις κλασικές γλώσσες.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Στ΄ Δημοτικού. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** Κατά τη διδασκαλία συγκεκριμένου γραμματικού φαινομένου (π.χ. υποτακτικής έγκλισης) ο δάσκαλος χρησιμοποιεί τον κανόνα των παλαιότερων παραδοσιακών εγχειριδίων γραμματικής, που ήταν αποδεκτός επί δεκαετίες, αγνοώντας και ενίοτε αμφισβητώντας τις σύγχρονες γλωσσολογικές αναλύσεις.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη αντίληψη της διδασκαλίας της γραμματικής με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους διδασκαλίας της συγχρονικής διάστασης των γραμματικών δομών και λειτουργιών στους μαθητές.

48.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με τη σύγχρονη διεθνή διδακτική πρακτική στη διδασκαλία της γραμματικής και του λεξιλογίου της μητρικής γλώσσας (όπως και των άλλων γλωσσικών γνώσεων και δεξιοτήτων), ο ρόλος των νέων τεχνολογιών είναι ουσιαστικός και η αξιοποίησή τους απαραίτητη ως βασικού εργαλείου ανακαλυπτικής μάθησης και επικοινωνιακής κατεύθυνσης του μαθήματος (και όχι ως σχολικού εγχειριδίου ηλεκτρονικής μορφής).

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Στ΄ Δημοτικού. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** Κατά τη διδασκαλία συγκεκριμένου γραμματικού ή λεξιλογικού φαινομένου (π.χ. σύνταξη συγκεκριμένου ρήματος) ο μόνος τρόπος διδασκαλίας που χρησιμοποιεί ο δάσκαλος είναι να κατευθύνει τους μαθητές στη χρήση του λεξικού και της γραμματικής ως εγχειριδίων αναφοράς, χωρίς να τους εμπλέκει σε κατεξοχήν ερευνητικές και δημιουργικές δράσεις αξιοποίησης και επεξεργασίας συγκεκριμένων κειμένων ώστε, ανακαλυπτικά, να διαγνώσουν τη σύνταξη ή τη σημασία της διδασκόμενης δομής ή λέξης σε συγχρονικό επίπεδο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη αντίληψη της διδασκαλίας της γραμματικής με αξιοποίηση νέων τεχνολογιών με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους διδασκαλίας της συγχρονικής διάστασης των γραμματικών δομών και λειτουργιών στους μαθητές με αξιοποίηση εργαλείων των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας.

49.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναδεικνύουν το ρόλο της ενεργητικής ανάγνωσης κειμένων από τους μαθητές μέσω επιτέλεσης συγκεκριμένων δραστηριοτήτων (π.χ. διερεύνηση της επιβεβαίωσης των προσδοκιών, υπογράμμιση συγκεκριμένων στοιχείων του κειμένου που έκαναν εντύπωση, σχολιασμός στο περιθώριο κειμενικών εκφωνημάτων, έλεγχος και αξιολόγηση της αλληλουχίας ή της επιχειρηματολογίας του κειμένου).

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Ε΄ / Στ΄ Δημοτικού. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** Σε δραστηριότητα κατανόησης λόγου ο δάσκαλος προβαίνει σε μια ανάγνωση του κειμένου κατά την οποία οι μαθητές περιορίζονται σε παθητικό ρόλο και ακολούθως σε ερμηνεία λέξεων και στις ερωτήσεις κατανόησης του σχολικού εγχειριδίου.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη διδασκαλία της πρόσληψης λόγου με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους δραστηριοτήτων ενεργητικής ανάγνωσης και κατανόησης κειμένων σε κυρίως αναγνωστικό επίπεδο.

50.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναδεικνύουν το ρόλο της ανάλυσης κειμενικών ειδών ως προς τη δομή και τις γλωσσικές επιλογές τους όχι μόνο στην αποτελεσματική κατανόηση κειμένων αλλά και στην παραγωγή τους. Ο ρόλος του διαδικτύου στον εντοπισμό και στη διδακτική αξιοποίηση αυθεντικών ειδών λόγου και κειμενικών τύπων της σύγχρονης κοινωνικής πραγματικότητας είναι ουσιαστικός.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Ε΄, Στ΄ Δημοτικού. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** Σε δραστηριότητα παραγωγής αφηγηματικού ειδησεογραφικού λόγου ο δάσκαλος προτιμά να αξιοποιήσει σε κάποιο βαθμό σχετικά κείμενα της οικείας ενότητας του σχολικού εγχειριδίου που ανήκουν στο ίδιο είδος λόγου, χωρίς να εμπλέξει τους μαθητές σε αναζήτηση σχετικών κειμένων στο διαδίκτυο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέονται οι τάσεις στη διδασκαλία της παραγωγής λόγου με το περιγραφόμενο σενάριο;
2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους σύνδεσης των δραστηριοτήτων κατανόησης λόγου και ανάλυσης κειμενικών ειδών με την παραγωγή λόγου μέσω της αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών.

51.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναδεικνύουν το ρόλο της ανάλυσης κειμενικών ειδών ως προς τη δομή και τις γλωσσικές επιλογές τους όχι μόνο στην αποτελεσματική κατανόηση κειμένων αλλά και στην παραγωγή τους.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Ε΄ / Στ΄ Δημοτικού. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** Σε δραστηριότητα παραγωγής αφηγηματικού λόγου ο δάσκαλος δεν αξιοποιεί προπαρασκευαστικά κείμενα της ίδιας ή προηγούμενων ενοτήτων του σχολικού εγχειριδίου που ανήκαν στο ίδιο είδος λόγου.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη διδασκαλία της πρόσληψης λόγου με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους σύνδεσης των δραστηριοτήτων κατανόησης λόγου και ανάλυσης κειμενικών ειδών με την παραγωγή λόγου.

52.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες περιορίζουν το ρόλο της παραγράφου στην πύκνωση / σύνοψη κειμένου και δίνουν έμφαση στα δομικά χαρακτηριστικά και στους μορφοσυντακτικούς (κλίση, παραγωγή και σύνθεση) και λεξιλογικούς μηχανισμούς συνοχής του κειμένου (κειμενικοί δείκτες, διαρθρωτικές λέξεις, λεξιλογικοί δείκτες κειμενικής οργάνωσης).

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Ε΄ / Στ΄ Δημοτικού. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο δάσκαλος ακολουθώντας σε μεγάλο βαθμό τις προτάσεις των σχολικών εγχειριδίων εμπλέκει τους μαθητές σε διαδικασίες πύκνωσης κειμένου βάσει της επεξεργασίας των παραγράφων και της εξαγωγής πλαγιότιτλου ή κεντρικής ιδέας για καθεμιά από αυτές. Ωστόσο, οι περισσότεροι μαθητές δεν κατάφεραν να ανταποκριθούν στο μέγιστο βαθμό στις απαιτήσεις πύκνωσης του κειμένου.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη διδασκαλία πύκνωσης λόγου με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους διδασκαλίας της σύνοψης κειμένων βάσει των δομικών και συνοχικών μηχανισμών των κειμένων.

53.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες σχετικά με την πύκνωση / σύνοψη κειμένου δίνουν έμφαση στις στρατηγικές και τεχνικές παράφρασης λόγου και εκφωνημάτων.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Ε΄ / Στ΄ Δημοτικού. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο δάσκαλος εμπλέκει τους μαθητές σε διαδικασίες πύκνωσης κειμένων χωρίς να τους έχει εξασκήσει σε προηγούμενα μαθήματα κατά τις μεταναγνωστικές δραστηριότητες πρόσληψης λόγου στους μηχανισμούς παράφρασης και μετατροπής ενός είδους λόγου σε άλλο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη διδασκαλία πύκνωσης λόγου με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους διδασκαλίας των διαδικασιών παράφρασης κειμενικών αποσπασμάτων.

54.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναδεικνύουν τη σπουδαιότητα της χρήσης λεξικού ως μέσου αυτόνομης και εξατομικευμένης δράσης των μαθητών όχι μόνο κατά τις λεξιλογικές ασκήσεις αλλά και κατά τις δραστηριότητες παραγωγής και πρόσληψης λόγου, όσο και κατά τη διδασκαλία της γραμματικής. Για το λόγο αυτό στους μαθητές της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης έχουν διανεμηθεί λεξικά.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Δ’ / Ε’ / Στ’ Δημοτικού. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο δάσκαλος προβαίνει σε περιορισμένη χρήση του λεξικού αποκλειστικά κατά τις λεξιλογικές ασκήσεις όπου η χρήση του συγκεκριμένου βιβλίου αναφοράς προτείνεται από το εγχειρίδιο της γλώσσας.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη αντίληψη για τη χρήση λεξικών στην τάξη με το περιγραφόμενο σενάριο;
2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους αξιοποίησης των λεξικών κατά τη γλωσσική διδασκαλία.

55.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Οι σύγχρονες αντιλήψεις για την κατάκτηση του λεξιλογίου αναδεικνύουν τη σπουδαιότητα της εφαρμογής της τεχνικής της εικασίας και της συναγωγής του

λεξιλογικού νοήματος βάσει των περικειμενικών ενδείξεων .του κειμένου, των συντακτικών ενδείξεων της πρότασης και της μορφολογικής δομής της λέξης.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Δ΄ / Ε΄ / Στ΄ Δημοτικού. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο δάσκαλος προτιμά να δίνει ο ίδιος τη σημασία των άγνωστων λέξεων των κειμένων παρά να εμπλέκει τους μαθητές σε διαδικασίες αυτόνομης συναγωγής του νοήματός τους βάσει συγκεκριμένων δεδομένων.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη διδασκαλία του λεξιλογίου με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους εφαρμογής της τεχνικής της εικασίας λεξιλογικού νοήματος κατά τις λεξιλογικές και προσληπτικές δραστηριότητες.

56.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Οι σύγχρονες αντιλήψεις για την κατάκτηση του λεξιλογίου αναδεικνύουν τη σπουδαιότητα της εφαρμογής ποικιλίας τεχνικών διδασκαλίας του ορισμού και της σημασίας των λέξεων.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Ε΄ / Στ΄ Δημοτικού. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο δάσκαλος κατευθύνει τους μαθητές αποκλειστικά στη χρήση λεξικών για την αναζήτηση της σημασίας των άγνωστων λέξεων των κειμένων χωρίς να χρησιμοποιεί και εναλλακτικές τεχνικές.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη διδασκαλία του λεξιλογίου με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Προτείνετε αποτελεσματικούς εναλλακτικούς τρόπους διδασκαλίας της σημασίας των λέξεων.

57.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Η θεωρία στο πεδίο των Αναλυτικών Προγραμμάτων (ΑΠ) αναφέρει ότι «Το ΑΠ αποτελεί σχέδιο οργάνωσης της μάθησης. Για την ανάπτυξη του ΑΠ συνήθως ακολουθείται μια τετραμερής πορεία: α. καθορισμός ενοτήτων και καταγραφή στόχων – β. σχεδιασμός δραστηριοτήτων – γ. τρόπος εφαρμογής – δ. αξιολόγηση».

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες οι τάξεις , Μάθημα: όλα τα γνωστικά αντικείμενα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σύμφωνα με σύγχρονες αντιλήψεις και πρακτικές, που υιοθετούνται και από το «Νέο Σχολείο», προσαρμογές επί του ΑΠ και παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού συγκαταλέγονται στις αρμοδιότητες του συλλόγου διδασκόντων.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Πώς, κατά την άποψή σας, πρέπει να εργασθεί κάθε εκπαιδευτικός, προκειμένου να ανταποκριθεί στο έργο αυτό;
2. Με ποια μέσα και διαδικασίες μπορείτε να συμβάλλετε στην καλύτερη και αποτελεσματικότερη άσκηση αυτών των αρμοδιοτήτων του συλλόγου διδασκόντων;

58.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες στον τομέα των Αναλυτικών Προγραμμάτων (ΑΠ) έχουν αποδείξει ότι οι εκπαιδευτικοί που γνωρίζουν καλά το ΑΠ είναι πιο αποτελεσματικοί στον προγραμματισμό, τη διεξαγωγή και την αξιολόγηση της διδασκαλία τους.

Β. Περιγραφή σεναρίου

Ως Σχολικός Σύμβουλος διαπιστώνετε ότι μερικοί εκπαιδευτικοί αγνοούν σχεδόν στο σύνολό του το ΑΠ. Το ενδιαφέρον τους, κατά την προετοιμασία και τη διεξαγωγή της διδασκαλίας, επικεντρώνεται στη μελέτη και το περιεχόμενο του σχολικού βιβλίου.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Αναφέρατε ποια κατά τη γνώμη σας είναι τα προβλήματα που μπορεί να ανακύψουν από την άγνοια του ΑΠ .
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, προκειμένου να αλλάξουν νοοτροπία και να ακολουθούν παιδαγωγικότερες και αποτελεσματικότερες επιλογές αναφορικά με τη γνώση και την αξιοποίηση του ΑΠ;

59.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Το κρυφό αναλυτικό πρόγραμμα αναφέρεται στις συνήθειες, τις αξίες και τις συμπεριφορές που έχουν παγιωθεί σε ένα σχολείο ως τελετουργίες, μεταβιβάζονται από γενιά σε γενιά και παρέχουν στους μαθητές κριτήρια, σύμφωνα με τα οποία κάτι είναι αποδεκτό και «καλό» και κάτι άλλο όχι. Έρευνες διαπιστώνουν ότι στο κρυφό αναλυτικό πρόγραμμα οφείλεται σημαντικό μέρος της αποτελεσματικότητας μιας σχολικής μονάδας.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες οι τάξεις , Μάθημα: όλα τα γνωστικά αντικείμενα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Οι εκπαιδευτικοί παραβλέπουν τις επιδράσεις του κρυφού αναλυτικού προγράμματος στις επιδόσεις των μαθητών τους και αδυνατούν να ερμηνεύσουν την όλο αυξανόμενη αδιαφορία που μπορεί να επιδεικνύουν οι μαθητές για τις σχολικές δραστηριότητες και τις σχολικές τους υποχρεώσεις.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, ώστε να μετατρέψουν την ερευνητική διαπίστωση σε παιδαγωγική ευκαιρία για βελτίωση της αποτελεσματικότητας της σχολικής μονάδας;

60.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Στην πλειονότητά τους τα σύγχρονα Αναλυτικά Προγράμματα επιδιώκουν την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης ως οριζόντιου στόχου, καθότι ότι η ανάπτυξη της κριτικής σκέψης είναι αυτοτελής στόχος της εκπαίδευσης, αλλά και προϋπόθεση πολλών άλλων στόχων που αφορούν στην ολόπλευρη ανάπτυξη του ατόμου.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Δ΄, Ε΄, Στ΄ Μάθημα: Ιστορία

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Οι εκπαιδευτικοί δηλώνουν ότι, ενώ επιθυμούν να βοηθήσουν τους μαθητές τους να αναπτύξουν την κριτική τους σκέψη, δεν γνωρίζουν πώς μπορεί να γίνει αυτό στην πράξη σε μαθήματα όπως η Ιστορία.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Πώς πιστεύετε ότι οι μαθητές μπορούν να δείξουν ότι διαθέτουν κριτική σκέψη στην Ιστορία ;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, ώστε να ξεπεράσουν τις δυσκολίες τους και να εντάξουν στη Ιστορία μαθησιακές δραστηριότητες που προάγουν την κριτική σκέψη;

61.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Η θεωρία αναφέρει ότι υπάρχουν τέσσερις κυρίως σχολές Αναλυτικών Προγραμμάτων. Μία από αυτές αξιοποιεί το στοχοκεντρικό μοντέλο, το οποίο οργανώνει το περιεχόμενο του Αναλυτικού Προγράμματος γύρω από βασικούς στόχους. Το εν λόγω μοντέλο αξιοποιείται διεθνώς κατά τη σύνταξη των Αναλυτικών Προγραμμάτων.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες οι τάξεις , Μάθημα: όλα τα γνωστικά αντικείμενα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Οι επικριτές του στοχοκεντρικού μοντέλου ανάπτυξης Αναλυτικών Προγραμμάτων το επικρίνουν και το απορρίπτουν ως τεχνοκρατική επινόηση που αφυδατώνει την ανθρωπιστική αποστολή του σχολείου και οδηγεί στη χειραγώγηση, στον παιδαγωγικό φορμαλισμό και στην ομογενοποίηση της σκέψης και της μάθησης.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Δεδομένου ότι κάθε θεωρητική σχολή για την ανάπτυξη Αναλυτικών Προγραμμάτων δεν έχει μόνο αρνητική πλευρά, αλλά και θετική, ποια, κατά την άποψή σας, είναι τα θετικά του στοχοκεντρικού μοντέλου;

2. Ποιες δράσεις θα αναλαμβάνατε και τι θα προτείνατε στους εκπαιδευτικούς να κάνουν, ώστε να αποφύγουν τον διδακτικό φορμαλισμό που μπορεί να προκύψει από το στοχοκεντρικό μοντέλο;

62.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σταθερή αρχή στη σύνταξη πολλών σύγχρονων Αναλυτικών Προγραμμάτων είναι η διαθεματικότητα, η οποία συχνά συναρτάται στενά με την εννοιοκεντική προσέγγιση της γνώσης. Στο Δημοτικό σχολείο της χώρας μας το κατ΄ εξοχήν διαθεματικό γνωστικό αντικείμενο είναι η Μελέτη Περιβάλλοντος (ΜτΠ). Η ύλη της ΜτΠ διαρθρώνεται πάνω σε θέματα, τα οποία διατυπώνονται με τη συμβολή διαθεματικών εννοιών, όπως: χώρος (τόπος), χρόνος, άτομο / ομάδα, αλληλεπίδραση, πολιτισμός, κτλ. Αυτές οι έννοιες αποτελούν τον άξονα οργάνωσης του μαθήματος και διασφαλίζουν τη συνοχή του από τάξη σε τάξη. Οι διαθεματικές έννοιες και η ανάλυσή τους αξιοποιούνται, επιπλέον, και στην προ-οργάνωση της διδασκαλίας, καθότι βοηθούν στον προσανατολισμό του μαθητή και συμβάλλουν στη διαμόρφωση νοητικών σχημάτων, χρήσιμων για την κατανόηση και τη αξιοποίηση της γνώσης.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Α΄ - Δ΄ , Μάθημα: Μελέτη Περιβάλλοντος

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Από τις επισκέψεις σας στις τάξεις κατά την ώρα της Μελέτης Περιβάλλοντος διαπιστώνετε ότι οι διαθεματικές έννοιες, που τονίζονται και προωθούνται στο Αναλυτικό Πρόγραμμα, δεν αξιοποιούνται ούτε κατά τον προσανατολισμό ούτε κατά την επεξεργασία μιας θεματικής, για παράδειγμα της θεματικής ενότητας για την Ελλάδα στην Δ΄ τάξη.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με βάση τη διαθεματική προσέγγιση, τι επιπτώσεις μπορεί να έχει στη μάθηση αυτή η έλλειψη προ-οργάνωσης, σχετικά με τις γνώσεις που θα αποκτήσουν οι μαθητές για την Ελλάδα, αλλά και για άλλες χώρες;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, ώστε να αξιοποιούν τις διαθεματικές έννοιες στη Μελέτη Περιβάλλοντος;

63.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Ένας από τους βασικούς στόχους του Αναλυτικού Προγράμματος Σπουδών για την Ιστορία είναι η κριτική ικανότητα του μαθητή να μπορεί να ξεχωρίσει ένα πραγματικό γεγονός από μία αξιολογική κρίση. Για παράδειγμα να ξεχωρίζει ότι η φράση «ο Μέγας Αλέξανδρος υπήρξε βασιλιάς των Μακεδόνων» αναφέρεται σε γεγονός, ενώ η φράση «ο Μέγας Αλέξανδρος υπήρξε ο μεγαλύτερος στρατηλάτης της αρχαιότητας» αποτελεί αξιολογική κρίση .

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: Δ΄ , Μάθημα: Ιστορία
2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Από τις επισκέψεις σας στις τάξεις κατά την ώρα της Ιστορίας διαπιστώνετε ότι οι εκπαιδευτικοί ζητούν από τους μαθητές στο τέλος του μαθήματος της Ιστορίας να διατυπώσουν αξιολογικές κρίσεις για ιστορικά πρόσωπα και γεγονότα, χωρίς να κάνουν κατά την επεξεργασία των δεδομένων του μαθήματος κριτικές αναλύσεις και διακρίσεις γεγονότων και αξιολογήσεων. Η παράληψη αυτή δεν βοηθά τους μαθητές να υποστηρίξουν τις εκτιμήσεις τους με τεκμήρια.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Τι επιπτώσεις μπορεί να έχει αυτή η διδακτική πρακτική που ακολουθούν οι εκπαιδευτικοί στη σκέψη των μαθητών και στην ποιότητα της ιστορικής γνώσης που αποκτούν;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, ώστε να εντάξουν στη διδακτική τους πρακτική στοιχεία όπως τα προαναφερόμενα;

64.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Ένας από τους βασικούς στόχους του Αναλυτικού Προγράμματος Σπουδών για τις Φυσικές Επιστήμες στο Δημοτικό Σχολείο είναι η κατάκτηση δεξιοτήτων διερευνητικής μάθησης, τις οποίες αποκτούν οι μαθητές μέσα από τη διεξαγωγή ποικίλης φύσης ερευνών εντός και εκτός εργαστηρίου.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξεις: Ε΄ και Στ΄ , Μάθημα: Φυσικές Επιστήμες - Φυσικά

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Από τις επισκέψεις σας σε τάξεις κατά την ώρα των Φυσικών Επιστημών διαπιστώνετε ότι ένας μεγάλος αριθμός εκπαιδευτικών προτιμά τη μετωπική διδασκαλία και μάθηση, παρά τις διαδικασίες διερευνητικής προσέγγισης των θεμάτων.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ποια είναι τα βασικότερα στοιχεία της διερευνητικής μάθησης, τα οποία θα μπορούσε εύκολα να εντάξει στο διδακτικό του ρεπερτόριο των ΦΕ ο εκπαιδευτικός;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, προκειμένου να υιοθετήσουν διερευνητικές προσεγγίσεις στα θέματά τους;

65.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Στο Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών για τις Φυσικές Επιστήμες στο Δημοτικό αναφέρεται ότι η χρήση των πειραμάτων με απλά μέσα στην τάξη εξυπηρετεί την εξοικείωση του μαθητή με την επιστημονική μεθοδολογία. Η πρακτική άσκηση των

μαθητών σε διερευνητικές διαδικασίες επιτρέπει την ανάδειξη εξειδικευμένων δεξιοτήτων όπως είναι η συλλογή των υλικών, η διάταξή τους, η καταγραφή των παρατηρήσεων, η διατύπωση υποθέσεων, η εξαγωγή επαγωγικών συμπερασμάτων κτλ.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξεις: Ε΄ και Στ΄ , Μάθημα: Φυσικές Επιστήμες - Φυσικά

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Από τις επισκέψεις σας στις τάξεις κατά την ώρα των Φυσικών Επιστημών διαπιστώνετε ότι ο μεγαλύτερος αριθμός εκπαιδευτικών κατά την ώρα των Φυσικών προτιμά τη μετωπική διδασκαλία και μάθηση, παρά τη χρήση πειραμάτων με απλά υλικά εντός της τάξης ή με τα όργανα του εργαστηρίου.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ποια είναι τα βασικότερα στοιχεία της μάθησης με πείραμα, τα οποία θα μπορούσε εύκολα να εντάξει στο διδακτικό του ρεπερτόριο ο εκπαιδευτικός;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, προκειμένου να οργανώσουν πρόχειρα πειράματα μέσα στη σχολική τάξη;

66.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Οι γνώσεις στον χώρο των Φυσικών Επιστημών αυξάνονται με θεαματικούς ρυθμούς. Αντίστοιχα, διατυπώνεται από κάποιους θεωρητικούς η πεποίθηση ότι πρέπει να αυξηθεί η έκταση της διδακτέας ύλης στο εν λόγω αντικείμενο στα Αναλυτικά Προγράμματα .

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξεις: Ε΄ και Στ΄ Δημοτικού
Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Οι εκπαιδευτικοί της περιφέρειάς σας διαπιστώνουν ότι η ύλη στις Φυσικές Επιστήμες είναι τόση πολλή, που, ακόμη και με τον συνήθη δασκαλοκεντρικό τρόπο αντιμετώπισής της, κάθε δάσκαλος συναντά δυσκολία στην πλήρη κάλυψή της.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ποιες είναι οι επιπτώσεις στη διδασκαλία και στη μάθηση από τον αυξανόμενο όγκο της ύλης στις Φυσικές Επιστήμες ;
2. Ποιες είναι οι ενέργειες που θα αναλαμβάνατε προκειμένου να βοηθήσετε τις εκπαιδευτικούς να ανταπεξέλθουν σε αυτό το πρόβλημα, χωρίς να παρεκκλίνουν από βασικές αρχές του ΑΠ, όπως είναι η ενεργητική μάθηση, η συνεργατική διερεύνηση;

67.

Α. Θεωρητικές παραδοχές
Το Εκπαιδευτικό Επιστημονικό και Πολιτισμικό Τμήμα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών στην προσπάθειά του να συμβάλει σε διεθνές επίπεδο στη διαμόρφωση ενεργών και υπεύθυνων πολιτών που θα μεριμνούν για το περιβάλλον, διοργανώνει εκστρατεία με τίτλο «Δεκαετία στην Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη 2005-2014». Φέτος η θεματική είναι «Εκπαίδευση για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα» και στα σχολικά προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης οι εκπαιδευτικοί ενθαρρύνονται να εργαστούν πάνω σε γνωστικές περιοχές του Αναλυτικού Προγράμματος σχετικές με το θέμα αυτό.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξεις: Δ΄, Ε΄ και Στ΄, Μάθημα: Μελέτη Περιβάλλοντος, Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή και Περιβαλλοντική Εκπαίδευση
2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Η θεματική «Εκπαίδευση για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα» συναρτάται με θεματικές που περιλαμβάνονται στο Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών της Μελέτης Περιβάλλοντος και της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής. Όμως, παρατηρείτε ότι οι εκπαιδευτικοί δεν προβαίνουν σε γόνιμες συνδέσεις μεταξύ των εν λόγω γνωστικών αντικειμένων του Αναλυτικού Προγράμματος και του προγράμματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης με θέμα «Εκπαίδευση για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα».

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Ποιες μπορεί να είναι κατά την άποψή σας οι πιο σοβαρές επιπτώσεις στη μάθηση από την έλλειψη διασύνδεσης του προγράμματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης με τα γνωστικά αντικείμενα του Αναλυτικού Προγράμματος;
2. Ποιες είναι οι ενέργειες που θα αναλαμβάνατε, για να αξιοποιηθούν παιδαγωγικά και παράλληλα με τον βασικό κορμό μαθημάτων του Αναλυτικού Προγράμματος τα προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, αλλά και κάθε άλλο προαιρετικό πρόγραμμα που επιλέγει ο εκπαιδευτικός;

68.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Στην πλειονότητά τους τα σύγχρονα Αναλυτικά Προγράμματα επιδιώκουν την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης ως οριζόντιου στόχου, διότι παράλληλα με τη νοητική ανάπτυξη εξασφαλίζεται και η σε βάθος κατανόηση της σχολικής γνώσης.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: Ε΄, Στ΄ Μάθημα: Γεωγραφία
2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Οι εκπαιδευτικοί δηλώνουν ότι, ενώ επιθυμούν να βοηθήσουν τους μαθητές τους να αναπτύξουν την κριτική τους σκέψη, δεν γνωρίζουν πώς μπορεί να γίνει αυτό στην πράξη σε μαθήματα όπως η Γεωγραφία.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Πώς πιστεύετε ότι οι μαθητές μπορούν να δείξουν ότι διαθέτουν κριτική σκέψη στη Γεωγραφία ;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, ώστε να ξεπεράσουν τις δυσκολίες τους και να εντάξουν στη Γεωγραφία μαθησιακές δραστηριότητες που προάγουν την κριτική σκέψη;

69.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σταθερή αρχή στη σύνταξη πολλών σύγχρονων Αναλυτικών Προγραμμάτων είναι η διαθεματικότητα, η οποία συχνά συναρτάται στενά με την εννοιοκεντρική προσέγγιση της γνώσης. Χαρακτηριστικό παράδειγμα εννοιοκεντρικής οργάνωσης αποτελεί το μάθημα της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής. Οι βασικές έννοιες και η ανάλυσή τους αξιοποιούνται κατά την προ-οργάνωση της διδασκαλίας, καθότι βοηθούν στον προσανατολισμό του μαθητή και συμβάλλουν στη διαμόρφωση νοητικών σχημάτων, που είναι αναγκαία για την κατανόηση και για την αξιοποίηση της γνώσης.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Ε΄ - Στ΄ , Μάθημα: Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Από τις επισκέψεις σας στις τάξεις κατά την ώρα της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής διαπιστώνετε ότι οι έννοιες, που τονίζονται και προωθούνται στο Αναλυτικό Πρόγραμμα, δεν αξιοποιούνται ούτε κατά τον προσανατολισμό ούτε κατά την επεξεργασία μιας θεματικής, για παράδειγμα των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του πολίτη.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με βάση τη διαθεματική προσέγγιση, τι επιπτώσεις μπορεί να έχει στη μάθηση αυτή η έλλειψη προ-οργάνωσης, σχετικά με τις γνώσεις που θα αποκτήσουν οι μαθητές;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, ώστε να αξιοποιούν ως βασικά στοιχεία της διδασκαλίας τους τις έννοιες της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής ;

70

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Στην πλειονότητά τους τα σύγχρονα Αναλυτικά Προγράμματα επιδιώκουν την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης ως οριζόντιου στόχου, διότι παράλληλα με τη νοητική ανάπτυξη εξασφαλίζεται και η σε βάθος κατανόηση της σχολικής γνώσης.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Β΄ -Δ΄ Μάθημα: Μελέτη Περιβάλλοντος

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Οι εκπαιδευτικοί δηλώνουν ότι, ενώ επιθυμούν να βοηθήσουν τους μαθητές τους να αναπτύξουν την κριτική τους σκέψη, δεν γνωρίζουν πώς μπορεί να γίνει αυτό στην πράξη σε μαθήματα όπως η Μελέτη Περιβάλλοντος.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Πώς πιστεύετε ότι οι μαθητές μπορούν να δείξουν ότι διαθέτουν κριτική σκέψη στη Μελέτη Περιβάλλοντος ;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, ώστε να ξεπεράσουν τις δυσκολίες τους και να εντάξουν στη Μελέτη του Περιβάλλοντος μαθησιακές δραστηριότητες που προάγουν την κριτική σκέψη;

71.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Ένας από τους βασικούς στόχους του Αναλυτικού Προγράμματος Σπουδών για τη Μελέτη Περιβάλλοντος στο Δημοτικό Σχολείο είναι η κατάκτηση δεξιοτήτων διερευνητικής μάθησης, διότι ενεργοποιούν τα μαθητικά κίνητρα και διασφαλίζουν κατανόηση των σχέσεων που συνδέουν τα δεδομένα του φυσικού και κοινωνικού κόσμου.

.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξεις: Α΄ - Δ΄ , Μάθημα: Μελέτη Περιβάλλοντος

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Από τις επισκέψεις σας στις τάξεις κατά την ώρα της Μελέτης Περιβάλλοντος διαπιστώνετε ότι ένας μεγάλος αριθμός εκπαιδευτικών προτιμά τη μετωπική διδασκαλία και μάθηση, παρά τις διαδικασίες διερευνητικής μάθησης.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ποια είναι τα βασικότερα στοιχεία της διερευνητικής μάθησης, τα οποία θα μπορούσε εύκολα να εντάξει στο διδακτικό του ρεπερτόριο της ΜτΠ ο εκπαιδευτικός;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, ώστε να ξεπεράσουν τις δυσκολίες τους και να εντάξουν στη Μελέτη του Περιβάλλοντος μαθησιακές δραστηριότητες που προάγουν τη τη διερευνητική μάθηση;

72.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Στα στοχοκεντρικά Αναλυτικά Προγράμματα επιχειρείται ισόρροπη εκπροσώπηση στόχων που καλλιεργούν παραγωγικές και αναπαραγωγικές δεξιότητες μάθησης. *Αναπαραγωγικές δεξιότητες* είναι αυτές που αφορούν επαναλαμβανόμενες και αυτοματοποιημένες ενέργειες μάθησης, όπως είναι η απομνημόνευση της προπαίδειας ή ενός κανόνα γραμματικής. Π*αραγωγικές δεξιότητες* είναι αυτές που αφορούν δεξιότητες επεξεργασίας των δεδομένων του φυσικού και κοινωνικού κόσμου και οδηγούν στην παραγωγή νέας γνώσης. Στην παραγωγική μάθηση η γνώση είναι πρωτότυπη και ευρηματική, παρά αυτοματοποιημένη και αναπαραγωγική.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξεις: όλες , Μάθημα: όλα τα γνωστικά αντικείμενα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ως Σχολικός Σύμβουλος διαπιστώνετε ότι μερικοί εκπαιδευτικοί αγνοούν σχεδόν στο σύνολό τους τούς παραγωγικούς στόχους του Αναλυτικού Προγράμματος.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Κατά την άποψή σας, σε ποια αίτια αποδίδεται αυτή η επιλογή κάποιων εκπαιδευτικών;

2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, ώστε να εντάξουν στις επιλογές τους και παραγωγικούς στόχους και τις αντίστοιχες δραστηριότητες;

73.

Α. Θεωρητικές παραδοχές.

Σύγχρονες απόψεις, που βασίζονται σε επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, θεωρούν ότι τα αλλόγλωσσα παιδιά που δεν κατέχουν τη γλώσσα του σχολείου, για να την κατακτήσουν, έχουν ανάγκη από δραστηριότητες: α) που να σχετίζονται με τα βιώματα ή/και τα ενδιαφέροντά τους και να έχουν επικοινωνιακό χαρακτήρα και β) που να είναι νοητικά απαιτητικές ώστε να ενεργοποιούν τη σκέψη τους.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: «Μικρές» τάξεις Δημοτικού

2. Υπάρχουσα κατάσταση-πρόβλημα:

Μερικές από τις δασκάλες των μικρών τάξεων με αλλόγλωσσα παιδιά στην τάξη τους, προσπαθώντας να μην τα δυσκολέψουν, ξεκινούν από την εκμάθηση απλών λέξεων με τη βοήθεια εικόνων που τις δείχνουν καθημερινά στα παιδιά, ώστε μέσω της επανάληψης να τους τις μάθουν. Διαπιστώνουν, όμως, ότι η έμφαση στις λέξεις δεν αποφέρει τα αναμενόμενα αποτελέσματα και προβληματίζονται τι άλλο πρέπει να κάνουν.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι σχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στις εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, προκειμένου να υιοθετήσουν παιδαγωγικότερες και αποτελεσματικότερες προσεγγίσεις προς βοήθεια των αλλόγλωσσων μαθητών;

74.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες απόψεις, που βασίζονται σε επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, θεωρούν ότι οι μαθητές καθίστανται σταδιακά κριτικοί αναγνώστες μέσα από την αλληλεπιδραστική ανάγνωση βιβλίων. Στοιχεία της αλληλεπιδραστικής ανάγνωσης δραστηριότητες διατύπωσης υποθέσεων και συσχετίσεων, εντοπισμού των δομικών στοιχείων των κειμένων, αναζήτησης παραδοχών, πρόβλεψης των εξελίξεων, ανάδειξης των κινήτρων και των αιτίων, εντοπισμού των ζητημάτων που θέτουν και οικοδόμησης στρατηγικών κατανόησης και συλλογικής συν-οικοδόμησης του νοήματος.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: «Μικρές» τάξεις Δημοτικού

2.Υπάρχουσα κατάσταση πρόβλημα

Μερικοί εκπαιδευτικό, κυρίως των «μικρών» τάξεων, λόγω του χαμηλού επιπέδου των παιδιών, επιλέγουν πάντα να διαβάζουν πρώτα το βιβλίο και στη συνέχεια, για διασφαλίζουν την κατανόηση του περιεχομένου, απευθύνουν στους μαθητές

διαδοχικά ερωτήσεις επεξεργασίας. Κατά κανόνα πρόκειται για ερωτήσεις κλειστού τύπου, που κατά τη γνώμη τους βοηθάνε τα παιδιά να εντοπίσουν τις βασικές πληροφορίες της υπόθεσης.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο σχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με την κατάσταση που περιγράφεται;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς στην καθημερινή τους διδακτική πράξη, για να προσανατολίσουν τους μαθητές των «μικρών τάξεων» στην κριτική ανάγνωση, στο μέτρο πάντα των δυνατοτήτων τους;

75.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες απόψεις, που βασίζονται σε επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, θεωρούν ότι οι μαθητές καθίστανται σταδιακά κριτικοί αναγνώστες μέσα από την αλληλεπιδραστική ανάγνωση βιβλίων. Στοιχεία της αλληλεπιδραστικής ανάγνωσης δραστηριότητες διατύπωσης υποθέσεων και συσχετίσεων, εντοπισμού των δομικών στοιχείων των κειμένων, αναζήτησης παραδοχών, πρόβλεψης των εξελίξεων, ανάδειξης των κινήτρων και των αιτίων, εντοπισμού των ζητημάτων που θέτουν και οικοδόμησης στρατηγικών κατανόησης και συλλογικής συν-οικοδόμησης του νοήματος.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: «Μεγάλες» τάξεις Δημοτικού

2.Υπάρχουσα κατάσταση πρόβλημα

Μερικοί εκπαιδευτικοί, μετά την πρώτη ανάγνωση του λογοτεχνικού κειμένου, λόγω του χαμηλού επιπέδου των παιδιών, επιλέγουν να διασφαλίζουν την κατανόηση του περιεχομένου, απευθύνοντας στους μαθητές διαδοχικά ερωτήσεις επεξεργασίας. Κατά κανόνα πρόκειται για ερωτήσεις κλειστού τύπου, που κατά τη γνώμη τους βοηθάνε τα παιδιά να εντοπίσουν τις βασικές πληροφορίες της υπόθεσης.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο σχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με την κατάσταση που περιγράφεται;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς στην καθημερινή τους διδακτική πράξη, για να προσανατολίσουν τους μαθητές των «μεγάλων τάξεων» στην κριτική ανάγνωση των κειμένων και την κριτική επίγνωση του ρόλου της γλώσσας, στο μέτρο πάντα των δυνατοτήτων τους;

76.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Η σχετική βιβλιογραφία εντάσσει τον κριτικό εγγραμματισμό στους οριζόντιους στόχους όλων των μαθημάτων του ΑΠ. Ιδιαίτερα στο μάθημα της Ιστορίας ο κριτικός εγγραμματισμός αποκτά σημαντικό ρόλο και εκφράζεται ως κριτική αξιολόγηση του τρόπου και των ιδεολογικών οπτικών αναπαράστασης των

ιστορικών γεγονότων που επιλέγουν οι πρωτογενείς πηγές και τα σχολικά εγχειρίδια, καθώς και των γλωσσικών μέσων που αξιοποιούνται για κάθε μια από αυτές τις αναπαραστάσεις.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Ε-Στ τάξεις Δημοτικού
2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ένας εκπαιδευτικός διδάσκει Ιστορία κάνοντας χρήση αντιτιθέμενων ιστορικών μαρτυριών, γραπτών και απεικονιστικών, θεωρώντας ότι παρέχει στους μαθητές τη δυνατότητα να συνειδητοποιήσουν ότι κάθε ιστορική αφήγηση οικοδομείται με βάση την επιλογή συγκεκριμένων τεκμηρίων και συγκεκριμένης ιδεολογικής αφετηρίας. Ζητά τη βοήθειά σας για την οργάνωση μαθησιακών δραστηριοτήτων κριτικής ανάλυσης των διαφορετικών γραπτών και απεικονιστικών αναπαραστάσεων των ιστορικών γεγονότων.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, προκειμένου οι μαθητές να κάνουν κριτική ανάλυση των οπτικών θέασης των γεγονότων και των γλωσσικών μέσων που χρησιμοποιούνται στις πηγές και τα σχολικά κείμενα ;

77.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Έρευνες διαπιστώνουν ότι οι μαθητικές ομάδες μπορούν να γίνουν *κοινότητες μάθησης και ανάπτυξης* μέσω της διάδρασης και της ανταλλαγής εμπειριών, απόψεων, επεξηγήσεων και επιχειρημάτων.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Στ΄ τάξη
2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Αρκετοί δάσκαλοι πιστεύουν ότι οι μαθητές Δημοτικού δεν μπορούν να προχωρήσουν πέρα από την κατανόηση της αφηγηματικής παράθεσης των γεγονότων. Γι΄αυτό θεωρούν ως ανεδαφικές προσεγγίσεις συναδέλφων τους που αναθέτουν σε μικρο-ομάδες των 3-4 μαθητών να επεξεργαστούν κριτικά πηγές στο μάθημα της Ιστορίας, για να εντοπίσουν την θέση και την οπτική των κειμένων.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες που παρέχουν οι κοινότητες μάθησης για κριτική προσέγγιση των πηγών;

78.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Έρευνες διαπιστώνουν ότι οι επιστημονικές κοινότητες έχουν αναπτύξει για τις ανάγκες τους διαφορετικά είδη κειμένων, τα κυριότερα από τα οποία, προσαρμοσμένα στη σχολική πραγματικότητα, τα συναντούμε στα σχολικά

εγχειρίδια, αλλά και σε άλλες μορφές εκπαιδευτικού υλικού, έντυπου και ψηφιακού.
Επίσης, έρευνες έχουν διαπιστώσει ότι ο βαθμός κατανόησης των κειμένων του σχολικού εγχειριδίου εξαρτάται από τρεις παραμέτρους και την σύμπραξή τους:
(α) από τη δομή, τη γλωσσική συνοχή και τη νοηματική συνεκτικότητα του προς μελέτη κειμένου,
(β) από τις γνώσεις που κατέχει ο αναγνώστης μαθητής για τα είδη των κειμένων , τα δομικά τους στοιχεία και τα στοιχεία που προσδίδουν κειμενικότητα στο λόγο.
(γ) από τις γνώσεις που κατέχει ο αναγνώστης μαθητής για το θέμα του κειμένου και για τον κόσμο γενικότερα.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: «Μικρές» τάξεις Δημοτικού
2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Εκπαιδευτικοί διαπιστώνουν ότι μερικοί μαθητές δυσκολεύονται να κατανοήσουν κείμενα στα οποία **δεν έχουν αφηγηματικό** χαρακτήρα, όπως είναι για παράδειγμα οι επεξηγηματικές περιγραφές. Διαπιστώνουν ότι οι λεξιλογικές επεξηγήσεις και οι πραγματολογικές πληροφορίες που παρέχουν προς διευκόλυνση των μαθητών τους δεν αρκούν για την υπέρβαση των προβλημάτων και ζητούν τη βοήθειά σας.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, ώστε να αξιοποιήσουν τις ερευνητικές διαπιστώσεις για να ξεπεράσουν οι μαθητές τα προβλήματα κατανόησης των **μη αφηγηματικών** κειμένων που μελετούν;

79.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Έρευνες διαπιστώνουν ότι οι επιστημονικές κοινότητες έχουν αναπτύξει για τις ανάγκες τους διαφορετικά είδη κειμένων, τα κυριότερα από τα οποία, προσαρμοσμένα στη σχολική πραγματικότητα, τα συναντούμε στα σχολικά εγχειρίδια, αλλά και σε άλλες μορφές εκπαιδευτικού υλικού, έντυπου και ψηφιακού.
Επίσης, έρευνες έχουν διαπιστώσει ότι ο βαθμός κατανόησης των κειμένων του σχολικού εγχειριδίου εξαρτάται από τρεις παραμέτρους και την σύμπραξή τους:
(α) από τη δομή, τη γλωσσική συνοχή και τη νοηματική συνεκτικότητα του προς μελέτη κειμένου,
(β) από τις γνώσεις που κατέχει ο αναγνώστης μαθητής για τα είδη των κειμένων , τα δομικά τους στοιχεία και τα στοιχεία που προσδίδουν κειμενικότητα στο λόγο.
(γ) από τις γνώσεις που κατέχει ο αναγνώστης μαθητής για το θέμα του κειμένου και για τον κόσμο γενικότερα.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Δ-Στ Δημοτικού
2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Εκπαιδευτικοί διαπιστώνουν ότι ακόμη και «καλοί» μαθητές που κατανοούν με σχετική ευκολία και πληρότητα τα

αφηγηματικά κείμενα της Λογοτεχνίας και της Γλώσσας δυσκολεύονται αρκετά στα μη αφηγηματικά κείμενα της **Ιστορίας**. Οι λεξιλογικές επεξηγήσεις και οι πραγματολογικές πληροφορίες που παρέχουν προς διευκόλυνση των μαθητών τους οι εκπαιδευτικοί δεν αρκούν για την υπέρβαση των προβλημάτων.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, ώστε να αξιοποιήσουν τις ερευνητικές διαπιστώσεις για να ξεπεράσουν οι μαθητές τα προβλήματα κατανόησης κειμένων της **Ιστορίας** που μελετούν;

80.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες διαπιστώνουν ότι οι επιστημονικές κοινότητες έχουν αναπτύξει για τις ανάγκες τους διαφορετικά είδη κειμένων, τα κυριότερα από τα οποία, προσαρμοσμένα στη σχολική πραγματικότητα, τα συναντούμε στα σχολικά εγχειρίδια, αλλά και σε άλλες μορφές εκπαιδευτικού υλικού, έντυπου και ψηφιακού.

Επίσης, έρευνες έχουν διαπιστώσει ότι ο βαθμός κατανόησης των κειμένων του σχολικού εγχειριδίου και του λοιπού εκπαιδευτικού υλικού εξαρτάται από τρεις παραμέτρους και την σύμπραξή τους:

(α) από τη δομή, τη γλωσσική συνοχή και τη νοηματική συνεκτικότητα του προς μελέτη κειμένου,

(β) από τις γνώσεις που κατέχει ο αναγνώστης μαθητής για τα είδη των κειμένων , τα δομικά τους στοιχεία και τα στοιχεία που προσδίδουν κειμενικότητα στο λόγο.

(γ) από τις γνώσεις που κατέχει ο αναγνώστης μαθητής για το θέμα του κειμένου και για τον κόσμο γενικότερα.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Ε-Στ Δημοτικού

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Εκπαιδευτικοί διαπιστώνουν ότι ακόμη και «καλοί» μαθητές που κατανοούν με σχετική ευκολία και πληρότητα τα αφηγηματικά κείμενα της Λογοτεχνίας και της Γλώσσας δυσκολεύονται αρκετά σε πολλά κείμενα της **Γεωγραφίας.** Οι λεξιλογικές επεξηγήσεις και οι πραγματολογικές πληροφορίες που παρέχουν προς διευκόλυνση των μαθητών τους οι εκπαιδευτικοί δεν αρκούν για την υπέρβαση των προβλημάτων.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, ώστε να αξιοποιήσουν τις ερευνητικές διαπιστώσεις για να ξεπεράσουν οι μαθητές τα προβλήματα κατανόησης κειμένων της **Γεωγραφίας** που μελετούν;

81.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες διαπιστώνουν ότι οι επιστημονικές κοινότητες έχουν αναπτύξει για τις ανάγκες τους διαφορετικά είδη κειμένων, τα κυριότερα από τα οποία, προσαρμοσμένα στη σχολική πραγματικότητα, τα συναντούμε στα σχολικά εγχειρίδια, αλλά και σε άλλες μορφές εκπαιδευτικού υλικού, έντυπου και ψηφιακού.
Επίσης, έρευνες έχουν διαπιστώσει ότι ο βαθμός κατανόησης των κειμένων του σχολικού εγχειριδίου και του λοιπού εκπαιδευτικού υλικού εξαρτάται από τρεις παραμέτρους και την σύμπραξή τους:
(α) από τη δομή, τη γλωσσική συνοχή και τη νοηματική συνεκτικότητα του προς μελέτη κειμένου,
(β) από τις γνώσεις που κατέχει ο αναγνώστης μαθητής για τα είδη των κειμένων , τα δομικά τους στοιχεία και τα στοιχεία που προσδίδουν κειμενικότητα στο λόγο.
(γ) από τις γνώσεις που κατέχει ο αναγνώστης μαθητής για το θέμα του κειμένου και για τον κόσμο γενικότερα.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Ε-Στ Δημοτικού
2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Εκπαιδευτικοί διαπιστώνουν ότι ακόμη και «καλοί» μαθητές που κατανοούν με σχετική ευκολία και πληρότητα τα αφηγηματικά κείμενα της Λογοτεχνίας και της Γλώσσας δυσκολεύονται αρκετά σε πολλά κείμενα των **Φυσικών Επιστημών.** Οι λεξιλογικές επεξηγήσεις και οι πραγματολογικές πληροφορίες που παρέχουν προς διευκόλυνση των μαθητών τους οι εκπαιδευτικοί δεν αρκούν για την υπέρβαση των προβλημάτων.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, ώστε να αξιοποιήσουν τις ερευνητικές διαπιστώσεις για να ξεπεράσουν οι μαθητές τα προβλήματα κατανόησης κειμένων των **Φυσικών Επιστημών** που μελετούν;

82.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Η σύγχρονη βιβλιογραφία αναφέρει ότι για να απομάθει το παιδί μια συμπεριφορά (απόσβεση) δεν πρέπει αυτή να συνοδεύεται από θετική ή αρνητική ενίσχυση, διότι η ενίσχυση διατηρεί και ενδυναμώνει την ανεπιθύμητη συμπεριφορά.
Ενίσχυση για τους μαθητές μπορεί να αποτελέσουν υλικές αμοιβές, δραστηριότητες (εκδρομή, παιχνίδι), ενισχυτές πληροφόρησης (έπαινος), κοινωνικοί ενισχυτές (προσοχή του εκπαιδευτικού). (Συμπεριφορισμός, Skinner)

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: Στ΄,

Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ένας μαθητής με προβλήματα συμπεριφοράς, που δεν ενδιαφέρεται για τα μαθήματα , κάνει συχνά φασαρία, και ο εκπαιδευτικός να τον στέλνει να καθίσει μόνος στου στην «απομόνωση» του τελευταίου θρανίου. Σε κάθε τέτοια περίπτωση προσπαθεί να τραβήξει με κινήσεις και μορφασμούς την προσοχή των υπολοίπων μαθητών.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να λειτουργήσει παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα για τον μαθητή και για την τάξη;

83.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Σύγχρονες τάσεις στη διδασκαλία της Ιστορίας επισημαίνουν ότι καθώς οι μαθητές μεταβαίνουν από τις «μικρές» στις «μεγαλύτερες» τάξεις του Δημοτικού η έμφαση του μαθήματος πρέπει να ξεπερνά το στάδιο της απλής αφήγησης και να στοχεύει στην ανάπτυξη ιστορικής μάθησης ικανοτήτων, όπως είναι η χρονολογική σκέψη, η ιστορική κατανόηση, η ιστορική ερμηνεία και η συσχέτιση με γεγονότα άλλων εποχών, αλλά και της σύγχρονης καθημερινής ζωής.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Ε΄ Δημοτικού.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε συνάντηση με δασκάλους Πέμπτης τάξης της περιφέρειάς σας για το μάθημα της Ιστορίας τίθεται το θέμα εμπλουτισμού της αφηγηματικής προσέγγισης της Ιστορίας με δραστηριότητες ερμηνείας των ιστορικών δεδομένων και συσχέτισής τους με καθημερινές καταστάσεις. Μερικοί από τους δασκάλους επισημαίνουν, όμως, ότι παρά τις προσπάθειες τους δεν επιτυγχάνουν τα αναμενόμενα αποτελέσματα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, ώστε να αξιοποιήσουν τις δυνατότητες όλων των μαθητών και να κερδίσουν την ενεργητική συμμετοχή τους;

84.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι δύο παράγοντες οι οποίοι μπορούν να επηρεάσουν θετικά ή αρνητικά το κίνητρο του μαθητή για μάθηση, είναι: το ενδιαφέρον του μαθητή για το συγκεκριμένο θέμα που πρέπει να μάθει και οι δυνατότητες επιλογών στο πλαίσιο του μαθήματος.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: Στ΄, Μάθημα: Γλώσσα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Ένας μαθητής με δυσλεξία παρακολουθεί τη γενική τάξη, αλλά δεν συμμετέχει ενεργητικά. Αυτό αποτελεί πρόβλημα για την εκπαιδευτικό, επειδή αντιλαμβάνεται ότι ο μαθητής θα μπορούσε να ανταπεξέλθει στις απαιτήσεις της τάξης.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στην εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να λειτουργήσει παιδαγωγικά και αποτελεσματικά για την ενεργοποίηση του μαθητή;

85.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Στις βασικές αρχές του Νέου Σχολείου περιλαμβάνεται και η υιοθέτηση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας, η οποία προκύπτει ως αναγκαιότητα στις ανομοιογενείς τάξεις σχολείων μιας πολυπολιτισμικής κοινωνίας . Μια από τις διαστάσεις της διαφοροποιημένης διδασκαλίας είναι η διαδικασία επεξεργασίας του περιεχομένου. Αυτό σημαίνει τη διαφοροποίηση των διαδικασιών με τις οποίες οι μαθητές επεξεργάζονται και κατανοούν τις έννοιες και το περιεχόμενο αυτού που διδάσκονται. Κάθε διδακτική δραστηριότητα θα πρέπει να καλεί τους μαθητές να αξιοποιήσουν βασικές δεξιότητες και γνώσεις με στόχο την κατανόηση μιας έννοιας. Όταν οι μαθητές συμμετέχουν σε μια εκπαιδευτική δραστηριότητα με διάφορους τρόπους, σε διαφορετικά χρονικά πλαίσια και λαμβάνοντας διαφορετική βοήθεια από την εκπαιδευτικό ή τους συμμαθητές είναι δυνατή η εμβάθυνση της γνώσης.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Μικρές τάξεις Δημοτικού Γλώσσα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Οι εκπαιδευτικοί γνωρίζουν ότι για να ασκήσουν διαφοροποιημένη διδασκαλία πρέπει να τροποποιήσουν το μάθημά τους με τέτοιο τρόπο ώστε να ενδιαφέρει τους μαθητές. Σε αυτή τη λογική, μερικοί εκπαιδευτικοί της περιφέρειάς σας έχουν μετατρέψει την τάξη τους σε τάξη παιχνιδιού και αφιερώνουν περισσότερο χρόνο σε παιγνιώδεις τρόπους μάθησης χωρίς να θέτουν υψηλούς στόχους για τη μάθηση των μαθητών τους.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, ώστε να λειτουργήσουν παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα για τη διασφάλιση συνθηκών μάθησης μέσα σε ευχάριστο και ενδιαφέρον πλαίσιο;

86.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι η φωνολογική επίγνωση αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους προβλεπτικούς παράγοντες για την κατάκτηση της αναγνωστικής δεξιότητας και της αλφαβητικής γραφής στην ελληνική γλώσσα. Η καλλιέργεια της

φωνολογικής επίγνωσης στους μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες (ΜΔ), όταν συνδυάζεται με τη διδασκαλία των γραφοφωνημικών αντιστοιχιών, διευκολύνει την κατάκτηση του αλφαβητικού κώδικα.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: Α΄ δημοτικού, Μάθημα: Γλώσσα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Οι μαθητές με ΜΔ ενός τμήματος ένταξης δυσκολεύονται στη μετάβαση από τον προφορικό στον γραπτό λόγο. Συγκεκριμένα, δυσκολεύονται στην αντιστοιχία μεταξύ δομικών στοιχείων προφοράς και στοιχείων γραφής. Επιπλέον, δεν μπορούν να αναλύσουν μια λέξη στα επιμέρους στοιχεία της και συγχέουν τα γράμματα στις λέξεις κατά τη γραφή. Αρκετοί εκπαιδευτικοί δεν γνωρίζουν τι πρέπει να κάνουν.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, ώστε να λειτουργήσουν παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα για τη διασφάλιση συνθηκών μάθησης μέσα σε ευχάριστο και ενδιαφέρον πλαίσιο;

87.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι για να επιτευχθεί η κατάκτηση των κύριων στοιχείων της αλφαβητικής γραφής από τους μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες πραγματοποιείται διδασκαλία για την κατάκτηση της ανάγνωσης από τη βάση προς την κορυφή, δηλαδή από το γράμμα προς την πρόταση (συνθετικές μέθοδοι) και αντίστροφα από την κορυφή προς τη βάση, δηλαδή από την πρόταση προς το γράμμα (αναλυτικές μέθοδοι).

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: Β΄ δημοτικού, Μάθημα: Γλώσσα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες δεν κατέκτησαν ακόμη τον μηχανισμό ανάγνωσης στον αναμενόμενο βαθμό, ενώ όλη η υπόλοιπη τάξη βρίσκεται σε πολύ καλό επίπεδο ευχερούς ανάγνωσης Η εκπαιδευτικός προσπαθεί να αφιερώσει στους εν λόγω μαθητές λίγο περισσότερο χρόνο, για να επαναλάβει ό,τι είπε και έκανε στην κοινή διδασκαλία σε επίπεδο τάξης για όλους τους μαθητές. Θεωρεί, όμως, ότι δεν μπορεί να αφιερώσει επιπλέον χρόνο σε αυτούς, διότι με αυτόν τον τρόπο θα παραμελήσει όλους τους υπόλοιπους.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, ώστε να λειτουργήσουν παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα για τη διασφάλιση συνθηκών μάθησης και για αυτή την περίπτωση των μαθητών;

88.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες επισημαίνουν ότι η επικέντρωση της προσοχής στην ορθογραφία την ώρα της παραγωγής ενός κειμένου επιβαρύνει γνωστικά τους μαθητές και σε μερικές περιπτώσεις αυτό έχει αρνητικές συνέπειες στην ποιότητα του παραγόμενου κειμένου.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη Γ΄, Μάθημα Γλώσσα ,

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Μερικοί εκπαιδευτικοί της περιφέρειάς σας προβληματίζονται έντονα από τα «φτωχά σε περιεχόμενο και πλούσια σε ορθογραφικά λάθη» κείμενα μερικών μαθητών και δοκιμάζουν εναλλακτικές τεχνικές, οι οποίες δεν φαίνεται να επιλύουν το πρόβλημα. Ζητούν τη βοήθειά σας σε αυτό.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο νομίζετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, ώστε να λειτουργήσουν παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα για την αντιμετώπιση προβλημάτων ορθογραφίας;

89.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες διαπιστώνουν ότι οι μηχανιστικές δεξιότητες (ορθογραφία, γραφή με το χέρι, λεξιλόγιο, στίξη, τονισμός, χρήση πεζών- κεφαλαίων) κατά τη συγγραφή κειμένων θα πρέπει να εκτελούνται από το μαθητή συγγραφέα γρήγορα, με ακρίβεια και αποτελεσματικότητα, δηλαδή να είναι αυτοματοποιημένες.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη Ε΄, Μάθημα Γλώσσα ,

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ο εκπαιδευτικός έχει πρόβλημα με κάποιους από τους μαθητές του οι οποίοι, ενώ διαθέτουν πολύ χρόνο και πολύ κόπο σε σχέση με τους συμμαθητές τους κατά τη διάρκεια της συγγραφής, παράγουν κείμενα, που είναι μεν ορθογραφημένα αλλά «φτωχά» ως προς το περιεχόμενο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο νομίζετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, ώστε να λειτουργήσουν παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα για την «αυτοματοποίηση» των μηχανιστικών δεξιοτήτων;

90.

Α. Θεωρητικές παραδοχές
Έρευνες επισημαίνουν ότι συγγραφή κειμένων είναι εμπρόθετη διαδικασία κατασκευής νοήματος, κατά την οποία ο μαθητής-συγγραφέας αξιοποιεί τις συμβάσεις, τους περιορισμούς και τους κανόνες μιας επικοινωνιακής περίστασης και, ανάλογα, εφαρμόζει τις μετα-γνωστικές και γλωσσικές δεξιότητες και γνώσεις του για να κάνει τις κατάλληλες λεξικο-γραμματικές επιλογές.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη Στ΄, Μάθημα Γλώσσα
2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ο δάσκαλος προβληματίζεται με κάποιους από τους μαθητές της τάξης του, οι οποίοι δυσκολεύονται να κατανοήσουν τη σχέση του επιχειρηματολογικού κειμένου με τις επικοινωνιακές περιστάσεις. Για το λόγο αυτό ζητά τη βοήθειά σας, ώστε να σχεδιάσει αποτελεσματικότερα τη διδασκαλία του.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο νομίζετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, ώστε να λειτουργήσουν παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα για την κατανόηση του επιχειρηματολογικού λόγου;

91.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Έρευνες διαπιστώνουν ότι ο γραπτός λόγος είναι ένα κοινωνικό γεγονός που συμβαίνει ανάμεσα στο συγγραφέα και το ακροατήριό του. Είναι, επίσης, μια γνωσιακή δραστηριότητα κατασκευής νοήματος για ένα ακροατήριο το οποίο, στις περισσότερες περιπτώσεις, είναι νοητικά μόνο παρόν.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη Στ΄, Μάθημα Γλώσσα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Οι μαθητές-συγγραφείς της τάξης του δεν μπορούν να κατανοήσουν το ρόλο και τη σημασία του ακροατηρίου και τον τρόπο με τον οποίο αυτό επηρεάζει τη συνοχή και τη συνεκτικότητα του κειμένου που γράφουν. Ο δάσκαλος ζητά τις προτάσεις σας, για να βοηθήσει τους μαθητές του.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο νομίζετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, ώστε να λειτουργήσουν παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα για την παραγωγή συγκροτημένων κειμένων, προσαρμοσμένων στο ακροατήριο;

92.
Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες διαπιστώνουν ότι κατά τη συγγραφή ενός εκτεταμένου επικοινωνιακού κειμένου ο μαθητής συγγραφέας εμπλέκεται ταυτόχρονα σε πολλές δραστηριότητες: δομεί το κείμενό του ακολουθώντας τις συμβάσεις του είδους στο οποίο ανήκει και παρακολουθεί τη νοηματική του συνοχή του, ανακαλεί από τη μακρόχρονη μνήμη τις σχετικές γνώσεις και πληροφορίες, ενδύει τις ιδέες του με τις κατάλληλες λεξικογραμματικές και υφολογικές επιλογές, ακολουθεί τους συντακτικούς και μορφολογικούς κανόνες, αξιολογεί τις επικοινωνιακές ανάγκες και περιστάσεις, χρησιμοποιεί στρατηγικές παραγωγής, οργάνωσης, βελτίωσης και κοινοποίησης των ιδεών για την αποτελεσματική διαχείριση των διαθέσιμων γνωσιακών πόρων, εκτελεί τις μηχανιστικές δεξιότητες της γραφής, βελτιώνει το κείμενο ανασχεδιάζοντας και αναδομώντας αν χρειαστεί για να είναι πληροφοριακό, συνεκτικό και επικοινωνιακό. Η ταυτόχρονη εκτέλεση, όμως, όλων των παραπάνω δραστηριοτήτων από το μαθητή-συγγραφέα είναι πολύ δύσκολη λόγω του πεπερασμένου της μνήμης εργασίας.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη Στ΄, Μάθημα Γλώσσα .
2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Αρκετοί μαθητές δυσκολεύονται πολύ στη συγγραφή επικοινωνιακών κειμένων, εκδηλώνουν συμπτώματα άγχους και φοβούνται ότι δεν θα τα καταφέρουν. Παρομοίως, και οι δάσκαλοι δυσκολεύονται να βοηθήσουν στον τομέα αυτό όλους τους μαθητές και ζητούν τη βοήθειά σας.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο νομίζετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, ώστε να λειτουργήσουν παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα για την στήριξη των μαθητών στην ταυτόχρονη εκτέλεση των πολύπλοκων διαδικασιών της συγγραφής;

93.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Έρευνες επισημαίνουν ότι η εργαζόμενη μνήμη επηρεάζει σημαντικά τα μαθησιακά αποτελέσματα, καθώς διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη διαχείριση απαιτητικών γνωσιακά έργων.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη Στ΄, Μάθημα Γλώσσα .
2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Αρκετοί μαθητές δυσκολεύονται πολύ στη συγγραφή επιχειρηματολογικών κειμένων, που βασίζονται στον «διάλογο» μεταξύ θέσεων και αντιθέσεων, επιχειρημάτων και αντεπιχειρημάτων. Κατά τη σύνθεσή τους παραπονούνται ότι έχουν να κάνουν πολλά πράγματα ταυτόχρονα και αυτό τους δυσκολεύει πάρα πολύ.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο νομίζετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, ώστε να λειτουργήσουν παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα για την στήριξη των μαθητών στη σύνθεση επιχειρηματολογικών κειμένων;

94.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες διαπιστώνουν ότι η εργαζόμενη μνήμη επηρεάζει σημαντικά τα μαθησιακά αποτελέσματα, καθώς διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη διαχείριση απαιτητικών γνωσιακά έργων. Ένα εξαιρετικά απαιτητικό γνωστικό έργο που θέτει σε δοκιμασία το γνωσιακό σύστημα του μαθητή είναι η ανάγνωση και κατανόηση κειμένων που πραγματεύονται κοινωνικές καταστάσεις τις οποίες προκαλούν πολύπλοκες αιτίες με ασαφή τρόπο σύμπραξης .

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη Στ΄,

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Οι μαθητές της τάξης του δυσκολεύονται περισσότερο με την κατανόηση και την ερμηνεία κειμένων που αναφέρονται σε προβληματικές και πολύπλοκες κοινωνικές καταστάσεις παρά με την ανάγνωση αφηγηματικών. Κατά τη επεξεργασία των πρώτων εκδηλώνουν συμπτώματα άγχους, τα οποία δεν παρουσιάζονται όταν ασχολούνται με αφηγηματικά κείμενα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο νομίζετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, ώστε να λειτουργήσουν παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα για την στήριξη των μαθητών στην κατανόηση κειμένων ανάλυσης προβληματικών κοινωνικών καταστάσεων;

95

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες επισημαίνουν ότι η εργαζόμενη μνήμη επηρεάζει σημαντικά τα μαθησιακά αποτελέσματα, καθώς διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη διαχείριση απαιτητικών γνωσιακά έργων. Ένα εξαιρετικά απαιτητικό γνωστικό έργο που θέτει σε δοκιμασία το γνωσιακό σύστημα του μαθητή είναι η κατανόηση και ερμηνεία μη αφηγηματικών κειμένων, που πραγματεύονται ιδέες, θέσεις, φαινόμενα και καταστάσεις.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη Στ΄

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Εκπαιδευτικός διαπιστώνει ότι οι μαθητές της τάξης του δυσκολεύονται πολύ κατά την ανάγνωση και κατανόηση κειμένων που αναλύουν αφηρημένες έννοιες, όπως είναι για παράδειγμα η έννοια του

«ανθρωπισμού» σε κείμενο της ιστορίας. Το θέμα τίθεται σε επιμορφωτική συνάντηση.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο νομίζετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, ώστε να λειτουργήσουν παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα για την στήριξη των μαθητών στην κατανόηση κειμένων ανάλυσης αφηρημένων εννοιών;

96.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες διαπιστώνουν ότι η ανάπτυξη της ορθογραφικής δεξιότητας προσφέρει στους αναγνώστες σημαντικά μαθησιακά πλεονεκτήματα, καθώς επηρεάζει αποφασιστικά την αναγνώριση της μορφής και της σημασίας των λέξεων, ενώ συνδέεται με τη βαθύτερη κατανόηση της ομιλούμενης γλώσσας καθώς και με καλύτερες αναγνωστικές δεξιότητες.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη Γ΄, Μάθημα Γλώσσα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Πολλοί μαθητές δυσκολεύονται και παραπονούνται για την ορθογραφημένη γραφή. Ισχυρίζονται ότι η αυτόματη διόρθωση της ορθογραφίας από τους επεξεργαστές κειμένων και η υιοθέτηση νέων ιδιότυπων κανόνων γραφής κατά την ψηφιακή επικοινωνία κάνει περιττή την εκμάθηση της ορθογραφίας.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο νομίζετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, ώστε να λειτουργήσουν παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα για την στήριξη των μαθητών στην κατάκτηση της ιστορικής ορθογραφίας;

97.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Οι σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις αποβλέπουν στη διερευνητική μάθηση, στην οικοδόμηση της γνώσης (κονστρουκτιβισμός) και όχι στη μετάδοση, στη βιωματική μάθηση και στις διαθεματικές προεκτάσεις της γνώσης. Η συνδυαστική αξιοποίηση των παραπάνω αξόνων ανατρέπουν το παραδοσιακό διδακτικό πλαίσιο και προσδίδουν διαφορετικό προσανατολισμό στο καθημερινό μάθημα.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Στην περιφέρειά σας αρκετοί εκπαιδευτικοί αντιμετωπίζουν τις παραπάνω ως θεωρητικές θέσεις ανεφάρμοστες στην πράξη, όπου κυριαρχούν τα πιεστικά όρια χρόνου και της πληθωρικής ύλης. Οι προτεινόμενες από τα σχολικά εγχειρίδια και τα νέα Προγράμματα Σπουδών διερευνητικές και διαθεματικές δραστηριότητες

πιστεύουν ότι απευθύνονται σε λίγους μαθητές και, έτσι, αναπαράγουν την ανισότητα των ευκαιριών.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι σύγχρονες διδακτικές προτάσεις με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Ποια επιχειρήματα θα προβάλατε και ποιες μεθοδολογικές προτάσεις θα κάνατε, για να πείσετε και να βοηθήσετε τους εκπαιδευτικούς να δοκιμάσουν τις προτεινόμενες προσεγγίσεις;

98.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Η διαθεματικότητα και οι διερευνητικές δραστηριότητες που υπάρχουν στα βιβλία και η μεθοδολογία των «Βιωματικών Δράσεων», που εισηγούνται τα νέα Προγράμματα Σπουδών της υποχρεωτικής εκπαίδευσης, έχουν σκοπό να εμπλέξουν τον μαθητή σε μια πιο διερευνητική και βιωματική, άρα και ενεργό, συμμετοχή κατά την προσέγγιση των διδασκόμενων μαθημάτων.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Πολλοί εκπαιδευτικοί διαμαρτύρονται υποστηρίζοντας ότι η διερευνητική προσέγγιση και ο διαθεματικός άξονας δεν είναι εύκολο να λειτουργήσουν συμπληρωματικά και παράλληλα προς την κυρίαρχη οργανωτική δομή κάθε μαθήματος και του σχολείου. Θεωρούν ότι πρόκειται για πρακτικές που έρχονται σε αντίθεση με την υπάρχουσα εκπαιδευτική δομή.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι προτάσεις των ΑΠΣ με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να πείσετε τους εκπαιδευτικούς να δοκιμάσουν εναλλακτικά διερευνητικές προσεγγίσεις και διαθεματικές συσχετίσεις και να διερευνήσουν στην πράξη τις δυνατότητες που τους παρέχουν οι νέες αυτές προτάσεις, αλλά και τις αδυναμίες ή τους πιθανούς περιορισμούς;

99.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Δηλωτική της πρόθεσης των συντακτών των Προγραμμάτων Σπουδών (ΠΣ) που ισχύουν και των βιβλίων που τα στηρίζουν, αλλά και των αρχών του Νέου Σχολείου, είναι η ενίσχυση της πολυ-πολιτιστικής ταυτότητας με όρους αλληλεπίδρασης και εμπλουτισμού, στο πλαίσιο μιας πολυπολιτισμικής κοινωνίας.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις με πολλούς αλλοδαπούς μαθητές.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Αρκετοί εκπαιδευτικοί μπροστά στη σχετικά νέα κατάσταση για τα δεδομένα του ελληνικού σχολικού συστήματος δεν αισθάνονται ιδιαίτερα έτοιμοι να την διαχειριστούν και περιορίζονται να δηλώνουν την αποδοχή των αλλοδαπών μαθητών και να αποθαρρύνουν κάθε άμεση ή έμμεση ρατσιστική έκφραση και στάση. Όμως, αντιλαμβάνονται ότι αυτό δεν φτάνει.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι προτάσεις των ΠΣ με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, ώστε να λειτουργήσουν παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα στην εκπαιδευτική διαχείριση της πολυπολιτισμικής σχολικής τάξης;

100.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Θεωρητικοί της Διδακτικής υποστηρίζουν ότι η διδασκαλία οποιουδήποτε μαθήματος μπορεί να φανεί ενδιαφέρουσα για τους μαθητές, αν αξιοποιηθούν μέσα και τρόποι που θα εμπλέκουν ενεργά τους ίδιους στη διαδικασία της μάθησης. Σε ιδιαίτερα, μάλιστα, ετερογενείς τάξεις, όπως η πλειονότητα των τάξεων στο σύγχρονο πολυπολιτισμικό σχολείο, η προσέγγιση αυτή μπορεί να κινητοποιήσει περισσότερους μαθητές.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Αρκετοί εκπαιδευτικοί εξακολουθούν να χρησιμοποιούν κατά βάση τις παραδοσιακές προσεγγίσεις, παρά το γεγονός ότι αρκετοί μαθητές, ημεδαποί και αλλοδαποί, δείχνουν να μην τους παρακολουθούν.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με δεδομένη την ετερογένεια των μαθητών, ποιους εναλλακτικούς τρόπους θα προτείνατε στους εκπαιδευτικούς της περιφέρειάς σας για τον εμπλουτισμό της προσέγγισής τους με εναλλακτικές και πιο αποτελεσματικές διδακτικές πρακτικές;

101.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες για την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών δείχνουν συχνά ότι η τελευταία επέρχεται, όταν οι εκπαιδευτικοί αναλύουν στοχαστικά/κριτικά τις τρέχουσες πρακτικές τους καθώς και τις εσωτερικές τους αντιφάσεις. Επισημαίνει, μάλιστα, ότι όταν η στοχαστική/κριτική ανάλυση γίνεται σε πλαίσιο συνεργασίας με τους συναδέλφους(collective reflection) οι θετικές επιδράσεις της στην επαγγελματική ανάπτυξη και στην ανασυγκρότηση του σχολείου είναι μεγαλύτερες.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε ένα πολυπληθές σχολείο αστικού κέντρου φοιτούν μαθητές πολλών διαφορετικών μαθησιακών επιπέδων και ποικίλης κοινωνικο-πολιτιστικής προέλευσης. Οι εκπαιδευτικοί προβληματίζονται για την αποτελεσματικότητα και την καταλληλότητα των γνωστών και καθιερωμένων προσεγγίσεων, τονίζουν την ανεπάρκεια των επιμορφωτικών ημερίδων για τις εναλλακτικές προσεγγίσεις και αναζητούν μια πιο ουσιαστική διέξοδο, καθώς οι «δοκιμασμένες» μέθοδοι έχουν δείξει προ πολλού τα όρια τους.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Έχοντας υπόψη την συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλεύατε τους εκπαιδευτικούς, για να οδηγηθούν σε μια πιο αυτόνομη επαγγελματική ανάπτυξη και σε μια ουσιαστική ανανέωση των διδακτικών πρακτικών τους;

102.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Ερευνητικά ευρήματα για την ανταπόκριση των εκπαιδευτικών στις μεταρρυθμίσεις «από πάνω προς τα κάτω» δείχνουν ότι οι εκπαιδευτικοί μπορούν να ανταποκριθούν και να λειτουργήσουν ως παράγοντες μιας εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης, με την προϋπόθεση ότι ενθαρρύνονται να αναπτύξουν προβληματισμούς, να δοκιμάσουν νέες πρακτικές και υλικά, και να αναστοχαστούν πάνω σ’ αυτά, μέσα στο ίδιο το περιβάλλον της εργασίας τους.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Στην περιφέρειά σας υπάρχουν αρκετά σχολεία όπου φοιτούν μαθητές διαφορετικών μαθησιακών επιπέδων και ποικίλης προέλευσης. Οι εκπαιδευτικοί, που παρακολούθησαν μια ταχύρρυθμη επιμόρφωση σε θέματα διδακτικής, είναι διχασμένοι: άλλοι είναι δύσπιστοι απέναντι στις νέες προτάσεις και άλλοι συμφωνούν στο ότι θα επιθυμούσαν να δοκιμάσουν τέτοιες προσεγγίσεις, αλλά δεν μπορούν να προσανατολιστούν στο σωστό σκοπό και τρόπο. Τελικά, στο πνεύμα της ενδοσχολικής επιμόρφωσης, αποφασίζουν να καλέσουν τον Σχολικό Σύμβουλο της περιφέρειας.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Έχοντας υπόψη την συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλεύατε τους εκπαιδευτικούς, για να μπορέσουν να λειτουργήσουν ως παράγοντες μεταρρύθμισης και όχι ως απλοί τεχνικοί της εφαρμογής της;

103.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Έρευνες επιβεβαιώνουν ότι η «προσωπική θεωρία» των εκπαιδευτικών, που απαρτίζεται από πεποιθήσεις, αξίες, κοσμοαντιλήψεις, γνώσεις και εμπειρίες,

διαχέονται αναπόφευκτα στη διδασκαλία μέσα από μια ποικιλία επιλογών και συμπεριφορών και λοιπών στοιχείων του «άδηλου/κρυφού αναλυτικού προγράμματος». Για να μην λειτουργούν με δογματικό τρόπο οι εκπαιδευτικοί, πρέπει να έχουν επίγνωση των δικών τους αξιών και ιδεολογικών προσανατολισμών, τις οποίες, ασφαλώς, δεν προβάλλουν ως τις απόλυτες αλήθειες. Μόνο τότε μπορούν να ενδυναμώσουν τους μαθητές να αναπτύξουν ελεύθερα την προσωπική τους αξιακή και ιδεολογική ταυτότητα.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις
2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Μέσα από τις ενδοσχολικές συναντήσεις και επιμορφώσεις, οι εκπαιδευτικοί διαπιστώνουν ότι, μολονότι διδάσκουν τα ίδια σχολικά βιβλία, ο καθένας εστιάζει σε διαφορετικά στοιχεία. Αντιλαμβάνονται ότι οι διαφοροποιήσεις τους απορρέουν από τους διαφορετικούς προσωπικούς τους προσανατολισμούς. Επιπλέον, ως προς τα αξιακά/ ιδεολογικά ζητήματα που ανακύπτουν στο μάθημα, κάποιοι τηρούν αυστηρή ουδετερότητα προβάλλοντας απλώς την «επίσημη» άποψη, ενώ κάποιοι άλλοι υπερασπίζονται εκείνες τις ιδέες και αξίες των σχολικών κειμένων τις οποίες συμμερίζονται. Το ζήτημα της διδακτικής διαχείρισης των αξιών έρχεται πια στην επιφάνεια και τίθεται στις συζητήσεις τους με τον/την Σύμβουλο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Έχοντας υπόψη τα ευρήματα της έρευνας, τι θα συμβουλεύατε τους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, ώστε να ενδυναμώσουν τους μαθητές για να αναπτύξουν ελεύθερα την προσωπική τους αξιακή και ιδεολογική ταυτότητα;

104.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Ερευνητικά ευρήματα δείχνουν ότι τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο εκπαιδευτικός στην τάξη οφείλονται (α) στην αδυναμία του σχολείου να ανταποκριθεί στις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών, ώστε να τους δημιουργεί κίνητρα για συμμετοχή στην εκπαιδευτική διαδικασία και (β) στην ελλιπή κοινωνικοποίηση των μαθητών.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις
2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε αρκετές τάξεις της περιφέρειάς σας υπάρχουν μαθητές που αδυνατούν να ενσωματωθούν στην τάξη και με κάθε αφορμή, με τον λόγο ή τη συμπεριφορά τους, προσπαθούν να τραβήξουν την προσοχή του εκπαιδευτικού και των συμμαθητών τους. Έτσι, παρεμποδίζουν τη διδακτική διαδικασία, με αποτέλεσμα ο εκπαιδευτικός να τους επιβάλλει διαφορετικής μορφής και έντασης επιπλήξεις και ποινές, οι οποίες όμως αποδεικνύονται αναποτελεσματικές .

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

2. Έχοντας υπόψη την συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλεύατε τους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, για να μπορέσουν να λειτουργήσουν παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα στην ενσωμάτωση όλων των μαθητών στο εκπαιδευτικό γίγνεσθαι;

105.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Ερευνητικά ευρήματα δείχνουν ότι αρκετοί εκπαιδευτικοί, παρά τη θεωρητική τους κατάρτιση, έχουν την τάση να δίνουν «διαλέξεις» εμπλουτισμένες με ερωτήσεις, τις οποίες ονομάζουν «συζήτηση», και να χρησιμοποιούν την τεχνολογία κυρίως για να προβάλλουν στους μαθητές τους με εύπεπτο τρόπο τις επίσημες ή της προσωπικές τους απόψεις για θέματα που επιδέχονται διαφορετικές ερμηνείες.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Εκπαιδευτικοί της περιφέρειας σας φαίνονται να αμφισβητούν την ανάγκη της διερεύνησης και ερμηνείας από τους μαθητές των πολλαπλών οπτικών, υποστηρίζοντας ότι το χαμηλό τους επίπεδο και η πίεση της ύλης δεν επιτρέπουν εναλλακτικές μορφές διδασκαλίας του μαθήματος. Εξάλλου, όπως ισχυρίζονται, έχουν ανανεώσει τον τρόπο της διδασκαλίας τους με συζητήσεις και χρήση πηγών από το Διαδίκτυο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Έχοντας υπόψη τη συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλεύατε τους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, για να μπορέσουν να εντάξουν στην καθημερινή διδακτική πρακτική τους παιδαγωγικότερες προσεγγίσεις;

106.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Παιδαγωγικές έρευνες διαπιστώνουν ότι η κινητοποίηση του μαθητικού ενδιαφέροντος αποτελεί ένα από τα στοιχεία της αποτελεσματικής διδασκαλίας, γιατί ενεργοποιεί τα κίνητρα μάθησης. Οι μαθητές, υποστηρίζουν οι θεωρητικοί, κινητοποιούνται περισσότερο, όταν οι στόχοι του σχολείου βρίσκονται σε αρμονία με τις δικές τους επιθυμίες, ανάγκες και προσδοκίες.

Β. Περιγραφή σεναρίου

Δεδομένα: Τάξη: Όλες οι τάξεις

Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Νεοδιόριστοι εκπαιδευτικοί της περιφερείας σας προσπαθούν να χρησιμοποιήσουν ελκυστικό εκπαιδευτικό υλικό (π.χ., χιουμοριστικά σκίτσα και υλικό από κόμικς, στίχους τραγουδιών στη διδασκαλία τους), για να κινητοποιήσουν και να διατηρήσουν το μαθητικό ενδιαφέρον. Σύντομα διαπιστώνουν ότι, μετά από μια σύντομη περίοδο γοητείας, οι μαθητές δεν ανταποκρίνονται πια σε όλα αυτά περισσότερο απ’ ό,τι στην παραδοσιακή διδασκαλία.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Ως Σχολικός Σύμβουλος πώς θα τους εξηγήσετε τους λόγους της αποτυχίας των συγκεκριμένων επιλογών για τον συγκεκριμένο σκοπό;
2. Τι και πώς θα τους προτείνατε να εφαρμόσουν εναλλακτικά προς κινητοποίηση του μαθητικού ενδιαφέροντος για το νέο μάθημα της ημέρας;

107.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Στο πλαίσιο των σύγχρονων κειμενοκεντρικών και κοινωνικοσημειωτικών θεωριών η διδασκαλία της πολυτροπικότητας (χρήση ποικιλίας οπτικών και ακουστικών σημειωτικών συστημάτων στην κατασκευή νοήματος ανάλογα με τον επικοινωνιακό στόχο, το κειμενικό είδος και την επικοινωνιακή περίσταση) κρίνεται ιδιαίτερα χρήσιμη στη σημερινή κοινωνία της γνώσης και της πληροφορίας.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. **Δεδομένα:** Τάξη:Δ΄ / Ε΄/ Στ΄ Δημοτικού. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο δάσκαλος κατά τη διδασκαλία κόμικς, αφισών ή άλλων πολυτροπικών κειμένων εστιάζει στις γλωσσικές πληροφορίες αγνοώντας ή υποβαθμίζοντας τις εικόνες, τα χρώματα και τις διαφορετικές γραμματοσειρές.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη διδασκαλία των πολυτροπικών κειμένων με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Προτείνετε αποτελεσματικούς εναλλακτικούς τρόπους διδασκαλίας της εικόνας κατά την πρόσληψη κειμένων.

108.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Στο πλαίσιο των σύγχρονων κειμενοκεντρικών και κοινωνικοσημειωτικών θεωριών η διδασκαλία της πολυτροπικότητας (χρήση ποικιλίας οπτικών και ακουστικών σημειωτικών συστημάτων στην κατασκευή νοήματος ανάλογα με τον επικοινωνιακό στόχο, το κειμενικό είδος και την επικοινωνιακή περίσταση) κρίνεται ιδιαίτερα χρήσιμη στη σημερινή κοινωνία της γνώσης και της πληροφορίας.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. **Δεδομένα:** Τάξη: Ε΄ / Στ΄ Δημοτικού. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο δάσκαλος κατά τη διδασκαλία κειμένων αναλύει τα στοιχεία και τον ρόλο των εικόνων ανεξαρτήτως της λειτουργίας τους στο κείμενο (συναναφορική, πληροφοριακή, διακοσμητική).

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη διδασκαλία των πολυτροπικών κειμένων με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Προτείνετε τρόπους αξιοποίησης της εικόνας κατά τη διδασκαλία της πρόσληψης κειμένων.

109.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Στο πλαίσιο των σύγχρονων κειμενοκεντρικών και κοινωνικοσημειωτικών θεωριών η διδασκαλία της πολυτροπικότητας (χρήση ποικιλίας οπτικών και ακουστικών σημειωτικών συστημάτων, τα οποία λειτουργούν συναναφορικά και αλληλοσυμπληρωματικά στην κατασκευή νοήματος, ανάλογα με τον επικοινωνιακό στόχο, το κειμενικό είδος και την επικοινωνιακή περίσταση) κρίνεται ιδιαίτερα χρήσιμη στη σημερινή κοινωνία της γνώσης και της πληροφορίας.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη:Δ΄ / Ε΄/ Στ΄ Δημοτικού. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο δάσκαλος κατά τη διδασκαλία παραγωγής πολυτροπικών κειμένων (π.χ. κόμικς), ενώ αξιοποιεί τις ασκήσεις μετατροπής εικόνας σε λόγο, δίνει έμφαση στην περιγραφική και όχι στη βιωματική και κοινωνικοπροθετική σημασιολογική διάσταση των εικόνων.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη διδασκαλία των πολυτροπικών κειμένων με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Προτείνετε εναλλακτικούς τρόπους διδασκαλίας της μετατροπής πολυτροπικών κειμένων σε μονοτροπικά.

110.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Στο πλαίσιο της καλλιέργειας της επικοινωνιακής ικανότητας των μαθητών σύμφωνα με τις επικρατούσες αντιλήψεις σε διεθνές επίπεδο δεν επαρκεί μόνο η εξάσκηση των μαθητών σε παραγωγικές και προσληπτικές ασκήσεις γραπτού λόγου αλλά και στις αντίστοιχες δραστηριότητες προφορικού (ομιλία, ακρόαση). Κατά τις ασκήσεις ομιλίας οι μαθητές καλλιεργούν δεξιότητες, όπως η εισαγωγή και η ολοκλήρωση συνομιλίας, οι κανόνες συνεισφοράς, η χρήση στερεότυπων εκφράσεων, η αποφυγή θεμάτων ταμπού, η προσαρμογή του ύφους στην επικοινωνιακή περίσταση.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη:Δ΄ / Ε΄/ Στ΄ Δημοτικού. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο δάσκαλος κατά τη διεξαγωγή προφορικών δεξιοτήτων δίνει έμφαση μόνο στην ακρίβεια λόγου, δευτερευόντως στην ευχέρεια και αγνοεί τα χαρακτηριστικά δομής και περιεχομένου, όπως και τις κοινωνιογλωσσικές διαστάσεις του συνομιλιακού λόγου.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη διδασκαλία των προφορικών δεξιοτήτων με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους διδασκαλίας των προσληπτικών και παραγωγικών δεξιοτήτων προφορικού λόγου.

111.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Στο πλαίσιο της καλλιέργειας της επικοινωνιακής ικανότητας των μαθητών σύμφωνα με τις επικρατούσες αντιλήψεις σε διεθνές επίπεδο δεν επαρκεί μόνο η εξάσκηση των μαθητών σε παραγωγικές και προσληπτικές ασκήσεις γραπτού λόγου αλλά και στις αντίστοιχες δραστηριότητες προφορικού (ομιλία, ακρόαση), μέσω των οποίων καλλιεργούνται δεξιότητες ευχέρειας και ακρίβειας του μαθητικού λόγου.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Ε΄ / Στ΄ Δημοτικού**.** Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο δάσκαλος κατά τη διεξαγωγή προφορικών δεξιοτήτων δίνει έμφαση μόνο στην ακρίβεια λόγου, παρεμβαίνοντας συνεχώς και διορθώνοντας το μαθητή που μιλάει, δημιουργώντας του αισθήματα φόβου και αντικίνητρα συμμετοχής στην επικοινωνιακή δράση.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη διδασκαλία των προφορικών δεξιοτήτων με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους καλλιέργειας της ευχέρειας στον προφορικό λόγο.

112.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με τις επικρατούσες απόψεις στο χώρο της παιδαγωγικής του γλωσσικού λάθους, η διόρθωση του λάθους συνδέεται με τις αιτίες που το προκάλεσαν, καθώς το γλωσσικό λάθος αντανακλά τη μεταβατική γλωσσική ικανότητα του μαθητή και αναδεικνύει την πορεία της γλωσσικής του κατάκτησης.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Δ΄ / Ε΄ / Στ΄ Δημοτικού**.** Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο δάσκαλος κατά τη διόρθωση μαθητικών κειμένων υπογραμμίζει απλώς τα λάθη ή τα διορθώνει χωρίς να προβαίνει σε επεξηγήσεις και αντιπροτάσεις.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη παιδαγωγική του γλωσσικού λάθους με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους διόρθωσης των γλωσσικών λαθών ανάλογα με τις αιτίες που τα προκαλούν.

113.

Α. Θεωρητικές παραδοχές
Σύμφωνα με τις επικρατούσες απόψεις στο χώρο της παιδαγωγικής του γλωσσικού λάθους, η διόρθωση του λάθους συνδέεται τόσο με τις αιτίες που το προκάλεσαν, όσο και με τη βαρύτητα του γλωσσικού λάθους, καθώς το τελευταίο αντανακλά τη μεταβατική γλωσσική ικανότητα του μαθητή και αναδεικνύει την πορεία της γλωσσικής του κατάκτησης.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. **Δεδομένα:** Τάξη: Δ΄ / Ε΄ / Στ΄ Δημοτικού**.** Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο δάσκαλος κατά τη διόρθωση μαθητικών κειμένων διορθώνει ανεξαιρέτως όλα τα λάθη χωρίς διαβαθμίσεις ανάλογα με την ποσότητα και τη σπουδαιότητά τους.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη παιδαγωγική του γλωσσικού λάθους με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους διόρθωσης των γλωσσικών λαθών ανάλογα με τη βαρύτητά τους.

114.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Στα σύγχρονα αναλυτικά προγράμματα σπουδών κατά την εποχή της γνώσης και της πληροφορίας, στην οποία ζούμε, βασική επιδιωκόμενη δεξιότητα για τον μαθητή και μελλοντικό ενεργό πολίτη είναι η διαχείριση πληροφοριών. Δεδομένου ότι βασικό μέσο πληροφόρησης είναι το διαδίκτυο στη σύγχρονη γλωσσική εκπαίδευση ο ρόλος της επεξεργασίας και της αξιολόγησης των διαδικτυακών πληροφοριών είναι ουσιώδης.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Στ΄ Δημοτικού**.** Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
1. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο δάσκαλος έχει εμπλέξει τους μαθητές του σε διαδικασίες αναζήτησης πληροφοριών στο διαδίκτυο, χωρίς, όμως, να τους έχει εξασκήσει στη διαχείρισή τους και στην προσεκτική επιλογή υλικού από αυτές.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη καλλιέργεια της διαχείρισης ηλεκτρονικού πληροφοριακού υλικού με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Προτείνετε κριτήρια αξιολόγησης του διαδικτυακού πληροφοριακού υλικού από τους μαθητές που θα χρησιμοποιηθούν κατά τη διδασκαλία της πρόσληψης κειμένων.

115.
Α. Θεωρητικές παραδοχές

Τα αποτελέσματα διεθνών διαγωνισμών και διαγνωστικών αξιολογικών τεστ αναδεικνύουν μια υστέρηση των Ελλήνων μαθητών στην κριτική προσπέλαση κειμένου. Η σύγχρονη αντίληψη στη διεθνή βιβλιογραφία και διδακτική πρακτική στην παραγωγή και πρόσληψη λόγου είναι η ενημέρωση των μαθητών για τον συγγραφέα, τον εκδότη και το γενικότερο κοινωνικό, ιστορικό και πολιτιστικό πλαίσιο σύνθεσης του υπό επεξεργασία κειμένου, ώστε βάσει των πληροφοριών αυτών να είναι δυνατό να εμπλακούν σε δράσεις κριτικής προσέγγισης λόγου.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Ε' , Στ' τάξη Δημοτικού**.** Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα** ο δάσκαλος κατά την ανάλυση δημοσιογραφικών κειμένων, ιστορικών πηγών, άρθρων κ.λπ. δε δίνει έμφαση σε ορίζουσες του κειμένου, όπως συγγραφέας, προθετικότητα, αποδέκτης, διακειμενικότητα, περιστασιακότητα, θεωρώντας ότι μόνη η πληροφορητικότητα του κειμένου αποτελεί παράγοντας επαρκούς και αποτελεσματικής ανάλυσης του κειμένου.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη αντίληψη για την κριτική πρόσληψη λόγου με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Προτείνετε τρόπους και μεθόδους κριτικής προσπέλασης κειμένων σε παραγωγικό και προσληπτικό επίπεδο.

116.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Τα αποτελέσματα διεθνών διαγωνισμών, όπως της PISA, αναδεικνύουν μια υστέρηση των Ελλήνων μαθητών στην κριτική προσπέλαση κειμένου. Η σύγχρονη αντίληψη στη διεθνή βιβλιογραφία και διδακτική πρακτική είναι ότι η έμφαση στη λειτουργική διάσταση της γραμματικής προάγει την κριτική γλωσσική επίγνωση των μαθητών, άρα αποτελεί ουσιαστική προϋπόθεση στην κριτική πρόσληψη λόγου.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Ε΄, Στ΄ τάξη Δημοτικού**.** Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο δάσκαλος κατά την εξέταση γραμματικών φαινομένων δίνει έμφαση αποκλειστικά στη δομή και στη σύνταξη (π.χ. μετατροπή ενεργητικής σε παθητική φωνή, σχηματισμός υποτακτικής) και όχι στην κειμενική και πραγματολογική τους λειτουργία (δήλωση του δράστη από την ενεργητική φωνή, ουδετερότητα παθητικής, παρουσίαση γεγονότος ως πραγματικού από την οριστική κ.λπ.). Με τον τρόπο αυτό, όμως, οι μαθητές δεν εξοπλίζονται αποτελεσματικά για δραστηριότητες κειμενικής ερμηνείας, αλλά απλώς κατανόησης.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη αντίληψη για την κριτική προσπέλαση κειμένων και το ρόλο της γραμματικής με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Προτείνετε κατάλληλους τρόπους διδασκαλίας της γραμματικής σε λειτουργικό επίπεδο, ώστε η γραμματική γνώση να αξιοποιείται και στην πρόσληψη λόγου.

117.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Τα αποτελέσματα διεθνών διαγωνισμών, όπως της PISA, αναδεικνύουν μια υστέρηση των Ελλήνων μαθητών στην κριτική προσπέλαση κειμένου. Η σύγχρονη αντίληψη στη διεθνή βιβλιογραφία και διδακτική πρακτική είναι ότι η έμφαση στην πρόσληψη και ερμηνεία από τους μαθητές όχι μόνο λογοτεχνικών κειμένων αλλά και επεξεργασμένων χρηστικών κειμένων απαιτητικού λόγου (δημοσιογραφικών, κοινωνικών, δικαστικών, επιστημονικών) αποτελεί ουσιαστική προϋπόθεση στην καλλιέργεια του κοινωνικού και του κριτικού γραμματισμού των μαθητών.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Ε΄, Στ΄ τάξη Δημοτικού**.** Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο δάσκαλος στο πλαίσιο της καλλιέργειας αναγνωστικών δεξιοτήτων των μαθητών προτιμά την επιλογή από τα βιβλία λογοτεχνικών κειμένων, τα οποία θεωρεί πρότυπα λόγου. Συνεπώς, αποφεύγει τη διδασκαλία άλλων κειμενικών τύπων, στοιχείο που έχει σημαντικές επιπτώσεις στην καλλιέργεια της κειμενικής ικανότητας των μαθητών.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη αντίληψη για διδασκαλία των ειδών λόγου με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Προτείνετε είδη λόγου και κειμενικούς τύπους που θα επιλέγατε με στόχο την καλλιέργεια πρακτικών κοινωνικού και κριτικού γραμματισμού των μαθητών.

118.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Τα αποτελέσματα διεθνών διαγωνισμών και διαγνωστικών αξιολογήσεων αναδεικνύουν μια υστέρηση των Ελλήνων μαθητών στην κριτική προσπέλαση κειμένου. Σύμφωνα με τις σύγχρονες αντιλήψεις στη διεθνή βιβλιογραφία και διδακτική πρακτική, κατά τη διδασκαλία της γραμματικής είναι σκόπιμο οι μαθητές να διδάσκονται τους τρόπους μορφικής πραγμάτωσης συγκεκριμένων επικοινωνιακών λειτουργιών ανάλογα με την επικοινωνιακή περίσταση, το κείμενο, τις επιδιώξεις του συγγραφέα κ.λπ. (π.χ. οι δρώντες δηλώνονται μέσω της ονομαστικής πτώσης σε θέση υποκειμένου ή ποιητικού αιτίου ανάλογα με την επιθυμία του ομιλητή να τον προβάλει ή απλά να τον αναφέρει).

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Ε΄, Στ΄ τάξη Δημοτικού**.** Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο δάσκαλος στο πλαίσιο της διδασκαλίας της γραμματικής δε δίνει έμφαση στις επικοινωνιακές διαφορές των μέσω δήλωσης συγκεκριμένων λειτουργιών, με αποτέλεσμα οι μαθητές να μην εστιάζουν σε τέτοιες υφολογικές και πραγματολογικές διαφοροποιήσεις κατά την πρόσληψη κειμένων.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη αντίληψη για την κριτική προσέγγιση στη διδασκαλία της γραμματικής με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Προτείνετε τρόπους καλλιέργειας της κοινωνιογλωσσικής ικανότητας των μαθητών στο πλαίσιο της διδασκαλίας των γραμματικών φαινομένων είτε η ύλη και η διάρθρωση των σχετικών ενοτήτων του σχολικού του βιβλίου συντελούν σε αυτό το στόχο είτε όχι.

119.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με τις σύγχρονες αντιλήψεις για το περιεχόμενο της σχολικής εκπαίδευσης και των αναλυτικών προγραμμάτων σπουδών, αλλά και με τις θεωρίες απόκτησης της γνώσης, η διαθεματικότητα (και η διεπιστημονικότητα) διαδραματίζουν ουσιώδη ρόλο στη μάθηση, άρα και στην κατάκτηση της γλώσσας, στην καλλιέργεια της επικοινωνιακής ικανότητας και στην ανάπτυξη της κριτικής σκέψης.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Ε΄, Στ΄ τάξη Δημοτικού**.** Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο δάσκαλος στο πλαίσιο της καλλιέργειας της ικανότητας κριτικής ανάλυσης λόγου των μαθητών εστιάζει αποκλειστικά στα κείμενα του σχολικού εγχειριδίου της γλώσσας κατά τη διάρκεια του γλωσσικού μαθήματος και δεν αξιοποιεί κείμενα και δραστηριότητες κατά τη διεξαγωγή άλλων γνωστικών αντικειμένων (π.χ. ιστορικές πηγές).

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη αντίληψη για την κριτική προσέγγιση κειμένων με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Προτείνετε μορφές διαθεματικών δραστηριοτήτων ή διεπιστημονικών προσεγγίσεων με στόχο την καλλιέργεια της ικανότητας κριτικής ανάλυσης λόγου των μαθητών.

120.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με τις σύγχρονες αντιλήψεις, που τις υιοθετεί και το Νέο Σχολείο, ρόλος κάθε εκπαιδευτικής μονάδας είναι και η καλλιέργεια της περιβαλλοντικής συνείδησης στον Μαθητή: Η εξοικονόμηση ενέργειας, η υγιεινή διατροφή, η φροντίδα και ο σεβασμός στο περιβάλλον και η διασφάλιση της αειφορίας.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες, Μάθημα: όλα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Ο διευθυντής ενός σχολείου υποβαθμισμένης περιοχής θεωρεί πως δεν μπορεί να ενισχύσει την περιβαλλοντικής συνείδηση των μαθητών όταν στο σχολείο του φοιτούν μαθητές που δεν έχουν ικανοποιήσει βασικές τους ανάγκες όπως η σίτιση

και η στέγαση, και ενώ οι βασικές μαθησιακές δεξιότητες δεν έχουν ακόμη επιτευχθεί. Για το λόγο αυτό δεν συμμετέχει σε κανένα «πράσινο» πρόγραμμα

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι οι παραπάνω στόχοι του σύγχρονου σχολείου συσχετίζονται με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να μετατρέψει τις σύγχρονες αντιλήψεις περί αειφορίας σε αποτελεσματική εκπαιδευτική πράξη;

301.

121.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Ειδικοί της ψυχολογίας της μάθησης, των αναλυτικών προγραμμάτων και της διδασκαλίας κάνουν διάκριση μεταξύ «αναπαραγωγικής μάθησης» και «παραγωγικής μάθησης» και επισημαίνουν ότι τα δύο αυτά είδη μάθησης προκύπτουν μέσα από την ενεργοποίηση διαφορετικών γνωστικών δεξιοτήτων και επιτελούν διαφορετικούς διδακτικούς στόχους. Συγκεκριμένα, η αναπαραγωγική μάθηση προκύπτει από την ενεργοποίηση μνημονικών και γνωστικών δεξιοτήτων και αποβλέπει στην κατανόηση, συγκράτηση και εύκολη ανάκληση και αλγοριθμική εφαρμογή των δεδομένων και στην αυτοματοποίηση δεξιοτήτων, ενώ η παραγωγική μάθηση προκύπτει από την ενεργοποίηση ανώτερων γνωστικών και μεταγνωστικών δεξιοτήτων και λογικών συλλογισμών και αποβλέπει στη βαθιά κατανόηση και επεξεργασία των δεδομένων, που επιτρέπουν στο άτομο να γενικεύει τη νέα γνώση και να την αξιοποιεί για την εξήγηση και ερμηνεία άγνωστων φαινομένων, την επίλυση νέων προβλημάτων και λήψη αποφάσεων σε πολύπλοκα ζητήματα.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις

2. Υπάρχουσα κατάσταση –πρόβλημα

Ενώ και τα δύο είδη μάθησης έχουν θέση στην εκπαίδευση, ως Σχολικός Σύμβουλος παρατηρείτε ότι αρκετοί εκπαιδευτικοί κατανέμουν άνισα τις μαθησιακές δραστηριότητες και ευνοούν την αναπαραγωγική μάθηση σε βάρος, βέβαια, της παραγωγικής.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο σχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με την κατάσταση που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε την εκπαιδευτικό και με ποιες προτάσεις να τον βοηθήσετε να ενισχύσει στην τάξη του την παραγωγική μάθηση;

122.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έχουν δείξει ότι το σχολικό κλίμα επηρεάζει την ποιότητα του παιδαγωγικού έργου της σχολικής μονάδας. Το ανοικτό σχολικό κλίμα, όπου ο Διευθυντής ενθαρρύνει τη συνεργασία και τις καινοτομίες, οι εκπαιδευτικοί νοιάζονται για την πρόοδο της σχολικής μονάδας και λειτουργούν ως κοινότητα, προδιαγράφει την καλή και αποτελεσματική λειτουργία της.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες οι τάξεις

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ένταση σε σχολική μονάδα, επειδή οι προτάσεις του Διευθυντή για το ωρολόγιο πρόγραμμα δεν βρίσκουν σύμφωνους κάποιους εκπαιδευτικούς. Επιμένουν ότι οι προτάσεις του ευνοούν τους «εκλεκτούς» του. Ο Διευθυντής αποδεικνύει ότι το πρόγραμμα δεν βγαίνει αλλιώς. Η ένταση συνεχίζεται.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Ποιους παράγοντες θα συνυπολογίσετε, προκειμένου να βοηθήσετε τη σχολική μονάδα να ξεπεράσει τη συγκρουσιακή κατάσταση ;

123.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έχουν δείξει ότι το σχολικό κλίμα επηρεάζει την ποιότητα του παιδαγωγικού έργου της σχολικής μονάδας. Το ανοικτό σχολικό κλίμα, όπου ο Διευθυντής ενθαρρύνει τη συνεργασία και τις καινοτομίες, οι εκπαιδευτικοί νοιάζονται για την πρόοδο της σχολικής μονάδας και λειτουργούν ως κοινότητα, προδιαγράφει την καλή και αποτελεσματική λειτουργία της.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες οι τάξεις

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Νεο-αφιχθείς εκπαιδευτικός ενδιαφέρεται να συμμετάσχει σε καινοτόμο ευρωπαϊκό πρόγραμμα. Παρακινεί με ενθουσιασμό και τους υπόλοιπους να μετέχουν. Κάποιοι εκφράζουν τις επιφυλάξεις τους και τον προβληματίζουν. Συνεχίζει, όμως, την προσπάθειά του χωρίς την ευρύτερη αποδοχή.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποιες θετικές παρεμβάσεις μπορείτε να ενθαρρύνετε τον ενθουσιώδη εκπαιδευτικό στο έργο του ;

124.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Η θεωρία τονίζει ότι ο πιο σημαντικός ρόλος του διευθυντή είναι εκείνος του δια βίου *μαθητευόμενου,* που ηγείται του σχολείου μετέχοντας σε όλες τις κύριες δραστηριότητές του αποτελώντας το φωτεινό παράδειγμα για τους συναδέλφους του προς τη δια βίου μάθηση και την επαγγελματική τους ανάπτυξη.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες οι τάξεις

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Εκπαιδευτικός ενδιαφέρεται να διαμορφώσει ένα κλίμα κοινότητας στη σχολική μονάδα όπου εργάζεται. Παρακινεί Διευθυντή και συναδέλφους να οργανώσουν ενδο-σχολική επιμόρφωση που σχετίζεται με την αντιμετώπιση προβλημάτων συμπεριφοράς. Αρκετοί από τους συναδέλφους του ενθουσιάζονται, ενώ μερικοί θεωρούν ότι μια τέτοια επιμόρφωση χρονικά θα τους επιβαρύνει υπέρμετρα. Ο Διευθυντής προβληματίζεται και δεν εκφράζει άποψη.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποιες θετικές παρεμβάσεις μπορείτε να ενθαρρύνετε τον ενθουσιώδη εκπαιδευτικό στο έργο του χωρίς να διαταράξετε ισορροπίες ;

125.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έχουν αποδείξει ότι ο διευθυντής- ηγέτης μπορεί να δώσει στο σχολείο του ένα ευρέως αποδεκτό και υλοποιήσιμο όραμα και άμεσα να υποστηρίζει τα μέλη της σχολικής μονάδας, προκειμένου να ξεπεράσουν εμπόδια που συναντούν, αγωνιζόμενα για την υλοποίηση του οράματος.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες οι τάξεις , Μάθημα: όλα τα γνωστικά αντικείμενα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σχολείο σε υποβαθμισμένη περιοχή. Εκπαιδευτικοί παρακινούνται και με ενθουσιασμό αποφασίζουν να εργασθούν σε καινοτόμο πρόγραμμα. Η διευθύντρια το ίδιο. Στην πορεία, όμως απογοητεύεται. Χάνει το κουράγιο της και πιστεύει ότι το έργο που ανέλαβε υπερβαίνει τις δυνάμεις της.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Πώς, κατά τη γνώμη σας, συναρτάται η θεωρητική παραδοχή με την κατάσταση - πρόβλημα;
2. Ποιος είναι ο ρόλος σας και με ποιον τρόπο θα μπορούσατε να παρέμβετε στο συγκεκριμένο πρόβλημα;

126.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έχουν αποδείξει ότι ο διευθυντής- ηγέτης μπορεί να δώσει στο σχολείο του ένα ευρέως αποδεκτό και υλοποιήσιμο όραμα και άμεσα να υποστηρίζει τα μέλη της σχολικής μονάδας, προκειμένου να ξεπεράσουν εμπόδια που συναντούν, αγωνιζόμενα για την υλοποίηση του οράματος.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες οι τάξεις , Μάθημα: όλα τα γνωστικά αντικείμενα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σχολείο σε υποβαθμισμένη περιοχή. Εκπαιδευτικοί παρακινούνται και με ενθουσιασμό αποφασίζουν να εργασθούν ως κοινότητα για τη στρωτή λειτουργία του σχολείου τους. Η διευθύντρια το ίδιο. Στην πορεία, όμως, εντάσεις που δημιουργούνται με κάποιους γονείς τους απογοητεύουν, με αποτέλεσμα να θέλουν όλοι να εγκαταλείψουν το όραμά τους.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Πώς, κατά τη γνώμη σας, συναρτάται η θεωρητική παραδοχή με την κατάσταση - πρόβλημα;
2. Ποιος είναι ο ρόλος σας και με ποιον τρόπο θα μπορούσατε να παρέμβετε στο συγκεκριμένο πρόβλημα;

127.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έχουν δείξει ότι μία από τις βασικές αρετές του διευθυντή σχολικής μονάδας είναι η ικανότητά του να δημιουργεί ένα υποστηρικτικό περιβάλλον συνεργασίας και αλληλοβοήθειας με τους εκπαιδευτικούς του σχολείου του, ώστε όλοι από κοινού να εργάζονται για την πρόοδο του μαθητή και για την προσωπική τους ανάπτυξη.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Α΄-Β΄ Δημοτικού , Μάθημα: Γλώσσα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Διευθυντής σε σχολείο σε υποβαθμισμένη περιοχή γνωρίζει ότι, λόγω πολλών αντικειμενικών δυσκολιών κατά την παρελθούσα σχολική χρονιά, οι μαθητές της Α΄ τάξης, στην πλειονότητά τους αλλόγλωσσοι, προβιβάσθηκαν στη Β΄ τάξη με μεγάλες ελλείψεις στο γλωσσικό μάθημα. Απαιτούνται πεπειραμένοι δάσκαλοι για να βοηθήσουν τους μαθητές και τους αναζητεί στο προσωπικό του. Από τους πεπειραμένους εκπαιδευτικούς του σχολείου του όλοι έχουν επιλέξει ανώτερες τάξεις. Οι Α΄ και Β΄ τάξεις έχουν μείνει για τους νεοδιόριστους δασκάλους. Ο Διευθυντής βρίσκεται σε αδιέξοδο και σάς καλεί στο σχολείο να επιληφθείτε του θέματος.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Αναφέρατε πώς, κατά τη γνώμη σας, σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με το σενάριο.
2. Ποιες λύσεις θα προτείνατε για την επίλυση του προβλήματος ;

128.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες έχουν δείξει ότι μία από τις βασικές αρετές του διευθυντή σχολικής μονάδας είναι η ικανότητά του να δημιουργεί ένα υποστηρικτικό περιβάλλον συνεργασίας και αλληλοβοήθειας με τους εκπαιδευτικούς του σχολείου του, ώστε όλοι από κοινού να εργάζονται για την πρόοδο του μαθητή και για την προσωπική τους ανάπτυξη.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες οι τάξεις ,

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Γονέας προσέρχεται συστηματικά τα πρωινά στην τάξη του παιδιού του και, μπροστά σε όλους τους μαθητές της τάξης, εκφράζει στη δασκάλα άλλοτε με πιο έντονο ύφος και άλλοτε με λιγότερο έντονο ύφος την αντίθεσή του στις παιδαγωγικές της επιλογές στη διδασκαλία διαφόρων μαθημάτων. Μετά την παρέλευση κάποιων εβδομάδων και αφού το συμβάν έχει καταγγελθεί από τη δασκάλα αρκετές φορές, η Διευθύντρια του σχολείου νιώθει αμηχανία και καλεί τη Σχολική Σύμβουλο να επιληφθεί του θέματος.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Αναφέρατε πώς, κατά τη γνώμη σας, σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με το σενάριο.
2. Ποιες λύσεις θα προτείνατε για την αντιμετώπιση του προβλήματος ;

130.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι η επανάληψη της ανάγνωσης ενός κειμένου δεν συμβάλει στην ενίσχυση της αναγνωστικής κατανόησης των μαθητών με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες, αλλά στην ενίσχυση της αναγνωστικής ευχέρειάς τους.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γ΄ δημοτικού, Μάθημα: Γλώσσα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Μια εκπαιδευτικός που στην τάξη της έχει ένα μαθητή με δυσλεξία, για να τον απασχολεί και να μην κάνει φασαρία μέσα στο μάθημα, του αναθέτει να διαβάζει σιωπηρά ένα κείμενο σε κάθε μάθημα πολλές φορές και στο τέλος του ζητά να της αναφέρει το περιεχόμενό του.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

3. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
4. Τι θα προτείνατε στην εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

131.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι η αναγνωστική ευχέρεια των μαθητών με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες επιτυγχάνεται με βάση την αυτόματη αναγνώριση των γραφοφωνημικών αντιστοιχιών. Για να αναγνωριστεί αυτόματα κάποια λέξη, θα πρέπει να συνδυαστούν πληροφορίες από τις γραφοφωνημικές αντιστοιχίες, την εικόνα της, το σχήμα της, τη θέση της στην πρόταση, το νόημα της πρότασης. Η

διδασκαλία της ευχερούς ανάγνωσης δεν αποτελεί ανεξάρτητο διδακτικό αντικείμενο, αλλά μέρος ενός αναγνωστικού προγράμματος που στοχεύει τόσο στην ανάπτυξη του μηχανισμού ανάγνωσης όσο και της κατανόησης.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξεις Ε και Στ. στη Γλώσσα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Στο μάθημα της Γλώσσας μαθητής με δυσλεξία δεν μπορεί να ανταποκριθεί στο ελάχιστο καθώς δεν μπορεί να κατανοήσει ούτε τις οδηγίες των ασκήσεων. Ο λόγος της αδυναμίας του είναι η δυσχερής του ανάγνωση. Καθώς όλοι διαβάζουν το κείμενο ή τις οδηγίες γρήγορα, εκείνος μένει πίσω και, τελικά, τα «παρατάει» πριν ολοκληρώσει την προσπάθεια.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

132.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι η υποστηρικτική διδασκαλία των μαθητών με Ήπιες μαθησιακές δυσκολίες (ΜΔ) στη γραφή επικεντρώνεται στην ενίσχυση των βασικών και μηχανιστικών δεξιοτήτων όπως είναι ο σχεδιασμός των γραμμάτων (γραφοσυμβολικές δεξιότητες) και η ορθογραφία για τις πρώτες τάξεις του δημοτικού, ενώ εστιάζεται περισσότερο στην έκφραση κατά την παραγωγή του γραπτού λόγου στις τελευταίες τάξεις της πρωτοβάθμιας και στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Έχει αποδειχθεί παρόλα αυτά ότι η ταυτόχρονη υποδειγματική και σαφής διδασκαλία βασικών αλλά και ανώτερων γνωστικών και μεταγνωστικών στρατηγικών, που βασίζεται στη διαλογική ανατροφοδότηση, ενισχύει την επίδοση στις γραφοσυμβολικές δεξιότητες, στην ορθογραφία και στη γραπτή έκφραση.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: Στ΄, Μάθημα: Γλώσσα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Ένας μαθητής με δυσκολίες μάθησης δεν μπορεί να γράψει ορθογραφημένα ούτε και να σχεδιάσει σωστά τα γράμματα. Για το λόγο αυτό, η εκπαιδευτικός του, την ώρα που οι συμμαθητές του γράφουν «έκθεση», του δίνει ασκήσεις σχετικές με τη σωστή γραφή των γραμμάτων και με την ορθογραφία .

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στην εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

133.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι οι δυσκολίες των μαθητών με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες στην ορθογραφία είναι συχνά τόσο έντονες που οι μαθητές εστιάζουν στη σωστή απόδοση των λέξεων και παραμελούν το περιεχόμενο του κειμένου. Παρόλα αυτά, οι λέξεις αποδίδονται λάθος καθώς οι μαθητές δεν γνωρίζουν γραμματική και λεξιλόγιο, ενώ αποδίδουν τις λέξεις λάθος φωνολογικά.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Ε' δημοτικού Μάθημα: Γλώσσα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Μια εκπαιδευτικός δυσκολεύεται να διδάξει ορθογραφία, διότι αρκετοί μαθητές στην τάξη της παρουσιάζουν δυσκολίες μάθησης εξαιτίας του δίγλωσσου περιβάλλοντός τους. Παραδοσιακές διδακτικές πρακτικές που εστιάζουν σε ασκήσεις αντιγραφής των λέξεων αρκετές φορές δεν αποδίδουν τα αναμενόμενα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στην εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

134.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι η διδασκαλία γνωστικών και μεταγνωστικών στρατηγικών ενισχύει την τυποποίηση συμπεριφορών, εξοικειώνει τους μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες με τις δυνατότητες και τις αδυναμίες τους, και συμβάλει στη ανάπτυξη συμπεριφορών αυτο-ρύθμισης κατά τη συγγραφή από την πλευρά των μαθητών.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Στ τάξη

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Ένας μαθητής με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες, εκτός των άλλων, δυσκολεύεται και στην παραγωγή γραπτού λόγου. Ξεκινά το κείμενό του χωρίς να κάνει σχεδιάγραμμα, χωρίς στόχο για το τι θέλει να επιτύχει με το κείμενό του, χωρίς να ελέγχει τι έχει γράψει και χωρίς κίνητρο. Η εκπαιδευτικός ενώ γνωρίζει πως πρέπει να διδάξει γνωστικές και μεταγνωστικές στρατηγικές δεν ξέρει τι ακριβώς θα έπρεπε να κάνει και πώς και ζητά τη βοήθειά σας.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς ώστε να λειτουργήσει παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα για την ανάπτυξη των μεταγνωστικών δεξιοτήτων και σε παιδιά με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες;

135.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι η συμμετοχή σε εργαστηριακές δραστηριότητες συνιστά αποτελεσματικό τρόπο μάθησης στις Φυσικές Επιστήμες για τους μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Μάθημα: φυσικές επιστήμες

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Ένας μαθητής με δυσκολίες μάθησης δεν μπορεί να ανταπεξέλθει στις εργαστηριακές ασκήσεις των Φυσικών Επιστημών. Ο εκπαιδευτικός προβληματίζεται αν έχει νόημα να του υπαγορεύει τα βήματα της πειραματικής διαδικασίας.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς στην περίσταση, ώστε να λειτουργήσει παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα και στις περιπτώσεις των παιδιών με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες;

136.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες διαπιστώνουν ότι χρειάζονται προσαρμογές στη διάρθρωση της ύλης των Μαθηματικών και στην υλοποίηση των διδακτικών δραστηριοτήτων για τους μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες. Σε αυτή τη λογική, η σπειροειδής διάταξη της ύλης, η οποία εισηγείται σύντομη εισαγωγή μεγάλου αριθμού δεξιοτήτων επανεξέτασή τους αργότερα για λεπτομερέστερη επεξεργασία, δεν βοηθά τους μαθητές με δυσκολίες μάθησης να αποκτήσουν και να αφομοιώσουν τη νέα μαθηματική γνώση.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Δ΄ δημοτικού, Μάθημα: Μαθηματικά

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Ένας μαθητής με δυσκολίες στα Μαθηματικά δεν μπορεί να κατανοήσει την έννοια του αριθμού. Συγκεκριμένα δεν μπορεί να εκτιμήσει με ευχέρεια τις ποσότητες, δεν αναγνωρίζει παράλογα αποτελέσματα, δεν έχει ευχέρεια στους νοερούς υπολογισμούς, δεν μπορεί να μετακινηθεί μεταξύ διαφορετικών αναπαραστάσεων και να χρησιμοποιήσει τις καταλληλότερες από αυτές. Η εκπαιδευτικός του δεν είναι εξοικειωμένη με τους τρόπους υποστήριξης των μαθητών με δυσκολίες στα Μαθηματικά, στο σχολείο δε στεγάζεται τμήμα ένταξης και ζητά τη βοήθεια του Σχολικού Συμβούλου.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς στην περίσταση, ώστε να λειτουργήσει παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα και στις περιπτώσεις των παιδιών με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες;

137.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι οι μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες κατανοούν τις μαθηματικές έννοιες μέσω της σαφούς και συγκεκριμένης διδασκαλίας. Η άμεση, επεξηγηματική και σαφής διδασκαλία είναι εκείνη που συμβάλλει στο να κατανοήσει ο μαθητής τη σχέση των αντικειμένων και των πράξεων με συμβολικές διαδικασίες.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες, Μάθημα: μαθηματικά

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Ένας εκπαιδευτικός διδάσκει Μαθηματικά με ένα τρόπο που βοηθά σημαντικά τους μαθητές. Φέρνει παραδείγματα από την καθημερινή ζωή και τους ζητά να ανακαλύψουν τη θεωρία που κρύβεται πίσω από αυτό. Παρόλα αυτά, μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες στα Μαθηματικά που έχει στην τάξη του δεν μπορούν να παρακολουθήσουν και έχουν μείνει αρκετά πίσω σε σχέση με τους συμμαθητές του. Οι γονείς τους παραπονιούνται στον Διευθυντή.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς στην περίσταση, ώστε να λειτουργήσει παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα και στις περιπτώσεις των παιδιών με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες;

138.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι οι μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες προκειμένου να κατακτήσουν μια δεξιότητα χρειάζονται περισσότερο διδακτικό χρόνο, τόσο για την κατανόησή της όσο και κατά την ανάλυσή της σε επιμέρους βήματα / στάδια. Αντίστοιχα, περισσότερο χρόνο χρειάζονται και για την εμπέδωση και την εξάσκηση της νέας δεξιότητας. Η διάταξη της ύλης των Μαθηματικών όμως, που γίνεται με μια σύντομη εισαγωγή μεγάλου αριθμού δεξιοτήτων, οι οποίες επανεισάγονται σε επόμενα στάδια για πιο λεπτομερή επεξεργασία, δεν βοηθά τους μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες να αποκτήσουν και να αφομοιώσουν τη νέα μαθηματική γνώση.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Β΄ δημοτικού, Μάθημα: Μαθηματικά

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Ένας μαθητής με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες στα Μαθηματικά δεν μπορεί να κατανοήσει την έννοια του αριθμού. Συγκεκριμένα δεν μπορεί να αριθμήσει αντικείμενα ή να κάνει πρόσθεση ή αφαίρεση. Η εκπαιδευτικός του δεν είναι εξοικειωμένη με τους τρόπους υποστήριξης των μαθητών με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες στα Μαθηματικά, ενώ στην τάξη της φοιτούν πολλοί μαθητές που δεν μπορεί να τους υποστηρίξει ατομικά.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1.Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς στην περίσταση, ώστε να λειτουργήσει παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα και στις περιπτώσεις των παιδιών με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες;

139.

Α. Θεωρητικές παραδοχές
Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι οι μαθητές με δυσκολίες μάθησης στα Μαθηματικά δεν έχουν κατακτήσει την αυτοματοποίηση των βασικών αριθμητικών δεδομένων, η οποία προσφέρει «οικονομία» νοητικών δυνάμεων κατά την επεξεργασία σύνθετων προβλημάτων ή αλγόριθμων.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: Τάξη: Δ- Στ Δημοτικού, Μαθηματικά
2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Ένας μαθητής με δυσκολίες μάθησης στα Μαθηματικά δεν μπορεί να παρακολουθήσει το μάθημα των μαθηματικών, διότι δεν έχει κατακτήσει ακόμη τα βασικά αριθμητικά δεδομένα (πχ. 4x6, 6x4, 24:6, 24:4). Ο εκπαιδευτικός θεωρεί ότι για να καταφέρει να εντάξει το μαθητή στο μάθημά του θα πρέπει να έχει κατακτήσει τουλάχιστον την προπαίδεια. Όσο όμως ο χρόνος περνά και ο μαθητής βλέπει ότι δεν διδάσκεται την ίδια ύλη με τους συμμαθητές τους, υιοθετεί αντιδραστική συμπεριφορά και δυσκολεύει το μάθημα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς στην περίσταση, ώστε να λειτουργήσει παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα και στις περιπτώσεις των παιδιών με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες;

140.

Α. Θεωρητικές παραδοχές
Διαπιστώνουν ότι οι μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες στο γραπτό λόγο χαρακτηρίζονται από σοβαρές κι επίμονες δυσκολίες στην ορθογραφία, που εμμένουν και μετά τη σημαντική βελτίωση των αναγνωστικών τους δεξιοτήτων.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη Δ΄, Μάθημα Γλώσσα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ορισμένοι μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες της τάξης του, ενώ έχουν σημειώσει πρόοδο όσον αφορά τις αναγνωστικές τους δεξιότητες, δεν έχουν σημειώσει ανάλογη πρόοδο και στην ορθογραφημένη γραφή, ιδίως όταν προσπαθούν και να σκεφτούν τι θα γράψουν και να προσέξουν πώς θα το γράψουν . Η μαθησιακή πρόοδος στην ορθογραφία είναι πολύ αργή και συνοδεύεται από περιόδους οπισθοδρόμησης σε προγενέστερα επίπεδα, οι οποίες τους αποθαρρύνουν να συνεχίσουν την ενασχόλησή τους με τον γραπτό λόγο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο νομίζετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς στην περίσταση, ώστε να λειτουργήσει παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα και στις περιπτώσεις των παιδιών με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες;

141.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες διαπιστώνουν ότι η ανάπτυξη και η ποιότητα του ορθογραφικού λεξικού του κάθε μαθητή καθορίζονται από την έκθεση και την εμπλοκή του με το γραπτό λόγο καθώς και από την ανάπτυξη των φωνολογικών και ιδιαίτερα των φωνημικών του δεξιοτήτων.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη Α΄, Μάθημα Γλώσσα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Οι δάσκαλος, στοχεύοντας στην προσαρμογή της διδασκαλίας του στις ιδιαίτερες μαθησιακές ανάγκες των νεαρών μαθητών του, χρησιμοποιεί δραστηριότητες εφαρμογής φωνογραφημικών συσχετισμών, οι οποίες αποσκοπούν στη βελτίωση των δεξιοτήτων αποκωδικοποίησης, ώστε να διευκολυνθεί η ανάγνωση και η γραφή μεμονωμένων λέξεων.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο νομίζετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς στην περίσταση, ώστε να λειτουργήσει παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα και στις περιπτώσεις των παιδιών με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες;

142.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες διαπιστώνουν ότι η ανάπτυξη και η ποιότητα του ορθογραφικού λεξικού του κάθε μαθητή καθορίζονται από την έκθεση και την εμπλοκή του με το γραπτό λόγο καθώς και από την ανάπτυξη των φωνολογικών και ιδιαίτερα των φωνημικών του δεξιοτήτων.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη Α΄, Μάθημα Γλώσσα
2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ο δάσκαλος, στοχεύοντας στην προσαρμογή της διδασκαλίας του στις ιδιαίτερες μαθησιακές ανάγκες των νεαρών μαθητών του, αναζητεί αποτελεσματικότερες στρατηγικές και τεχνικές ορθογραφίας.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο νομίζετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς στην περίσταση, ώστε να λειτουργήσει παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα και στις περιπτώσεις των παιδιών με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες;

143.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Έρευνες διαπιστώνουν ότι το εξατομικευμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα (Ε.Ε.Π.) είναι μοναδικό, γιατί μοναδικές είναι και οι μαθησιακές ανάγκες κάθε μαθητή. Για το λόγο αυτό αποτελεί θεμέλιο λίθο για την εκπαίδευση μαθητών με σοβαρά προβλήματα στο γραπτό λόγο και με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες γενικότερα.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη Ε΄, Μάθημα Γλώσσα Κανονική τάξη
2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Στη συγκεκριμένη τάξη υπάρχουν μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες, οι οποίοι, παρά τις προσπάθειές τους, δυσκολεύονται στην παραγωγή γραπτού λόγου και την ανάγνωση και φαίνεται ότι χρειάζονται συστηματική υποστήριξη.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο νομίζετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς στην περίσταση, ώστε να λειτουργήσει παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα και στις περιπτώσεις των παιδιών με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες;

144.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Έρευνες επισημαίνουν ότι το εξατομικευμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα (Ε.Ε.Π.) αποτελεί τον θεμέλιο λίθο της εκπαίδευσης των μαθητών με σοβαρά προβλήματα στο γραπτό λόγο και με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες γενικότερα. Η ομάδα σχεδιασμού του ΕΕΠ, αφού πρώτα μελετήσει τις ιδιαίτερες ανάγκες, τις αδυναμίες, τις δυνατότητες και την προγενέστερη εμπειρία του μαθητή, πρέπει να επιλέξει τα κατάλληλα υποστηρικτικά μέσα και να διερευνήσει τη στάση του απέναντι σ’ αυτά και τις προσδοκίες που έχει από αυτά.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη Ε΄, Μάθημα Γλώσσα Κανονική τάξη

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ο δάσκαλος προβληματίζεται με την άρνηση του δύσγραφου μαθητή του να χρησιμοποιεί τα συγκεκριμένα υποστηρικτικά μέσα (λαβή του εργαλείου γραφής και μέσα που αφορούν τη σταθερή θέση της επιφάνειας γραφής καθώς και ειδικό πληκτρολόγιο), με τα οποία νιώθει άβολα όταν τα χρησιμοποιεί μέσα στην τάξη.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο νομίζετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς στην περίσταση, ώστε να λειτουργήσει παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα και στις περιπτώσεις των παιδιών με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες;

145.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες επισημαίνουν ότι το εξατομικευμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα (Ε.Ε.Π.) αποτελεί τον θεμέλιο λίθο της εκπαίδευσης των μαθητών με σοβαρά προβλήματα στο γραπτό λόγο και με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες γενικότερα. Η ομάδα σχεδιασμού του ΕΕΠ, αφού πρώτα μελετήσει τις ιδιαίτερες ανάγκες, τις αδυναμίες, τις δυνατότητες και την προγενέστερη εμπειρία του μαθητή, πρέπει να επιλέξει τα κατάλληλα υποστηρικτικά μέσα και να διερευνήσει τη στάση του απέναντι σ' αυτά και τις προσδοκίες που έχει από αυτά.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη Ε΄, Μάθημα Γλώσσα , Κανονική τάξη

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ο δάσκαλος συναντά προβλήματα με την άρνηση του δυσορθόγραφου μαθητή του να χρησιμοποιεί τα συγκεκριμένα υποστηρικτικά μέσα -εκπαιδευτικά λογισμικά για τη χρήση των πολυμέσων ως εκφωνητών (*speech recognition)*, ως επινοητών λέξεων (*word prediction),* ως γραμματέων (*speech synthesis*) με τα οποία νιώθει άβολα όταν τα χρησιμοποιεί μέσα στην τάξη.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο νομίζετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς στην περίσταση, ώστε να λειτουργήσει παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα και στις περιπτώσεις των παιδιών με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες;

146.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες επισημαίνουν ότι τα πολυμέσα δεν είναι μαγικά εργαλεία, η χρήση τους δεν αποτελεί πανάκεια, ούτε και συνιστούν πάντοτε την καλύτερη λύση για την ικανοποίηση των αναγκών των μαθητών με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη Ε΄, Μάθημα Γλώσσα , Κανονική τάξη

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ο δάσκαλος της τάξης χρησιμοποιεί πολυμεσικές εφαρμογές για να διαφοροποιήσει και να εξατομικεύσει τη διδασκαλία του στην προσπάθειά του να αντιμετωπίσει τις ιδιαίτερες δυσκολίες που συναντούν οι μαθητές του με την αυτοματοποίηση των μηχανιστικών δεξιοτήτων γραφής. Παρατηρεί, όμως, ότι παρά την αρχική κινητοποίηση των μαθητών του αυτοί έχουν χάσει το αρχικό τους ενδιαφέρον.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο νομίζετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς στην περίσταση, ώστε να λειτουργήσει παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα και στις περιπτώσεις των παιδιών με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες;

147.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες επισημαίνουν ότι οι έμπειροι μαθητές –συγγραφείς, στην προσπάθειά τους να επιτύχουν τους στόχους τους, χρησιμοποιούν αποτελεσματικά, από το ευρύ ρεπερτόριο στρατηγικών που διαθέτουν, την πιο κατάλληλη στην συγκεκριμένη περίσταση. Αξιολογούν τη στρατηγική που χρησιμοποιούν, την αλλάζουν και τη βελτιώνουν, αν τους φαίνεται αναποτελεσματική, αναλαμβάνοντας το κόστος της προσπάθειας. Αντίθετα, οι μαθητές με προβλήματα στο γραπτό λόγο παρουσιάζουν λιγότερο θετική αυτο-εικόνα, χαμηλότερο αυτο-συναίσθημα, περισσότερα αρνητικά παρωθητικά πρότυπα, ελλιπή συναισθηματική υποστήριξη. Οι μαθητές αυτοί δύσκολα αναλαμβάνουν την ευθύνη της μάθησης και απογοητεύονται εύκολα. Έχουν την τάση να απλουστεύουν συνεχώς το θέμα, ακολουθώντας το μοντέλο της παράθεσης πληροφοριών, σύμφωνα με το οποίο οι μαθητές χρησιμοποιούν τη στρατηγική και «μετά τι;» και γράφουν οτιδήποτε τους έρχεται στο μυαλό.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη Στ΄, Μάθημα Γλώσσα,

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Οι μαθητές με προβλήματα στην παραγωγή του γραπτού λόγου είναι ιδιαίτερα ευαίσθητοι στη κριτική των κειμένων τους σε σχέση με τους άλλους συμμαθητές τους, εγκαταλείπουν την προσπάθειά τους να βελτιώσουν τα κείμενά τους και δυσκολεύεται να τους βοηθήσει.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο νομίζετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς στην περίσταση, ώστε να λειτουργήσει παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα και στις περιπτώσεις των παιδιών με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες;

148.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες επισημαίνουν ότι οι διδακτικές παρεμβάσεις θα πρέπει να στοχεύουν στην ανάπτυξη εκ μέρους των μαθητών θετικών αντιλήψεων για τη συγγραφική τους ικανότητα. Η δημιουργία θετικού, παρωθητικού παιδαγωγικού κλίματος στην τάξη συμβάλλει αποτελεσματικά στο να υιοθετήσουν οι μαθητές εσωτερικά κίνητρα, για

να παράγουν γραπτό λόγο, και στο να νιώθουν την ανάγκη να επικοινωνήσουν χρησιμοποιώντας τον γραπτό λόγο»

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη Στ΄, Μάθημα Γλώσσα ,
2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Κάποιοι μαθητές, ενώ γνωρίζουν πλήθος στρατηγικών για τη συγγραφή, δεν είναι πρόθυμοι να τις εφαρμόσουν. Οι ίδιοι εκδηλώνουν συμπτώματα άγχους και νιώθουν ότι δεν μπορούν να τα καταφέρουν.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο νομίζετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς στην περίσταση, ώστε να λειτουργήσει παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα και στις περιπτώσεις των παιδιών με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες;

149.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Έρευνες επισημαίνουν ότι οι διδακτικές παρεμβάσεις θα πρέπει να στοχεύουν στην ανάπτυξη εκ μέρους των μαθητών θετικών αντιλήψεων για τη συγγραφική τους ικανότητα. Η δημιουργία θετικού, παρωθητικού παιδαγωγικού κλίματος στην τάξη συμβάλλει αποτελεσματικά στο να υιοθετήσουν οι μαθητές εσωτερικά κίνητρα, για να παράγουν γραπτό λόγο, και στο να νιώθουν την ανάγκη να επικοινωνήσουν χρησιμοποιώντας τον γραπτό λόγο»

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη Στ΄, Μάθημα Γλώσσα ,

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Κάποιοι μαθητές παρουσιάζουν προβλήματα σχετικά με την επιλογή ή τον έλεγχο των διαδικασιών που είναι απαραίτητες για να ολοκληρώσουν το κείμενό τους. Δε γνωρίζουν πότε και πώς θα εκτελέσουν μια διαδικασία ή δυσκολεύονται να την ολοκληρώσουν. Στο πρώτο εμπόδιο ή δυσκολία που συναντούν αποδιοργανώνονται και συχνά απογοητευμένοι εγκαταλείπουν την προσπάθειά τους.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο νομίζετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς στην περίσταση, ώστε να λειτουργήσει παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα και στις περιπτώσεις των παιδιών με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες;

150.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Έρευνες επισημαίνουν ότι τα διάφορα είδη κειμένου αποτελούν γλωσσικές μορφές κοινωνικής δράσης, οι οποίες αναπτύσσονται από συγκεκριμένες ομάδες για την επίτευξη συγκεκριμένων σκοπών και ότι είναι αναγκαίο ο μαθητής – συγγραφέας να δομήσει τις αναγκαίες γνώσεις σχετικά με τα διαφορετικά είδη κειμένων».

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη Στ΄, Μάθημα Γλώσσα,

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Κάποιοι μαθητές άλλοτε γράφουν καλά και άλλοτε δεν τα καταφέρνουν το ίδιο αποτελεσματικά. Φαίνεται να παρουσιάζουν προβλήματα σχετικά με το είδος του κειμένου που πρόκειται να γράψουν και έλλειψη κινήτρων.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο νομίζετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς στην περίσταση, ώστε να λειτουργήσει παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα και στις περιπτώσεις των παιδιών με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες;

151.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
- Έρευνες επισημαίνουν ότι η διαδικαστική γνώση *(γνώση των γνωστικών διαδικασιών και των στρατηγικών που είναι αναγκαίες για την παραγωγή γραπτού λόγου)* της σύνθεσης κειμένων είναι μερικώς γενικεύσιμη και χρήσιμη, καθώς δεν υπάρχουν αυτόνομες γενικεύσιμες δεξιότητες, που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε όλα τα είδη κειμένων».

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη Στ΄, Μάθημα Γλώσσα ,

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ένας μαθητής της Στ τάξης άλλοτε τα καταφέρνει πολύ καλά και σου δίνει την εντύπωση πως είναι καλός συγγραφέας και άλλοτε τα κείμενα του είναι απογοητευτικά. Ο ίδιος δεν μπορεί να ερμηνεύσει το γεγονός. Ο δάσκαλος έχει παρατηρήσει πως οι αφηγήσεις του είναι πολύ καλές και όλοι οι συμμαθητές του θέλουν να τις διαβάσουν. Παρόλα αυτά δεν γράφει το ίδιο αποτελεσματικά τα επιχειρηματολογικά κείμενα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο νομίζετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς στην περίσταση, ώστε να λειτουργήσει παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα και στις περιπτώσεις των παιδιών με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες;

152.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Έρευνες επισημαίνουν ότι η αρμονική εκτέλεση των μηχανιστικών δεξιοτήτων γραφής βοηθά σημαντικά το μαθητή-συγγραφέα να επικοινωνήσει με τους αναγνώστες του. Οι επιβαρύνσεις του γνωσιακού συστήματος, όμως δεν

προέρχονται μόνο από τις δύσκολες και απαιτητικές γνωσιακές και μεταγνωσιακές λειτουργίες της συγγραφής κειμένων. Οι δυσκολίες πηγάζουν από το γεγονός ότι οι μηχανιστικές και γνωσιακές λειτουργίες αλληλεπιδρούν μεταξύ τους. Η «αυτοματοποίηση» των μηχανιστικών δεξιοτήτων βοηθά σημαντικά την ολοκλήρωση του έργου του συγγραφέα.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη Στ΄, Μάθημα Γλώσσα ,

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Κάποιοι μαθητές της Στ τάξης παρουσιάζουν προβλήματα με την ορθογραφημένη γραφή, ενώ το περιεχόμενο των κειμένων που γράφουν συνήθως είναι ικανοποιητικό. Ο δάσκαλος προβληματίζεται για το τι θα ήταν αποτελεσματικότερο για τους μαθητές αυτούς: να τους απαλλάξει από το φορτίο της ορθογραφίας και να εστιάσουν όλη την προσοχή τους στο περιεχόμενο ή να τους βοηθήσει να αυτοματοποιήσουν τις μηχανιστικές δεξιότητες της συγγραφής;

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο νομίζετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς στην περίσταση, ώστε να λειτουργήσει παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα και στις περιπτώσεις των παιδιών με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες;

153.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Έρευνες επισημαίνουν ότι δύο παράγοντες που μπορούν να επηρεάσουν θετικά ή αρνητικά τα κίνητρα του μαθητή είναι το ενδιαφέρον του για το συγκεκριμένο υλικό που πρέπει να μάθει και η δυνατότητά του να το επιλέξει μόνος του.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη Δ΄, Μάθημα Γλώσσα,

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Κάποιοι μαθητές της Δ τάξης δεν παρουσιάζουν ενδιαφέρον για το μάθημα, παρακολουθούν παθητικά, εμπλέκονται σ’ αυτό μόνο όταν τους το ζητήσει ο εκπαιδευτικός και πολύ γρήγορα στρέφουν το ενδιαφέρον τους σε άλλες καταστάσεις. Οι μαθητές αυτοί συχνά παραπονούνται ότι δεν καταλαβαίνουν τη σχέση ανάμεσα στο σχολείο και τα δικά τους ενδιαφέροντα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο νομίζετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς στην περίσταση, ώστε να λειτουργήσει παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα και στις περιπτώσεις των παιδιών με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες;

154.
Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες επισημαίνουν ότι η φωνολογική επίγνωση είναι ένας από τους σημαντικότερους παράγοντες της επιτυχημένης ανάγνωσης και, επομένως, η διδασκαλία της, σε συνδυασμό με τη διδασκαλία γραφοφωνημικών αντιστοιχιών, διευκολύνει την κατάκτηση του μηχανισμού της ανάγνωσης.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη Β΄, Μάθημα Γλώσσα, μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ο δάσκαλος της Β τάξης παραπονιέται ότι οι μαθητές του με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες παρουσιάζουν δεν έχουν ακόμη κατάκτησει τον μηχανισμό της ανάγνωσης .

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο νομίζετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς στην περίσταση, ώστε να λειτουργήσει παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα και στις περιπτώσεις των παιδιών με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες;

155.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες επισημαίνουν ότι αποτελεσματική λειτουργία του μνημονικού συστήματος διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη δόμηση της νέας γνώσης και ότι οι μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες αντιμετωπίζουν προβλήματα στην ομαλή λειτουργία της μνήμης.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη Δ΄, Μάθημα Γλώσσα, μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ο δάσκαλος της Δ τάξης παραπονιέται ότι οι μαθητές του με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες τη μια μέρα τα θυμούνται όλα και εμπλέκονται ενεργητικά στο μάθημα και την άλλη μέρα αντιμετωπίζουν το ίδιο γεγονός σαν να το ακούνε πρώτη φορά.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο νομίζετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς στην περίσταση, ώστε να λειτουργήσει παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα και στις περιπτώσεις των παιδιών με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες;

156.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες επισημαίνουν ότι η ταυτόχρονη και σαφής διδασκαλία των μηχανιστικών δεξιοτήτων γραφής και των γνωστικών και μεταγνωστικών στρατηγικών μέσω των διαδικαστικών διευκολύνσεων (procedural facilitations) δηλ. *το σύνολο νύξεων και οδηγιών, οι οποίες μπορούν να βοηθήσουν την ενσωμάτωση των αναπτυσσομένων αυτο-ρυθμιστικών οδηγιών στις ήδη υπάρχουσες γνωστικές δομές του μαθητή)* ενισχύει τις επιδόσεις στην ορθογραφία, στις γραφοσυμβολικές δεξιότητες και στη γραπτή έκφραση.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη Β΄, Μάθημα Γλώσσα, μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ο δάσκαλος της Β τάξης δεν μπορεί να ερμηνεύσει το γεγονός ότι οι μαθητές του με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες γράφουν ορθογραφημένα όταν τους ζητείται, μολονότι, όταν γράφουν τα κείμενα τους, παρουσιάζουν πολλά λάθη και το περιεχόμενό τους δεν είναι ανάλογο της γνώσεων που καταθέτουν κατά τη διάρκεια της συζήτησης του θέματος.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο νομίζετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς στην περίσταση, ώστε να λειτουργήσει παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα και στις περιπτώσεις των παιδιών με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες;

157.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Έρευνες επισημαίνουν ότι η διδασκαλία των μαθηματικών για τους μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες (ΜΔ) θα πρέπει να στηρίζεται στη σύνδεση των μαθηματικών με καταστάσεις της καθημερινής ζωής και να δίνει έμφαση στην επίλυση προβλημάτων.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη Δ΄, Μάθημα Μαθηματικά, μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ο δάσκαλος της Δ τάξης παρατηρεί πως οι μαθητές του με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες δεν δείχνουν ενδιαφέρον κατά τη διδασκαλία των μαθηματικών και αδυνατούν να εφαρμόσουν τη νέα γνώση σε νέες καταστάσεις.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο νομίζετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς στην περίσταση, ώστε να λειτουργήσει παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα και στις περιπτώσεις των παιδιών με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες;

158.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Έρευνες επισημαίνουν ότι η διδασκαλία των μαθηματικών για τους μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες (ΜΔ) θα πρέπει να στηρίζεται στη σύνδεση των μαθηματικών με καταστάσεις της καθημερινής ζωής και να κάνει χρήση της προγενέστερης γνώσης κατά την οικοδόμηση της νέας.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη Δ΄, Μάθημα Μαθηματικά, μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ο δάσκαλος της Δ τάξης παρατηρεί πως οι μαθητές του με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες δε δείχνουν ενδιαφέρον κατά τη διδασκαλία των μαθηματικών και αδυνατούν να εφαρμόσουν τη νέα γνώση σε νέες καταστάσεις.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο νομίζετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς στην περίσταση, ώστε να λειτουργήσει παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα και στις περιπτώσεις των παιδιών με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες;

159.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες επισημαίνουν ότι η διδασκαλία των μαθηματικών για τους μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες (ΜΔ) θα πρέπει να στηρίζεται στη σύνδεση των μαθηματικών με καταστάσεις της καθημερινής ζωής και να εξοικειώνει τους μαθητές με ποικιλία αναπαραστάσεων μαθηματικών εννοιών και πράξεων.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη Στ΄, Μάθημα Μαθηματικά, μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ο δάσκαλος της Στ τάξης παρατηρεί πως οι μαθητές του με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες δε δείχνουν ενδιαφέρον κατά τη διδασκαλία των μαθηματικών και αδυνατούν να εφαρμόσουν τη νέα γνώση σε νέες καταστάσεις.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο νομίζετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς στην περίσταση, ώστε να λειτουργήσει παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα και στις περιπτώσεις των παιδιών με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες;

160.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες επισημαίνουν ότι η διδασκαλία των μαθηματικών για τους μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες (ΜΔ) θα πρέπει να στηρίζεται στη σύνδεση των μαθηματικών με καταστάσεις της καθημερινής ζωής και να εστιάζει στη διδασκαλία στρατηγικών μάθησης.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη Στ΄, Μάθημα Μαθηματικά, μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ο δάσκαλος της Στ τάξης παρατηρεί πως οι μαθητές του με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες δε δείχνουν ενδιαφέρον κατά τη διδασκαλία των μαθηματικών και αδυνατούν να εφαρμόσουν τη νέα γνώση σε νέες καταστάσεις.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο νομίζετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς στην περίσταση, ώστε να λειτουργήσει παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα και στις περιπτώσεις των παιδιών με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες;

161.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Η σημασία της κινητοποίησης του μαθητικού ενδιαφέροντος για τη μάθηση είναι πρόδηλη και έρευνες διαπιστώνουν ότι το μαθητικό ενδιαφέρον κινητοποιείται περισσότερο, όταν οι δάσκαλοι θέτουν τους μαθητές μπροστά σε «καταστάσεις-προβλήματα», που προκαλούν ρήξη με την υπάρχουσα γνώση και κατανόηση, προκαλώντας, έτσι, και την επιθυμία της διερεύνησης. Οι καταστάσεις-προβλήματα, έτσι, μετατρέπονται σε κίνητρα μάθησης.

Περιγραφή σεναρίου

Δεδομένα: Τάξη: Όλες οι τάξεις

Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Νεοδιόριστοι εκπαιδευτικοί στην περιφέρειά σας για να κινητοποιήσουν και να διατηρήσουν το μαθητικό ενδιαφέρον, προσαρμόζουν –όπως νομίζουν– το μάθημα στις δυνατότητες των μαθητών: το απλοποιούν πολύ, χρησιμοποιούν πλούσιο εποπτικό υλικό και εξηγούν τα πάντα. Σύντομα διαπιστώνουν ότι οι μαθητές δεν ανταποκρίνονται σε όλα αυτά περισσότερο απ’ ό,τι στην παραδοσιακή διδασκαλία.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ως Σχολικός Σύμβουλος πώς θα τους εξηγήσετε τους λόγους της αποτυχίας των συγκεκριμένων επιλογών για τον συγκεκριμένο σκοπό;
2. Τι και πώς θα του προτείνατε να εφαρμόσει εναλλακτικά προς κινητοποίηση του μαθητικού ενδιαφέροντος για το νέο μάθημα της ημέρας;

162.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με τις σύγχρονες αντιλήψεις, που τις υιοθετεί και το Νέο Σχολείο, ρόλος κάθε εκπαιδευτικής μονάδας είναι και η καλλιέργεια της περιβαλλοντικής

συνείδησης στον Μαθητή: Η εξοικονόμηση ενέργειας, η υγιεινή διατροφή, η φροντίδα και ο σεβασμός στο περιβάλλον και η διασφάλιση της αειφορίας.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: όλες, Μάθημα: όλα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Ο διευθυντής ενός σχολείου υποβαθμισμένης περιοχής θεωρεί πως δεν μπορεί να ενισχύσει την περιβαλλοντικής συνείδηση των μαθητών όταν στο σχολείο του φοιτούν μαθητές που δεν έχουν ικανοποιήσει βασικές τους ανάγκες όπως η σίτιση και η στέγαση, και ενώ οι βασικές μαθησιακές δεξιότητες δεν έχουν ακόμη επιτευχθεί. Για το λόγο αυτό δεν συμμετέχει σε κανένα «πράσινο» πρόγραμμα

163.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Σύμφωνα με θεωρητικούς και ερευνητές, η διδασκαλία των βασικών εννοιών ενός μαθήματος πρέπει να τύχει ιδιαίτερης προσοχής. Περιστασιακές εξηγήσεις και επίσημοι ορισμοί δεν επαρκούν για την σε βάθος κατανόηση των πολύπλοκων επιστημονικών εννοιών. Η εννοιοκεντρική εστίαση της διδασκαλίας και η μάθηση των βασικών εννοιών διασφαλίζουν την κατανόηση του περιεχομένου των μαθημάτων και διευκολύνει τη διατήρηση, αλλά και τη μεταφορά της γνώσης.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Εκπαιδευτικοί προβληματίζονται με τη δυσκολία των μαθητών να κατανοήσουν βασικές έννοιες και να διακρίνουν τις μεταξύ τους διαφορές. Για παράδειγμα, έχουν δυσκολίες με έννοιες όπως «προεδρική δημοκρατία» και «προεδρευομένη δημοκρατία» ή τις έννοιες «αναθεωρητική βουλή» και «συνταγματική βουλή». Παρόμοιες έννοιες και δυσκολίες υπάρχουν σε όλα τα μαθήματα όλων των βαθμίδων. Παρά τις εξηγήσεις που δίνουν οι εκπαιδευτικοί, το επόμενο μάθημα, διαπιστώνουν ότι αρκετοί μαθητές δεν μπορούν να απαντήσουν σε σχετικές ερωτήσεις.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνετε να κάνουν οι εκπαιδευτικοί σας, ώστε η διδασκαλία των βασικών εννοιών του μαθήματος να γίνεται συστηματικά;

164.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Η μεγάλη ανομοιογένεια των σύγχρονων σχολικών τάξεων καθιστά αναγκαία τη διαφοροποιημένη διδασκαλία, η οποία προσαρμόζεται στις μαθησιακές

δυνατότητες και ανάγκες όλων των μαθητών. Θεωρητικοί της εκπαίδευσης διαπιστώνουν ότι χωρίς διαφοροποίηση της μάθησης, το ανομοιογενές σημερινό σχολείο θα κινδύνευε να γίνει αντιδημοκρατικό, βαθαίνοντας τις προϋπάρχουσες κοινωνικο-μορφωτικές διαφορές. Από την άλλη, η πλήρης διαφοροποίηση θα σήμαινε την απώλεια των κοινών αναφορών, τη διάλυση των πλαισίων και, ενδεχομένως, μια νέα χαοτική κατάσταση, παρόμοια με εκείνη της μηδενικής διαφοροποίησης.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Εκπαιδευτικός της περιφερείας σας, που υπηρετεί σε ιδιαίτερα ανομοιογενές σχολείο, δεν διαφοροποιεί τη διδασκαλία του, επικαλούμενος ότι η κάλυψη μιας κοινής για όλους ύλης θα ισοσταθμίσει τις διαφορές. Άλλος συνάδελφός του στο διπλανό τμήμα κάνει το αντιδιαμετρικά αντίθετο: ετοιμάζει πολλές κατηγορίες κειμένων, εκπαιδευτικού υλικού, μεθόδων και ασκήσεων, για να καλύψει όλες τις περιπτώσεις. Και οι δύο διαπιστώνουν κάποια στιγμή ότι δεν ελέγχουν την πορεία της μάθησης των μαθητών τους, αλλά ούτε και το τεταμένο κοινωνικό κλίμα των τάξεών τους.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Πώς θα προτείνατε στους δύο εκπαιδευτικούς να κινηθούν, για να ασκήσουν μια ρεαλιστική και αποδοτική διαφοροποιημένη παιδαγωγική;

165

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Θεωρητικοί και ερευνητές της εκπαίδευσης υποστηρίζουν την αναγκαιότητα οι σχολικές τάξεις να μετατραπούν σε *κοινότητες διερευνητικής μάθησης*, διότι σε ένα τέτοιο πλαίσιο οι μαθητές ως μέλη της κοινότητας αρχίζουν να αναζητούν, να αναγνωρίζουν και να διορθώνουν τις μαθησιακές μεθόδους και διαδικασίες ο ένας του άλλου. Τελικό αποτέλεσμα μιας τέτοιας κατάστασης είναι να αναβαθμισθεί το γενικότερο επίπεδο μάθησης και, σταδιακά, να καθίστανται οι μαθητές αυτο-διορθωτικοί και αυτόνομοι ως προς τη διαδικασία σκέψης και μάθησης.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Εκπαιδευτικοί της περιφέρειάς σας επιχειρούν να οργανώσουν τα μαθήματά τους με ομαδοσυνεργατικό τρόπο. Υποδεικνύουν στους μαθητές τους να συνεργαστούν ανά 3-4 και να επεξεργαστούν μαζί τις ερωτήσεις και ασκήσεις του βιβλίου. Σύντομα διαπιστώνουν δυσλειτουργίες: οι μαθητές, μολονότι υποτίθεται ότι συνεργάζονταν ως ομάδα, στην πραγματικότητα έκαναν τις εργασίες μόνοι τους. Άλλοτε πάλι εξαντλούνταν σε άγονες αντιπαραθέσεις και δεν αξιοποιούσαν τη σκέψη/οπτική του συμμαθητή τους. Οι διδάσκοντες συζητούν μεταξύ τους και αναζητούν τρόπους να κάνουν παραγωγική την ομαδική εργασία.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Πώς θα προτείνατε στους δύο εκπαιδευτικούς να κινηθούν, για να δημιουργήσουν πραγματικές κοινότητες διερεύνησης στις τάξεις τους;

166.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Η βιβλιογραφία για τη διαφοροποιημένη διδασκαλία έρχεται να προσφέρει απάντηση στη δεδομένη ανομοιογένεια του μαθητικού πληθυσμού, αντιμετωπίζοντας τους μαθητές ως άτομα με μοναδικές μαθησιακές δυνατότητες και ανάγκες. Συγκεκριμένα, οι εκπαιδευτικοί που υιοθετούν μια τέτοια προσέγγιση λαμβάνουν υπόψη τις διαφορές των μαθητών ως προς το βαθμό ετοιμότητάς τους, το μαθησιακό τους στυλ και τα ενδιαφέροντά τους.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις.

2.Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Αρκετοί εκπαιδευτικοί της περιφέρειάς σας αποδίδουν τις διαφορές των μαθητών είτε στην προέλευσή τους είτε στα εγγενή χαρακτηριστικά τους. Επιπλέον, θεωρούν τις διαφορές εμπόδιο στην εκπαιδευτική διαδικασία. Σε αυτή τη λογική και υπό την πίεση της ύλης και του διδακτικού χρόνου, απευθύνονται στον μέσο μαθητή, δηλαδή απευθύνονται ουσιαστικά σε όσους μπορούν να ακολουθήσουν τους ρυθμούς του σχολείου. Με αυτή την πρακτική τροφοδοτούν ουσιαστικά τη σχολική διαρροή, αλλά και την κοινωνική αναπαραγωγή.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τις συγκεκριμένες πρακτικές και ποιες εναλλακτικές πρακτικές θα τους προτείνατε;

167.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με τη στοχαστική/κριτική(reflective) προσέγγιση στην επαγγελματική ανάπτυξη του εκπαιδευτικού, τα πρακτικά εκπαιδευτικά προβλήματα, ως πολυσύνθετα και πολυπαραγοντικά, απαιτούν ιδιαίτερες λύσεις, που μπορούν να αναπτυχθούν μόνο στο εκπαιδευτικό πλαίσιο μέσα στο οποίο προκύπτουν. Σημαντικό, λοιπόν, ρόλο στην αντιμετώπιση αρκετών προβλημάτων αλλά και στη βελτίωση του εκπαιδευτικού πλαισίου έχουν αποδεδειγμένα παίξει οι εκπαιδευτικοί, δεδομένου ότι έχουν τη δυνατότητα να διερευνήσουν το συγκεκριμένο εκπαιδευτικό πλαίσιο και, αξιοποιώντας ποικίλες θεωρίες, να σχεδιάσουν, να υλοποιήσουν και να αξιολογήσουν την αποτελεσματικότητά εναλλακτικών λύσεων στο συγκεκριμένο εκπαιδευτικό περιβάλλον. Διαπιστώνεται, μάλιστα, ότι οι λύσεις αυτές δεν μπορούν να μεταφέρονται αυτούσιες σε άλλα

περιβάλλοντα, αλλά προτείνονται στα υπόλοιπα μέλη της εκπαιδευτικής κοινότητας, ως υποθέσεις δράσης

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις .
2.Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Στην περιφέρειά σας μερικοί εκπαιδευτικοί διστάζουν να αναλάβουν πρωτοβουλίες βελτίωσης προβληματικών τομέων της εκπαίδευσης, είτε διότι αναλογίζονται τη δυσκολία και την ευθύνη του εγχειρήματος είτε διότι θεωρούν ότι οι λύσεις στα προβλήματα αυτά είναι ευθύνη και αρμοδιότητα «ανωτέρων κλιμακίων» και όχι του εκπαιδευτικού της τάξης.
Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τις συγκεκριμένες στάσεις και ποιες εναλλακτικές επιλογές θα τους προτείνατε;

168.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Σύμφωνα με θεωρητικούς της εκπαίδευσης και της διδασκαλίας, οι διερευνητικές και διαθεματικές προσεγγίσεις αποδεικνύονται αποτελεσματικότερες, διότι ενεργοποιούν τα μαθησιακά κίνητρα, αξιοποιούν γνώσεις και βιώματα των μαθητών και δίνουν νόημα στη δράση τους.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις

2.Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Μερικοί εκπαιδευτικοί της περιφέρειάς σας είναι επιφυλακτικοί στην εφαρμογή διερευνητικών και διαθεματικών προσεγγίσεων, με την αιτιολογία ότι είναι ανέφικτες σε ένα σχολείο όπου κυριαρχεί η «διδακτέα ύλη» και οι συνεχείς εξετάσεις διαμορφώνουν την υπόστασή του.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τη συγκεκριμένη πρακτική και τι θα τους προτείνατε προς εφαρμογή;

169.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Η ανάπτυξη ικανοτήτων, αλλά και στάσεων, που απαιτούν η αυτο-ρυθμιζόμενη μάθηση και η ενεργός συμμετοχή στα δρώμενα του σχολείου σήμερα και της κοινωνίας αύριο, συντελείται μέσα σε πλαίσιο φθίνουσας καθοδήγησης (fading scaffolding) σε τάξεις όπου κυριαρχούν η διαδραστικότητα και η συμμετοχικότητα.

Μόνο έτσι διευκολύνεται αποτελεσματικά η μετάβαση του μαθητή από την παθητική πρόσληψη στην καθοδηγούμενη, αρχικά, κατάκτηση της γνώσης και στη συνέχεια στην αυτο-ρυθμιζόμενη διερεύνηση και μάθηση.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις.

2.Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Σε σχολεία της περιφέρειάς σας μερικοί εκπαιδευτικοί, ενώ οργανώνουν ομαδοσυνεργατικές διαδικασίες, δεν προετοιμάζουν τους μαθητές σταδιακά για την εν λόγω στρατηγική, με αποτέλεσμα η ομαδοσυνεργατική διαχείριση της τάξης να αποβαίνει δυσλειτουργική.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τη συγκεκριμένη πρακτική και ποιες εναλλακτικές πρακτικές θα τους προτείνατε;

170.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες απόψεις, που βασίζονται σε επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα , θεωρούν την μάθηση μια κοινωνική διαδικασία, που αναπτύσσεται κατά τη συναναστροφή του μαθητή με τους εκπαιδευτικούς και τους συμμαθητές και σε αλληλεπίδραση με το περιβάλλον του, φυσικό και κοινωνικό. Γι' αυτό θεωρείται ότι το σύγχρονο σχολείο πρέπει να ενθαρρύνει την επικοινωνία και τη συνεργασία στις ποικίλες μορφές τους.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Αρκετοί εκπαιδευτικοί της περιφέρειάς σας, που υπηρετούν σε ανομοιογενείς τάξεις με πολλούς μαθητές, ενδιαφέρονται και προσπαθούν να ενεργοποιήσουν τους μαθητές τους, αλλά διαπιστώνουν ότι όλο και περισσότερο δυσκολεύονται ν ακινητοποιήσουν το ενδιαφέρον τους και να τους εμπλέξουν σε οργανωμένες μορφές συζήτησης και συνεργασίας. Οι τρόποι που χρησιμοποιεί για την παρακίνηση του ενδιαφέροντος περιστρέφονται γύρω από το να τονίσουν τη σπουδαιότητα συγκεκριμένων γνώσεων, που πολλές φορές δεν συσχετίζονται με τις εμπειρίες των παιδιών.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει, ώστε να δημιουργήσει ένα γνήσιο ενδιαφέρον στα παιδιά, αξιοποιώντας τα νέα θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα;

171.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες διαπιστώνουν ότι οι μαθητές αντιμετωπίζουν θετικά τη μαθησιακή διαδικασία, όταν οι ίδιοι εμπλέκονται ενεργά σε αυτή και κυρίως εάν τους δίνεται η ευκαιρία να αλληλεπιδράσουν με συστηματικό τρόπο με το περιβάλλον τους, φυσικό και ανθρωπογενές, κοινωνικο-πολιτισμικό.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Αρκετοί εκπαιδευτικοί της περιφέρειάς σας, κατά τον ετήσιο προγραμματισμό τους και κατά την προετοιμασία ευρύτερων ενοτήτων και του καθημερινού μαθήματος, βασίζονται σχεδόν αποκλειστικά στο Αναλυτικό Πρόγραμμα, στο σχολικό εγχειρίδιο και σε βοηθητικά βιβλία, χωρίς όμως να λαμβάνουν υπόψη τους τα δημογραφικά και τα μαθησιακά δεδομένα των μαθητών τους. Αγνοούν, δηλαδή, και αντιπαρέρχονται τόσο την κοινωνική προέλευση των παιδιών, όσο και τις εμπειρίες και τις ιδιαίτερες ανάγκες τους. Αποτέλεσμα, άλλοι μαθητές αδιαφορούν για την εκπαιδευτική διαδικασία και άλλοι αντιδρούν έντονα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα και με ποιες συγκεκριμένες προτάσεις θα προσπαθούσατε να πείσετε τους εκπαιδευτικούς ότι το πρόβλημα θα μπορούσε ίσως να επιλυθεί με τη διαφοροποίηση της διδακτικής τους πρακτικής;

172.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα τονίζουν ότι κάθε μορφής δραματοποιήσεις αποτελούν εργαλεία μάθησης για όλες τις ηλικίες και όλα τα αντικείμενα. Προωθούν την ενεργητική, βιωματική μάθηση και την ελεύθερη έκφραση και δημιουργικότητα του παιδιού, ενώ μπορούν να επιτύχουν την ολόπλευρη ανάπτυξη της προσωπικότητάς του. Θέτουν το μαθητή στο κέντρο της εκπαίδευσης, αναγνωρίζοντας παράλληλα τη σημασία του κοινωνικού πλαισίου καθώς επίσης και το διαμεσολαβητικό ρόλο του εκπαιδευτικού.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Όλες οι τάξεις.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ένας εκπαιδευτικός εργάζεται σε σχολείο αστικού κέντρου. Έχει 29 χρόνια εμπειρίας και ακολουθεί την ύλη όπως παρατίθεται στο σχολικό εγχειρίδιο, προσπαθώντας ταυτόχρονα να εντάξει καινοτομίες, όπως χρήση power point κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας. Οι μαθητές όμως δεν ενθουσιάζονται και δεν παρακολουθούν με ενδιαφέρον. Ο ίδιος, παρ' όλο που έχει παρακολουθήσει σχετική επιμόρφωση, θεωρεί ότι οι τεχνικές του Θεάτρου στην Εκπαίδευση και του Εκπαιδευτικού Δράματος, όπως η δραματοποίηση, το παίξιμο ρόλων, κάρτες ρόλων, παγωμένες εικόνες κ.ά.

κατεβάζουν το επίπεδο του μαθήματος και μειώνουν τη σοβαρότητα της θέσης του στην τάξη.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα λέγατε και τι συγκεκριμένα θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό για να τον πείσετε να αξιοποιήσει στη διδασκαλία τεχνικές του Θεάτρου στην Εκπαίδευση και του Εκπαιδευτικού Δράματος;

173.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες απόψεις, που βασίζονται σε επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, θεωρούν ότι σε όλες τις ηλικίες η μάθηση καθίσταται αποτελεσματικότερη με την εμπλοκή των μαθητών σε διαδικασίες διερεύνησης και επίλυσης προβλημάτων. Οι μαθητές σε ένα τέτοιο μαθησιακό πλαίσιο έχουν τη δυνατότητα να αναζητήσουν ενεργητικά τη γνώση, που θεωρούν ότι τους είναι χρήσιμη στη συγκεκριμένη διαδικασία, καθώς την εφαρμόζουν για να επιλύσουν ένα πρόβλημα, να αντιμετωπίσουν μια προβληματική κατάσταση και μάλιστα ο καθένας με το δικό του ρυθμό και τρόπο.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Αρκετοί εκπαιδευτικοί της περιφέρειας σας, υπό την πίεση του χρόνου, της ύλης, άλλα και αρκετών γονέων, επιλέγουν τη μετωπική διδασκαλία, η οποία τους βοηθάει και την ύλη να καλύψουν, αλλά και να προσφέρουν στους μαθητές τις γνώσεις, που θεωρούνται απαραίτητες για τη σχολική τους επιτυχία. Τη μετωπική διδασκαλία συμπληρώνουν η εξάσκηση και η επανάληψη, με στόχο να διασφαλίσουν σε όλους την ίδια γνωστική υποδομή. Υπάρχουν ωστόσο παιδιά που δεν μπορούν ή δεν θέλουν να ακολουθήσουν αυτόν τον ρυθμό.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα και με ποιες συγκεκριμένες προτάσεις θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τις συγκεκριμένες πρακτικές;

174.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες απόψεις, που βασίζονται σε επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, θεωρούν ότι η συστηματική συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών και γονέων συμβάλλει στην αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού έργου του σχολείου, ενώ ταυτόχρονα αυξάνει τον βαθμό ικανοποίησης εκπαιδευτικών. Μαθητών και γονέων. Την ίδια στιγμή οι ίδιες έρευνες δείχνουν ότι η προώθηση ή η διατήρησή της

συνεργασίας σχολείου και οικογένειας δεν είναι εύκολη υπόθεση. Συχνά οι σχέσεις γονέων και εκπαιδευτικών χαρακτηρίζονται από αντιπαραθέσεις, σπάνια είναι ισότιμες με αποτέλεσμα να μην υπάρχει ουσιαστική επικοινωνία μεταξύ τους.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Εκπαιδευτικός της περιφέρειάς σας συχνά έχει στην τάξη τους μαθητές με έντονο πρόβλημα «πειθαρχίας». Αναφέρει στη μητέρα τι ακριβώς συμβαίνει και την ρωτά για τη συμπεριφορά του παιδιού στο σπίτι. Εκείνη της απαντά ότι το παιδί της δεν δημιουργεί κανένα πρόβλημα στο σπίτι. Η μητέρα απευθύνεται την επομένη στον Διευθυντή, δηλώνοντας προσβεβλημένη και δεν δέχεται να ξανασυζητήσει το θέμα με τον εκπαιδευτικό της τάξης. Ο Διευθυντής σάς καλεί ως Σύμβουλο για να συζητήσετε το θέμα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1) Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι ερευνητικές διαπιστώσεις με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2) Πώς πιστεύετε ότι πρέπει να ενεργήσετε ώστε να επιλυθεί το πρόβλημα που δημιουργήθηκε στο συγκεκριμένο σχολείο;

175.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Το σχολείο αναμένεται και μπορεί να συμβάλει στην προαγωγή κλίματος αποδοχής του άλλου, που είναι διαφορετικός, διότι διαμορφώνει άμεσα τις αναπαραστάσεις των παιδιών για το διαφορετικό και, κατ' επέκταση, τη δημιουργία στερεοτύπων. Οι τρόποι με τους οποίους το σχολείο επιτελεί τον εξειδικευμένο, αλλά επίκαιρο, ρόλο είναι πολλοί με κυριότερους τους εξής: (α) την απευθείας κοινωνικοποιητική διαδικασία και την επαφή με άλλα παιδιά, τα οποία διαφέρουν κοινωνικοπολιτισμικά, εθνοτικά, γλωσσικά, φυλετικά, (β) τις στάσεις και τις επιλογές των εκπαιδευτικών και (γ) το φανερό ή κρυφό αναλυτικό πρόγραμμα με τις υπόρρητες υποδηλώσεις και αποσιωπήσεις.

Οι εκπαιδευτικοί προωθώντας δημοκρατικές αρχές, πνεύμα συνεργασίας και καλλιεργώντας δεξιότητες διαχείρισης συγκρούσεων μπορεί να αντιμετωπίσει με επιτυχία δύσκολες προκλήσεις.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Ολες οι τάξεις

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Σε μερικά σχολεία ή σε μεμονωμένες τάξεις της περιφέρειάς σας υπάρχουν προβλήματα με την αποδοχή και την ένταξη των αλλοδαπών. Η απόρριψή τους είναι συνήθως σιωπηρή και έμμεση, αλλά σε μερικές περιπτώσεις γίνεται φανερή και βίαιη. Όταν μερικοί εκπαιδευτικοί έθεσα άμεσα το θέμα, διαπίστωσαν το έντονο ενδιαφέρον των παιδιών γύρω από αυτή τη συζήτηση. Το ζήτημα τους απασχόλησε και τους προβληματίσε.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στους εκπαιδευτικούς να κάνουν, ώστε να μπορέσουν να κατανοήσουν τα προβλήματα που δημιουργούνται και να αντιμετωπίσουν τις προκαταλήψεις και τα στερεότυπα που εκφράζουν τα παιδιά στο σχολείο;

176.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Μία από τις παιδαγωγικές αρχές στις οποίες στηρίζεται η διαπολιτισμική προσέγγιση της εκπαίδευσης είναι η ερευνητική διαπίστωση σύμφωνα με την οποία οι μαθητές αναπτύσσουν πραγματική επιθυμία για μάθηση, όταν αισθάνονται ότι αναγνωρίζεται το βίωμά τους και η αξία τους και όταν σε αυτή την διαδικασία μπορούν να καταθέσουν τις εμπειρίες τους. Σε ένα τέτοιο πλαίσιο αισθάνονται ότι αναγνωρίζεται η πολιτισμική τους ταυτότητα και νιώθουν ότι μπορούν να αναζητήσουν το χώρο να δράσουν και να παρέμβουν στη διαδικασία διερευνώντας, διατυπώνοντας απορίες αλλά και δοκιμάζοντας μαζί με τους άλλους και σε αλληλεπίδραση μαζί τους λύσεις, διευρύνοντας με αυτό τον τρόπο τις εμπειρίες και τα ενδιαφέροντά τους.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Κάποιοι εκπαιδευτικοί αντιμετωπίζουν τους αλλοδαπούς μάλλον ως διαφορετικούς και ως «πρόβλημα» για την απρόσκοπτη εξέλιξη της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Εστιάζουν στις δυσκολίες επικοινωνίας αλλά και στα προβλήματα που προκύπτουν τόσο από τις διαφορετικές πολιτισμικές πρακτικές με τις οποίες τα παιδιά είναι εξοικειωμένα όσο και από την αδυναμία τους να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της δουλειάς στο σχολείο. Με τη στάση τους αυτή οδηγούν τους αλλοδαπούς μαθητές στο εκπαιδευτικό περιθώριο και έμμεσα προς την «παραβατική» συμπεριφορά.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα και με ποιες συγκεκριμένες προτάσεις θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τις συγκεκριμένες πρακτικές;

177.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες απόψεις, που βασίζονται σε επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, θεωρούν ότι η γνώση κατακτιέται όταν οι μαθητές την επενδύουν με ένα νόημα για αυτά τα ίδια, για τη ζωή τους και την προσωπική τους ιστορία. Έτσι υποστηρίζεται ότι κάθε εκπαιδευτική διαδικασία πρέπει να (ανα)τροφοδοτεί το ενδιαφέρον των παιδιών, ώστε να διασφαλίζει την ενεργητική συμμετοχή των μαθητών, και να διαμορφώνει ένα μαθησιακό περιβάλλον που να συνδέει το νέο με τις υπάρχουσες γνώσεις και εμπειρίες των μαθητών.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις
2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Στην περιφέρειά σας διαπιστώνετε ότι μερικοί εκπαιδευτικοί διδάσκουν την ενότητα της ημέρας χωρίς να κάνουν καμία συσχέτιση με προηγούμενες ενότητες, με άλλα μαθήματα και , κυρίως, χωρίς καμία προσπάθεια να συσχετίζουν το διδασκόμενο μάθημα με τις εμπειρίες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών. Επιλέγουν τις δραστηριότητες και τα θέματα με τα οποία ασχολούνται με κριτήριο τις προτάσεις του αναλυτικού προγράμματος, προηγούμενες επιτυχημένες πρακτικές ανεξάρτητα από τη συγκεκριμένη ενότητα που διδάσκουν.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τις συγκεκριμένες επιλογές τους;

178.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Οι θεωρητικοί υποστηρικτές της ομαδοσυνεργατικής μάθησης επισημαίνουν ότι ένα από τα σημαντικότερα πλεονεκτήματα της εργασίας σε ομάδες της τάξης και της συλλογικής δράσης είναι ότι οι μαθητές αρχίζουν να αναπτύσσουν το αίσθημα του «ανήκειν» και να δημιουργούν μια κοινότητα μάθησης. Σε αυτή την κοινότητα μάθησης δεν διαμορφώνονται μόνο κοινοί στόχοι αλλά τα παιδιά αρχίζουν επίσης να διερευνούν, να αναγνωρίζουν, να βελτιώνουν και να εμπλουτίζουν τις μεθόδους και τις διαδικασίες ο ένας του άλλου.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Μερικοί εκπαιδευτικοί της περιφέρειας σας έχουν σοβαρές επιφυλάξεις για τις **ομαδικές** ερευνητικές εργασίες(projects) και προσανατολίζονται προς τις ατομικές. Προς τούτο επικαλούνται το γεγονός ότι, παρόλο που συχνά δεν εργάζονται όλοι οι μαθητές το ίδιο στο πλαίσιο της ομάδας, λαμβάνουν όλοι τον ίδιο βαθμό. Έτσι, δημιουργούνται αδικίες και καλλιεργούνται σε μερικούς μαθητές στάσεις και πρακτικές εκμετάλλευσης της εργασίας των άλλων.
Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Πώς θα προτείνατε στους εκπαιδευτικούς να κινηθούν, για να δημιουργήσουν πραγματικές κοινότητες μάθησης, όπου εργάζονται συλλογικά, χωρίς τα προαναφερόμενα προβλήματα;

179.
Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες απόψεις, που βασίζονται σε επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, θεωρούν ότι πολλά από τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο εκπαιδευτικός στην τάξη οφείλονται σε μεγάλο βαθμό αφενός στην αδυναμία του σχολείου να ανταποκριθεί στις ανάγκες των συγκεκριμένων μαθητών και αφετέρου στην επιλογή, ιεράρχηση και γλωσσική διατύπωση των γνώσεων και την εφαρμογή πολιτισμικών πρακτικών, που αποκλείουν συγκεκριμένες ομάδες μαθητών από την εκπαιδευτική διαδικασία. Σε αυτές τις περιπτώσεις οι αποκλειόμενες ομάδες είτε παραμένουν βουβές και παθητικές είτε διεκδικούν με παραβατικούς τρόπους την «παρουσία» τους στο σχολείο.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις
2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε αρκετά σχολεία της περιφέρειάς σας κάποια παιδιά αδυνατούν να ενσωματωθούν στην τάξη και ή νιώθουν περιθωριοποιημένα και παραμένουν σιωπηλά ή είναι ανήσυχα. Έτσι, παρεμποδίζουν την εκπαιδευτική διαδικασία, με αποτέλεσμα να τους επιβάλλονται ποινές που ουσιαστικά δεν συμβάλουν στην αντιμετώπιση του προβλήματος.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Έχοντας υπόψη την συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλεύατε τους εκπαιδευτικούς, για να μπορέσουν να ενσωματώσουν όλα τα παιδια στη διαδικασία;
180.

Α. Θεωρητικές παραδοχές
Στην εκπαίδευση των ενηλίκων εφαρμόζονται διεθνώς εκπαιδευτικές μέθοδοι που ενθαρρύνουν την ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ επιμορφουμένων, τη συνεργασία, τη διερευνητική μάθηση, την ενεργό συμμετοχή και την ανάπτυξη κριτικού στοχασμού. Οι πρακτικές εφαρμοζόμενες στην ενδο-σχολική επιμόρφωση αναπτύσσουν ένα συνεργατικό και (ανα)στοχαστικό κλίμα, που διευκολύνει την αμοιβαία σχέση θεωρίας και πράξης και μετατρέπουν τους εκπαιδευτικούς από «καταναλωτές» της έρευνας σε ερευνητές της δικής τους εκπαιδευτικής πράξης.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις

Υπάρχουσα κατάσταση-πρόβλημα: Ως σχολικός σύμβουλος καλείστε να αντιμετωπίσετε πολλά και σημαντικά προβλήματα στην περιοχή ευθύνης σας: εποπτεία πολλών σχολείων, μεγάλο αριθμό εκπαιδευτικών, πολλές και διαφορετικές επιμορφωτικές ανάγκες και μεγάλη δυσκολία στην επικοινωνία και συνεργασία μεταξύ των σχολικών μονάδων και των εκπαιδευτικών. Οι επιμορφωτικές συναντήσεις με εισηγήσεις αποβαίνουν άκαρπες και οι εκπαιδευτικοί συνεχίζουν να διαμαρτύρονται.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

2. Πώς νομίζετε ότι θα πρέπει να σχεδιάσετε και να οργανώσετε την επιμόρφωση στην περιοχή ευθύνης σας προκειμένου να ανταποκριθείτε όσο το δυνατόν περισσότερο στις αυξανόμενες ανάγκες των εκπαιδευτικών;

181.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονα πορίσματα για τη διδασκαλία σε αλλοδαπούς μαθητές της γλώσσας (της χώρας) υποδοχής, δεν απαγορεύεται, αλλά αντίθετα γίνεται ανεκτή ή ενθαρρύνεται, η χρήση της μητρικής τους γλώσσας κατά τη μεταξύ τους συνεργασία σε ομαδοσυνεργατικές δραστηριότητες συλλογής υλικού για παραγωγή λόγου ή αυτοαξιολόγησης, κατανόησης του ζητούμενου σε περιπτώσεις γραμματικών ή λεξιλογικών ασκήσεων. Αντίθετα, αποθαρρύνεται η χρήση της μητρικής τους γλώσσας σε δραστηριότητες παραγωγής, πρόσληψης και ευχέρειας λόγου που έχουν στόχο την καλλιέργεια της επικοινωνιακής, της κοινωνιογλωσσικής και της στρατηγικής ικανότητας στη γλώσσα της χώρας υποδοχής.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Δ΄, Ε΄ και Στ΄ τάξη Δημοτικού Σχολείου**.** Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο δάσκαλος απαγορεύει ρητά τη χρήση της μητρικής γλώσσας από δίγλωσσους μαθητές σε οποιαδήποτε στιγμή δραστηριότητα στη σχολική τάξη, θεωρώντας ότι αυτό βλάπτει την αποτελεσματική κατάκτηση της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη αντίληψη για τη διδασκαλία της γλώσσας της χώρας υποδοχής σε δίγλωσσους μαθητές με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Αναφέρετε ενδεικτικά περιπτώσεις χρήσης της πρώτης γλώσσας από δίγλωσσους μαθητές στη σχολική αίθουσα κατά τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας, για τις οποίες δε θα είχατε αντίρρηση.

182.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονα πορίσματα για τη διδασκαλία της ελληνικής σε δίγλωσσους μαθητές (ως γλώσσας της χώρας υποδοχής), οι οποίοι φοιτούν σε τάξεις ελληνικών σχολείων μαζί με έλληνες μονόγλωσσους μαθητές, δεν απαγορεύεται, αλλά αντίθετα γίνεται ανεκτή ή ενθαρρύνεται κατά τη διδασκαλία της ελληνικής, η αξιοποίηση στοιχείων της μητρικής τους γλώσσας (λεξιλογικών, γραμματικών και κειμενικών) και η αντιπαραβολή τους με τα αντίστοιχα της ελληνικής, με στόχο την αποφυγή φαινομένων γλωσσικής παρεμβολής και αρνητικής μεταφοράς μάθησης.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Δ΄, Ε΄ και Στ΄ τάξη Δημοτικού Σχολείου**.** Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο δάσκαλος διδάσκει την ελληνική γλώσσα στους μονόγλωσσους έλληνες μαθητές και στους δίγλωσσους με τον ίδιο αδιακρίτως τρόπο, χωρίς να αξιοποιήσει κοινά στοιχεία μεταξύ της ελληνικής και άλλων γλωσσών ή διεθνισμούς, για να βοηθήσει τους μαθητές οι οποίοι κατακτούν την ελληνική ως δεύτερη γλώσσα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη αντίληψη για τη διδασκαλία της γλώσσας της χώρας υποδοχής σε δίγλωσσους μαθητές με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Αναφέρετε ενδεικτικά τρόπους αξιοποίησης κοινών γλωσσικών στοιχείων της ελληνικής με άλλες γλώσσες κατά τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας, για τις οποίες δε θα είχατε αντίρρηση.

183.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονα πορίσματα και αντιλήψεις για τη διαδικασία της παραγωγής λόγου, η σύνθεση ενός κειμένου αποτελεί ως προς το αποτέλεσμά της μια προσωπική κατάκτηση του συγγραφέα του κειμένου, αλλά ως προς τη διαδικασία ολοκλήρωσής της συνιστά μια ομαδική και αλληλεπιδραστική δραστηριότητα, τόσο ως προς τη συλλογή του υλικού που θα αποτελέσει το περιεχόμενο του κειμένου, όσο και ως προς τη δόμηση του κειμένου.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Δ΄, Ε΄ και Στ΄ τάξη Δημοτικού Σχολείου**.** Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο δάσκαλος θεωρώντας αποκλειστικά ατομική διαδικασία την παραγωγή λόγου από τους μαθητές δεν τους εμπλέκει σε ομαδοσυνεργατικές δραστηριότητες στην προσυγγραφική και τη μετασυγγραφική φάση της διαδικασίας κειμενικής σύνθεσης.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη αντίληψη για τη διδασκαλία της παραγωγής λόγου με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Αναφέρετε ενδεικτικά ομαδοσυνεργατικές δράσεις κατά παραγωγή κειμένου, στις οποίες μπορούν να εμπλακούν οι μαθητές.

184.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονα πορίσματα για τη διδασκαλία της μητρικής γλώσσας, η καλλιέργεια της γλωσσικής και της κειμενικής ικανότητας δεν περιορίζεται αποκλειστικά στο γλωσσικό μάθημα, αλλά επιτυγχάνεται και μέσω των άλλων μαθημάτων του Αναλυτικού Προγράμματος Σπουδών στο πλαίσιο διαθεματικών και διεπιστημονικών προσεγγίσεων (π.χ. μέσω της συγγραφής μιας εργασίας ή της διεξαγωγής μιας έρευνας στο μάθημα της Ιστορίας καλλιεργείται η συνειδητοποίηση στην παραγωγή επιστημονικού λόγου, μέσω της περιγραφής ενός

πειράματος στη Φυσική εμπεδώνεται η γνώση του διαδικαστικού κατευθυντικού είδους λόγου).

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Ε΄ και Στ΄ τάξη Δημοτικού Σχολείου**.** Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο δάσκαλος διδάσκει την ελληνική γλώσσα αποκλειστικά στο πλαίσιο του οικείου μαθήματος, χωρίς να αξιοποιεί προς την κατεύθυνση της απόκτησης της γλωσσικής ικανότητας σχετικές δραστηριότητες των σχολικών εγχειριδίων κατά τη διδασκαλία άλλων μαθημάτων.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη αντίληψη για τη διαθεματική ή τη διεπιστημονική διδασκαλία της μητρικής γλώσσας με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Αναφέρετε ενδεικτικά τρόπους αξιοποίησης δραστηριοτήτων στο πλαίσιο συγκεκριμένων μαθημάτων, ώστε να επιβοηθηθεί η ανάπτυξη της γλωσσικής και της κειμενικής ικανότητας των μαθητών.

185.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονα πορίσματα της κειμενογλωσσολογίας και της ανάλυσης λόγου για τη διδασκαλία ειδών λόγου, δεν υφίσταται αντιστοιχία μεταξύ είδους λόγου (αφήγηση, περιγραφή, επιχειρηματολογία) και επικοινωνιακού στόχου (πληροφόρηση, πειθώ κ.λπ.). Με άλλα λόγια, είναι δυνατό η αφήγηση ή η περιγραφή να μη συνιστούν αναφορικό αλλά κατεθυντικό λόγο (περιγραφή ενός αυτοκινήτου σε διαφημιστικό έντυπο), κάτι που είναι σύμφωνο με τη γλωσσική εμπειρία και πρακτική των μαθητών.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Δ΄, Ε΄ και Στ΄ τάξη Δημοτικού Σχολείου**.** Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο δάσκαλος διδάσκει στους μαθητές του τα είδη λόγου και τους κειμενικούς τύπους σύμφωνα με το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών και το περιεχόμενο των σχολικών εγχειριδίων αντιστοιχώντας τα αφηγηματικά αποκλειστικά με τον αναφορικό/ πληροφοριακό λόγο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη αντίληψη για τη διδασκαλία των κειμενικών ειδών με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Αναφέρετε ενδεικτικά μαθησιακές δραστηριότητες μέσα από τις οποίες οι μαθητές θα κατανοήσουν τους εναλλακτικούς επικοινωνιακούς στόχους που μπορεί να επιτελέσει το ίδιο κειμενικό είδος.

186.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με τις σύγχρονες αντιλήψεις, που τις υιοθετεί και το Νέο Σχολείο, βασική επιδίωξη της εκπαίδευσης είναι οι μαθητές να αναπτύξουν στρατηγικές που θα τους βοηθήσουν πώς να μαθαίνουν. Ο εκπαιδευτικός πρέπει μέσω νέων διδακτικών μεθόδων, εκπαιδευτικών υλικών και ψηφιακών εργαλείων να συμβάλει στην επίτευξη του βασικού αυτού σκοπού της εκπαίδευσης.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες, Μάθημα: όλα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Το βασικότερο πρόβλημα των μαθητών με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες είναι ότι δεν γνωρίζουν το πώς να μαθαίνουν. Συνήθως υιοθετούν στρατηγικές μάθησης που ανήκουν σε μικρότερες ηλικίες, ενώ δεν δείχνουν να ενεργοποιούν μεταγνωστικές στρατηγικές, όπως είναι ο έλεγχος της μάθησης και η ρύθμισή της.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι το σενάριο σχετίζεται με τους παραπάνω επιδιώξεις του σύγχρονου σχολείου;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την επιδίωξη του Νέου Σχολείου σε εκπαιδευτική πραγματικότητα;

187.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονα πορίσματα για τη διδασκαλία του λεξιλογίου της μητρικής γλώσσας, η χρήση του λεξικού στη σχολική τάξη κατά το γλωσσικό μάθημα ή και τα άλλα μαθήματα είναι απαραίτητη, αλλά η συνειδητή ικανότητα των μαθητών στη χρήση του δεν είναι δεδομένη και απαιτείται εξάσκηση στον τρόπο χρήσης του.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Δ΄, Ε΄ και Στ΄ τάξη Δημοτικού Σχολείου**.** Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο δάσκαλος καλεί τους μαθητές να χρησιμοποιήσουν το λεξικό χωρίς να τους έχει εξασκήσει στον τρόπο χρήσης του και χωρίς να τους έχει εξηγήσει τη δομή και τα υποκεφάλαιά του.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη αντίληψη για τη διδασκαλία του λεξιλογίου της μητρικής γλώσσας με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Αναφέρετε ενδεικτικά γενικές αρχές χρήσης του λεξικού στη τάξη και το σπίτι και τρόπους αξιοποίησής του κατά τη διδασκαλία μορφοσυντακτικών φαινομένων της ελληνικής γλώσσας.

188.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονα πορίσματα για τη διδασκαλία του λεξιλογίου της μητρικής γλώσσας, η χρήση του λεξικού στη σχολική τάξη κατά το γλωσσικό μάθημα ή και τα άλλα μαθήματα είναι απαραίτητη. Μάλιστα, η χρήση του λεξικού δε συνιστάται αποκλειστικά κατά τη διδασκαλία του λεξιλογίου της μητρικής γλώσσας αλλά και κατά τη διδασκαλία άλλων τομέων του μαθήματος της γλώσσας, όπως η γραμματική, η παραγωγή και η πρόσληψη λόγου.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Δ΄, Ε΄ και Στ΄ τάξη Δημοτικού Σχολείου**.** Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο δάσκαλος κατά τη διδασκαλία των μορφοσυντακτικών φαινομένων δεν καλεί τους μαθητές να χρησιμοποιήσουν το λεξικό σε καμία περίπτωση, περιορίζοντας τη χρησιμοποίησή του αποκλειστικά κατά τη διδασκαλία του λεξιλογίου και της κατανόησης κειμένων.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη αντίληψη για χρήση του λεξικού στη γλωσσική διδασκαλία με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Αναφέρετε ενδεικτικά τρόπους αξιοποίησης του λεξικού κατά τη διδασκαλία μορφοσυντακτικών φαινομένων της ελληνικής γλώσσας.

189.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονα πορίσματα για τη διδασκαλία του λεξιλογίου της μητρικής γλώσσας, η χρήση του λεξικού στη σχολική τάξη κατά το γλωσσικό μάθημα ή και τα άλλα μαθήματα είναι απαραίτητη. Μάλιστα, η χρήση του λεξικού δε συνιστάται αποκλειστικά κατά τη διδασκαλία του λεξιλογίου αλλά και κατά τη διδασκαλία άλλων τομέων του μαθήματος της μητρικής γλώσσας, όπως η γραμματική, η παραγωγή και η πρόσληψη λόγου.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Δ΄, Ε΄ και Στ΄ τάξη Δημοτικού Σχολείου**.** Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο δάσκαλος κατά τη διδασκαλία της παραγωγής λόγου δεν καλεί τους μαθητές να χρησιμοποιήσουν το λεξικό σε καμία περίπτωση, περιορίζοντας τη χρησιμοποίησή του αποκλειστικά κατά τη διδασκαλία του λεξιλογίου και της κατανόησης κειμένων.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη αντίληψη για χρήση του λεξικού στη γλωσσική διδασκαλία με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Αναφέρετε ενδεικτικά τρόπους αξιοποίησης του λεξικού κατά τη διδασκαλία της σύνθεσης κειμένων.

190.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονα πορίσματα της κειμενογλωσσολογίας, της κοινωνικής σημειωτικής και της ανάλυσης λόγου για τη διδασκαλία της παραγωγής και πρόσληψης λόγου, η εικόνα, η γραμματοσειρά, τα χρώματα και τα σχήματα, ο φωτισμός λειτουργούν σε επίπεδο πολυτροπικής ανάλυσης του μηνύματος του κειμένου ως συναναφορικά με τη γλώσσα μέσα κατασκευής.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Δ΄, Ε΄ και Στ΄ τάξη Δημοτικού Σχολείου**.** Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο κατά τη διδασκαλία ανάλυσης του περιεχομένου πολυτροπικού κειμένου (διαφημιστική αφίσα), ενώ αναλύει σε πολλές πτυχές της τη γλώσσα του κειμένου, τα χαρακτηριστικά των εικόνων, της γραμματοσειράς, των χρωμάτων και των σχημάτων τα επεξεργάζεται με τους μαθητές του επιφανειακά, με αποτέλεσμα μια όχι ιδιαίτερα αποτελεσματική ανάλυση και πρόσληψη της αφίσας ως πολυτροπικού κειμένου.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη αντίληψη για διδασκαλία πρόσληψης πολυτροπικών κειμένων πειθούς με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Επειδή η διαφημιστική αφίσα είναι κείμενο πειθούς, πώς θα καθοδηγούσατε τον εκπαιδευτικό για να κατευθύνει τους μαθητές του στην ανάδειξη στοιχείων της που αποβλέπουν στην πειθώ;

191.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονα πορίσματα για την αξιοποίηση των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας στη διδασκαλία της μητρικής γλώσσας, οι νέες τεχνολογίες αποτελούν ουσιαστικά υποστηρικτικά εργαλεία του δασκάλου και των μαθητών κατά το μάθημα της γλώσσας (ιδιαίτερα στη σημερινή εποχή, όπου έχουν κυριαρχήσει οι επικοινωνιακές προσεγγίσεις και η τάξη αποτελεί χώρο πραγμάτωσης αυθεντικών και ημιαυθεντικών επικοινωνιακών ανταλλαγών) και όχι αντικαταστάτες του δασκάλου ή των σχολικών εγχειριδίων. Άρα, η χρήση λογισμικών που έχουν τη μορφή ηλεκτρονικού εγχειριδίου και χαρακτηρίζονται από την παροχή της ύλης σε συγκεκριμένες μικρές ενότητες με τη συνοδεία προτασιακών ασκήσεων θεωρείται παρωχημένη και αναποτελεσματική στη σύγχρονη διδακτική πρακτική.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Δ΄, Ε΄ και Στ΄ τάξη Δημοτικού Σχολείου**.** Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο δάσκαλος επιθυμώντας να αλλάξει κατά κάποιο τρόπο το διδακτικό κλίμα στη σχολική αίθουσα χρησιμοποιεί παραδοσιακά γλωσσοεκπαιδευτικά λογισμικά (τύπου ηλεκτρονικού

εγχειριδίου) που κυκλοφορούν στο εμπόριο (και πολλά θεωρούνται και έχουν χαρακτηριστεί στο παρελθόν ως ιδιαίτερα αποτελεσματικά και χρήσιμα). Ωστόσο, τα αποτελέσματα της χρησιμοποίησής τους δεν κρίθηκαν ιδιαίτερα επιτυχή.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη αντίληψη για την αξιοποίηση των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας στο γλωσσικό μάθημα με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Αναφέρετε ενδεικτικά τρόπους αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών κατά τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας σε φυσικούς ομιλητές.

192.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονα πορίσματα για την αξιοποίηση των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας στη διδασκαλία της μητρικής γλώσσας, οι νέες τεχνολογίες αποτελούν ουσιαστικά υποστηρικτικά εργαλεία του δασκάλου και των μαθητών κατά το μάθημα της γλώσσας (ιδιαίτερα στη σημερινή εποχή, όπου έχουν κυριαρχήσει οι επικοινωνιακές προσεγγίσεις και η τάξη αποτελεί χώρο πραγμάτωσης αυθεντικών και ημιαυθεντικών επικοινωνιακών ανταλλαγών) και όχι αντικαταστάτες του δασκάλου ή των σχολικών εγχειριδίων. Άρα, η χρήση λογισμικών που έχουν τη μορφή ηλεκτρονικού εγχειριδίου και χαρακτηρίζονται από την παροχή της ύλης σε συγκεκριμένες μικρές ενότητες με τη συνοδεία προτασιακών ασκήσεων θεωρείται παρωχημένη και αναποτελεσματική στη σύγχρονη διδακτική πρακτική.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Δ΄, Ε΄ και Στ΄ τάξη Δημοτικού Σχολείου**.** Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο δάσκαλος επιθυμώντας να αλλάξει κατά κάποιο τρόπο το διδακτικό κλίμα στη σχολική αίθουσα χρησιμοποιεί παραδοσιακά γλωσσοεκπαιδευτικά λογισμικά (τύπου ηλεκτρονικού εγχειριδίου) που κυκλοφορούν στο εμπόριο. Ωστόσο, τα αποτελέσματα της χρησιμοποίησής τους δεν κρίθηκαν ιδιαίτερα επιτυχή.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη αντίληψη για την αξιοποίηση των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας στο γλωσσικό μάθημα με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Αναφέρετε ενδεικτικά τρόπους αξιοποίησης παραδοσιακών εκπαιδευτικών λογισμικών στη γλωσσική διδασκαλία.

193.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονα πορίσματα για την αξιοποίηση των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας στη διδασκαλία της μητρικής γλώσσας, οι νέες

τεχνολογίες αποτελούν ουσιαστικά υποστηρικτικά εργαλεία του δασκάλου και των μαθητών κατά το μάθημα της γλώσσας (ιδιαίτερα στη σημερινή εποχή, όπου έχουν κυριαρχήσει οι επικοινωνιακές προσεγγίσεις και η τάξη αποτελεί χώρο πραγμάτωσης αυθεντικών και αυθεντικών επικοινωνιακών ανταλλαγών) και όχι αντικαταστάτες του δασκάλου ή των σχολικών εγχειριδίων.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Δ΄, Ε΄ και Στ΄ τάξη Δημοτικού Σχολείου**.** Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο δάσκαλος κατά τις προσυγγραφικές δραστηριότητες παραγωγής γραπτού κειμένου από τους μαθητές στηρίζεται αποκλειστικά στο ερωτηματολόγιο του σχολικού εγχειριδίου και δεν εμπλέκει τους μαθητές τους σε αναζήτηση υλικού από το διαδίκτυο. Αποτέλεσμα είναι η μη καλλιέργεια δεξιοτήτων διαχείρισης πληροφοριών από τους μαθητές και η μη αποτελεσματική επίτευξη των στόχων του προσυγγραφικού σταδίου (συλλογή και ταξινόμηση επαρκούς υλικού).

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη αντίληψη για την αξιοποίηση των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας στο γλωσσικό μάθημα με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Αναφέρετε ενδεικτικά τρόπους αξιοποίησης του διαδικτύου στην παραγωγή γραπτού λόγου και συγκεκριμένα στην αναζήτηση υλικού σε προσυγγραφικό επίπεδο.

194.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

έχουνδείξει ότι η αναγνώριση της προσφοράς και του έργου των εκπαιδευτικών από τους μαθητές τους , τους γονείς των μαθητών τους και τους συναδέλφους τους συγκαταλέγεται στους παράγοντες που καταλυτικά συμβάλλουν στη βελτίωση της αποδοτικότητας των εκπαιδευτικών.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Στ΄ , Μάθημα: Μαθηματικά

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Μικρή ομάδα γονέων εκφράζει έντονα παράπονα για τον εκπαιδευτικό της Στ΄ τάξης στη διευθύντρια. Ισχυρίζονται ότι είναι αυστηρός, ότι έχει υπερβολικές απαιτήσεις από τους μαθητές και ότι τους κρατά μετά το σχόλασμα τουλάχιστον μισή ώρα για να λύνουν ασκήσεις Μαθηματικών. Ο εκπαιδευτικός το πληροφορείται και απογοητεύεται, αλλά δεν αλλάζει στάση. Θεωρεί ότι οι μαθητές έχουν ανάγκη από την υποστήριξή του κατά τη μετάβαση προς το Γυμνάσιο. Η ένταση συνεχίζεται, η διευθύντρια που προβληματίζεται, ζητάει τη συνδρομή σας.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Αναφέρατε πώς, κατά τη γνώμη σας, σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με το σενάριο.
2. Πώς σκέπτεστε να αντιμετωπίσετε το πρόβλημα που ανακύπτει ;

195.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες στον τομέα των Αναλυτικών Προγραμμάτων (ΑΠ) έχουν δείξει ότι υπάρχει μεγάλη απόσταση ανάμεσα στο επίσημο Αναλυτικό Πρόγραμμα και στο Πρόγραμμα που εφαρμόζεται στη σχολική τάξη.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες οι τάξεις , Μάθημα: Μαθηματικά

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Εκπαιδευτικός ισχυρίζεται ότι στο μάθημα των Μαθηματικών δεν εφαρμόζει αποκλειστικά το σχολικό βιβλίο του ΟΕΔΒ. Αντ΄ αυτού διαμορφώνει το δικό του υλικό, επειδή θεωρεί ότι το σχολικό βιβλίο είναι δύσκολο και πολύ απαιτητικό για τους μαθητές του.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Αναφέρατε πώς, κατά τη γνώμη σας, σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με το σενάριο.
2. Ποια είναι η δική σας στάση; Αποδέχεσθε την πρωτοβουλία του εκπαιδευτικού ή προσπαθείτε να τον πείσετε ότι το εφαρμοζόμενο ΑΠ, όπως παρουσιάζεται στο σχολικό βιβλίο πρέπει να υλοποιείται απαρέγκλιτα; Αιτιολογήστε την επιλογή σας.

196.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες στον τομέα των Αναλυτικών Προγραμμάτων (ΑΠ) έχουν δείξει ότι υπάρχει μεγάλη απόσταση ανάμεσα στο επίσημο Αναλυτικό Πρόγραμμα και στο Πρόγραμμα που εφαρμόζεται στη σχολική τάξη.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γ΄ - Στ΄ , Μάθημα: Ιστορία

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Εκπαιδευτικός ισχυρίζεται ότι στο μάθημα της Ιστορίας δεν εφαρμόζει αποκλειστικά το σχολικό βιβλίο του ΟΕΔΒ. Αντ΄ αυτού διαμορφώνει το δικό του υλικό, επειδή θεωρεί ότι το σχολικό βιβλίο είναι ακατάληπτο και βαρετό για τους μαθητές του· παρουσιάζει ένα μεγάλο όγκο πληροφοριών, χωρίς νόημα γι΄ αυτούς.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Αναφέρατε πώς, κατά τη γνώμη σας, σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με το σενάριο.
2. Ποια είναι η δική σας στάση; Αποδέχεσθε την πρωτοβουλία του εκπαιδευτικού ή προσπαθείτε να τον πείσετε ότι το εφαρμοζόμενο ΑΠ, όπως παρουσιάζεται στο σχολικό βιβλίο πρέπει να υλοποιείται απαρέγκλιτα; Αιτιολογήστε την επιλογή σας.

197.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες στον τομέα των σχολικών βιβλίων έχουν δείξει ότι σε αρκετές περιπτώσεις αυτά είναι δυσανάλογα πιο απαιτητικά από τις ικανότητες των μαθητών στους οποίους απευθύνονται.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες , Μάθημα: όλα τα γνωστικά αντικείμενα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Εκπαιδευτικός ισχυρίζεται ότι σε κάποια γνωστικά αντικείμενα δεν εφαρμόζει τα πρόσφατα σχολικά βιβλία του ΟΕΔΒ, επειδή τα θεωρεί πολύ απαιτητικά. Αντ΄ αυτών δίνει στους μαθητές του φωτοτυπίες από παλαιότερες εκδόσεις σχολικών βιβλίων του ΟΕΔΒ που υλοποιούσαν άλλο Αναλυτικό Πρόγραμμα, επειδή θεωρεί ότι τα κατανοούν καλύτερα οι μαθητές.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Αναφέρατε πώς, κατά τη γνώμη σας, σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με το σενάριο;
2. Ποια είναι η δική σας στάση; Αποδέχεσθε την επιχειρηματολογία και την πρωτοβουλία του εκπαιδευτικού; Αιτιολογήστε τη στάση σας.

198.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες στον τομέα των σχολικών βιβλίων έχουν δείξει ότι η αναγνωσιμότητα ενός κειμένου παραπέμπει σε στοιχεία του κειμένου, όπως δομή, γλωσσική καταλληλότητα και νοηματική συνοχή, που διευκολύνουν τον αναγνώστη στην κατανόηση του κειμένου αυτού. Όταν ένα κείμενο είναι κατανοητό, τότε ο αναγνώστης μπορεί να εντοπίσει τις κύριες ιδέες του, να συσχετίσει πληροφορίες, να μάθει από το κείμενο και να αποκτήσει γνώσεις. Εξυπακούεται ότι ο αναγνώστης δεν παρουσιάζει κάποια ειδική μαθησιακή δυσκολία.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες , Μάθημα: όλα τα γνωστικά αντικείμενα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Εκπαιδευτικός ισχυρίζεται ότι σε κάποια γνωστικά αντικείμενα οι μαθητές της δεν μπορούν να μελετήσουν απ΄ τα σχολικά βιβλία, επειδή είναι πολύ απαιτητικά και η ίδια νιώθει ότι βρίσκεται σε αδιέξοδο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Αναφέρατε πώς, κατά τη γνώμη σας, σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με το σενάριο;
2. Πώς σκέφτεστε να βοηθήσετε την εκπαιδευτικό να αντιμετωπίσει το πρόβλημα των δυσνόητων σχολικών βιβλίων .

199.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες στον τομέα των σχολικών βιβλίων έχουν δείξει ότι σε αρκετές περιπτώσεις οι εικόνες λειτουργούν αντισταθμιστικά προς δυσκολονόητα κείμενα, ιδιαίτερα όταν αυτές οπτικοποιούν μη ορατά φαινόμενα.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες , Μάθημα: όλα τα γνωστικά αντικείμενα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Εκπαιδευτικός με τη βοήθεια εικόνων του σχολικού βιβλίου που τις δείχνει επανειλημμένα στα παιδιά προσπαθεί να τους εξηγήσει θέματα που πραγματεύεται το κείμενο. Αποφεύγει να φέρει στα παιδιά εναλλακτικό υλικό, όπως χάρτες, λογισμικό, άλλα βιβλία. Παρόλη την αναγνωρισμένη ευεργετική επιρροή των εικόνων, τα παιδιά σταδιακά δεν δείχνουν να ενδιαφέρονται ιδιαίτερα για τον επαναλαμβανόμενο σχολιασμό των εικόνων του σχολικού βιβλίου από τον εκπαιδευτικό.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Αναφέρατε πώς, κατά τη γνώμη σας, σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με το σενάριο;
2. Τι συμβουλή θα δίνατε στη δασκάλα, προκειμένου να αξιοποιήσει με τον βέλτιστο τρόπο το εικονιστικό υλικό.

200.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες στον τομέα των σχολικών βιβλίων έχει δείξει ότι όταν οι εκπαιδευτικοί εκπαιδεύονται σε κριτήρια και σε μεθόδους αξιολόγησης των σχολικών βιβλίων, τότε μπορούν να αντισταθμίσουν με παιδαγωγικούς όρους τις τυχόν αδυναμίες που αυτά μπορεί να έχουν.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξεις Δημοτικού

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Εκπαιδευτικός ισχυρίζεται ότι σε κάποια γνωστικά αντικείμενα τα σχολικά βιβλία είναι ακατάλληλα για τους μαθητές, αλλά δεν μπορεί να προσδιορίσει τι είναι αυτό που φταίει.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Αναφέρατε πώς, κατά τη γνώμη σας, σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με το σενάριο;
2. Πώς πιστεύετε ότι πρέπει να βοηθήσετε τον εκπαιδευτικό στην αξιολογική ανάλυση των βιβλίων; Αιτιολογήστε τις προτάσεις σας.

201.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι κατά τη διδασκαλία των αριθμητικών πράξεων στους μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες, πριν γίνει η εισαγωγή στη διαδικασία του αλγόριθμου είναι απαραίτητο οι μαθητές να είναι πλήρως εξοικειωμένοι με τα σύμβολα των πράξεων (+, -, x, :) και να έχουν κατακτήσει την ανάλογη μαθηματική γλώσσα τόσο στην κατανόηση όσο και στην έκφραση.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: όλες, Μάθημα: μαθηματικά

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Ένας μαθητής με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες στα Μαθηματικά δεν γνωρίζει τις ονομασίες των πραξιακών συμβόλων και δεν μπορεί να τα συνδέει με τη σωστή πράξη και να τα συσχετίζει σωστά με τα ρήματα που αναφέρονται στα προβλήματα (πχ. αφαιρώ, βγάζω, παίρνω, μειώνω κτλ.). Δεν γνωρίζει επίσης τις ειδικές ονομασίες των αποτελεσμάτων (πχ. άθροισμα, διαφορά) και των αριθμών που αναφέρονται στην πράξη (πχ. μειωτέος, αφαιρετέος). Εξαιτίας των χαρακτηριστικών του αυτών δεν μπορεί να κατανοήσει το λόγο του εκπαιδευτικού και δεν ακολουθεί τις οδηγίες του. Ο εκπαιδευτικός θεωρεί ότι ο μαθητής το κάνει επίτηδες για να μη συμμετέχει ενεργητικά στο μάθημα και η μεταξύ τους σχέση είναι έντονη καθώς έρχονται συχνά σε αντιπαράθεση.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

202.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Το Νέο Σχολείο προωθεί την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών, η οποία, σύμφωνα με τις σύγχρονες έρευνες, μπορεί να είναι ιδιαίτερα βοηθητική για τη διδασκαλία των μαθητών με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: Στ΄ δημοτικού, Μάθημα: Μαθηματικά

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες στα Μαθηματικά της δυσκολεύονται, μεταξύ άλλων, στις πράξεις και στην προπαίδεια. Ο εκπαιδευτικός διερωτάται αν θα ήταν καλό να τους αφήσει να χρησιμοποιούν αριθμομηχανή και ζητά τη συμβουλή σας.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

203.
Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι οι μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες για να κατακτήσουν την επίλυση προβλημάτων θα πρέπει να αναπτύξουν ένα σχεδιάγραμμα όπου θα κατηγοριοποιούν τα προβλήματα ανάλογα με τον τρόπο επίλυσης που χρειάζονται. Τα σχεδιαγράμματα αυτά θα θυμίζουν τους μαθητές τα βήματα επίλυσης των προβλημάτων και τον τρόπο που θα μπορούν να απομονώνουν τα δεδομένα.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: Ε΄ δημοτικού, Μάθημα: Μαθηματικά

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Ένας μαθητής με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες στην ανάγνωση και τα μαθηματικά δεν μπορεί να παρακολουθήσει το μάθημα γιατί δεν μπορεί καν να προσανατολιστεί σε ποια ενότητα αναφέρονται. Ο εκπαιδευτικός έχει χάσει την υπομονή του θεωρώντας ότι ο μαθητής τεμπελιάζει και αδιαφορεί.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

204.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι οι μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες στα μαθηματικά δεν μπορούν να αναγνωρίσουν τις ομοιότητες των προβλημάτων με άλλα του ίδιου είδους, έτσι ώστε να επιλέξουν την κατάλληλη διαδικασία επίλυσης. Η χρήση σχημάτων και σχεδιαγραμμάτων συμβάλλει κατά πολύ στην αντιμετώπιση του εν λόγω προβλήματος.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Μεγάλες τάξεις Δημοτικού Μάθημα: μαθηματικά

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Ένας μαθητής με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες στην ανάγνωση και τα μαθηματικά, ενώ καταφέρνει να λύσει συγκεκριμένου τύπου προβλήματα, όταν διδάσκεται νέους τύπους προβλημάτων δεν μπορεί να μεταπηδήσει με ευκολία στον νέο τρόπο επίλυσης και χρησιμοποιεί τον παλιό, ο οποίος όμως τον οδηγεί στην αποτυχία και την απογοήτευση.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

205.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με τις σύγχρονες αντιλήψεις, η διερευνητική μάθηση μέσα από πειράματα, κατάλληλα προσχεδιασμένα από τον εκπαιδευτικό ώστε να οδηγηθούν τους μαθητές σε συμπεράσματα με επαγωγικό συλλογισμό, είναι ιδιαίτερα αποτελεσματική. Για να μπορούν, όμως, μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες να εμπλακούν σε τέτοια πειράματα, πρέπει, προηγουμένως, να εξασκηθούν στους εξής τομείς: να μπορούν να ακολουθούν οδηγίες, να χειρίζονται υλικά και σκεύη, να καταγράφουν μετρήσεις και παρατηρήσεις, να διατυπώνουν συμπεράσματα για τις σχέσεις των υπό μελέτη μεταβλητών.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Μάθημα: Φυσικές Επιστήμες

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Ένας μαθητής με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες δεν μπορεί στο μάθημα της Φυσικής να αναλύσει μέσα από πειραματικές διαδικασίες τις σχέσεις των μεταβλητών που εξετάζει η ενότητα. Ο εκπαιδευτικός του έδωσε αναλυτικές προφορικές οδηγίες για το τι πρέπει να κάνει, αλλά ο μαθητής πάλι δεν τα καταφέρνει.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

206.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με τις σύγχρονες παιδαγωγικές απόψεις, που υιοθετεί και το Νέο Σχολείο, η μάθηση θα στηρίζεται κατά πολύ σε εργαστηριακές δραστηριότητες. Οι δραστηριότητες αυτές θα έχουν στόχο να προβληματίσουν τους μαθητές, να προκαλέσουν γνωστική σύγκρουση και κατά συνέπεια να συμβάλουν στην εννοιολογική αλλαγή, δηλαδή στο σταδιακό μετασχηματισμό των εμπειρικών ιδεών των μαθητών σε επιστημονικά έγκυρες ιδέες. Η απαίτηση αυτή όμως είναι ακόμη πιο σύνθετη για τους μαθητές με ειδικές ήπιες μαθησιακές δυσκολίες, καθώς θα καλούνται να διατυπώνουν προβλέψεις και να τις αξιολογούν με βάση τις παρατηρήσεις τους, δεξιότητα που –συνήθως- δεν έχουν χωρίς την ανάλογη εκπαιδευτική υποστήριξη.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Μάθημα: φυσικές επιστήμες

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Ένας μαθητής με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες δεν μπορεί να ανταποκριθεί στο μάθημα των φυσικών και ο εκπαιδευτικός του δεν γνωρίζει πώς να τον βοηθήσει. Σε κάθε πείραμα που πραγματοποιείται στην τάξη χάνει την προσοχή του, καθώς δεν κατανοεί τις διαδικασίες και το σκοπό τους και κάθε φορά που ο εκπαιδευτικός προκαλεί τον προβληματισμό των μαθητών, εκείνος χάνει ακόμη περισσότερο το νόημα του μαθήματος.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

207.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με τις σύγχρονες τάσεις της διδακτικής των Φυσικών Επιστημών, που υιοθετεί και το Νέο Σχολείο, απώτερος σκοπός του μαθήματος είναι όλοι οι μαθητές να αναπτύξουν επιστημονικό εγγραμματισμό/αλφαβητισμό (κατανόηση της φύσης της επιστήμης και του φυσικού κόσμου μέσα από το περιεχόμενο του μαθήματος). Οι μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες όμως δυσκολεύονται όχι μόνο να κατανοήσουν τη φύση της επιστήμης αλλά και τις επιμέρους έννοιές της με αποτέλεσμα να μην γίνεται εύκολο –σήμερα- να συμμετάσχουν με επιτυχία στο μάθημα των Φυσικών Επιστημών.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Μάθημα: Φυσικές Επιστήμες

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Ένας μαθητής με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες αδυνατεί να κατανοήσει τα κείμενα του σχολικού εγχειριδίου των Φυσικών Επιστημών και, επομένως , να κατανοήσει τις βασικές έννοιες και θεμελιώδεις γνώσεις. Αναφέρει ότι η αιτία είναι οι δυσκολονόητοι ορισμοί και οι άγνωστες λέξεις.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

208

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι η καθοδηγούμενη διδασκαλία στις Φυσικές Επιστήμες απαιτεί οι μαθητές να αξιολογούν υποθέσεις, να διατυπώνουν προβλέψεις και να αξιολογούν θεωρητικές ιδέες, χρησιμοποιώντας τις παρατηρήσεις τους. Οι μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες όμως αδυνατούν να κατανοήσουν σύνθετα κείμενα, να κάνουν προβλέψεις για την έκβασή τους , να σκεφτούν κριτικά τις ιδέες που τους παρουσιάζονται.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Στ. Τάξη Δημοτικού, μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Εκπαιδευτικοί της περιφέρειάς σας επισημαίνουν ότι η πληθώρα άγνωστων όρων, η έκταση, η σύνθετη δομή και η

υψηλή πυκνότητα σε πληροφορίες καθιστούν τα πληροφοριακά (ή επεξηγηματικά) κείμενα των σχολικών εγχειριδίων των Φυσικών Επιστημών ιδιαίτερα απαιτητικά για ένα μαθητή με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

209.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι οι «Οδηγοί Μελέτης», που είναι φύλλα εργασίας τα οποία ετοιμάζει ο εκπαιδευτικός για να καθοδηγήσει τη μελέτη συγκεκριμένων ενοτήτων του σχολικού βιβλίου, είναι ιδιαίτερα αποτελεσματικοί για μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες. Βοηθούν τον μαθητή α. να εστιάσει στα κυριότερα σημεία ενός κειμένου και β. να αξιολογήσει την κατανόησή του. Για την επιτυχή εφαρμογή τους , όμως, επισημαίνεται ότι χρειάζεται άμεση και σαφής διδασκαλία.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Στ. Τάξη Δημοτικού, μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Μια εκπαιδευτικός μοιράζει (χωρίς όμως καμία επεξήγηση) «Οδηγούς Μελέτης» στην τάξη ώστε να βοηθήσει όλους τους μαθητές να κατανοήσουν τα σημαντικότερα σημεία του κεφαλαίου, αλλά και περισσότερο να καθοδηγήσει ένα μαθητή με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες στον τρόπο μελέτης. Ενώ, όμως, τους χρησιμοποιεί για δύο μήνες δεν έχει καταφέρει κάτι αξιοσημείωτο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Για ποιο λόγο πιστεύετε αντιμετωπίζει ακόμη η εκπαιδευτικός τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση; Πώς δηλαδή παρουσιάζονται και αξιοποιούνται οι οδηγοί μελέτης;

210.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι οι μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες μπορούν να βοηθηθούν από τη διδασκαλία που εστιάζει στα είδη των επεξηγηματικών κειμένων και σε εξειδικευμένες τεχνικές επεξεργασίας τους, ώστε να κατανοήσουν τα σχολικά εγχειρίδια μαθημάτων όπως οι Φυσικές Επιστήμες.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Στ. Τάξη Δημοτικού, μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Ένας μαθητής με δυσλεξία δεν μπορεί να εστιάσει την προσοχή του σε μία κεντρική ιδέα ή έννοια όταν διαβάζει ένα κείμενο των Φυσικών Επιστημών, όπως επίσης αδυνατεί να περιγράψει τη δομή και λειτουργία αντικειμένων και κατασκευών, ακόμη και όταν αυτές περιγράφονται με σαφήνεια. Τέλος, αδυνατεί να βάλει σε χρονική σειρά τις επιμέρους διαδικασίες ενός πειράματος και δεν είναι σε θέση να διακρίνει διαφορές και ομοιότητες εννοιών ή φαινομένων.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Τι είδους κείμενα θα πρέπει να γνωρίζει ένας μαθητής για να κατανοήσει τις φυσικές επιστήμες;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να διδάξει αποτελεσματικά τα κειμενικά είδη;

211.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι οι μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες έχουν κάποια χαρακτηριστικά, όπως η παρορμητικότητα, τα προβλήματα προσοχής και τα μεταγνωστικά ελλείμματα που τους προδιαθέτουν να προβούν σε πράξεις νεανικής παραβατικότητας. Τα χαρακτηριστικά αυτά συνδέονται με δυσκολίες επίλυσης προβλημάτων και επιλογής κατάλληλων συμπεριφορών και με την κοινωνική αντίληψη.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Στ. Τάξη Δημοτικού, μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Μια μαθήτρια με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες αδυνατεί να εμπλακεί στις πειραματικές διαδικασίες του μαθήματος των Φυσικών και παρουσιάζει προβλήματα συμπεριφοράς. Αποκορύφωση στην προβληματική της συμπεριφορά αποτέλεσε η κλοπή ηλεκτρονικής συσκευής αποθήκευσης αρχείων από μια συμμαθήτριά της, η οποία ανήκε στον αδερφό της. Όταν βρέθηκε κοντά στο να την ανακαλύψουν πέταξε τη συσκευή στην τουαλέτα για να μην την ανακαλύψουν.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική υποστήριξη;

212.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι για την κατάκτηση της ιστορικής/ ετυμολογικής ορθογραφίας (η ορθογραφία του θέματος της λέξης), οι μαθητές θα πρέπει να διαβάζουν αρκετά κείμενα, ώστε να εξοικειωθούν με την οπτική εικόνα των λέξεων.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Β’ δημοτικού, μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Ένας μαθητής με δυσλεξία αδυνατεί να αποδώσει ορθογραφημένα το θέμα σε αρκετές από τις λέξεις που διδάσκεται . Η εκπαιδευτικός δεν ξέρει πώς να τον βοηθήσει και ζητά τη βοήθειά σας.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στην εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

213.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι η διαφοροποιημένη διδασκαλία αποτελεί μια από τις αποτελεσματικότερες μεθόδους υποστήριξης των μαθητών με ειδικές ήπιες μαθησιακές δυσκολίες μέσα στη γενική τάξη. Η διαφοροποιημένη διδασκαλία βασίζεται στην απλούστευση του υλικού (ανάλογα με τις μαθησιακές ανάγκες και δυνατότητες των μαθητών της τάξης) και τη δημιουργία ενός ενδιαφέροντος μαθήματος που θα εμπλέκει ενεργά όλους τους μαθητές, αδιακρίτως κοινωνικο-πολιτιστικής προέλευσης.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Μεγάλες τάξεις Δημοτικού, μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Ένας μαθητής με δυσλεξία που δεν μπορεί να αποκωδικοποιήσει, δεν μπορεί να διαβάσει και, επομένως, να κατανοήσει το μάθημα της Γεωγραφίας. Αδυνατεί να μάθει βασικές πληροφορίες και να τις κατηγοριοποιήσει ανάλογα με την περιοχή που διδάσκεται.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

214.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες έχουν δείξει ότι πολλοί μαθητές έχουν την (προ-επιστημονικήή) αντίληψη ότι αν αυξήσουμε ένα μέγεθος ενός γεωμετρικού σχήματος τότε αυξάνονται αναλογικά και όλα τα υπόλοιπα μεγέθη του σχήματος.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Ε και Στ Δημοτικού

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Μαθητές μιας τάξης θεωρούν ότι μεταξύ δύο ορθογωνίων παραλληλογράμμων αυτό που έχει μεγαλύτερη περίμετρο έχει και μεγαλύτερο εμβαδόν. Ο εκπαιδευτικός προβληματίζεται πώς θα οδηγήσει τους μαθητές από τις «προϋπάρχουσες άτυπες αντιλήψεις τους» στην ακριβή μαθηματική γνώση.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να οδηγήσει τους μαθητές στην ακριβή μαθηματική γνώση με βάση τις αρχές του Νέου Σχολείου;

215.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες επισημαίνουν ότι η διδασκαλία των μαθηματικών στους μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες (ΜΔ) πρέπει να στηρίζεται στη σύνδεση των μαθηματικών με καταστάσεις της καθημερινής ζωής και να εστιάζει στη μοντελοποίηση των διαδικασιών.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη Ε΄, μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ο δάσκαλος της τάξης παρατηρεί πως οι μαθητές του με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες δε δείχνουν ενδιαφέρον κατά τη διδασκαλία των μαθηματικών και ότι αδυνατούν να εφαρμόσουν τη νέα γνώση σε νέες καταστάσεις.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο νομίζετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς στην περίσταση, ώστε να λειτουργήσει παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα και στις περιπτώσεις των παιδιών με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες;

216.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες επισημαίνουν ότι η διδασκαλία των μαθηματικών στους μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες (ΜΔ) πρέπει να στηρίζεται στη σύνδεση των μαθηματικών με καταστάσεις της καθημερινής ζωής και να εστιάζει στην καλλιέργεια των μεταγνωσιακών δεξιοτήτων μέσα σε ομαδοσυνεργατικά περιβάλλοντα.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη Ε΄, μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ο δάσκαλος της τάξης παρατηρεί πως οι μαθητές του με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες δεν δείχνουν ενδιαφέρον κατά τη διδασκαλία των μαθηματικών και ότι αδυνατούν να εφαρμόσουν τη νέα γνώση σε νέες καταστάσεις.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο νομίζετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς στην περίσταση, ώστε να λειτουργήσει παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα και στις περιπτώσεις των παιδιών με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες;

217.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες επισημαίνουν ότι διδακτικές προσεγγίσεις που δίδουν έμφαση στο μετασχηματισμό του περιεχομένου της διδασκαλίας σε πειραματικές δραστηριότητες και στη σύνδεσή τους με την καθημερινή ζωή είναι ιδιαίτερα αποτελεσματικές για τους μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες (ΜΔ).

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη Ε΄, μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ο δάσκαλος της τάξης σκοπεύει να σχεδιάσει τη διδασκαλία του έτσι ώστε να ενεργοποιεί τους συγκεκριμένους μαθητές και να απευθύνεται σε όλες τις αισθήσεις τους.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο νομίζετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Πώς θα βοηθούσατε τον εκπαιδευτικό να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση και τον προγραμματισμό του σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

218.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες επισημαίνουν ότι η αποτελεσματικότητα μιας στρατηγικής διδασκαλίας διαδικαστικής γνώσης εξαρτάται και από την ικανότητα του εκπαιδευτικού να προσφέρει με άμεσο τρόπο και σε μικρά βήματα το περιεχόμενο του μαθήματος και να παρέχει ευκαιρίες κατευθυνόμενης και ημι-κατευθυνόμενης εξάσκηση.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη Στ΄, μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Οι μαθητές παρουσιάζουν προβλήματα στον σχεδιασμό, στην εφαρμογή και την αξιολόγηση στρατηγικών συγγραφής αφηγηματικών κειμένων. Ο δάσκαλος ζητά τη συνδρομή σας, για να βοηθήσει τους μαθητές του.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο νομίζετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς στην περίσταση, ώστε να λειτουργήσει παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα και στις περιπτώσεις των παιδιών με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες;

219.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες επισημαίνουν ότι η αποτελεσματικότητα μιας στρατηγικής διδασκαλίας διαδικαστικής γνώσης εξαρτάται και από την ικανότητα του εκπαιδευτικού να προσφέρει με άμεσο τρόπο και σε μικρά βήματα το περιεχόμενο του μαθήματος και να παρέχει ευκαιρίες κατευθυνόμενης και ημι-κατευθυνόμενης εξάσκησης.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη Ε΄, μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Οι μαθητές παρουσιάζουν προβλήματα στον σχεδιασμό, στην εφαρμογή και την αξιολόγηση στρατηγικών συγγραφής επιχειρηματολογικών κειμένων. Ο δάσκαλος ζητά τη συνδρομή σας, για να βοηθήσει τους μαθητές του.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο νομίζετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς στην περίσταση, ώστε να λειτουργήσει παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα και στις περιπτώσεις των παιδιών με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες;

220.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες επισημαίνουν ότι η αποτελεσματικότητα μιας διδασκαλίας διαδικαστικής γνώσης εξαρτάται και από την ικανότητα του εκπαιδευτικού να προσφέρει με άμεσο τρόπο και σε μικρά βήματα το περιεχόμενο του μαθήματος και να παρέχει ευκαιρίες κατευθυνόμενης και ημι-κατευθυνόμενης εξάσκησης.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη Γ΄, μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Οι μαθητές παρουσιάζουν προβλήματα στο σχεδιασμό, στην εφαρμογή και την αξιολόγηση στρατηγικών συγγραφής περιγραφικών κειμένων. Ο δάσκαλος ζητά τη συνδρομή σας, για να βοηθήσει τους μαθητές του.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο νομίζετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς στην περίσταση, ώστε να λειτουργήσει παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα και στις περιπτώσεις των παιδιών με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες;

221.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες επισημαίνουν ότι η αποτελεσματικότητα μιας διδασκαλίας διαδικαστικής γνώσης εξαρτάται και από την ικανότητα του εκπαιδευτικού να εξασφαλίζει τη συμμετοχή των μαθητών στο μάθημα.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη Στ΄, μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Οι μαθητές παρουσιάζουν προβλήματα στο σχεδιασμό και στην εφαρμογή διαδικασιών αυτο-αξιολόγησης αφηγηματικών κειμένων. Ο δάσκαλος ζητά τη συνδρομή σας, για να βοηθήσει τους μαθητές του.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο νομίζετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς στην περίσταση, ώστε να λειτουργήσει παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα και στις περιπτώσεις των παιδιών με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες;

222.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Έρευνες επισημαίνουν ότι η αποτελεσματικότητα μιας διδασκαλίας διαδικαστικής γνώσης εξαρτάται και από την ικανότητα του εκπαιδευτικού να εξασφαλίζει τη συμμετοχή των μαθητών στο μάθημα και να παρέχει όση στήριξη χρειάζονται, την ώρα που την χρειάζονται.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη Ε΄, μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες
2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Οι μαθητές παρουσιάζουν προβλήματα στο σχεδιασμό και στην εφαρμογή διαδικασιών αυτο-αξιολόγησης επιχειρηματολογικών κειμένων. Ο δάσκαλος ζητά τη συνδρομή σας, για να βοηθήσει τους μαθητές του.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο νομίζετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς στην περίσταση, ώστε να λειτουργήσει παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα και στις περιπτώσεις των παιδιών με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες;

223.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Έρευνες επισημαίνουν ότι η αποτελεσματικότητα μιας στρατηγικής διδασκαλίας διαδικαστικής γνώσης εξαρτάται και από την ικανότητα του εκπαιδευτικού να εξασφαλίζει τη συμμετοχή των μαθητών στο μάθημα.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη Γ, μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Οι μαθητές παρουσιάζουν προβλήματα στο σχεδιασμό, στην εφαρμογή και την αξιολόγηση στρατηγικών συγγραφής κειμένων ανάλυσης προβληματικών καταστάσεων. Ο δάσκαλος ζητά τη συνδρομή σας, για να βοηθήσει τους μαθητές του.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο νομίζετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς στην περίσταση, ώστε να λειτουργήσει παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα και στις περιπτώσεις των παιδιών με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες;

224.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες επισημαίνουν ότι η αποτελεσματικότητα μιας διδασκαλίας διαδικαστικής γνώσης εξαρτάται και από την ικανότητα του εκπαιδευτικού να εξασφαλίζει ένα οργανωμένο υποστηρικτικό, παροτρυντικό περιβάλλον για τους μαθητές του.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη Στ΄, μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Οι μαθητές παρουσιάζουν προβλήματα στον σχεδιασμό, στην εφαρμογή και διαδικασιών βελτίωσης αφηγηματικών κειμένων. Ο δάσκαλος ζητά τη συνδρομή σας για να βοηθήσει τους μαθητές του.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο νομίζετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς στην περίσταση, ώστε να λειτουργήσει παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα και στις περιπτώσεις των παιδιών με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες;

225.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες απόψεις, που βασίζονται σε επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, θεωρούν ότι το ψυχολογικό κλίμα της σχολικής τάξης επηρεάζει σημαντικά (α) τη σχολική μάθηση, (β) την κοινωνική μάθηση και συμπεριφορά, (γ) τον βαθμό ικανοποίησης των μαθητών από το σχολείο και (δ) την ψυχική υγεία των μαθητών όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης. Οι διαπιστώσεις αυτές είναι ιδιαίτερα ενδιαφέρουσες, διότι το ψυχολογικό κλίμα είναι ένας από τους πιο σημαντικούς παράγοντες μάθησης που έχει τη δυνατότητα να διαμορφώσει με δική του παρέμβαση ο εκπαιδευτικός.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις

Υπάρχουσα κατάσταση-πρόβλημα: Σε μερικά σχολεία της περιφέρειάς σας κυριαρχεί μια υπερένταση τόσο στις σχέσεις εκπαιδευτικών και μαθητών όσο και στις σχέσεις μεταξύ μαθητών, οι οποίοι έρχονται σε συνεχείς συγκρούσεις μεταξύ τους. Οι

εκπαιδευτικοί παρεμβαίνουν κατασταλτικά μόνο όταν υπάρχουν προβλήματα, αλλά τους απασχολεί έντονα το ζήτημα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, ώστε να μπορέσουν να διαμορφώσουν μέσα στη τάξη τους θετικό ψυχολογικό κλίμα;

226.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες απόψεις, που βασίζονται σε επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, θεωρούν ότι οι μαθητές αναπτύσσονται γνωστικά, συναισθηματικά και κοινωνικά, όταν εστιάζουμε στη διαδικασία της μάθησης και όχι μόνο στο αποτέλεσμα, διαμορφώνοντας ένα ευέλικτο πλαίσιο που να επιτρέπει στον καθένα να χρησιμοποιεί τις δικές του μαθησιακές διαδρομές, τους δικούς του τρόπους και τις δικές του στρατηγικές για να κατακτήσει τη γνώση. Αντιμετωπίζοντας έτσι τους μαθητές ως ιδιαίτερες «βιογραφίες» και όχι ως αντίγραφα της ίδιας εικόνας δίνουμε χώρο σε καθένα να βρει το δικό του ρυθμό και τη δική του ξεχωριστή πορεία αξιοποιώντας τα βιώματα και τις εμπειρίες του.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Σε σχολεία της περιφέρειάς σας οι εκπαιδευτικοί παραπονούνται ότι ο ανομοιογενής μαθητικός πληθυσμός δεν τους επιτρέπει να ακολουθήσουν το Αναλυτικό Πρόγραμμα ή να οργανώσουν απαιτητικές δραστηριότητες, που θα επιτρέψουν και στους ιδιαίτερα «ευφυείς» μαθητές να αξιοποιήσουν την ευφυΐα τους και να εξελιχθούν.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Ποιες θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, ώστε να αναζητήσουν πρακτικές που θα επιτρέπουν σε όλους τους μαθητές να συμμετέχουν και να εξελιχθούν;

227.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες απόψεις, που βασίζονται σε επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, θεωρούν ότι , όταν οι εκπαιδευτικοί συνεργάζονται μεταξύ τους, προσφέρουν ο ένας στον άλλον συναισθηματική στήριξη και ενθάρρυνση και δίνουν από κοινού λύσεις στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν. Η συνεργασία κάνει τους εκπαιδευτικούς να νιώθουν πιο ασφαλείς, προωθεί τη δημιουργικότητά τους, αλλά και διαμορφώνει πρότυπα για την προώθηση της επικοινωνίας και της συνεργασίας ανάμεσα στους μαθητές.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις

Υπάρχουσα κατάσταση-πρόβλημα:

Σε αρκετά σχολεία της περιφέρειάς σας υπάρχει δυσκολία συνεργασίας μεταξύ συναδέλφων των διαφορετικών τμημάτων της ίδιας τάξεις και ακόμη περισσότερο των διαφορικών ειδικοτήτων που διδάσκουν στην ίδια τάξη. Αυτό σημαίνει ότι δεν υπάρχει για κοινή γραμμή ούτε ως προς το εκπαιδευτικό πρόγραμμα, ούτε σε θέματα πειθαρχίας, γεγονός που έχει ως αποτέλεσμα οι μαθητές να μην μπορούν να μπουν σε πρόγραμμα και να κάνουν διακρίσεις ανάμεσα σε «καλούς» και «κακούς» εκπαιδευτικούς.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, ώστε να μπορέσουν να αναπτύξουν δημιουργική συνεργασία μεταξύ τους και να υιοθετήσουν κοινές γραμμές που δεν θα στέλνουν αντιφατικά μηνύματα στους μαθητές;

228.

Α. Θεωρητικές παραδοχές.

Σύγχρονες απόψεις, που βασίζονται σε επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, θεωρούν ότι η σύσταση ανομοιογενών ομάδων παρέχει ευκαιρίες για διευκρινίσεις και ευνοεί συχνά τις διαλεκτικές αντιπαραθέσεις και τις αλληλεπιδράσεις ανάμεσα στα παιδιά. Με αυτές τις διαδικασίες μάθησης και κοινωνικοποίησης βοηθούν «καλούς» και «αδύνατους» μαθητές..

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις

2. Υπάρχουσα κατάσταση-πρόβλημα

Μερικοί εκπαιδευτικοί της περιφέρειάς σας, από αυτούς που εφαρμόζουν την ομαδοσυνεργατική προσέγγιση στη μάθηση, δημιουργούν ομοιογενείς ομάδες, για να προτείνουν δραστηριότητες που κρίνουν ότι ανταποκρίνονται στο επίπεδό τους. Συχνά όμως διαπιστώνουν ότι οι ομάδες των «αδύνατων» μαθητών δεν προχωρούν ικανοποιητικά, σε αντίθεση με τις ομάδες των «καλών» μαθητών που προοδεύουν. Επιμένουν, όμως, στην επιλογή των ομοιογενών ομάδων, διότι πιστεύουν ότι με αυτό τον τρόπο δεν «αδικούνται μένοντας πίσω» τα πιο «προχωρημένα» παιδιά.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι σχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με το πρόβλημα που παρουσιάζει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, ώστε να δοκιμάσει εναλλακτικά σχήματα οργάνωσης των ανομοιογενών ομάδων;

229.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες απόψεις, που βασίζονται σε επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, θεωρούν ότι μέρος του διδακτικού ρόλου του εκπαιδευτικού είναι να ενθαρρύνει τους μαθητές και να τους υποστηρίζει σε πλαίσιο φθίνουσας καθοδήγησης και επεξήγησης να διερευνούν, να παρατηρούν, να κάνουν προβλέψεις, να αναζητούν τις αιτίες των πραγμάτων, να αναζητούν απαντήσεις και να τις ελέγχουν. Επιπλέον, είναι σημαντικό να επιδιώκουν να διατυπώνουν λειτουργικούς ορισμούς, στη φυσική καθημερινή τους γλώσσα.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις

2. Υπάρχουσα κατάσταση –πρόβλημα

Μερικοί εκπαιδευτικοί, υπό την πίεση του χρόνου και της ύλης, παραθέτουν τα δεδομένα του νέου μαθήματος, τα αναλύουν, τα εξηγούν, τα συσχετίζουν, διατυπώνουν τα συμπεράσματα και τα αποτιμούν αξιολογικά. Σε μερικές περιπτώσεις εξηγούν και ερμηνεύουν οι ίδιοι σχήματα ή τα λοιπά παραθέματα που υπάρχουν στο σχολικό εγχειρίδιο. Δηλαδή, κάνουν μια ολοκληρωμένη παρουσίαση και επεξεργασία του μαθήματος εντός των χρονικών ορίων της διδακτικής ώρας και, αν έχουν χρόνο, ζητούν από τους μαθητές να υποβάλουν ερωτήσεις και να διατυπώσουν με τη βοήθειά τους την ανακεφαλαίωση του μαθήματος.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο σχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με την κατάσταση που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς στην περίσταση, ώστε να αξιοποιήσουν παιδαγωγικότερες και αποτελεσματικότερες προσεγγίσεις;

230

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες απόψεις, που βασίζονται σε επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, θεωρούν ότι πρωταρχικός στόχος του εκπαιδευτικού είναι να ενισχύσει την ενεργό συμμετοχή των παιδιών σε δραστηριότητες μάθησης και ανάπτυξης, συμβάλλοντας έτσι στη σταδιακή ανάπτυξη της αυτονομίας τους, η οποία αποτελεί βασική προϋπόθεση για την μετέπειτα σχολική τους εξέλιξη. Είναι, λοιπόν, βασικό να διαμορφώνει ανοιχτές δραστηριότητες, λαμβάνοντας πάντα υπόψη του το πλαίσιο της τάξης.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις

2. Υπάρχουσα κατάσταση-πρόβλημα.

Αρκετοί εκπαιδευτικοί, θεωρούν ότι τα παιδιά που δεν έχουν πολλά ερεθίσματα δεν έχουν οικοδομήσει αρκετές γνώσεις και νοητικές δεξιότητες, και κυρίως ότι δεν έχουν αναπτύξει τον προφορικό λόγο. Επομένως, με όλες αυτές τις ελλείψεις στους παραπάνω τομείς θεωρούν ότι τα παιδιά αυτά δεν έχουν δυνατότητες να επιχειρηματολογούν και να συνδιαλέγονται μεταξύ τους. Με αυτή τη συλλογιστική επικεντρώνονται στη διδασκαλία γνώσεων και δεξιοτήτων μέσα σε ένα κλειστού τύπου διδακτικό πλαίσιο.

Γ. Ερωτήματα

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται αυτές οι θεωρητικές παραδοχές με την κατάσταση που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς στην περίσταση, ώστε να αξιοποιήσουν παιδαγωγικότερες και αποτελεσματικότερες προσεγγίσεις;

231.
Α. Θεωρητικές παραδοχές.
Σύγχρονες απόψεις, που βασίζονται σε επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, θεωρούν ότι η σχέση σχολείου-οικογένειας είναι ένας πολύ βασικός παράγοντας που επηρεάζει συνολικά τη σχέση των παιδιών με το σχολείο και την αποτελεσματικότητα των σχολικών προγραμμάτων. Ο ρόλος του εκπαιδευτικού στη διαμόρφωση αυτής της σχέσης είναι καθοριστικός.

Β. Περιγραφή σεναρίου.
1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις
2. Υπάρχουσα κατάσταση-πρόβλημα:
Οι εκπαιδευτικοί, τόσο στην αρχή όσο και κατά τη διάρκεια της χρονιάς, καλούν τους γονείς για να τους ενημερώσουν για τους στόχους τους αρχικά και στη συνέχεια για να συζητήσουν για την πρόοδο των παιδιών τους. Οι γονείς που έρχονται είναι ελάχιστοι, κυρίως οι πιο μορφωμένοι και αυτοί που τα παιδιά τους δεν αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα πρόβλημα ούτε σε γνωστικό επίπεδο ούτε σε επίπεδο συμπεριφοράς. Οι εκπαιδευτικοί καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι πρόκειται για αδιάφορους γονείς και «παραιτούνται» από την προσπάθεια να τους φέρουν κοντά στο σχολείο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις:
1. Πώς πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι παραπάνω παραδοχές με τη συγκεκριμένη κατάσταση;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς στην περίσταση, ώστε να αξιοποιήσουν παιδαγωγικότερες και αποτελεσματικότερες προσεγγίσεις στις σχέσεις σχολείου και οικογένειας;

232.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Η παιδαγωγική αρχή της συνεκπαίδευσης όλων σχεδόν των μαθητών στο κοινό σχολείο έχει οδηγήσει στη δημιουργία ανομοιογενών τάξεων. Η μαθητική ανομοιογένεια επιβάλλει την εφαρμογή προσεγγίσεων διαφοροποιημένης διδασκαλίας, οι οποίες προσαρμόζουν στις μαθησιακές ανάγκες και δυνατότητες των μαθητών παραμέτρους της διδασκαλίας, όπως είναι το είδος των μαθησιακών διαδικασιών και ο βαθμός της αναγκαίας καθοδήγησης των μαθητών. Αυτό σημαίνει ότι στο πλαίσιο της διαφοροποιημένης διδασκαλίας όλοι οι μαθητές βρίσκουν το χώρο και το χρόνο να αξιοποιήσουν τις δικές τους μαθησιακές διαδρομές και να εκφραστούν.

Β. Περιγραφή σεναρίου.
1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις
2. Υπάρχουσα κατάσταση-πρόβλημα.

Εκπαιδευτικοί της περιφέρειάς σας προβληματίζονται έντονα αν μπορούν να «κάνουν τόσες εξατομικευμένες διδασκαλίες όσοι και οι μαθητές». Ως Σύμβουλος τους εξηγείτε ότι δεν πρόκειται για πλήθος ανεξάρτητων και παράλληλων διδασκαλιών, αλλά για μία κεντρική διδασκαλία που (α) περιλαμβάνει τα απολύτως αναγκαία στοιχεία τα οποία πρέπει να μάθουν όλοι, (β) παρέχει διδακτική στήριξη σε όσους έχουν ανάγκη για την κατάκτηση των κοινών και αναγκαίων αυτών στοιχείων και (β) παρέχει δυνατότητες σε όσους μπορούν να κάνουν τα κοινά στοιχεία πολυπλοκότερα ή/και να προσθέσουν νέα, επιπλέον, στοιχεία.
Οι εκπαιδευτικοί ανακουφίζονται από τις εξηγήσεις σας και ζητούν να τους δώσετε ένα συγκεκριμένο παράδειγμα στην παραγωγή του γραπτού λόγου, όπου οι μαθητές καλούνται να συνθέσουν ένα αφηγηματικό κείμενο, τις δομές του οποίου έχουν ήδη αναλύσει σε σχετικά κείμενα της Γλώσσας..

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο συσχετίζονται οι ερευνητικές παραδοχές με τα διαλαμβανόμενα στο σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς στην περίσταση, ώστε να αξιοποιήσουν παιδαγωγικότερες και αποτελεσματικότερες προσεγγίσεις κατά τη διαφοροποίηση της διδασκαλίας τους;

233.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Ειδικοί της ψυχολογίας της μάθησης, των αναλυτικών προγραμμάτων και της διδασκαλίας κάνουν διάκριση μεταξύ «αναπαραγωγικής μάθηση» και «παραγωγικής μάθησης» και επισημαίνουν ότι τα δύο αυτά είδη μάθησης προκύπτουν μέσα από την ενεργοποίηση διαφορετικών γνωστικών δεξιοτήτων και επιτελούν διαφορετικούς διδακτικούς στόχους. Συγκεκριμένα, η αναπαραγωγική μάθηση προκύπτει από την ενεργοποίηση μνημονικών και γνωστικών δεξιοτήτων και αποβλέπει στην κατανόηση, συγκράτηση και εύκολη ανάκληση και αλγοριθμική εφαρμογή των δεδομένων και στην αυτοματοποίηση δεξιοτήτων, ενώ η παραγωγική μάθηση προκύπτει από την ενεργοποίηση ανώτερων γνωστικών και μεταγνωστικών δεξιοτήτων και λογικών συλλογισμών και αποβλέπει στη βαθιά κατανόηση και επεξεργασία των δεδομένων, που επιτρέπουν στο άτομο να γενικεύει τη νέα γνώση και να την αξιοποιεί για την εξήγηση και ερμηνεία άγνωστων φαινομένων, την επίλυση νέων προβλημάτων και λήψη αποφάσεων σε πολύπλοκα ζητήματα.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις
2. Υπάρχουσα κατάσταση –πρόβλημα
Μετά από σχετική συζήτηση μαζί σας για το θέμα, εκπαιδευτικοί σας ζητούν να τους δώσετε ως παράδειγμα το γενικότερο διδακτικό πλαίσιο και επιμέρους δραστηριότητες, ερωτήσεις και ασκήσεις για τη «παραγωγική» διδασκαλία ενότητας της Γεωγραφίας.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο σχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με την κατάσταση που περιγράφει το σενάριο;

2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς και με ποιες προτάσεις να τους βοηθήσετε να ενισχύσουν στην τάξη τους την παραγωγική μάθηση στο μάθημα της Γεωγραφίας;

234.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Το διαπολιτισμικό μοντέλο εκπαίδευσης αναφέρεται σε μια δυναμική προσέγγιση της εκπαιδευτικής πραγματικότητας. Ξεκινά από την παραδοχή ότι οι ομάδες δεν συγκροτούνται στη βάση ενός ομογενοποιητικού χαρακτηριστικού, αλλά μέσα από την συνύπαρξη και την αλληλεπίδραση ατόμων με πολλαπλές ταυτότητες. Δεν κάνει λόγο, δηλαδή απλά για συνύπαρξη και παράλληλη ανάπτυξη των πολιτισμών (πολυπολιτισμικό μοντέλο) , αλλά για δυναμικές διαδικασίες αλληλεπίδρασης.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις

2. Υπάρχουσα κατάσταση- πρόβλημα.

Στη λογική της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και αξιοποιώντας τις δυνατότητες που τους παρέχουν οι Βιωματικές Δράσεις (θεσμοθετήθηκαν πρόσφατα στα νέα προγράμματα υποχρεωτικής εκπαίδευσης), εκπαιδευτικοί, της περιφέρειάς σας, για να προσεγγίσουν την εθνοτική, γλωσσική, θρησκευτική και πολιτισμική ανομοιογένεια των τάξεων τους, αποφασίζουν να δουλέψουν ερευνητικά το θέμα της διαφορετικότητας. Επέλεξαν δραστηριότητες που σχετίζονται με διαφορετικούς λαούς και πολιτισμούς (ινδιάνοι, αφρικανοί, εσκιμώοι, κινέζοι), τους οποίους μελετούν για να κατανοήσουν τις ιδιαιτερότητές τους, τις πολιτιστικές αναπαραστάσεις του δυτικού κόσμου γι΄αυτούς και τη σχέση τους με τον φυσικό κόσμο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο σχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με την κατάσταση που περιγράφεται;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς στην περίσταση, ώστε να αξιοποιήσουν παιδαγωγικότερες και αποτελεσματικότερες προσεγγίσεις στη διαπολιτισμική εκπαίδευση;

235.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες απόψεις, που βασίζονται σε επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, θεωρούν ότι ένας αποτελεσματικός τρόπος να διευκολύνει ο εκπαιδευτικός τον μαθητή στη διαδικασία της μάθησης είναι να τον βοηθήσει να συσχετίσει τις προϋπάρχουσες γνώσεις και εμπειρίες του με τη νέα γνώση.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Κάποιοι από τους εκπαιδευτικούς της περιφέρειάς σας , που επιμέλεια προετοιμάζουν και με παραστατικότητα παρουσιάζουν το μάθημα της ημέρας στην τάξη, διαμαρτύρονται ότι αρκετοί

μαθητές δείχνουν ελάχιστο ενδιαφέρον για το μάθημα, συναντούν δυσκολίες στην κατανόησή του και, συχνά, κάποιοι από αυτούς παρουσιάζουν και προβλήματα συμπεριφοράς.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Πώς σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τη περίπτωση του σεναρίου;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς στην περίσταση, ώστε δημιουργήσουν ένα νοηματοδοτούμενο μαθησιακό περιβάλλον για τους μαθητές με αυτού του είδους δυσκολίες και προβλήματα;

236

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες απόψεις, που βασίζονται σε επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, θεωρούν ότι η σχολική μάθηση δεν επηρεάζεται μόνο από νοητικούς παράγοντες, αλλά και από συναισθηματικούς. Γι΄αυτό ένα παιδί με σχολική φοβία βρίσκεται σε ομάδα υψηλού κινδύνου για την εμφάνιση προβλημάτων μάθησης και προσαρμογής και ομαλής ένταξης στην ομάδα των ομηλίκων.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Εκπαιδευτικός της περιφέρειάς σας έχει διαπιστώσει ότι μία μαθήτρια κάνει πολλές απουσίες, δυσκολεύεται στην κατανόηση του μαθήματος και αποφεύγει συστηματικά να εμπλακεί με οποιονδήποτε τρόπο στο μάθημα, αλλά και να επικοινωνήσει τόσο με τους εκπαιδευτικούς όσο και με τους συμμαθητές της. Η περίπτωση έχει προκαλέσει την προσοχή του εκπαιδευτικών, διότι η νοητική εικόνα που παρουσιάζει δεν συμφωνεί με την όλη συμπεριφορά της.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς στην περίσταση, ώστε να αξιοποιήσει παιδαγωγικότερες και αποτελεσματικότερες προσεγγίσεις για να βοηθήσει τη μαθήτρια με τα ψυχολογικά προβλήματα ένταξης;

237.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες διαπιστώνουν ότι, όταν υπάρχουν μαθητές με έντονη επιθετική συμπεριφορά, απαιτείται από τον εκπαιδευτικό να χρησιμοποιήσει δεξιότητες διαχείρισης προβλημάτων σχολικής τάξης, για την πρόληψη και την αποτροπή τυχόν βίαιων περιστατικών.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Μαθητές Στ Δημοτικού: παρέες που αλληλοσυγκρούονται

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε μερικές τάξεις σχολείων της περιφέρειάς σας παρατηρείται σοβαρή έλλειψη ενδιαφέροντος για τη μαθησιακή διαδικασία από τη μεριά των μαθητών, δυσκολίες στις δασκαλο-μαθητικές αλλά και στις δια-μαθητικές σχέσεις και εντάσεις κατά τη διάρκεια του μαθήματος και των διαλειμμάτων.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η παραπάνω διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς στην περίσταση, ώστε να αξιοποιήσουν παιδαγωγικότερες και αποτελεσματικότερες προσεγγίσεις για τη διαχείριση των προβλημάτων μάθησης και συμπεριφοράς της τάξης;

238.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες απόψεις, που βασίζονται σε επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, θεωρούν ότι τα παιδιά που δεν κατάφεραν να ενταχθούν ομαλά σε ομάδα συνομηλίκων κατά τη διάρκεια της σχολικής ηλικίας θα εισέλθουν στην εφηβική και ενήλικη ζωή με συναισθηματικό και κοινωνικό έλλειμμα.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξεις Δημοτικού. Ένας μαθητής που δεν έχει καμία αμοιβαία φιλία. Εκδηλώνει επιθετική συμπεριφορά, δεν παραχωρεί χώρο και χρόνο στους συμμαθητές του, θέλει πάντα να κερδίζει, διαφορετικά αντιδρά αντικοινωνικά.

Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ο μαθητής αδιαφορεί για το μάθημα, δημιουργεί προβλήματα στη συνεργασία με τους περισσότερους εκπαιδευτικούς και συνομηλίκους τόσο κατά τη διάρκεια του μαθήματος όσο και κατά τη διάρκεια των ελεύθερων δραστηριοτήτων.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η παραπάνω διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς στην περίσταση, ώστε να αξιοποιήσουν παιδαγωγικότερες και αποτελεσματικότερες προσεγγίσεις για τη διαχείριση των προβλημάτων μάθησης και συμπεριφοράς της τάξης;

239.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες διαπιστώνουν ότι το ψυχολογικό κλίμα διαμορφώνεται από πολλές παραμέτρους, μεταξύ των οποίων κύριο ρόλο κατέχουν οι σχέσεις εκπαιδευτικού-μαθητών και οι σχέσεις των μαθητών μεταξύ τους.

Β. Περιγραφή σεναρίου

Ενώ σε αρκετές τάξεις σχολείων της περιφέρειά σας εντοπίζονται έντονα αρνητικά στοιχεία στο ψυχολογικό κλίμα, μερικοί εκπαιδευτικοί υποτιμούν το πρόβλημα και εστιάζουν κυρίως στην κάλυψη της «διδακτέας ύλης».

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο θα προσπαθήσετε να αναδείξετε τη σπουδαιότητα του προβλήματος;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς στην περίσταση, ώστε να αξιοποιήσουν παιδαγωγικότερες και αποτελεσματικότερες προσεγγίσεις στη δημιουργία του κατάλληλου ψυχολογικού κλίματος;

240.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες στο χώρο των διερευνητικών και διαθεματικών προσεγγίσεων της διδασκαλίας έχουν δείξει ότι, όταν η οργάνωση της διδασκαλίας περιλαμβάνει δραστηριότητες διερεύνησης ερωτημάτων για θέματα που ενδιαφέρουν τους ίδιους τους μαθητές, καθώς επίσης και όταν επιχειρείται διασύνδεση του περιεχομένου του μαθήματος με καταστάσεις της πραγματικής ζωής, τότε οι μαθητές συμμετέχουν πιο ενεργά και αποκτούν σημεία προσωπικής εμπλοκής. Αποτέλεσμα όλων αυτών είναι ότι θέματα και δραστηριότητες αποκτούν νόημα για τους μαθητές και η γνώση ενδιαφέρον.

Β. Περιγραφή σεναρίου

Εκπαιδευτικός διδάσκει με τον παραδοσιακό τρόπο: (α) παραθέτει μονολογικά τα στοιχεία του μαθήματος της ημέρας και (β) ερωτά για απορίες και ανακεφαλαιώνει τα βασικά στοιχεία του μαθήματος. Στη συζήτηση μαζί σας ο εν λόγω εκπαιδευτικός διαμαρτύρεται ότι οι σημερινοί μαθητές δεν δείχνουν το αναμενόμενο ενδιαφέρον για τα μαθήματα και το σχολείο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς στην περίσταση, ώστε να αξιοποιήσουν παιδαγωγικότερες και αποτελεσματικότερες προσεγγίσεις για την κινητοποίηση του μαθητικού ενδιαφέρον για το μάθημα που διδάσκει;

241

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες απόψεις, που βασίζονται σε επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, θεωρούν ότι το ευρύτερο κοινωνικό πλαίσιο, το θετικό ψυχολογικό κλίμα του σχολείου και η θετική αλληλεπίδραση σχολείου και οικογένειας ευνοεί την εκπαιδευτική διαδικασία.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Δημοτικό, Μαθητής: με πολλά προβλήματα συμπεριφοράς στην τάξη, με προσβλητική συμπεριφορά προς τους εκπαιδευτικούς.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Παιδί μη ενταγμένο στην ομάδα ομηλίκων. Ανάρμοστη συμπεριφορά προς τους εκπαιδευτικούς, χαμηλές μαθησιακές επιδόσεις, καλό νοητικό δυναμικό. Έλλειψη ενδιαφέροντος από τη μεριά του συγκεκριμένου μαθητή. Οικογενειακό περιβάλλον είναι φτωχό σε ερεθίσματα και έχει ελάχιστη επικοινωνία με το σχολείο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η παραπάνω θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς στην περίσταση, ώστε να αξιοποιήσει παιδαγωγικότερες και αποτελεσματικότερες προσεγγίσεις για τη διαχείριση των προβλημάτων μάθησης του συγκεκριμένου μαθητή;

242.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με ευρύτερης αποδοχής παιδαγωγικές αρχές, που τονίζει και το Νέο Σχολείο, η εκπαίδευση των παιδιών είναι συμμετοχική υπόθεση. Επομένως, η συστηματοποίηση της επικοινωνίας και της συνεργασίας μεταξύ του σχολείου, της οικογένειας των μαθητών, αλλά και τις ευρύτερης κοινότητας συμβάλλει θετικά στη δευτερογενή κοινωνικοποίησή τους και στην ομαλή εξέλιξη της μαθησιακή ς τους πορείας.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα**: Δημοτικό στο κέντρο εργατικής συνοικίας με υψηλό ποσοστό αλλοδαπών μαθητών.
2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα**: Έλλειψη ενδιαφέροντος από την πλευρά των μαθητών και δυσκολίες στην κατανόηση του μαθήματος. Έντονα προβλήματα στην τήρηση των κανόνων που ρυθμίζουν τη σχολική ζωή. Περιορισμένη επικοινωνία σχολείου με τις οικογένειες, με εξαίρεση μια μικρή ομάδα γονέων που δραστηριοποιήθηκαν προσφάτως, για να διαμαρτυρηθούν στην διευθυντή και να απαιτήσουν την απομάκρυνση από το σχολείο ορισμένων μαθητών, αλλοδαπών στην πλειονότητά τους, που παρουσιάζουν έντονα προβλήματα συμπεριφοράς.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η παραπάνω αρχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς στην περίσταση, ώστε να αξιοποιήσουν παιδαγωγικότερες και αποτελεσματικότερες προσεγγίσεις για τη διαχείριση των προβλημάτων μάθησης και συνεργασίας με την οικογένεια;

243.

Α. Θεωρητικές παραδοχές
Σύγχρονες απόψεις, που βασίζονται σε επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, θεωρούν ότι η ποιότητα της μάθησης και της επικοινωνίας επηρεάζεται από γνωστικούς, ψυχολογικούς, συναισθηματικούς, κοινωνικούς, περιβαλλοντικούς και φυσικούς παράγοντες.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Δημοτικό.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Πολλοί από τους μαθητές παραμένουν αδιάφοροι απέναντι στη μαθησιακή διαδικασία, έχουν αργούς ρυθμούς εργασίας και ελλειμματική προσοχή, χωρίς, όμως, να παρουσιάζουν ιδιαίτερα προβλήματα συμπεριφοράς.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς στην περίσταση, ώστε να αξιοποιήσουν παιδαγωγικότερες και αποτελεσματικότερες προσεγγίσεις για τη διαχείριση των προβλημάτων μάθησης στις τάξεις τους;

244.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Ο όρος «διαφοροποιημένη διδασκαλία» αναφέρεται σε μια συστηματική προσέγγιση στο σχεδιασμό του συνόλου της διδασκαλίας για μαθητές με διαφορετικές μαθησιακές ανάγκες και δυνατότητες. Για τον κατάλληλο σχεδιασμό της διδασκαλίας, δίνεται έμφαση στις τρεις διαστάσεις της διδασκαλίας: το περιεχόμενο, τις διαδικασίες επεξεργασίας του περιεχομένου και τους τρόπους αναπαράστασης της νέας γνώσης.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: Ε΄, Μάθημα:
2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Ένας μαθητής με αρκετά μαθησιακά κενά και χαμηλό ενδιαφέρον για το σχολείο δεν μπορεί να παρακολουθήσει το σχολικό πρόγραμμα λόγω της αυξημένης απροσεξίας που παρουσιάζει. Αδυνατεί να ολοκληρώσει τη μελέτη του στο σπίτι, δυσκολεύεται να συγκεντρωθεί στο μάθημα, ενώ δεν είναι σε θέση να αναγνωρίσει τις δυσκολίες του, ώστε να τις αντιμετωπίσει.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να αξιοποιήσει παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα τις δυνατότητες της διαφοροποιημένης διδασκαλίας στην περίσταση;

245.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι οι μαθητές δομούν προσωπικά τη μάθησή τους και προσπαθούν να βρουν νόημα σε ό,τι διδάσκονται. Για να δομήσουν το νόημα κάθε φορά, βοηθούνται από τις προηγούμενες εμπειρίες τους, τις πεποιθήσεις τους, τα ενδιαφέροντά τους και προσεγγίζουν τη μάθηση με διαφορετικούς τρόπους.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξεις Δημοτικού

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Ένας μαθητής με δυσκολίες μάθησης, ενώ μπορεί να «διαβάσει», δεν μπορεί να κατανοήσει τα κείμενα των σχολικών εγχειριδίων και συγκεκριμένα δεν μπορεί να εξάγει συμπεράσματα από αυτό. Η συμπερασματική του κατανόηση είναι μηδενική, καθώς ο μαθητής δεν μπορεί να απαντήσει σε ερωτήσεις που απαιτούν το συνδυασμό της προηγούμενης γνώσης του και των πληροφοριών του κειμένου.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς στην περίσταση, ώστε να αξιοποιήσει παιδαγωγικότερες και αποτελεσματικότερες προσεγγίσεις για τη διαχείριση των προβλημάτων μάθησης του συγκεκριμένου μαθητή;

246.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι η διαφοροποιημένη διδασκαλία στηρίζεται στους παράγοντες που αφορούν το γνωστικό προφίλ του μαθητή (δημιουργικότητα, συνθετική ή αναλυτική σκέψη, συνεργατικότητα ή ανταγωνιστικότητα, συγκεκριμένη ή αφηρημένη σκέψη, στοχαστικότητα ή έντονη δράση). Για το λόγο αυτό το διδακτικό υλικό θα πρέπει να διαφοροποιείται/προσαρμόζεται ανάλογα με το γνωστικό προφίλ των μαθητών της τάξης.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες, Μάθημα: όλα τα γνωστικά αντικείμενα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι για να ασκήσουν διαφοροποιημένη διδασκαλία πρέπει να βρουν διαφορετικό υλικό από εκείνο του αναλυτικού προγράμματος ή να σχεδιάσουν δικό τους. Καθώς όμως λίγοι ασχολούνται με παραγωγή διαφοροποιημένου υλικού, οι μαθητές, τελικά, διδάσκονται με τον παραδοσιακό τρόπο και δεν γίνεται καμία διαφοροποίηση στο περιεχόμενο της διδασκαλίας. Το αποτέλεσμα αυτού είναι να μαθαίνουν μόνο οι «μέτριοι» και οι

«άριστοι» μαθητές, ενώ οι αδύναμοι και οι μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες αποκτούν όλο και μεγαλύτερα μαθησιακά κενά.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να αξιοποιήσει παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα τις δυνατότητες της διαφοροποιημένης διδασκαλίας στην περίσταση;

247

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονα πορίσματα για την αξιοποίηση των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας στη διδασκαλία της μητρικής γλώσσας, η χρήση του επεξεργαστή κειμένων και του ηλεκτρονικού υπολογιστή γενικότερα αλλάζει τη διαδικασία παραγωγής κειμένου ουσιαστικά, μεταφέροντας την εστίαση από τις προσυγγραφικές στις μετασυγγραφικές δράσεις αυτοαξιολόγησης.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Δ΄, Ε΄ και Στ΄ τάξη Δημοτικού Σχολείου**.** Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο δάσκαλος κατά τις δραστηριότητες παραγωγής γραπτού κειμένου από τους μαθητές, ενώ υποδεικνύει τη συγγραφή κειμένου μέσω υπολογιστή (με την αξιοποίηση του επεξεργαστή κειμένων), δε μεταβάλλει τη διαδικασία συγγραφής και αυτοαξιολόγησης σε σχέση με τη συμβατική, μη ηλεκτρονική, παραγωγή λόγου.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη αντίληψη για την αξιοποίηση των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας στο γλωσσικό μάθημα με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Αναφέρετε τρόπους αναπροσαρμογής της διαδικασίας παραγωγής λόγου μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή.

248.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονα πορίσματα για την αξιοποίηση των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας στη διδασκαλία της μητρικής γλώσσας, οι νέες τεχνολογίες αποτελούν ουσιαστικά υποστηρικτικά εργαλεία του δασκάλου και των μαθητών κατά το μάθημα της γλώσσας (ιδιαίτερα στη σημερινή εποχή, όπου έχουν κυριαρχήσει οι επικοινωνιακές προσεγγίσεις και η τάξη αποτελεί χώρο πραγμάτωσης αυθεντικών και ημιαυθεντικών επικοινωνιακών ανταλλαγών) και όχι αντικαταστάτες του δασκάλου ή των σχολικών εγχειριδίων. Άρα, η χρήση λογισμικών που έχουν τη μορφή ηλεκτρονικού εγχειριδίου ή ηλεκτρονικών

παιχνιδιών θεωρείται παρωχημένη και αναποτελεσματική στη σύγχρονη διδακτική πρακτική.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Δ΄, Ε΄ και Στ΄ τάξη Δημοτικού Σχολείου**.** Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο δάσκαλος επιθυμώντας να αλλάξει κατά κάποιο τρόπο το διδακτικό κλίμα στη σχολική αίθουσα χρησιμοποιεί γλωσσοεκπαιδευτικά λογισμικά που κυκλοφορούν στο εμπόριο (τύπου ηλεκτρονικών παιχνιδιών, που περιέχουν γραμματικές και λεξιλογικές ασκήσεις προτασιακού κυρίως τύπου). Ωστόσο, τα αποτελέσματα της χρησιμοποίησής τους δεν κρίθηκαν ιδιαίτερα επιτυχή.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη αντίληψη για την αξιοποίηση των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας στο γλωσσικό μάθημα με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Αναφέρετε ενδεικτικά τρόπους αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών στη γλωσσική διδασκαλία.

249.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονα πορίσματα για την αξιοποίηση των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας στη διδασκαλία της μητρικής γλώσσας, οι νέες τεχνολογίες (και ειδικότερα το διαδίκτυο) αποτελούν ουσιαστικά υποστηρικτικά εργαλεία του δασκάλου και των μαθητών κατά το μάθημα της γλώσσας (ιδιαίτερα στη σημερινή εποχή, όπου έχουν κυριαρχήσει οι επικοινωνιακές προσεγγίσεις και η τάξη αποτελεί χώρο πραγμάτωσης αυθεντικών και ημιαυθεντικών επικοινωνιακών ανταλλαγών) και όχι αντικαταστάτες του δασκάλου ή των σχολικών εγχειριδίων.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Δ΄, Ε΄ και Στ΄ τάξη Δημοτικού Σχολείου**.** Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο δάσκαλος θεωρεί ότι η εμπλοκή των μαθητών σε διαδικασίες ανταλλαγής ηλεκτρονικών μηνυμάτων μέσω διαδικτύου μεταξύ τους ή και με τον ίδιο αποτελεί απώλεια χρόνου. Ωστόσο, το όφελος που θα είχαν τόσο σε επίπεδο ευχέρειας λόγου, όσο και ανατροφοδότησης θα ήταν σημαντικό.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη αντίληψη για την αξιοποίηση των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας στο γλωσσικό μάθημα με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Αναφέρετε ενδεικτικά τρόπους αξιοποίησης του διαδικτύου ως μέσου επικοινωνίας στη γλωσσική διδασκαλία με στόχο την καλλιέργεια της επικοινωνιακής ικανότητας των μαθητών.

250.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονα πορίσματα για την αξιοποίηση των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας στη διδασκαλία της μητρικής γλώσσας, οι νέες τεχνολογίες (και ιδιαίτερα το διαδίκτυο ως μέσο επικοινωνίας και προβολής απόψεων) αποτελούν ουσιαστικά υποστηρικτικά εργαλεία του δασκάλου και των μαθητών κατά το μάθημα της γλώσσας (ιδιαίτερα στη σημερινή εποχή, όπου έχουν κυριαρχήσει οι επικοινωνιακές προσεγγίσεις και η τάξη αποτελεί χώρο πραγμάτωσης αυθεντικών και ημιαυθεντικών επικοινωνιακών ανταλλαγών) και όχι αντικαταστάτες του δασκάλου ή των σχολικών εγχειριδίων.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Δ΄, Ε΄ και Στ΄ τάξη Δημοτικού Σχολείου**.** Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο δάσκαλος κατά τη διαδικασία παραγωγής λόγου στο μετασυγγραφικό επίπεδο αυτοαξιολόγησης και επαναγραφής του αρχικού κειμένου αντιμετωπίζει ένα σοβαρό ζήτημα: οι μαθητές λόγω κόπωσης από τη διαδικασία της συλλογής υλικού και συγγραφής κειμένου δε δείχνουν ιδιαίτερη διάθεση να αντιγράψουν εξαρχής διορθωμένο το κείμενό τους, δημιουργώντας έτσι προβλήματα στην αποτελεσματικότητα της γραπτής επικοινωνιακής διαδικασίας στην οποία ενεπλάκησαν. Και το κίνητρο της ανάρτησης εργασιών στον πίνακα ανακοινώσεων της τάξης δε λειτουργεί όσο θετικά αναμενόταν.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη αντίληψη για την αξιοποίηση των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας στο γλωσσικό μάθημα με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Αναφέρετε ενδεικτικά τρόπους αξιοποίησης στη γλωσσική διδασκαλία των νέων τεχνολογιών ως μέσων προβολής ιδεών στο ευρύ κοινό.

251.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονα πορίσματα για την αξιοποίηση των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας στη διδασκαλία της μητρικής γλώσσας, οι νέες τεχνολογίες αποτελούν ουσιαστικά υποστηρικτικά εργαλεία του δασκάλου και των μαθητών κατά το μάθημα της γλώσσας (ιδιαίτερα στη σημερινή εποχή, όπου έχουν κυριαρχήσει οι επικοινωνιακές προσεγγίσεις και η τάξη αποτελεί χώρο πραγμάτωσης αυθεντικών και ημιαυθεντικών επικοινωνιακών ανταλλαγών) και όχι αντικαταστάτες του δασκάλου ή των σχολικών εγχειριδίων. Επίσης, μέσω της ανάπτυξης των νέων τεχνολογιών έχουν δημιουργηθεί και διακινηθεί στο κοινωνικό πλαίσιο νέοι τύποι κειμένων και υπερκειμένων με ιδιαίτερα σημειολογικά χαρακτηριστικά.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Ε΄ και Στ΄ τάξη Δημοτικού Σχολείου**.** Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο δάσκαλος προσπαθώντας να αξιοποιήσει διαθεματικά τις τεχνολογίες της πληροφορίας και της επικοινωνίας περιορίζεται στην εμπλοκή των μαθητών σε διαδικασίες

σύνθεσης και ανάγνωσης ηλεκτρονικών κειμένων που επισυνάπτονται και αποστέλλονται διαδικτυακά, ενώ αγνοεί τα νέα ψηφιακά επικοινωνιακά δεδομένα (κατασκευή ιστοσελίδων, δημιουργία ιστολογίων, εμπλοκή των μαθητών σε σύγχρονη επικοινωνία, ανάγνωση υπερκειμένων). Με αυτό τον τρόπο δεν καλλιεργεί αποτελεσματικά την κειμενική τους ικανότητα στη σύγχρονη κοινωνία της πληροφορίας και δεν αναπτύσσει πλήρως πρακτικές τεχνογραμματισμού των μαθητών.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη αντίληψη για την αλλαγή του επικοινωνιακού τοπίου λόγω της ανάπτυξης των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας και για τις επιδράσεις της στο γλωσσικό μάθημα με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Αναφέρετε ενδεικτικά εμπλοκής των μαθητών στην κατασκευή και επεξεργασία νέων τύπων κειμένων.

252.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες στον τομέα των σχολικών βιβλίων έχουν δείξει ότι όταν οι εκπαιδευτικοί αποκτούν ουσιώδεις γνώσεις και δεξιότητες σχετικά με τα κριτήρια και τις μεθόδους αξιολόγησης των σχολικών βιβλίων, τότε μπορούν να αντισταθμίσουν με παιδαγωγικούς όρους τις τυχόν αδυναμίες που μπορεί αυτά να παρουσιάζουν.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Α΄ και Β΄ Μάθημα: όλα τα γνωστικά αντικείμενα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Εκπαιδευτικός ισχυρίζεται ότι σε κάποια γνωστικά αντικείμενα τα σχολικά βιβλία είναι ακατάλληλα για τους μαθητές, επειδή είναι υπερφορτωμένες οι σελίδες τους και μπερδεύουν τους μαθητές, ιδιαίτερα της Α΄ τάξης, αλλά και όσους της Β΄ τάξης δεν γνωρίζουν καλά την ελληνική γλώσσα. Ο εκπαιδευτικός προσπαθεί να καλύψει όλη την ύλη, αλλά νιώθει μεγάλη απογοήτευση που δεν τα καταφέρνει.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Αναφέρατε πώς, κατά τη γνώμη σας, σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς στην περίσταση, ώστε να αξιοποιήσει παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα τις δυνατότητες της διαφοροποιημένης διδασκαλίας και τις γνώσεις του για την αξιολόγηση των σχολικών βιβλίων;

253.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με τις αντιλήψεις της σύγχρονης διδακτικής, που υιοθετεί και το Νέο Σχολείο, οι μαθητές δεν πρέπει πια να αποστηθίζουν, αλλά να κατανοούν το περιεχόμενο της σχολικής γνώσης. Σε αυτό το στόχο συμβάλλουν οι μαθητοκεντρικές διδακτικές προσεγγίσεις , διότι κινητοποιούν το ενδιαφέρον και τις διαδικασίες σκέψης των μαθητών και αναγνωρίζουν τη μοναδικότητα κάθε μαθητή.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: όλες, Μάθημα: όλα
2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Οι εκπαιδευτικοί μιας σχολικής μονάδας επιμένουν ότι θα χάσουν πολύ χρόνο για την εκπαίδευση των μαθητών στον τρόπο ερευνητικής εργασίας σε ομάδες ή στην εκπαίδευσή τους στο πώς να χρησιμοποιούν τους υπολογιστές, ενώ οι ίδιοι δεν διαθέτουν το χρόνο να ασχοληθούν με τη διαφοροποίηση της ύλης. Με τον τρόπο αυτό όμως δεν προωθούν του σύγχρονου σχολείου και δεν βοηθούν πάνω από όλα τους μαθητές τους, ειδικά όσους έχουν αυξημένες μαθησιακές ανάγκες.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι οι στόχοι της σύγχρονης διδακτικής συσχετίζονται με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς στην περίσταση, ώστε να αξιοποιήσει παιδαγωγικότερες και αποτελεσματικότερες προσεγγίσεις στη βοήθεια όλων των μαθητών και κυρίως όσων έχουν μαθησιακές δυσκολίες;

254.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Έρευνες στον τομέα των εποπτικών μέσων διδασκαλίας έχουν δείξει ότι ο διαδραστικός πίνακας παρέχει πολυμεσικές δυνατότητες, ζωντανεύει τη διδασκαλία, παρακινεί τον μαθητή, σταθεροποιεί και επιταχύνει τον ρυθμό μάθησης.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: Ε΄ , Μάθημα: Γεωγραφία
2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε τμήμα της Ε΄ τάξης ο εκπαιδευτικός ζητεί στο μάθημα της Γεωγραφίας από τους μαθητές να σχεδιάσουν τον χάρτη της Ελλάδας με τα σύνορά της, καθώς και τα σύνορα του νομού τους. Διαθέτει διαδραστικό πίνακα, τον οποίο χρησιμοποιεί ως προβολέα, για να προβάλει τις σελίδες των σχολικών βιβλίων. Οι μαθητές αποτυγχάνουν στην προσπάθειά τους και ο εκπαιδευτικός παραπονείται για την ακαταλληλότητα του διαδραστικού πίνακα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Αναφέρατε πώς, κατά τη γνώμη σας, σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με το σενάριο;
2. Πώς σκέπτεστε να βοηθήσετε τον εκπαιδευτικό να αξιοποιήσει με πιο παιδαγωγικά αποδοτικό τρόπο τις δυνατότητες του διαδραστικού πίνακα;

255.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Έρευνες δείχνουν ότι μαθητές δυσκολεύονται να κατανοήσουν την έννοια της γωνίας και της μέτρησης της σε διάφορες καταστάσεις που περιλαμβάνουν γωνιακές σχέσεις.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: Ε και Στ Δημοτικού
2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Οι μαθητές δυσκολεύονται να εντοπίσουν γωνίες και να κατανοήσουν τον τρόπο μέτρησής τους σε καταστάσεις όπως το άνοιγμα και κλείσιμο μιας πόρτας.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς στην περίσταση, ώστε να βοηθήσει τους μαθητές στην υπέρβαση των δυσκολιών κατανόησης;

256.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Έρευνες για την κατανόηση της έννοιας της γωνίας δείχνουν ότι μια γωνία γίνεται συχνά αντιληπτή από τους μαθητές ως:
- το μήκος των τμημάτων που χρησιμοποιούνται στην εικονική αναπαράστασή της,
- το μέγεθος του σχήματος που σχηματίζουν οι τεμνόμενες ευθείες,
- το μήκος του τόξου που χρησιμοποιείται στο συμβολισμό του μεγέθους της γωνίας.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: Ε και Στ Δημοτικού
2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε ένα πρόβλημα που παρουσιάζεται στην τάξη οι μαθητές δυσκολεύονται να κατανοήσουν την ισότητα γωνιών σε σχήματα που είναι όμοια, αλλά έχουν διαφορετικές διαστάσεις. Ο εκπαιδευτικός προβληματίζεται πώς θα οδηγήσει τους μαθητές από τις προϋπάρχουσες άτυπες αντιλήψεις τους, που εντοπίζει η έρευνα, στην «ακριβή μαθηματική γνώση.»
Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
3. 2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς στην περίσταση, ώστε να βοηθήσει τους μαθητές στην υπέρβαση των δυσκολιών κατανόησης;

257.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Έρευνες στην κατανόηση της έννοιας της γωνίας δείχνουν ότι μέσα στο γενικότερο πλαίσιο των προβλημάτων που σχετίζονται με τη χρήση της γλώσσας στην τάξη, πρέπει να τονιστεί ότι η λέξη 'γωνία' χρησιμοποιείται με διαφορετικούς τρόπους και στην καθημερινή γλώσσα και είναι γνωστή στους μαθητές πολύ πριν την επίσημη σχολική διδασκαλία.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: Ε και Στ Δημοτικού
2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε ένα πρόβλημα που παρουσιάζεται στην τάξη οι μαθητές περιγράφουν με διαφορετικούς τρόπους το πώς αναγνωρίζουν τη γωνία στη φράση «η γωνία του δρόμου». Ο εκπαιδευτικός αναζητά τρόπους

συγκερασμού των απόψεων που εκφράζουν οι μαθητές με τους αντίστοιχους μαθηματικούς ορισμούς.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε και με ποια επιχειρήματα στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς στην περίσταση, ώστε να βοηθήσει τους μαθητές στην υπέρβαση των δυσκολιών κατανόησης;

258.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με έρευνες οι μαθητές τείνουν να εφαρμόζουν συγκεκριμένες ιδιότητες σε διαφορετικά πλαίσια, χωρίς να ελέγχουν αν μπορεί να γίνει κάτι τέτοιο και γιατί.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Μεγάλες τάξεις Δημοτικού

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Στο πλαίσιο της επίλυσης μιας άσκησης κάποιοι μαθητές κατατάσσουν κλάσματα από τα μικρότερα στα μεγαλύτερα όπως κατατάσσουν τους ακέραιους αριθμούς (με βάση τον αριθμητή ή τον παρονομαστή) ή θεωρούν ότι είναι αναγκαίο να μετατρέψουν τα ετερώνυμα κλάσματα σε ομώνυμα πριν τα πολλαπλασιάσουν, όπως κάνουν στις προσθέσεις και αφαιρέσεις.
.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει, ώστε να αντιμετωπίσει το παραπάνω πρόβλημα;

259

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με έρευνες οι μαθητές τείνουν να θεωρούν ότι τα μεγέθη των γεωμετρικών σχημάτων, όπως ακτίνα, διάμετρος, περίμετρος και εμβαδόν κύκλου, συμμεταβάλλονται αδιακρίτως, διότι γενικεύουν την έννοια των γραμμικών σχέσεων.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Στ Δημοτικού

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Στην προσπάθεια τους να διερευνήσουν ιδιότητες γεωμετρικών σχημάτων κάποιοι μαθητές φθάνουν στην παρακάτω εικασία:
«Εάν διπλασιάσουμε τις πλευρές ενός τετραγώνου θα διπλασιαστεί και το εμβαδόν του.»

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει, ώστε να αντιμετωπίσει το παραπάνω πρόβλημα;

260.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με έρευνες οι μαθητές τείνουν να θεωρούν ότι τα μεγέθη των γεωμετρικών σχημάτων, όπως πλευρά και εμβαδόν παραλληλογράμμου, συμμεταβάλλονται αδιακρίτως, διότι γενικεύουν την έννοια των γραμμικών σχέσεων.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Στ Δημοτικού

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Στην προσπάθεια τους να διερευνήσουν ιδιότητες γεωμετρικών σχημάτων κάποιοι μαθητές φθάνουν στην παρακάτω εικασία:

«Εάν διπλασιάσουμε την ακτίνα ενός κύκλου διπλασιαστεί και το εμβαδόν του.»

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει, ώστε να αντιμετωπίσει το παραπάνω πρόβλημα;

261.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Μέσω της διαφοροποιημένης διδασκαλίας όλοι οι μαθητές διδάσκονται το ίδιο αντικείμενο. Δεν διαφοροποιούνται τα θέματα που εξετάζονται, αλλά το επίπεδο των θεμάτων και ο τρόπος προσέγγισής τους. Με άλλα λόγια, ο εκπαιδευτικός διδάσκει την ίδια έννοια/αντικείμενο, αλλά διαφοροποιεί το επίπεδο αφαίρεσης, τη δυσκολία της κριτικής σκέψης που απαιτείται και το βαθμό καθοδήγησης. Με αυτό τον τρόπο, όλοι οι μαθητές καλούνται να σκεφθούν κριτικά αλλά σε διαφορετικό επίπεδο. Διαφοροποιώντας τις ερωτήσεις ο εκπαιδευτικός μπορεί να καλέσει ορισμένους μαθητές να βρουν αιτιακές σχέσεις, άλλους να κάνουν βασικές υποθέσεις και άλλους να βρουν τα κεντρικά σημεία της ενότητας. Όλοι οι μαθητές εργάζονται στο ίδιο αντικείμενο με διαφορετικούς όμως τρόπους.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις σε όλα τα γνωστικά αντικείμενα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Οι εκπαιδευτικοί συχνά κάνουν απλές ερωτήσεις στους «αδύναμους» μαθητές του τύπου *ποιος, πού, τι, πότε*. Με αυτόν τον τρόπο, όμως, δεν διαφοροποιείται η διδασκαλία, απλώς περιορίζονται και η μάθηση και η σκέψη σε ένα χαμηλότερο επίπεδο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

262.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι η διαφοροποίηση στην αξιολόγηση των μαθητών με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες είναι σημαντική γιατί έχει την προσωπική σφραγίδα του κάθε μαθητή και μεταφέρει όλες τις πληροφορίες σχετικά με την πρόοδο του μαθητή. Σε μια τάξη διαφοροποιημένης διδασκαλίας, οι τρόποι αξιολόγησης της προόδου και της επίδοσης του μαθητή δεν περιορίζονται στην προφορική διήγηση, τις απαντήσεις σε ερωτήσεις και την παραγωγή γραπτού λόγου, αλλά περιέχει (και) πολλές δραστηριότητες εφαρμογής της νέας γνώσης σε διαφορετικά πλαίσια. Ενδείκνυται, μάλιστα, οι εργασίες αυτές να φυλάσσονται στον Ατομικό Φάκελο του Μαθητή (portfolio) και να αποτελούν και αντικείμενο αυτο-αξιολόγησης.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξεις Δημοτικού, Μάθημα: όλα τα γνωστικά αντικείμενα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Ένας μαθητής με δυσλεξία πρέπει να εξετάζεται προφορικά σύμφωνα με τη διάγνωσή του και το εξατομικευμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα που έχει σχεδιαστεί από το ΚΕΔΔΥ της περιοχής του. Παρόλα αυτά το άγχος του στις προφορικές εξετάσεις είναι τόσο μεγάλο που δεν αποδίδει όπως θα μπορούσε αν επιλεγόταν ένας διαφορετικός τρόπος αξιολόγησης. Οι εκπαιδευτικοί και ο διευθυντής του σχολείου του δεν βρίσκουν άλλη λύση και επιμένουν στην προφορική εξέταση, οδηγώντας το μαθητή σε σίγουρη αποτυχία.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

263.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι ένα από τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες είναι αυτό της οργάνωσης δεδομένων και σκέψης. Η δυσκολία στην οργάνωση επηρεάζει σημαντικά πολλές μαθησιακές λειτουργίες (της αποθήκευσης και ανάκλησης στο μνημονικό μηχανισμό, της προσοχής, της διαχείρισης του χρόνου, τους τρόπους μελέτης).

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Ένας μαθητής με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες παραπονιέται ότι ενώ «ξέρει» το μάθημα δεν μπορεί να το πει και πολύ περισσότερο να γράψει το νόημά του και ότι

ο εκπαιδευτικός του δεν του δίνει τον περισσότερο χρόνο που χρειάζεται. Ο εκπαιδευτικός από την άλλη αναφέρει ότι όσο χρόνο και να του δώσει τα γραπτά του δεν ξεπερνούν τη μία παράγραφο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
3. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

264.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι κάποιοι από τους μαθητές με δυσκολίες μάθησης είναι ιδιαίτερα αποδιοργανωμένοι και αντιμετωπίζουν σημαντικά προβλήματα στην οργάνωση της καθημερινής τους μελέτης και στη διαχείριση του χρόνου που έχουν για να μελετήσουν στο σπίτι.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: : Όλες οι τάξεις

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Ένας μαθητής με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες δεν καταφέρνει ποτέ να ολοκληρώσει τα μαθήματα του σχολείου. Οι γονείς διαμαρτύρονται στον εκπαιδευτικό ότι βάζει πολλές εργασίες για το σπίτι, ενώ ο εκπαιδευτικός αναφέρει ότι το παιδί δεν έχει υποστήριξη στο σπίτι.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

265.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι τα κίνητρα παίζουν σπουδαίο ρόλο στην αποτελεσματική εφαρμογή στρατηγικών για την ενίσχυση της μαθησιακής επίδοσης των μαθητών με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες, Μάθημα: όλα τα γνωστικά αντικείμενα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Ένας μαθητής με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες δεν διαβάζει καθόλου λέγοντας πως και αν κάνει μια ή πολλές αναγνώσεις πάλι δεν θα καταφέρει να καταλάβει το κείμενο. Αυτό που υποστηρίζει είναι πως ακόμη και αν κάποια στιγμή καταφέρει να το κατανοήσει και πάλι θα είναι ο «χειρότερος μαθητής στην τάξη».

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

266.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι η επανεκπαίδευση στην απόδοση αιτιολογικών προσδιορισμών επιτυχίας ή αποτυχίας (δηλ. να αναφέρει ο μαθητής ότι επιτυγχάνει ή αποτυγχάνει λόγω των ικανοτήτων του και όχι λόγω τύχης) λειτουργεί επικουρικά στη διδασκαλία και ιδιαίτερα στην εφαρμογή στρατηγικών από τους μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες, καθώς συμβάλει στην καλύτερη και ανώδυνη διαχείριση μιας ενδεχόμενης αποτυχίας σε κάποιο ακαδημαϊκό έργο. Βέβαια, κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας ενός γνωστικού αντικειμένου, δεν αρκεί ο εκπαιδευτικός να επισημαίνει στο μαθητή πως πρέπει να προσπαθεί περισσότερο, αλλά να του προσφέρει απτές υποδείξεις πώς μπορεί να το επιτύχει.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες, Μάθημα: όλα τα γνωστικά αντικείμενα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Μια μαθήτρια αποδίδει σχεδόν πάντα την επιτυχία της στην τύχη και την αποτυχία της στο χαμηλό νοητικό της δυναμικό (κάτι το οποίο δεν ισχύει). Εξαιτίας αυτών των αιτιολογικών προσδιορισμών της επιτυχίας και της αποτυχίας που έχει, αποτυγχάνει συχνά στις σχολικές εργασίες της, ενώ ο εκπαιδευτικός δεν ξέρει πώς να την υποστηρίξει.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

267.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες για το ρόλο της αυτο-αντίληψης και αυτο-εκτίμησης αναφέρουν ότι οι μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες έχουν χαμηλή αυτο-αποτελεσματικότητα, δεν πιστεύουν δηλαδή στις ικανότητές τους. Η χαμηλή αυτο-αποτελεσματικότητα είναι ένας από τους σημαντικότερους προβλεπτικούς παράγοντες της χαμηλής επίδοσης.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξεις του Δημοτικού

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Μια μητέρα μιας μαθήτριας με δυσλεξία αδυνατεί να την βοηθήσει να μελετήσει στο σπίτι γιατί η μαθήτρια ισχυρίζεται ότι δεν μπορεί να καταφέρει τίποτα. Η μητέρα αποδίδει αυτή τη δικαιολογία σε τεμπελιά και αδιαφορία, ενώ η εκπαιδευτικός της τάξης της γνωρίζει ότι η μαθήτρια έχει τη δυνατότητα να καταφέρει ακαδημαϊκά περισσότερα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1.Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

268.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι εκτός από την ακριβή και γρήγορη ανάγνωση και την απόδοση νοήματος στις λέξεις, κατά την ανάγνωση απαιτούνται δεξιότητες όπως:

α. η ενεργοποίηση της προηγούμενης γνώσης

β. η δημιουργία νοητικών αναπαραστάσεων

γ. η εύρεση από την πλευρά του αναγνώστη του σκοπού της ανάγνωσης

δ. ο σχηματισμός υποθέσεων σχετικών με το περιεχόμενο του κειμένου

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξεις Δημοτικού

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Μια εκπαιδευτικός άκουσε σε επιμορφωτική εισήγηση ότι, για να ενισχύσει την αναγνωστική κατανόηση των μαθητών που έχει στην τάξη της με δυσλεξία, πρέπει να διδάξει άμεσα και συστηματικά γνωστικές και μεταγνωστικές στρατηγικές. Δεν γνωρίζει όμως τι πρέπει ακριβώς να κάνει και ζητάει τη βοήθειά σας ως Σχολικού Συμβούλου.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

2. Τι θα προτείνατε στην εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

269.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι οι μαθητές με δίγλωσσο οικογενειακό περιβάλλον συχνά αντιμετωπίζουν τις ίδιες δυσκολίες με τους μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες, αν και η ανταπόκρισή τους στη διδασκαλία είναι πολύ πιο γρήγορη.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξεις Δημοτικού

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Μαθητές με γονείς μετανάστες, που μιλούν στο σπίτι του άλλη γλώσσα από την ελληνική, καλούνται στο σχολείο να μάθουν όχι μόνο τη νέα ελληνική γλώσσα της καθημερινής επικοινωνίας, αλλά και τη σχολική γλώσσα των επιμέρους μαθημάτων. Οι εκπαιδευτικοί, που δεν θέλουν να αφήσουν «πίσω» τους δίγλωσσους μαθητές, επιμένουν, συνήθως και κυρίως, στο λεξιλόγιο που βλέπουν ότι υστερούν.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στην εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

270.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι η ανάπτυξη μεταγνωστικών στρατηγικών συμβάλουν αποφασιστικά στην ενίσχυση των ακαδημαϊκών δεξιοτήτων μαθητών με δυσλεξία. Αυτό συμβαίνει διότι οι μαθητές μαθαίνουν να αυτορυθμίζονται και να ελέγχουν τη μάθησή τους.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Μεγάλες τάξεις Δημοτικού

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Ένας μαθητής με δυσλεξία, ενώ έχει έντονα μαθησιακά ενδιαφέροντα και σταθερή θέληση για να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις του σχολείου, δεν αποδίδει στον αναμενόμενο βαθμό, δεν γνωρίζει πώς να ελέγξει και να ρυθμίσει τη μάθησή του.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

271.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Σύμφωνα με σύγχρονα πορίσματα για την αξιοποίηση των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας στη διδασκαλία της μητρικής γλώσσας, οι νέες τεχνολογίες (επεξεργαστές κειμένων, διαδίκτυο κ.λπ.) αποτελούν ουσιαστικά υποστηρικτικά εργαλεία του δασκάλου και των μαθητών κατά το μάθημα της γλώσσας (ιδιαίτερα στη σημερινή εποχή, όπου έχουν κυριαρχήσει οι επικοινωνιακές προσεγγίσεις και η τάξη αποτελεί χώρο πραγμάτωσης αυθεντικών και ημιαυθεντικών επικοινωνιακών ανταλλαγών) και όχι αντικαταστάτες του δασκάλου ή των σχολικών εγχειριδίων.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Ε΄ και Στ΄ τάξη Δημοτικού Σχολείου**.** Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα

2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο δάσκαλος στο μετασυγγραφικό στάδιο της αυτοδιόρθωσης και αυτοαξιολόγησης του κειμένου των μαθητών αξιοποιεί αποκλειστικά τον πίνακα ελέγχου του βιβλίου, λειτουργώντας έτσι περιοριστικά στις δυνατότητες διόρθωσης των γραμματικών και ορθογραφικών λαθών από τους μαθητές.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη αντίληψη για την αξιοποίηση των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας στο γλωσσικό μάθημα με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Αναφέρετε ενδεικτικά τρόπους αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών στο μετασυγγραφικό στάδιο της παραγωγής κειμένων.

272.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονα πορίσματα για την αξιοποίηση των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας στη διδασκαλία της μητρικής γλώσσας, οι νέες τεχνολογίες αποτελούν ουσιαστικά υποστηρικτικά εργαλεία του δασκάλου και των μαθητών κατά το μάθημα της γλώσσας (ιδιαίτερα στη σημερινή εποχή, όπου έχουν κυριαρχήσει οι επικοινωνιακές προσεγγίσεις και η τάξη αποτελεί χώρο πραγμάτωσης αυθεντικών και ημιαυθεντικών επικοινωνιακών ανταλλαγών) και όχι αντικαταστάτες του δασκάλου ή των σχολικών εγχειριδίων. Εκτός από το διαδίκτυο, ιστότοποι, όπως ηλεκτρονικά λεξικά, ιστοσελίδες για την ελληνική γλώσσα μπορούν να αξιοποιηθούν ουσιαστικά και αποτελεσματικά.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Δ΄, Ε΄ και Στ΄ τάξη Δημοτικού Σχολείου**.** Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο δάσκαλος κατά τη διδασκαλία του λεξιλογίου της νεοελληνικής γλώσσα χρησιμοποιεί αποκλειστικά το λεξικό και το σχολικό εγχειρίδιο ή στηρίζεται στη γνώση και τη διαίσθηση των μαθητών και σε διδακτικές τεχνικές, όπως η τεχνική της εικασίας. Η μη αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών περιορίζει την αποτελεσματικότητα και το εύρος της διδασκαλίας.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη αντίληψη για την αξιοποίηση των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας στη διδασκαλία του λεξιλογίου με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Αναφέρετε ενδεικτικά τρόπους αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών στη διδασκαλία του λεξιλογίου.

273.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονα πορίσματα για την αξιοποίηση των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας στη διδασκαλία της μητρικής γλώσσας, οι νέες τεχνολογίες (διαδίκτυο, ιστότοποι, όπως ηλεκτρονικά λεξικά, ιστοσελίδες για την

ελληνική γλώσσα) αποτελούν ουσιαστικά υποστηρικτικά εργαλεία του δασκάλου και των μαθητών κατά το μάθημα της γλώσσας (ιδιαίτερα στη σημερινή εποχή, όπου έχουν κυριαρχήσει οι επικοινωνιακές προσεγγίσεις και η τάξη αποτελεί χώρο πραγμάτωσης αυθεντικών και ημιαυθεντικών επικοινωνιακών ανταλλαγών) και όχι αντικαταστάτες του δασκάλου ή των σχολικών εγχειριδίων.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Δ΄, Ε΄ και Στ΄ τάξη Δημοτικού Σχολείου**.** Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο δάσκαλος πολλές φορές βρίσκεται αντιμέτωπος με καταστάσεις δυσαρμονίας μεταξύ των περιγραφόμενων κανόνων χρήσης της νεοελληνικής γλώσσας από τα σχολικά εγχειρίδια και της καθημερινής χρήσης της γλώσσας ή του γλωσσικού αισθήματος των μαθητών / φυσικών ομιλητών. Για την απαλοιφή της δυσαρμονίας ο δάσκαλος προτιμά την ασφάλεια των ρυθμιστικών κανόνων του σχολικού βιβλίου και δεν εμπλέκει τους μαθητές σε διαδικασίες ανακαλυπτικής μάθησης και κριτικής γλωσσικής επίγνωσης με την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη αντίληψη για την αξιοποίηση των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας στη διδασκαλία της γραμματικής με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Αναφέρετε ενδεικτικά τρόπους αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών στη διδασκαλία του λεξιλογίου.

274.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονα πορίσματα για την αξιοποίηση των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας στη διδασκαλία της μητρικής γλώσσας, οι νέες τεχνολογίες (διαδίκτυο, ιστότοποι, όπως ηλεκτρονικά λεξικά, ιστοσελίδες για την ελληνική γλώσσα) αποτελούν ουσιαστικά υποστηρικτικά εργαλεία του δασκάλου και των μαθητών κατά το μάθημα της γλώσσας (ιδιαίτερα στη σημερινή εποχή, όπου έχουν κυριαρχήσει οι επικοινωνιακές προσεγγίσεις και η τάξη αποτελεί χώρο πραγμάτωσης αυθεντικών και ημιαυθεντικών επικοινωνιακών ανταλλαγών) και όχι αντικαταστάτες του δασκάλου ή των σχολικών εγχειριδίων.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Ε΄ και Στ΄ τάξη Δημοτικού Σχολείου**.** Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο δάσκαλος σε απορίες των μαθητών σχετικά με συνηθισμένα λάθη των φυσικών ομιλητών στη μητρική γλώσσα για τα οποία υπάρχουν στους οδηγούς γλωσσικής χρήσης διαφορετικές απόψεις.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη αντίληψη για την αξιοποίηση των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας στην αντιμετώπιση του γλωσσικού λάθους και στην ερμηνεία του;
2. Αναφέρετε ενδεικτικά τρόπους αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών στην αντιμετώπιση και ερμηνεία του γλωσσικού λάθους.

275.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες επισημαίνουν ότι η αποτελεσματικότητα μιας στρατηγικής διδασκαλίας διαδικαστικής γνώσης εξαρτάται και από την ικανότητα του εκπαιδευτικού να εξασφαλίζει ένα οργανωμένο υποστηρικτικό, παροτρυντικό περιβάλλον για τους μαθητές του.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη Ε΄, Μάθημα Γλώσσα .

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Οι μαθητές παρουσιάζουν προβλήματα στον σχεδιασμό, στην εφαρμογή και την αξιολόγηση στρατηγικών συγγραφής επιχειρηματολογικών κειμένων. Ο δάσκαλος ζητά τη συνδρομή σας για να βοηθήσει τους μαθητές του.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο νομίζετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς στην περίσταση, ώστε να λειτουργήσει παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα και στις περιπτώσεις των παιδιών με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες;

276.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες επισημαίνουν ότι η αποτελεσματικότητα μιας στρατηγικής διδασκαλίας διαδικαστικής γνώσης εξαρτάται και από την ικανότητα του εκπαιδευτικού να εξασφαλίζει ένα οργανωμένο υποστηρικτικό, παροτρυντικό περιβάλλον για τους μαθητές του.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη Γ΄, Μάθημα Γλώσσα .

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Οι μαθητές παρουσιάζουν προβλήματα στο σχεδιασμό, στην εφαρμογή και την αξιολόγηση στρατηγικών συγγραφής πραγματολογικών κειμένων. Ο δάσκαλος ζητά τη συνδρομή σας, για να βοηθήσει τους μαθητές του.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο νομίζετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς στην περίσταση, ώστε να λειτουργήσει παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα και στις περιπτώσεις των παιδιών με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες;

277.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες επισημαίνουν ότι η αποτελεσματικότητα μιας στρατηγικής διδασκαλίας διαδικαστικής γνώσης εξαρτάται και από την ικανότητα του εκπαιδευτικού να παρέχει στους μαθητές του άμεση ανατροφοδότηση ακαδημαϊκής φύσης.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη Στ΄, Μάθημα Γλώσσα .

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Οι μαθητές παρουσιάζουν προβλήματα στο σχεδιασμό, στην εφαρμογή και την αξιολόγηση στρατηγικών συγγραφής αφηγηματικών κειμένων. Ο δάσκαλος ζητά τη συνδρομή σας, για να βοηθήσει τους μαθητές του.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο νομίζετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς στην περίσταση, ώστε να λειτουργήσει παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα και στις περιπτώσεις των παιδιών με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες;

278.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες επισημαίνουν ότι η αποτελεσματικότητα μιας στρατηγικής διδασκαλίας διαδικαστικής γνώσης εξαρτάται και από την ικανότητα του εκπαιδευτικού να παρέχει στους μαθητές του άμεση ανατροφοδότηση ακαδημαϊκής φύσης.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη Ε΄, Μάθημα Γλώσσα .

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Οι μαθητές παρουσιάζουν προβλήματα στον σχεδιασμό, στην εφαρμογή και την αξιολόγηση στρατηγικών συγγραφής επιχειρηματολογικών κειμένων. Ο δάσκαλος ζητά τη συνδρομή σας, για να βοηθήσει τους μαθητές του.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο νομίζετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς στην περίσταση, ώστε να λειτουργήσει παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα και στις περιπτώσεις των παιδιών με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες;

279.

Α. Θεωρητικές παραδοχές
Έρευνες επισημαίνουν ότι η αποτελεσματικότητα μιας στρατηγικής διδασκαλίας διαδικαστικής γνώσης εξαρτάται και από την ικανότητα του εκπαιδευτικού να παρέχει στους μαθητές του άμεση ανατροφοδότηση ακαδημαϊκής φύσης.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη Γ΄, Μάθημα Γλώσσα .
2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Οι μαθητές παρουσιάζουν προβλήματα στο σχεδιασμό, στην εφαρμογή και την αξιολόγηση στρατηγικών συγγραφής πραγματολογικών κειμένων. Ο δάσκαλος ζητά τη συνδρομή σας, για να βοηθήσει τους μαθητές του.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο νομίζετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς στην περίσταση, ώστε να λειτουργήσει παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα και στις περιπτώσεις των παιδιών με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες;

280.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι οι παιδιά και έφηβοι με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες έχοντας χαμηλή αυτο – εικόνα και αυτο – αντίληψη οδηγούνται στην επιθετική συμπεριφορά και καταφεύγουν σε ανάλογες παρέες, για να κερδίσουν την προσοχή και την αναγνώριση των άλλων. Επομένως, έστω και έμμεσα η σχολική αποτυχία και η συνακόλουθη απόρριψη από τους συμμαθητές τους είναι η αιτία των προβλημάτων συμπεριφοράς των παιδιών και εφήβων με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: όλες, Μάθημα: όλα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Ένας μαθητής με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες συμμετέχει σε μικρή «άτακτη» ομάδα της τάξης και συχνά εκφοβίζει κάποιους από τους συμμαθητές του που είναι άριστοι μαθητές, ώστε να γελάσουν οι υπόλοιποι στην τάξη.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

281.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι οι αλληλεπιδράσεις των παιδιών κι εφήβων με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες με τους συμμαθητές τους είναι λίγες ή ελάχιστες. Σπάνια ξεκινούν μια κοινωνική αλληλεπίδραση, είναι λιγότερο ευγενικοί και

συνεργάσιμοι με τους άλλους., παρουσιάζοντας ακατάλληλες κοινωνικές συμπεριφορές.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: όλες, Μάθημα: όλα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Ένας μαθητής με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες είναι απότομος απέναντι στους εκπαιδευτικούς και τους συμμαθητές του, οι οποίοι με τη σειρά τους τον απορρίπτουν. Ο εκπαιδευτικός της τάξης θεωρεί ότι το πρόβλημα ξεκινά από το σπίτι και δεν προσπαθεί να τον εντάξει στις μαθητικές ομάδες εργασίας. Οι γονείς παραπονιούνται για διάκριση που κάνει ο εκπαιδευτικός απέναντι στο παιδί τους.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

282.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι τα παιδιά και κυρίως οι έφηβοι με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες παρερμηνεύουν γλωσσικά και μη γλωσσικά μηνύματα κατά τη διάρκεια των κοινωνικών τους αλληλεπιδράσεων. Η δυσκολία χρήσης της γλώσσας σε κοινωνικές περιστάσεις, έλλειψη ευαισθησίας σε κοινωνικές νύξεις, ανικανότητα να προσαρμοστούν σε κοινωνικές περιστάσεις έχουν ως αποτέλεσμα την κοινωνική απομόνωση των μαθητών με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: όλες, Μάθημα: όλα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Ένας μαθητής με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες παρουσιάζει προβλήματα προσοχής, αλλά και οπτικής και ακουστικής διάκρισης ενώ δείχνει να έχει και προβλήματα κωδικοποίησης εισερχομένων πληροφοριών επεξεργασίας κατά την αποθήκευση, αποκωδικοποίησης και σύνδεσης με προηγούμενες πληροφορίες. Για το λόγο αυτό δείχνει να επιλέγει τη λανθασμένη αντίδρασης σε περιστάσεις κοινωνικής επικοινωνίας.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

283
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι παρ’ όλο που τα παιδιά με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες κατέχουν την ίδια γνώση με τους συνομηλίκους τους για το τι πρέπει να

κάνουν σε κάθε κοινωνική περίσταση, τελικά αποτυγχάνουν να λειτουργήσουν με ορθό τρόπο, διότι δυσκολεύονται να κατανοήσουν σχέσεις αιτίου – αποτελέσματος ιδιαίτερα στις κοινωνικές σχέσεις και αλληλεπιδράσεις, όπως επίσης δυσκολεύονται να προβλέψουν την εξέλιξη μιας κοινωνικής περίστασης και να επιλέξουν κατάλληλες κοινωνικές συμπεριφορές που θα τους επιτρέψουν να αποφύγουν δυσάρεστες καταστάσεις

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: όλες

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Ένας μαθητής με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες εναντιώνεται συνεχώς στους εκπαιδευτικούς του. Κάθε φορά που συμβαίνει κάτι τέτοιο, εκείνοι αντιδρούν και στη συνέχεια ο μαθητής αναγνωρίζει το λάθος του κλαίγοντας. Οι εκπαιδευτικοί του απορούν πώς δεν έχει μάθει από την πρώτη φορά που συνέβη το περιστατικό και πώς δεν μπορεί να φανταστεί τι συνέπειες θα ακολουθήσουν την πράξη του.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

284.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι τα παιδιά και οι έφηβοι με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες είναι λιγότερο πιθανό να ολοκληρώνουν τις εργασίες για το σπίτι, εκφράζουν με μεγαλύτερη συχνότητα αρνητικά συναισθήματα και λιγότερα κίνητρα για τις εργασίες για το σπίτι, εκδηλώνουν ανία και αντίδραση για τις εργασίες για το σπίτι, θεωρούν τους εαυτούς τους λιγότερο ικανούς στη διεκπεραίωση των εργασιών για το σπίτι. Όταν, μάλιστα, η ανάθεση των εργασιών για το σπίτι γίνεται προφορικά, μπορεί να έχουν δυσκολία να καταλάβουν ή να καταγράψουν τις οδηγίες,

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: όλες, Μάθημα: όλα τα γνωστικά αντικείμενα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Μια μαθήτρια ήπιες μαθησιακές δυσκολίες επιστρέφει πάντα στο σπίτι αναφέροντας πως δεν έχει εργασίες να ετοιμάσει. Οι γονείς την πιέζουν να γράφει τις οδηγίες που της δίνει η εκπαιδευτικός, γιατί δεν την πιστεύουν ότι δεν της ανατίθενται εργασίες για το σπίτι. Κάποιες φορές γράφει κάποια εργασία αλλά δεν έχει διάθεση να την ολοκληρώσει και παραπονιέται ότι δεν είναι ικανή για τίποτα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

285.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Η διεθνής εμπειρία και έρευνα διαπιστώνει την ανάγκη της συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης μέσω ποικίλων μορφών επιμόρφωσης, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται προγράμματα σεμιναρίων άμεσης προσωπικής επικοινωνίας, ενδοσχολικής κατά προτίμηση μορφής, και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Σε αυτή τη λογική κινούνται και οι προβλέψεις του Νέου Σχολείου.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες, Μάθημα: όλα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Εκπαιδευτικοί της περιφερείας σας που δεν συμμετείχαν για μεγάλο χρονικό διάστημα σε ευρείας κλίμακας επιμόρφωση νιώθουν ανασφάλεια κατά την υποστήριξη των μαθητών με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες και ζητούν τη βοήθειά σας.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι οι διεθνείς διαπιστώσεις συσχετίζονται με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στο διευθυντή και στους εκπαιδευτικούς να κάνουν ώστε να μετατρέψουν την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

286.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονα πορίσματα για την αξιοποίηση των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας στη διδασκαλία της μητρικής γλώσσας, οι νέες τεχνολογίες (διαδίκτυο, ιστότοποι, όπως ηλεκτρονικά λεξικά, ηλεκτρονικά σώματα κειμένων ιστοσελίδες για την ελληνική γλώσσα) αποτελούν ουσιαστικά υποστηρικτικά εργαλεία του δασκάλου και των μαθητών κατά το μάθημα της γλώσσας (ιδιαίτερα στη σημερινή εποχή, όπου έχουν κυριαρχήσει οι επικοινωνιακές προσεγγίσεις και η έμφαση στη διδασκαλία των ειδών λόγου) και όχι αντικαταστάτες του δασκάλου ή των σχολικών εγχειριδίων.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Δ΄, Ε΄ και Στ΄ τάξη Δημοτικού Σχολείου**.** Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο δάσκαλος κατά τη διδασκαλία του αναφορικού και του κατευθυντικού είδους λόγου στηρίζεται αποκλειστικά στις πληροφορίες και τα δεδομένα του σχολικού εγχειριδίου χωρίς αν αξιοποιεί ηλεκτρονικές πηγές, λειτουργώντας έτσι περιοριστικά και αναποτελεσματικά ως προς τη διδασκαλία του.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη αντίληψη για την αξιοποίηση των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας στη διδασκαλία των ειδών λόγου με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Αναφέρετε ενδεικτικά τρόπους αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών στη διδασκαλία των ειδών λόγου.

287.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονα πορίσματα για την αξιοποίηση των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας στη διδασκαλία της μητρικής γλώσσας, οι νέες τεχνολογίες (επεξεργαστής κειμένου, διαδίκτυο) αποτελούν ουσιαστικά υποστηρικτικά εργαλεία του δασκάλου και των μαθητών κατά το μάθημα της γλώσσας (ιδιαίτερα στη σημερινή εποχή, όπου έχουν κυριαρχήσει οι επικοινωνιακές προσεγγίσεις και η τάξη αποτελεί χώρο πραγμάτωσης αυθεντικών και ημιαυθεντικών επικοινωνιακών ανταλλαγών σε διαθεματικό πλαίσιο) και όχι αντικαταστάτες του δασκάλου ή των σχολικών εγχειριδίων.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Δ΄, Ε΄ και Στ΄ τάξη Δημοτικού Σχολείου**.** Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο δάσκαλος κατά την καλλιέργεια κειμενικής ικανότητας περιορίζεται κάθε φορά σε δραστηριότητες αποκλειστικά παραγωγής ή αποκλειστικά πρόσληψης λόγου σύμφωνα με τα δεδομένα του σχολικού εγχειριδίου χωρίς να εμπλέκει τους μαθητές σε συνθετότερες επικοινωνιακές δραστηριότητες διαθεματικού χαρακτήρα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη αντίληψη για την αξιοποίηση των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας στη διδασκαλία της κειμενικής ικανότητας με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο
2. Αναφέρετε ενδεικτικά τρόπους αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών στην καλλιέργεια της κειμενικής ικανότητας.

289.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες επισημαίνουν ότι η αποτελεσματικότητα μιας στρατηγικής διδασκαλίας διαδικαστικής γνώσης εξαρτάται και από την ικανότητα του εκπαιδευτικού να επιλέγει διδακτικό υλικό, διδακτικές τεχνικές και διδακτικά μέσα που καθοδηγούν τους μαθητές στο μαθησιακό τους έργο»

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη Στ΄, Μάθημα Γλώσσα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Οι μαθητές παρουσιάζουν προβλήματα στο σχεδιασμό, στην εφαρμογή και την αξιολόγηση στρατηγικών συγγραφής αφηγηματικών κειμένων. Ο δάσκαλος ζητά τη συνδρομή σας, για να βοηθήσει τους μαθητές του.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο νομίζετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς στην περίσταση, ώστε να λειτουργήσει παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα και στις περιπτώσεις των παιδιών με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες;

290.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες επισημαίνουν ότι η αποτελεσματικότητα μιας στρατηγικής διδασκαλίας διαδικαστικής γνώσης εξαρτάται και από την ικανότητα του εκπαιδευτικού να επιλέγει διδακτικό υλικό, διδακτικές τεχνικές και διδακτικά μέσα που καθοδηγούν τους μαθητές στο μαθησιακό τους έργο.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη Ε΄, Μάθημα Γλώσσα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Οι μαθητές παρουσιάζουν προβλήματα στον σχεδιασμό, στην εφαρμογή και την αξιολόγηση στρατηγικών συγγραφής επιχειρηματολογικών κειμένων. Ο δάσκαλος ζητά τη συνδρομή σας για να βοηθήσει τους μαθητές του.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο νομίζετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς στην περίσταση, ώστε να λειτουργήσει παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα και στις περιπτώσεις των παιδιών με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες;

291.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες επισημαίνουν ότι η αποτελεσματικότητα μιας στρατηγικής διδασκαλίας διαδικαστικής γνώσης εξαρτάται και από την ικανότητα του εκπαιδευτικού να επιλέγει διδακτικό υλικό, διδακτικές τεχνικές και διδακτικά μέσα που καθοδηγούν τους μαθητές στο μαθησιακό τους έργο.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη Γ΄, Μάθημα Γλώσσα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Οι μαθητές παρουσιάζουν προβλήματα στον σχεδιασμό, στην εφαρμογή και την αξιολόγηση στρατηγικών συγγραφής πραγματολογικών κειμένων. Ο δάσκαλος ζητά τη συνδρομή σας, για να βοηθήσει τους μαθητές του.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο νομίζετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς στην περίσταση, ώστε να λειτουργήσει παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα και στις περιπτώσεις των παιδιών με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες;

292.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες υποστηρίζουν ότι οι γονείς και οι εκπαιδευτικοί αναφέρουν για τους μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες ότι έχουν την τάση να αναβάλουν την εκτέλεση των εργασιών, ότι χρειάζονται υπενθύμιση για να ξεκινήσουν, ότι χρειάζονται να έχουν κάποιον στο δωμάτιο όταν εργάζονται, ή ότι έχουν την τάση να ονειροπολούν. Επίσης, διασπώνται εύκολα, έχουν δυσκολία να εργαστούν ανεξάρτητα, και συχνά εγκαταλείπουν την εργασία αν τους φανεί δύσκολη.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: όλες, Μάθημα: όλα τα γνωστικά αντικείμενα
2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Μια μαθήτρια ήπιες μαθησιακές δυσκολίες επιστρέφει πάντα στο σπίτι αναφέροντας πως δεν έχει εργασίες να ετοιμάσει. Οι γονείς την πιέζουν να γράφει τις οδηγίες που της δίνει η εκπαιδευτικός γιατί δεν την πιστεύουν ότι δεν της ανατίθενται εργασίες για το σπίτι. Κάποιες φορές γράφει κάποια εργασία αλλά δεν έχει διάθεση να την ολοκληρώσει και παραπονιέται ότι δεν είναι ικανή για τίποτα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

293.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι οι μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες που υποστηρίζονται ακαδημαϊκά και στο σπίτι από τους γονείς τους έχουν καλύτερη επίδοση στο σχολείο.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: Στ΄,

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Οι γονείς ενός μαθητή με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες θέλουν να βοηθήσουν το παιδί τους για την προετοιμασία για το σχολείο, αλλά δεν ξέρουν πώς να το υποστηρίξουν να μάθει την ύλη της ιστορίας.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στο γονέα να κάνει για να βοηθήσει στο παιδί του στις κατ΄οίκον εργασίας;

294.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι οι μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες που υποστηρίζονται ακαδημαϊκά και στο σπίτι από τους γονείς τους έχουν καλύτερη επίδοση στο σχολείο.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Μεγάλες τάξεις Δημοτικού.
2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Ένας μαθητής με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες έχει πάντα μεγάλο άγχος για τις εργασίες που πρέπει να ετοιμάσει στο σπίτι, τις οποίες αδυνατεί να ετοιμάσει μόνος του. Ζητά βοήθεια από τους γονείς του οι οποίοι όμως δεν ξέρουν τον τρόπο να τον υποστηρίξουν.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στο γονέα να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική στήριξη στο παιδί του;

295.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι είναι ιδιαίτερα σημαντικό να δημιουργηθεί μια ζεστή σχέση ανταπόκρισης μεταξύ του μαθητή και του εκπαιδευτικού. Σε αυτό αποβλέπουν αρκετά μοντέλα διαχείρισης διαπροσωπικών σχέσεων και σχολικής τάξης, όπως π.χ. του Thomas Gordon, που προτείνουν σε βάθος αλλαγή της «παραδοσιακής» φιλοσοφίας και στάσης απέναντι στους μαθητές τους. Κοινό στοιχείο των εν λόγω μοντέλων είναι ότι ζητούν από τους εκπαιδευτικούς πρώτα απ' όλα να μάθουν να ακούν χωρίς να επικρίνουν και να λένε ειλικρινά αυτό που αισθάνονται στους μαθητές τους.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: όλες, Μάθημα: όλα
2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Ένας εκπαιδευτικός που έχει στην τάξη του ένα μαθητή με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες αντιμετωπίζει προβλήματα με τον αργό ρυθμό συμπλήρωσης των ασκήσεων και τα πολλά λάθη που κάνει. Αυτό του προκαλεί έντονο εκνευρισμό και κατά συνέπεια έχει δημιουργηθεί πολύ κακή σχέση μεταξύ τους.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε καλή σχέση;

296.
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι η συνεργασία μεταξύ συνομηλίκων αποτελεί μια από τις καλύτερες πρακτικές για την ενίσχυση της ακαδημαϊκής επίδοσης των μαθητών με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες. Σύμφωνα με έρευνες που πραγματοποιήθηκαν σε μαθητές δημοτικού σχολείου, γυμνασίου και λυκείου η Διδασκαλία Μεταξύ συνομηλίκων μπορεί να συμβάλλει αποτελεσματικά στη βελτίωση της επίδοσης, της συμπεριφοράς και των στάσεων μαθητών που έχουν Μ.Δ., χαμηλή επίδοση και προβλήματα συμπεριφοράς.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες, Μάθημα: όλα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Ένας εκπαιδευτικός τοποθετεί τους μαθητές ανά δύο («ζευγάρια») για να συνεργαστούν μεταξύ τους, ώστε με τον τρόπο αυτό να βοηθηθούν άμεσα και οι μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες που φοιτούν στην τάξη του, αλλά έμμεσα και οι «καλοί» μαθητές. Οι μαθητές χωρίζονται σε «ζευγάρια» με βάση την επίδοσή τους, ώστε μαθητές χαμηλής επίδοσης να συνεργάζονται με μαθητές υψηλότερης επίδοσης. Δεν έδωσε όμως προσοχή στην κοινωνική διάσταση της συνεργασίας, δηλαδή δεν εξακρίβωσε αν οι μαθητές όλων των «ζευγαριών» επιθυμούν να εργαστούν μαζί. Έτσι κάποιοι μαθητής με ΜΔ νιώθουν ανεπιθύμητοι στο ζευγάρι του.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ποιες είναι οι προϋποθέσεις για την εφαρμογή της Διδασκαλίας Μεταξύ Συνομηλίκων;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

297.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονα πορίσματα για την αξιοποίηση των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας στη διδασκαλία της μητρικής γλώσσας, οι νέες τεχνολογίες (επεξεργαστής κειμένων, ηλεκτρονικά και ψηφιακά κείμενα και διαφάνειες, διαδίκτυο) αποτελούν ουσιαστικά υποστηρικτικά εργαλεία του δασκάλου και των μαθητών κατά το μάθημα της γλώσσας (ιδιαίτερα στη σημερινή εποχή, όπου έχουν κυριαρχήσει οι επικοινωνιακές προσεγγίσεις και η τάξη αποτελεί χώρο πραγμάτωσης αυθεντικών και ημιαυθεντικών επικοινωνιακών ανταλλαγών) και όχι αντικαταστάτες του δασκάλου ή των σχολικών εγχειριδίων.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Ε΄ και Στ΄ τάξη Δημοτικού Σχολείου**.** Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο δάσκαλος κατά τη διδασκαλία της πύκνωσης κειμένου (περίληψης) στηρίζεται αποκλειστικά στις παραδοσιακές διαδικασίες σύνοψης παραγράφων σε πλαγιότιτλους, παράφρασης λόγου κ.λπ., χωρίς αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών και των δυνατοτήτων τους, ώστε να δημιουργηθεί μια θετική ένας θετικός και δημιουργικός αιφνιδιασμός των μαθητών και αλλαγή του διδακτικού κλίματος.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη αντίληψη για την αξιοποίηση των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας στη διδασκαλία της περίληψης με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Αναφέρετε ενδεικτικά τρόπους αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών στη διδασκαλία της πύκνωσης κειμένων.

298.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναδεικνύουν το σημαντικό ρόλο της αυθεντικότητας (ή της προσομοίωσης αυθεντικών καταστάσεων) στις δραστηριότητες παραγωγής λόγου, κατά την καλλιέργεια της κειμενικής ικανότητας των μαθητών, σε σχέση με την αξιοποίηση της επικοινωνιακής περίστασης, του σκοπού και του αποδέκτη του κειμένου.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Ε΄ / Στ΄ Δημοτικού. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** Σε δραστηριότητα παραγωγής επιχειρηματολογικού κειμένου ο δάσκαλος προτιμά να μη χρησιμοποιήσει συγκεκριμένο επικοινωνιακό πλαίσιο (συγκεκριμένο αποδέκτη, ένταξη της δραστηριότητας παραγωγής λόγου στις καθημερινές επικοινωνιακές ανάγκες της τάξης ή του σχολείου, σαφή επικοινωνιακό στόχο), αλλά χρησιμοποιεί μία άσκηση του σχολικού εγχειριδίου απλώς ως θέμα προς ανάπτυξη από τους μαθητές σε παραδοσιακά συγγραφικά πλαίσια (παραδοσιακή έκθεση).

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη διδασκαλία της παραγωγής λόγου με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους αυθεντικοποίησης των δραστηριοτήτων παραγωγής λόγου.

299.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με τις σύγχρονες αντιλήψεις, που τις υιοθετεί και το Νέο Σχολείο, στόχος είναι η δημιουργία ενός σχολείου που να αξιοποιεί κάθε σύγχρονο εργαλείο, όπως είναι οι διαδραστικοί πίνακες και το ηλεκτρονικό βιβλίο.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες, Μάθημα: όλα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Ένας μαθητής με μαθησιακά προβλήματα αντιμετωπίζει δυσκολίες αποκωδικοποίησης κατά την ανάγνωση από το ηλεκτρονικό βιβλίο και τον διαδραστικό πίνακα, διότι δεν μπορεί να ακολουθήσει τις γραμμές του κειμένου με το χέρι, αλλά ούτε και να υπογραμμίσει, όπως είχε μάθει στο τμήμα ένταξης. Ο εκπαιδευτικός προβληματίζεται αν πρέπει να επιμένει να χρησιμοποιούν όλοι οι μαθητές το ηλεκτρονικό βιβλίο ή αν πρέπει στην περίπτωση του μαθητή να κάνει εξαίρεση.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι οι σύγχρονοι στόχοι για την αξιοποίηση της τεχνολογίας συσχετίζονται με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

300.

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με τις επιδιώξεις του Νέου Σχολείου, ο μαθητής θα πρέπει να γίνει συνειδητός Έλληνας Πολίτης - Πολίτης του κόσμου. Ο μαθητής θα ενδυναμώσει την ελληνική ταυτότητα και συνείδηση με βάση τις αξίες της συλλογικότητας και της αλληλεγγύης, τον σεβασμό και την αναγνώριση των «άλλων».

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες, Μάθημα: όλα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Η εμπειρία και έρευνες διαπιστώνουν ότι οι μαθητές που προέρχονται από διαφορετικό πολιτισμικό περιβάλλον συνήθως αντιμετωπίζουν δυσκολίες για αυτή τους τη «διαφορετικότητα». Επιπρόσθετα αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι οι στόχοι του Νέου Σχολείου συσχετίζονται με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την το σκοπό του Νέου Σχολείου σε αποτελεσματική διδακτική πράξη;

301

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Δηλωτικός της πρόθεσης των συντακτών του ΔΕΠΠΣ για το Νηπιαγωγείο είναι ο κεντρικός άξονας της προσέγγισης της διδασκαλίας της Γλώσσας σύμφωνα με τον οποίο «*τα παιδιά οικοδομούν τη γνώση κάνοντας αναπόφευκτα λάθη κατά τη διαδικασία, λάθη όμως, που η συγκεκριμένη προσέγγιση μας επιτρέπει να τα δούμε ως εκφράσεις της προσπάθειάς τους να κατακτήσουν τη γνώση*».

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Νηπιαγωγείο στο κέντρο της Αθήνας με πολλά αλλοδαπά παιδιά.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Οι εκπαιδευτικοί πιστοί στην παραδοσιακή γλωσσική διδασκαλία, στο πλαίσιο της εκμάθησης της μητρικής γλώσσας, κατευθύνουν τα νήπια στην εκμάθηση του γραπτού λόγου με βάση συγκεκριμένα γλωσσικά πρότυπα (αντιγραφή λέξεων, καταγραφή γραμμάτων….). Ορισμένα νήπια τα καταφέρνουν, τα περισσότερα ωστόσο αντιγράφουν «λανθασμένα», δεν γράφουν πλήρεις λέξεις…. Τα αλλοδαπά παρατηρούν, τουλάχιστον στην αρχή, μη συμμετέχοντας.

Γ. Ερωτήσεις

3. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι οι προτάσεις του ΑΠΣ συσχετίζονται με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

4. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να πείσετε τους εκπαιδευτικούς να δοκιμάσουν εναλλακτικές πρακτικές;

302

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονα επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα η μάθηση είναι μια κοινωνική διαδικασία, που αναπτύσσεται κατά τη συναναστροφή του μαθητή με τον/την εκπαιδευτικό και τους/τις συμμαθητές/ήτριες και σε αλληλεπίδραση με το περιβάλλον του, φυσικό και κοινωνικό. Γι' αυτό θεωρείται ότι από την προσχολική ήδη ηλικία πρέπει τα νήπια να ενθαρρύνονται να αλληλεπιδρούν τόσο με τους άλλους (εκπαιδευτικό και άλλα νήπια) όσο και με τα υλικά και το χώρο, που σε αυτό το πλαίσιο αποτελεί μαθησιακό περιβάλλον.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Νηπιαγωγείο σε συνοικία σε προάστιο της Αθήνα, όπου κατοικούν και αρκετοί αλλοδαποί.

Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Μία νηπιαγωγός έχει εργαστεί σε πολλά νηπιαγωγεία της περιφέρειας και του κέντρου της Αθήνας. Στο τμήμα στο οποίο εργάζεται φοιτούν 23 παιδιά που καλύπτουν όλο το φάσμα των επιδόσεων. Μολονότι διαθέτει μεγάλο ενδιαφέρον για να βοηθήσει τα παιδιά να διευρύνουν τις γνώσεις τους και να αναπτύξουν ποικίλες δεξιότητες, διαπιστώνει ότι χρόνο με το χρόνο περιέρχεται σε όλο και μεγαλύτερη αδυναμία να παρακινήσει το ενδιαφέρον των μαθητών της για τη διαδικασία. Οι τρόποι που χρησιμοποιεί για την παρακίνηση του ενδιαφέροντος περιστρέφονται γύρω από το να τονίζει τη σπουδαιότητα συγκεκριμένων γνώσεων, που πολλές φορές δεν συσχετίζονται με τις εμπειρίες των παιδιών.

Γ. Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει, ώστε να δημιουργήσει ένα γνήσιο ενδιαφέρον στα παιδιά, αξιοποιώντας τα νέα θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα;

303

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες αναφέρουν ότι η «υποστηρικτική διδασκαλία» συνιστά ένα ολόκληρο μαθησιακό περιβάλλον που δημιουργεί ο εκπαιδευτικός, ώστε να βοηθήσει τους μαθητές να αναπτυχθούν γνωστικά και να περάσουν από την υποβοηθούμενη στην αυτόνομη μάθηση. Σε κάθε τέτοιο περιβάλλον, οι ατομικές γνωστικές διαδικασίες εξαρτώνται από τις αντίστοιχες των άλλων, από τα διαθέσιμα εργαλεία, τα παρεχόμενα κίνητρα και τους τρόπους επικοινωνίας.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Νηπιαγωγεία στις δυτικές συνοικίες της Αθήνας.

Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Εκπαιδευτικοί εκφράζουν προβληματισμό για τις δυνατότητες όλων των παιδιών να συμμετέχουν σε συζητήσεις σχετικά με ζητήματα φυσικού και κοινωνικού περιβάλλοντος. Υποστηρίζουν ότι πολλά παιδιά είναι αμέτοχα και αδιάφορα, ενώ κάποια παρακωλύουν τη διαδικασία της συζήτησης, ενοχλώντας τους υπολοίπους. Οι εκπαιδευτικοί αναζητούν παιδαγωγικά κριτήρια και προϋποθέσεις, ώστε να βοηθήσουν τα παιδιά να βρουν νόημα στη διαδικασία και να θελήσουν να συμμετέχουν.

Γ. Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στους/στις εκπαιδευτικούς να κάνουν ώστε να αξιοποιήσουν τις δυνατότητες της υποστηρικτικής διδασκαλίας για τη μετάβαση από την υποβοηθούμενη στην αυτόνομη μάθηση;

304

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονα επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα τα παιδιά αντιμετωπίζουν θετικά την μαθησιακή διαδικασία όταν εμπλέκονται ενεργά σε αυτή και κυρίως εάν τους δίνεται η ευκαιρία να αλληλεπιδράσουν με συστηματικό τρόπο με το περιβάλλον τους, φυσικό και ανθρωπογενές, κοινωνικο-πολιτισμικό.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Νηπιαγωγείο σε μη προνομιούχο συνοικία της Θεσσαλονίκης, όπου κατοικούν αρκετοί αλλοδαποί.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Οι εκπαιδευτικοί πιστοί στην κυρίαρχη για χρόνια πρακτική, σχεδιάζουν και καθορίζουν πλήρως και λεπτομερώς την εκπαιδευτική διαδικασία, μη λαμβάνοντας υπόψη τους συγκεκριμένους μαθητές. Ουσιαστικά αδιαφορούν τόσο για την κοινωνική προέλευση των παιδιών, όσο και για τις εμπειρίες τους. Πολλά παιδιά αδιαφορούν για την εκπαιδευτική διαδικασία. Κάποια από αυτά αντιδρούν έντονα. Οι εκπαιδευτικοί ζητούν επιμόρφωση σε τρόπους διαχείρισης της σχολικής τάξης;

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

5. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
6. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να πείσετε τους εκπαιδευτικούς ότι το πρόβλημα θα μπορούσε ίσως να επιλυθεί με τη διαφοροποίηση της διδακτικής τους πρακτικής;

305

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονα επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα τα παιδιά υποστηρίζονται στην αποκωδικοποίηση του γραπτού τρόπου αναπαράστασης της πληροφορίας με την αξιοποίηση λειτουργικών ερεθισμάτων γραπτού λόγου (αναδυόμενος γραμματισμός). Πρόκειται για το στάδιο που προηγείται της συστηματικής διδασκαλίας της ανάγνωσης και της γραφής, κατά το οποίο μπορούν να οργανωθούν διαδικασίες που κινητοποιούν άμεσα τα ενδιαφέροντα των παιδιών

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Νηπιαγωγείο σε προνομιούχο συνοικία μεγαλούπολης.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Οι εκπαιδευτικοί υπό την πίεση των γονέων παραμένουν πιστοί στην παραδοσιακή γλωσσική διδασκαλία, στο πλαίσιο της εκμάθησης της μητρικής γλώσσας, κατευθύνουν τα νήπια στην εκμάθηση του γραπτού λόγου με βάση συγκεκριμένα γλωσσικά πρότυπα (αντιγραφή λέξεων, καταγραφή γραμμάτων….). Αγνοούν δηλαδή πλήρως τους προτεινόμενους από το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών και τον Οδηγό Νηπιαγωγού διδακτικούς τρόπους. Στις υποδείξεις του/της Σχολικής Συμβούλου για εναλλακτικές πρακτικές αντιτείνουν ότι η παραδοσιακή αυτή πρακτική είναι αποτελεσματική, εφόσον τα όλα τα παιδιά αποφοιτούν με πλήρη γνώση ανάγνωσης και γραφής.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται τα σύγχρονα επιστημονικά πορίσματα με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να πείσετε τους εκπαιδευτικούς να δοκιμάσουν εναλλακτικές πρακτικές;

306

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Βασική αρχή του Διαθεματικού Ενιαίου Πλαισίου Προγράμματος Σπουδών για την Προσχολική Εκπαίδευση είναι η διαθεματική προσέγγιση της γνώσης, σύμφωνα με την οποία η μάθηση είναι μια κοινωνική δραστηριότητα, η γνώση αντιμετωπίζεται ως ολότητα και τόσο οι τρόποι προσέγγισής της όσο και τα μέσα που αξιοποιούνται είναι ποικίλα: ενεργητική και σταδιακή οικοδόμηση της γνώσης μέσα από την αλληλεπίδραση με τους άλλους και το περιβάλλον.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Νηπιαγωγείο σε απομακρυσμένο χωριό.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Οι εκπαιδευτικοί παρόλο που δείχνουν να υιοθετούν την διαθεματική προσέγγιση, ουσιαστικά ακολουθούν παρωχημένες πρακτικές εφόσον προκαθορίζουν πλήρως τόσο τα θέματα όσο και την εκπαιδευτική διαδικασία. Ουσιαστικά το θέμα αποτελεί την αφορμή για διδασκαλία των γνωστικών περιοχών, που πολλές φορές επιχειρείται τμηματικά με πρακτικές μετάδοσης της γνώσης την επανάληψη και την εξάσκηση. Με αυτό τον τρόπο τα παιδιά δεν εμπλέκονται ενεργητικά και δυναμικά στην εκπαιδευτική διαδικασία, καθώς δεν λαμβάνονται υπόψη τα ενδιαφέροντά τους, ούτε οι προηγούμενες μαθησιακές και κοινωνικές εμπειρίες.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι προτάσεις του ΔΕΠΠΣ με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να πείσετε τους εκπαιδευτικούς να δοκιμάσουν ουσιαστικά τις εναλλακτικές πρακτικές που προτείνονται;

307

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονα επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα το παιχνίδι των παιδιών της προσχολικής ηλικίας μπορεί να αποτελέσει ένα πλαίσιο εργασίας στο νηπιαγωγείο και παράλληλα ένα μέσο που μπορεί να συμβάλλει στη μάθηση, πολλές φορές και με πιο αποτελεσματικό τρόπο από τα υπόλοιπα μέσα. Το παιχνίδι, ατομικό ή ομαδικό, κοινωνικό ή μη, ως μια διαδικασία με νόημα για το παιδί του επιτρέπει να δημιουργεί τον κόσμο του και να τον συνδημιουργεί με τους συνομηλίκους του και να μαθαίνει μέσα από την αλληλεπίδραση με το περιβάλλον του και τα υπόλοιπα παιδιά ή τους ενηλίκους που τα υποστηρίζουν.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Νηπιαγωγεία σε ορεινή περιοχή επαρχίας. Αρκετοί αλλοδαποί στην περιοχή, που απασχολούνται σε αγροτικές δουλειές. Κάποια παιδιά δεν γνωρίζουν ελληνικά.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Οι εκπαιδευτικοί διαχωρίζουν πλήρως την ώρα του παιχνιδιού από την ώρα της εργασίας που στοχεύει στη μάθηση. Τα παιδιά αντιλαμβάνονται έτσι το παιχνίδι ως μια διαδικασία ανεξάρτητη που δεν σχετίζεται με όσα μαθαίνουν, ενώ τη μαθησιακή διαδικασία ως περισσότερο επίμοχθη και σοβαρή. Τα αλλοδαπά αρκετές φορές δεν αντιλαμβάνονται τα όσα τους εξηγούν οι εκπαιδευτικοί και δεν ανταποκρίνονται επαρκώς σε όσα απαιτεί η δουλειά στην τάξη.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να πείσετε τους εκπαιδευτικούς να δοκιμάσουν πρακτικές που θα αξιοποιούν το παιχνίδι ως μέσο μάθησης;

308

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονα επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα η μάθηση επιτελείται πιο αποτελεσματικά μέσα από την επίλυση προβλημάτων από τα ίδια τα παιδιά ήδη από την προσχολική ηλικία. Τα παιδιά σε ένα τέτοιο μαθησιακό πλαίσιο έχουν τη δυνατότητα να αναζητήσουν ενεργητικά τη γνώση, που θεωρούν ότι τους είναι χρήσιμη στη συγκεκριμένη διαδικασία, καθώς την εφαρμόζουν για να επιλύσουν ένα πρόβλημα, να αντιμετωπίσουν μια προβληματική κατάσταση και μάλιστα ο καθένας με το δικό του ρυθμό και τρόπο.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα:

Νηπιαγωγεία σε «προνομιούχο» περιοχή της πρωτεύουσας/συμπρωτεύουσας.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Οι εκπαιδευτικοί υπό την πίεση αρκετών γονέων επιλέγουν τη μετωπική διδασκαλία με στόχο να προσφέρουν στα παιδιά έτοιμες γνώσεις, που θεωρούνται απαραίτητες για τη σχολική τους επιτυχία. Έχουν έτσι τον κεντρικό ρόλο στη διαδικασία και επιδιώκουν με την επανάληψη και την εξάσκηση να δημιουργήσουν στα παιδιά μια συγκεκριμένη, ίδια για όλους, γνωστική υποδομή. Υπάρχουν ωστόσο παιδιά που δεν μπορούν ή δεν θέλουν να ακολουθήσουν αυτό το ρυθμό.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

3. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
4. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τις συγκεκριμένες πρακτικές;

309

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες διεθνείς εκπαιδευτικές έρευνες αποκαλύπτουν ότι η αποδοτική συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών και γονέων συμβάλλει στην αποτελεσματικότητα των εκπαιδευτικών προγραμμάτων για την πρώιμη παιδική ηλικία. Παρά το γεγονός ότι η συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών και γονέων θεωρείται πολύ σημαντική, οι μελέτες δείχνουν επίσης ότι η προώθηση ή η διατήρησή της δεν είναι εύκολη υπόθεση. Συχνά οι σχέσεις γονέων και εκπαιδευτικών χαρακτηρίζονται από αντιπαραθέσεις, σπάνια είναι ισότιμες με αποτέλεσμα να μην υπάρχει ουσιαστική επικοινωνία μεταξύ τους.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα:

Νηπιαγωγεία σε μεσοαστική περιοχή της πρωτεύουσας/συμπρωτεύουσας.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Μια νηπιαγωγός έχει στην τάξη της ένα παιδί με έντονο πρόβλημα «πειθαρχίας». Η νηπιαγωγός αναφέρει στη μητέρα τι συμβαίνει και τη ρωτά πώς είναι η συμπεριφορά του παιδιού στο σπίτι. Εκείνη της απαντά ότι το παιδί της δεν δημιουργεί κανένα πρόβλημα στο σπίτι. Η μητέρα έρχεται την επόμενη μέρα στο σχολείο και απευθύνεται στην προϊσταμένη

του νηπιαγωγείου, δηλώνοντας προσβεβλημένη. Δεν δέχεται μάλιστα να ξανασυζητήσει με τη νηπιαγωγό. Η προϊσταμένη του νηπιαγωγείου, παρά τις φιλότιμες προσπάθειες της, αδυνατεί να επιλύσει το πρόβλημα μεταξύ μητέρας και νηπιαγωγού. Η τελευταία αναγκάζεται να απευθυνθεί στη σχολική σύμβουλο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

3) Πώς αντιλαμβάνεστε τη συνεργασία των γονέων και των εκπαιδευτικών στο Νηπιαγωγείο;
4) Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι ερευνητικές διαπιστώσεις με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
5) Πώς πιστεύετε ότι πρέπει να ενεργήσετε ώστε να επιλυθεί το πρόβλημα που δημιουργήθηκε στο συγκεκριμένο νηπιαγωγείο;

310

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Το σχολείο διαμορφώνει τις αναπαραστάσεις των παιδιών για το διαφορετικό και, κατ' επέκταση, τη δημιουργία στερεοτύπων μέσα: (α) από την απευθείας κοινωνικοποιητική διαδικασία και την επαφή με άλλα παιδιά, τα οποία διαφέρουν κοινωνικοπολιτισμικά, εθνοτικά, γλωσσικά, φυλετικά, (β) από τις στάσεις του δασκάλου, και (γ) από το φανερό ή κρυφό αναλυτικό πρόγραμμα. Το νηπιαγωγείο μπορεί να συμβάλει στην προαγωγή κλίματος αποδοχής του άλλου, που είναι διαφορετικός. Οι εκπαιδευτικοί προωθώντας δημοκρατικές αρχές, πνεύμα συνεργασίας και καλλιεργώντας δεξιότητες διαχείρισης συγκρούσεων μπορεί να αντιμετωπίσει με επιτυχία δύσκολες προκλήσεις.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα:

Νηπιαγωγεία σε μεσοαστική περιοχή της πρωτεύουσας/συμπρωτεύουσας.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Σε μια τάξη νηπιαγωγείου ένα παιδί αρνείται να πιάσει το χέρι ενός άλλου. Τη στιγμή που είχαν αρχίσει να χωρίζονται σε ζευγάρια για να παίξουν ένα παιχνίδι, η Ευαγγελία είπε κατηγορηματικά: «Δε θέλω να παίξω με τον Άχμεντ» και βιάστηκε να συμπληρώσει: «Είναι κοντός και μιλάει αλλιώς, όχι όπως εμείς. Και είναι και αγόρι. Δε θέλω!» Η φράση αυτή πυροδότησε αντιδράσεις, καθώς άρχισαν και άλλα παιδιά να δηλώνουν ότι δεν ήθελαν να παίξουν με το ζευγάρι τους. Η νηπιαγωγός παρατήρησε ότι προκειμένου να δικαιολογήσουν την άρνησή τους, αναπαρήγαγαν κάποια στερεότυπα που είχαν σχέση με τις ατομικές διαφορές, το φύλο και την εθνικότητα. Παρατήρησε, επίσης, ότι το ενδιαφέρον των παιδιών γύρω από αυτή τη συζήτηση ήταν έντονο και υποστήριζαν με πάθος τις απόψεις τους. Το ζήτημα αυτό την απασχόλησε και την προβλημάτισε.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στην εκπαιδευτικό να κάνει, ώστε να μπορέσει να κατανοήσει τα προβλήματα που δημιουργούνται και να αντιμετωπίσει τις προκαταλήψεις και τα στερεότυπα που αναπτύσσουν τα παιδιά στο νηπιαγωγείο;

311

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Η μετάβαση είναι μια δυναμική διαδικασία, μεγάλου χρονικού διαστήματος, η οποία αρχίζει από το νηπιαγωγείο και ολοκληρώνεται κατά τη διάρκεια του πρώτου ή του δεύτερου σχολικού έτους, όταν το κάθε παιδί, ανάλογα με τον προσωπικό ρυθμό ανάπτυξης και τις λοιπές προϋποθέσεις του, ενστερνιστεί τη νέα ταυτότητα και τον συνεπαγόμενο από αυτή ρόλο του μαθητή ή της μαθήτριας. Σύμφωνα με αυτό το εννοιολογικό περιεχόμενο, η μετάβαση θεωρείται επιτυχημένη όταν το παιδί διαμορφώσει θετική στάση προς το σχολείο, όταν απολαμβάνει τη διαδικασία αγωγής και μάθησης ως ενεργό μέλος της ομάδας των συμμαθητών και των συμμαθητριών του και όταν είναι σε θέση να ανταποκρίνεται δημιουργικά και με ευχαρίστηση στις απαιτήσεις που απορρέουν από το ρόλο του μαθητή ή της μαθήτριας.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα:
Νηπιαγωγεία σε κωμόπολη.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Ένα νηπιαγωγείο βρίσκεται δίπλα σε ένα δημοτικό σχολείο. Τα παιδιά ήταν εξοικειωμένα με την ιδέα ότι θα πάνε στο κτίριο που βρισκόταν δίπλα τους. Πολλές φορές η συζήτηση περιστρεφόταν γύρω από το σχολείο. Στο δημοτικό, άλλωστε, βρίσκονταν τα αδέλφια ή οι φίλοι τους από τη γειτονιά. Παρόλα αυτά, η νηπιαγωγός ανίχνευσε σε διάφορα σχόλια των νηπίων, στα διαλείμματα αλλά και στη διάρκεια συζητήσεως, δείγματα άγχους και φοβίας που σχετίζονταν με τη μετάβασή τους στην άλλη βαθμίδα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στην εκπαιδευτικό να κάνει, ώστε να μπορέσει να αντιμετωπίσει πιο αποτελεσματικά την ομαλή μετάβαση των παιδιών από το νηπιαγωγείο στο δημοτικό σχολείο;

312

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις και τις κατευθύνσεις παράλληλα του Οδηγού η συμμετοχή των παιδιών σε καλλιτεχνικές δραστηριότητες, με πιο οικείες σε αυτά τις εικαστικές δημιουργίες, μπορεί υπό προϋποθέσεις να προωθήσει τη φαντασία και τη δημιουργικότητά τους, να τους βοηθήσει να αναπτύξουν την αναπαραστατική τους σκέψη και να διευρύνουν τόσο τις δυνατότητές τους όσο και τους τρόπους έκφρασης των σκέψεων και των συναισθημάτων τους. Έτσι μέσα από τέτοιες δραστηριότητες υποστηρίζεται όχι μόνο η μαθησιακή τους πορεία αλλά και η διαμόρφωση της προσωπικότητάς τους και η συνολική τους ανάπτυξη.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα:
Νηπιαγωγεία σε μεσοαστική περιοχή της (συμ)πρωτεύουσας.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Πολλές νηπιαγωγοί προσκαλούν τα παιδιά απλώς να ζωγραφίσουν περιγράμματα εικόνων, να κατασκευάζουν ομοιόμορφες χειροτεχνίες, να ενώνουν τελείες με γραμμές, να αντιγράφουν προσχεδιασμένα μοτίβα… Λείπουν σχεδόν πλήρως δραστηριότητες ελεύθερου σχεδίου ή προσωπικές εικαστικές δημιουργίες με αφορμή κάποια άλλη δραστηριότητα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τις συγκεκριμένες πρακτικές;

313

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις και τις κατευθύνσεις παράλληλα του Οδηγού η μουσική στο νηπιαγωγείο «*δίνει στα παιδιά ευκαιρίες να αντιληφθούν την ομορφιά που υπάρχει στη ζωή μας και τη δυνατότητα να εκφράζουν με διαφορετικούς τρόπους και μέσα την συνεχώς αυξανόμενη κατανόηση του κόσμου που τα περιβάλλει*». Παίζοντας και ακούγοντας μουσική, τραγουδώντας ή παράγοντας μουσικούς ήχους τα παιδιά εξοικειώνονται με εναλλακτικούς και συμπληρωματικούς του λόγου εκφραστικούς τρόπους.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα:

Τα νηπιαγωγεία μιας επαρχίας.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Πολλές νηπιαγωγοί προσπαθώντας να αποφύγουν το θόρυβο και την αταξία ή δεν έχουν γωνιά μουσικής ή είναι διακοσμητική καθώς βρίσκεται σε χώρο στον οποίο τα παιδιά δεν έχουν πρόσβαση. Σε αυτό το πλαίσιο τα νήπια ασχολούνται με τη μουσική σε συγκεκριμένες πλήρως ελεγχόμενες δραστηριότητες, κατά τις οποίες μάλιστα η μουσική που ακούγεται και δεν παράγεται από τα παιδιά απλώς πλαισιώνει τη δράση τους.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Ποιες εναλλακτικές πρακτικές θα προτείνατε στους συγκεκριμένους εκπαιδευτικούς ώστε σταδιακά να αντιληφθούν την αξία της μουσικής παιδείας στη συνολική ανάπτυξη του παιδιού;

314

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονα επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα δημιουργείται πραγματική επιθυμία για μάθηση στα παιδιά όταν αισθάνονται ότι αναγνωρίζεται το βίωμά τους και η αξία τους και όταν σε αυτή την διαδικασία μπορούν να καταθέσουν τις εμπειρίες τους. Έτσι αναγνωρίζεται η πολιτισμική τους ταυτότητα και νιώθουν ότι μπορούν να αναζητήσουν το χώρο να δράσουν και να παρέμβουν στη διαδικασία διερευνώντας, διατυπώνοντας απορίες αλλά και δοκιμάζοντας μαζί με τους άλλους και σε αλληλεπίδραση μαζί τους λύσεις και διευρύνοντας τις εμπειρίες και τα ενδιαφέροντά τους.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα:

Νηπιαγωγεία σε κεντρική συνοικία της πρωτεύουσας/συμπρωτεύουσας με πολλά αλλοδαπά παιδιά.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Κάποιοι εκπαιδευτικοί αντιμετωπίζουν τους αλλοδαπούς όχι μόνο ως διαφορετικούς αλλά και ως «πρόβλημα» για την απρόσκοπτη εξέλιξη της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Εστιάζουν στις δυσκολίες επικοινωνίας αλλά και στα προβλήματα που προκύπτουν τόσο από τις διαφορετικές πολιτισμικές πρακτικές με τις οποίες τα παιδιά είναι εξοικειωμένα όσο και από την αδυναμία τους να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της δουλειάς στο νηπιαγωγείο (π.χ. δεν έχουν βιβλία στο σπίτι τους….). Έτσι εργάζονται κυρίως με τα ημεδαπά αφήνοντας σιωπηλά τα υπόλοιπα παιδιά ή οδηγώντας τα έμμεσα σε «παραβατική» συμπεριφορά.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

3. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
4. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τις συγκεκριμένες πρακτικές;

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Θεωρητικοί της εκπαίδευσης υποστηρίζουν ότι οι εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης είναι εξατομικευμένες, αντιπροσωπευτικές της εξέλιξης του κάθε μαθητή, του δίνουν τη δυνατότητα να αναπτύξει τον προσωπικό του τρόπο και ρυθμό μάθησης και δίνουν έμφαση στην αυτό-αξιολόγησή του αποφεύγοντας τις συγκρίσεις. Παράλληλα υποστηρίζεται ότι η αξιολόγηση αυτής της μορφής έχει ανατροφοδοτικό χαρακτήρα και συμβάλλει στην αναμόρφωση και τη βελτίωση της παρεχόμενης εκπαίδευσης.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα:

Νηπιαγωγεία σε κεντρική συνοικία της πρωτεύουσας/συμπρωτεύουσας με πολλά παιδιά.

2. Υπάρχουσα κατάσταση-πρόβλημα: Συχνά οι νηπιαγωγοί παρά το γεγονός ότι αναγνωρίζουν τη σημασία των εναλλακτικών μορφών αξιολόγησης των παιδιών, όπως είναι ο ατομικός φάκελος ή η παρατήρηση και η καταγραφή, δηλώνουν ότι η εφαρμογή τους στο Νηπιαγωγείο είναι δύσκολη. Επίσης, πολλές φορές διαπιστώνεται ότι ενώ αρκετοί νηπιαγωγοί έχουν πειραματιστεί με εναλλακτικές μεθόδους αξιολόγησης δεν έχουν κατανοήσει τη μεθοδολογία τους.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τις συγκεκριμένες πρακτικές και ποιες εναλλακτικές πρακτικές θα τους προτείνατε;

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονα επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα δημιουργείται πραγματική επιθυμία για μάθηση στα παιδιά όταν αισθάνονται ότι αναγνωρίζεται το βίωμά τους και η αξία τους και όταν οι διαδικασίες στις οποίες συμμετέχουν τους επιτρέπουν να καταθέσουν τις εμπειρίες τους και/ή έχουν νόημα για τα ίδια τα παιδιά. Έτσι αναγνωρίζεται η πολιτισμική τους ταυτότητα και δημιουργείται εσωτερικό κίνητρο για συμμετοχή.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα:

Νηπιαγωγεία σε κεντρική συνοικία της πρωτεύουσας/συμπρωτεύουσας με πολλά αλλοδαπά παιδιά.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Στα νηπιαγωγεία της συγκεκριμένης περιφέρειας οι εθνικές εορτές ακολουθούν τους παραδοσιακούς τρόπους (σημαίες, παρελάσεις, ποιήματα…) παρόλο που η εμπειρία των εκπαιδευτικών σε σχέση με τις εθνικές γιορτές τους είχε διδάξει ότι τα νήπια δεν είναι σε θέση να μπουν στην ουσία των ιστορικών γεγονότων.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τις συγκεκριμένες πρακτικές και ποιες εναλλακτικές πρακτικές θα τους προτείνατε;

317

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονα επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα η αξιοποίηση του υπολογιστή ήδη από την προσχολική εκπαίδευση είναι αφενός εκπαιδευτικά χρήσιμη, καθώς η κατάλληλη αξιοποίηση μπορεί να διευρύνει τις εκπαιδευτικές ευκαιρίες των παιδιών διευρύνοντας το πλαίσιο ανάπτυξης των δραστηριοτήτων στο νηπιαγωγείο και ενισχύοντας τη δυναμική του διερευνητικού προσανατολισμού των εκπαιδευτικών δράσεων και το δημιουργικό τους χαρακτήρα. Παράλληλα η αξιοποίηση αυτή θεωρείται και αναγκαία καθώς οι υπολογιστές αποτελούν μέρος της καθημερινότητας των παιδιών την οποία το νηπιαγωγείο δεν μπορεί να αγνοεί.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα:

Νηπιαγωγεία σε κεντρική συνοικία της πρωτεύουσας/συμπρωτεύουσας ή σε πρωτεύουσα επαρχίας.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Στα νηπιαγωγεία της συγκεκριμένης περιφέρειας οι νηπιαγωγοί παρόλο που διαθέτουν στο νηπιαγωγείο ηλεκτρονικούς υπολογιστές δεν τους αξιοποιούν στην εκπαιδευτική διαδικασία υποστηρίζοντας είτε ότι τα παιδιά δεν μπορούν να ασχοληθούν με τις νέες τεχνολογίες είτε ότι η ενασχόληση με τον υπολογιστή είναι παιδευτικά απρόσφορη.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τις συγκεκριμένες πρακτικές και ποιες εναλλακτικές πρακτικές θα τους προτείνατε;

318

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονα επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα η βασικό χαρακτηριστικό ενός προγράμματος συνεργατικής μάθησης είναι η υιοθέτηση δημοκρατικών διαδικασιών στο σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγησή του. Η συνεργατική αυτή στόχευση σημαίνει συμμετοχή των παιδιών σε όλες τις διαδικασίες, συνδιαμόρφωση του προγράμματος των δραστηριοτήτων, διαπραγμάτευση, ανάπτυξη του αισθήματος του «ανήκειν» και συμμετοχή σε μια κοινή προσπάθεια στην προοπτική μιας συλλογικής δράσης και δημιουργίας.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα:

Νηπιαγωγεία σε κεντρική συνοικία της πρωτεύουσας/συμπρωτεύουσας ή σε πρωτεύουσα επαρχίας με πολλά αλλοδαπά παιδιά.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Στα νηπιαγωγεία της συγκεκριμένης περιφέρειας οι νηπιαγωγοί δεν οργανώνουν συνεργατικές δραστηριότητες με το πρόσχημα ότι σε τέτοιες δραστηριότητες λόγω της ανομοιομορφίας του μαθητικού πληθυσμού δημιουργούνται προβλήματα, διαταράσσεται η τάξη και εντείνονται φαινόμενα ανταγωνισμού και ρατσιστικών συμπεριφορών. Οι μοναδικές ομαδικές δραστηριότητες αναπτύσσονται κατά τη διάρκεια του ελεύθερου παιχνιδιού, που δεν εποπτεύεται ούτε υποστηρίζεται από τους εκπαιδευτικούς. Η εργασία επίσης σε ομάδες εντός του προγράμματος περιορίζεται στην παράλληλη εργασία των παιδιών για την επίτευξη απλώς ενός κοινού στόχου.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τις συγκεκριμένες πρακτικές και ποιες εναλλακτικές πρακτικές θα τους προτείνατε;

319

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονα επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα η Βιωματική-Επικοινωνιακή διδασκαλία, που εστιάζει στην ενίσχυση μια επικοινωνιακής σχέσης, στο πλαίσιο της ισότιμης και συμμετρικής επικοινωνίας, συμβάλλει στην καλλιέργεια ενός αναπτυγμένου επικοινωνιακού κλίματος, που ενισχύει τους κοινωνικούς δεσμούς και τονίζει το αυτοσυναίσθημα των ατόμων με τη λειτουργία τους μέσα στη δυναμική της ομάδας. Ιδιαίτερα στο νηπιαγωγείο όπου οι ανάγκες των παιδιών αλλά και η δυσκολία επικοινωνία είναι πολύ μεγάλη απαιτείται επιμονή σε πολυδιάστατες επικοινωνιακές προσεγγίσεις.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα:

Νηπιαγωγεία σε ημιαστική περιοχή της πρωτεύουσας/συμπρωτεύουσας ή σε πρωτεύουσα επαρχίας.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Στα νηπιαγωγεία της συγκεκριμένης περιφέρειας οι νηπιαγωγοί δεν εστιάζουν σε επικοινωνιακές δραστηριότητες. Θεωρώντας ως σημαντικότερη την παροχή γνώσεων με το λόγο και τη δράση της εμποδίζουν την επικοινωνία. Πολλές/οί, «σχολειοποιώντας» την προσχολική αγωγή, προβάλλουν ως πρόσχημα τις υποχρεώσεις που προκύπτουν από το Αναλυτικό Πρόγραμμα ή την πίεση των γονέων.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τις συγκεκριμένες πρακτικές και ποιες εναλλακτικές πρακτικές θα τους προτείνατε;

320

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονα επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα και επισημαίνεται και στον Οδηγό Νηπιαγωγού το ενδιαφέρον των παιδιών να γνωρίσουν τον κόσμο είναι το κίνητρο για τη μάθηση. Τα παιδιά μέσα σε ένα ασφαλές και πλούσιο σε ερεθίσματα περιβάλλον εξερευνούν με τις αισθήσεις, δημιουργούν ιδέες και δομούν τη γνώση. Ο χώρος μάλιστα θεωρείται ότι έχει ιδιαίτερη παιδαγωγική σημασία γιατί κάνει τα παιδιά ανάλογα με την οργάνωσή του να νιώθουν άλλοτε άνετα και άλλοτε άβολα, ευχάριστα ή δυσάρεστα και επηρεάζει σημαντικά τη σχέση που αναπτύσσουν μεταξύ τους και με τις/τους νηπιαγωγούς

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα:

Νηπιαγωγεία στην περιφέρεια.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Στα νηπιαγωγεία της συγκεκριμένης περιφέρειας οι νηπιαγωγοί δεν οργανώνουν το χώρο με τρόπο που αντανακλά τις εμπειρίες και τα βιώματα των παιδιών, καθώς είτε δεν είναι ανηρτημένες στους τοίχους δικές τους δημιουργίες είτε όσες υπάρχουν είναι τυποποιημένες και δεν αντανακλούν την ξεχωριστή ταυτότητα κάθε παιδιού ή την ομαδική τους δουλειά. Με πρόσχημα μάλιστα τον περιορισμένο χώρο το περιβάλλον δεν είναι πλούσιο σε ερεθίσματα ούτε προκαλεί τα παιδιά σε αυτόνομη ή ομαδική δράση.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τις συγκεκριμένες επιλογές και ποιες εναλλακτικές θα τους προτείνατε;

321

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονα επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα και όπως επισημαίνεται και στον Οδηγό Νηπιαγωγού ο ρόλος που καλούνται να αναλάβουν οι νηπιαγωγοί στο σύγχρονο απαιτητικό περιβάλλον είναι να βοηθήσουν τα παιδιά να επικοινωνήσουν με τον κόσμο που τα περιβάλλει, προσεγγίζοντάς τον κριτικά, διαδικασία που προϋποθέτει κινητοποίηση όλου του δυναμικού τους, ανάπτυξη όλων των δυνάμεων και των δυνατοτήτων τους και όλων των μέσων και των τρόπων έκφρασης. Για να ανταποκριθεί σε αυτό το ρόλο ο/η νηπιαγωγός πρέπει να αναπτύξει επαγγελματικές δεξιότητες: κριτική διερεύνηση, καταγραφή, αξιολόγηση, στοχασμό…

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα:

Νηπιαγωγεία σε όποια περιφέρεια.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Στα νηπιαγωγεία της συγκεκριμένης περιφέρειας οι νηπιαγωγοί μένουν προσκολλημένοι στον παραδοσιακό ρόλο που ήθελε τη νηπιαγωγό προέκταση της μητέρας και την εργασία στο νηπιαγωγείο εφαρμογή της θεωρίας. Έτσι τόσο η στάση τους απέναντι στα παιδιά όσο και οι δραστηριότητες που οργανώνουν σχετίζονται περισσότερο με την ανταπόκριση στο ρόλο του/της καλού/ής, γλυκού/ιάς,

υπομονετικού/ής νηπιαγωγού, χαρακτηριστικά που δεν παραπέμπουν σε επαγγελματικές δραστηριότητες.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τις συγκεκριμένες επιλογές;

322

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, παρά τις σημαντικές προσπάθειες που έχουν γίνει τις τελευταίες δεκαετίες στο δυτικό κόσμο στην προοπτική της άμβλυνσης των κοινωνικών ανισοτήτων, αυτές όχι μόνο συνεχίζουν να διέπουν τα σύγχρονα εκπαιδευτικά συστήματα αλλά δείχνουν και να βαθαίνουν. Πολλές έρευνες δείχνουν ότι τα παιδιά ανάλογα με την κοινωνική τους προέλευση φθάνουν στο σχολείο όχι στον ίδιο βαθμό εξοικειωμένα με τη γλώσσα και την κουλτούρα του.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα:

Νηπιαγωγεία σε εργατική συνοικία της (συμ)πρωτεύουσας με αρκετά αλλοδαπά παιδιά.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Στα νηπιαγωγεία της συγκεκριμένης περιοχής οι νηπιαγωγοί δεν λαμβάνουν υπόψη τους την κοινωνική και πολιτισμική προέλευση των παιδιών. Αποδίδουν έτσι τις όποιες διαφορές και τις δυσκολίες κάποιων παιδιών σε εγγενή χαρακτηριστικά (κάποια είναι περισσότερο και κάποια λιγότερο έξυπνα) ή σε αδιαφορία των γονέων. Γι' αυτό ουσιαστικά απευθύνονται στα λίγα παιδιά που προερχόμενα από «προνομιούχα» περιβάλλοντα έρχονται στο σχολείο ουσιαστικά προετοιμασμένα για τις απαιτήσεις του.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τις συγκεκριμένες αυθαίρετες επιστημονικά αντιλήψεις;

323

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, η γνώση κατακτιέται όταν από τα παιδιά όταν αυτά την επενδύουν με ένα νήμα για αυτά τα ίδια, για τη ζωή τους και την προσωπική τους ιστορία. Έτσι υποστηρίζεται ότι κάθε εκπαιδευτική διαδικασία πρέπει να (ανα)τροφοδοτεί το ενδιαφέρον των παιδιών, ώστε να διασφαλίζει την ενεργητική συμμετοχή των μαθητών, και να διαμορφώνει ένα μαθησιακό περιβάλλον που να συνδέει το νέο με τις υπάρχουσες γνώσεις και εμπειρίες των παιδιών.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα:

Νηπιαγωγεία σε ημιαστική περιοχή της (συμ)πρωτεύουσας.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Στα νηπιαγωγεία της συγκεκριμένης περιοχής οι νηπιαγωγοί δεν λαμβάνουν υπόψη τους τις εμπειρίες και τα ενδιαφέροντα των παιδιών. Επιλέγουν τις δραστηριότητες και τα θέματα με τα οποία ασχολούνται με κριτήριο τις προτάσεις του αναλυτικού προγράμματος, προηγούμενες επιτυχημένες πρακτικές ανεξάρτητα από τα παιδιά στα οποία απευθύνονται.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

2. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τις συγκεκριμένες επιλογές τους;

324

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Θεωρητικοί και ερευνητές της εκπαίδευσης επισημαίνουν ότι ένα από τα σημαντικότερα πλεονεκτήματα της εργασίας σε ομάδες της τάξης και της συλλογικής δράσης είναι ότι τα παιδιά αρχίζουν να αναπτύσσουν το αίσθημα του «ανήκειν» και να αποτελούν μια κοινότητα. Σε αυτή την μαθητική κοινότητα δεν διαμορφώνονται μόνο κοινοί στόχοι αλλά τα παιδιά αρχίζουν επίσης να διερευνούν, να αναγνωρίζουν και να διορθώνουν τις μεθόδους και τις διαδικασίες ο ένας του άλλου.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Οποιοδήποτε νηπιαγωγείο.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Οι νηπιαγωγοί επιχειρούν να οργανώσουν τις δραστηριότητες με ομαδοσυνεργατικό τρόπο. Υποδεικνύουν στα παιδιά να συνεργαστούν ανά τρεις και να επεξεργαστούν μαζί κάποιο «πρόβλημα». Σύντομα διαπιστώνουν δυσλειτουργίες: τα παιδιά, μολονότι υποτίθεται ότι συνεργάζονταν ως ομάδα, στην πραγματικότητα εργάζονται παράλληλα και κάνουν τις εργασίες μόνα τους.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Πώς θα προτείνατε στους νηπιαγωγούς να κινηθούν, για να δημιουργήσουν πραγματικές κοινότητες παιδιών που εργάζονται συλλογικά;

325

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Ερευνητικά ευρήματα δείχνουν ότι πολλά από τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο εκπαιδευτικός στην τάξη οφείλονται σε μεγάλο βαθμό αφενός στην αδυναμία του σχολείου να ανταποκριθεί στις ανάγκες των συγκεκριμένων μαθητών και αφετέρου στην ιεράρχηση των γνώσεων και των πολιτισμικών πρακτικών, με τρόπο που αποκλείει συγκεκριμένες ομάδες μαθητών. Έχει μάλιστα επισημανθεί ότι πολλές φορές οι συγκεκριμένες ομάδες διεκδικούν με παραβατικούς τρόπους την «παρουσία» τους στο σχολείο.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Νηπιαγωγεία σε εργατικές περιοχές με αρκετούς αλλοδαπούς

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε αρκετά νηπιαγωγεία κάποια παιδιά αδυνατούν να ενσωματωθούν στην τάξη και ή νιώθουν περιθωριοποιημένα και παραμένουν σιωπηλά ή είναι ανήσυχα. Έτσι, παρεμποδίζουν την εκπαιδευτική διαδικασία, με αποτέλεσμα να τους επιβάλλονται ποινές που ουσιαστικά δεν συμβάλουν στην αντιμετώπιση του προβλήματος.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Έχοντας υπόψη την συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλεύατε τους εκπαιδευτικούς, για να μπορέσουν να ενσωματώσουν όλα τα παιδια στη διαδικασία;

326

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Στο ισχύον αναλυτικό πρόγραμμα για το Νηπιαγωγείο (Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών και Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών), αλλά και στον Οδηγό Νηπιαγωγού δίδεται έμφαση στη χρήση εναλλακτικών μεθόδων αξιολόγησης των παιδιών. Τέτοιες μέθοδοι αξιολόγησης των μαθητών θεωρούνται κατάλληλες για όλες τις ηλικίες, ιδιαίτερα όμως για την προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία όταν οι μαθητές οικοδομούν σταδιακά την αυτό-εικόνα τους.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Νηπιαγωγεία σε εργατικές περιοχές με αρκετούς αλλοδαπούς

2. Υπάρχουσα κατάσταση-πρόβλημα: Οι νηπιαγωγοί της συγκεκριμένης περιφέρειας παρά το γεγονός ότι αναγνωρίζουν τη σημασία τέτοιων μορφών αξιολόγησης των παιδιών, όπως είναι ο ατομικός φάκελος ή η παρατήρηση και η καταγραφή, δηλώνουν ότι η εφαρμογή τους στο Νηπιαγωγείο είναι δύσκολη. Επίσης, πολλές φορές διαπιστώνεται ότι ενώ αρκετοί νηπιαγωγοί έχουν πειραματιστεί με εναλλακτικές μεθόδους αξιολόγησης δεν έχουν κατανοήσει τη μεθοδολογία τους ή τις χρησιμοποιούν χωρίς να γνωρίζουν τη χρησιμότητά τους.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Πώς θα επιχειρούσατε να διαχειριστείτε τη συγκεκριμένη στάση με τις νηπιαγωγούς της περιφέρειάς σας;

327

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Παρά τις διαφορετικές θεωρητικές προσεγγίσεις που ανιχνεύει κάποιος στον τομέα της εκπαίδευσης ενηλίκων, οι εκπαιδευτικές μέθοδοι που προτείνονται και υποστηρίζονται διεθνώς είναι κυρίως εκείνες που ενθαρρύνουν την ανταλλαγή εμπειριών, τη συνεργασία, τη διερευνητική μάθηση, την ενεργό συμμετοχή και την ανάπτυξη κριτικού στοχασμού. Σε τέτοιες εκπαιδευτικές πρακτικές αναπτύσσεται ένα συνεργατικό και (ανα)στοχαστικό κλίμα στη βάση του συγκεκριμένου εκπαιδευτικού πλαισίου (διασύνδεση θεωρίας και πράξης)

και οι εκπαιδευτικοί σταδιακά μετατρέπονται σε μια επαγγελματική κοινότητα πρακτικής και μάθησης.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Σχολική Σύμβουλος στην περιφέρεια

Υπάρχουσα κατάσταση-πρόβλημα: Αναλαμβάνετε υπηρεσία ως σχολική σύμβουλος και καλείστε να αντιμετωπίσετε πολλά και σημαντικά προβλήματα στην περιοχή ευθύνης σας: εποπτεία πολλών νηπιαγωγείων, μεγάλο αριθμό εκπαιδευτικών, πολλές και διαφορετικές επιμορφωτικές ανάγκες και μεγάλη δυσκολία στην επικοινωνία και συνεργασία μεταξύ των σχολικών μονάδων και των εκπαιδευτικών. Οι επιμορφωτικές συναντήσεις με εισηγήσεις αποβαίνουν άκαρπες και οι νηπιαγωγοί συνεχίζουν να διαμαρτύρονται.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Πώς νομίζετε ότι θα πρέπει να σχεδιάσετε και να οργανώσετε την επιμόρφωση στην περιοχή ευθύνης σας προκειμένου να ανταποκριθείτε όσο το δυνατόν περισσότερο στις αυξανόμενες ανάγκες των εκπαιδευτικών;

328

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με πρόσφατα ερευνητικά πορίσματα το παιδαγωγικό κλίμα της σχολικής τάξης επηρεάζει σημαντικά (α) τη σχολική μάθηση, (β) την κοινωνική μάθηση και (γ) την ψυχική υγεία των μαθητών όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης. Η σημασία του είναι μεγάλη, ιδιαίτερα αν αναλογισθεί κανείς ότι το παιδαγωγικό κλίμα είναι ένας από τους πιο σημαντικούς παράγοντες μάθησης που έχει τη δυνατότητα να διαμορφώσει με δική του παρέμβαση ο εκπαιδευτικός.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Νηπιαγωγείο σε ημιαστική περιοχή με εμφανή την ανομοιογένεια των μαθητών

Υπάρχουσα κατάσταση-πρόβλημα: Στο συγκεκριμένο νηπιαγωγείο τα παιδιά και η νηπιαγωγός φαίνονται να είναι σε υπερένταση, θυμωμένες φωνές ακούγονται και τα παιδιά έρχονται σε συνεχείς συγκρούσεις μεταξύ τους. Η νηπιαγωγός δεν δίνει σημασία ή μένει αμέτοχη όταν τα παιδιά είναι ήσυχα και εμπλέκεται μόνο όταν υπάρχουν προβλήματα. Η περισσότερη ώρα της ημέρας χρησιμοποιείται για ελεύθερο παιχνίδι χωρίς επίβλεψη και την υπόλοιπη ώρα κάποιες προγραμματισμένες δραστηριότητες πραγματοποιούνται με ολόκληρη την ομάδα των παιδιών.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στην εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μπορέσει να διαμορφώσει μέσα στη τάξη του θετικό παιδαγωγικό κλίμα;

329

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονα επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα οι μαθητές αναπτύσσονται γνωστικά, συναισθηματικά και κοινωνικά, όταν εστιάζουμε στη διαδικασία της μάθησης και όχι μόνο στο αποτέλεσμα διαμορφώνοντας ένα ευέλικτο

πλαίσιο που να επιτρέπει στον καθένα να χρησιμοποιεί τις δικές του μαθησιακές διαδρομές, τους δικούς του τρόπους και τις δικές του στρατηγικές για να κατακτήσει τη γνώση. Αντιμετωπίζοντας έτσι τους μαθητές ως ιδιαίτερες «βιογραφίες» και όχι ως κόπιες της ίδιας εικόνας δίνουμε χώρο σε καθένα να βρει το δικό του ρυθμό και τη δική του ξεχωριστή πορεία αξιοποιώντας τα βιώματα και τις εμπειρίες του.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα:

Νηπιαγωγεία σε όποια περιφέρεια.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Στα νηπιαγωγεία της συγκεκριμένης περιφέρειας οι νηπιαγωγοί παραπονούνται ότι ο ανομοιογενής μαθητικός πληθυσμός δεν τους επιτρέπει να ακολουθήσουν το Αναλυτικό Πρόγραμμα ή να οργανώσουν απαιτητικές δραστηριότητες, που θα επιτρέψουν και στους ιδιαίτερα «ευφυείς» μαθητές να αξιοποιήσουν την ευφυία τους και να εξελιχθούν.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

3. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
4. Ποιες προτάσεις θα κάνατε στους συγκεκριμένους εκπαιδευτικούς, ώστε να αναζητήσουν πρακτικές που θα επιτρέπουν σε όλους τους μαθητές να συμμετέχουν και να εξελιχθούν;

330

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Τα τελευταία χρόνια δίνεται μεγάλη σημασία στη συνεργασία των εκπαιδευτικών μεταξύ τους. Όταν στο χώρο του νηπιαγωγείου οι εκπαιδευτικοί συνεργάζονται μεταξύ τους προσφέρουν η μια στην άλλη συναισθηματική στήριξη και ενθάρρυνση και δίνουν από κοινού λύσεις στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν. Η συνεργασία κάνει τις εκπαιδευτικούς να νοιώθουν πιο ασφαλείς, προωθεί τη δημιουργικότητά τους, αλλά και διαμορφώνει πρότυπα για την προώθηση της επικοινωνίας και της συνεργασίας ανάμεσα στα παιδιά.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Αρκετά νηπιαγωγεία της περιφέρειάς σας

Υπάρχουσα κατάσταση-πρόβλημα:

Δυσκολία συνεργασίας με την άλλη συνάδελφο στο ολοήμερο τμήμα. Δεν υπάρχει για κοινή γραμμή ούτε ως προς το εκπαιδευτικό πρόγραμμα, ούτε σε θέματα πειθαρχίας, με αποτέλεσμα τα παιδιά να μην μπορούν να μπουν σε πρόγραμμα και κάνουν διακρίσεις ανάμεσα στην «καλή» και «κακή» δασκάλα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μπορέσει να αναπτύξει δημιουργική συνεργασία με τη συνάδελφό της;

Α. Θεωρητικές παραδοχές
Σύμφωνα με σύγχρονα ερευνητικά δεδομένα, η μητρική γλώσσα των παιδιών αποτελεί αφετηρία για την κατάκτηση μιας δεύτερης/ξένης γλώσσας. Κατά συνέπεια, όσο πιο πολύ ενισχύουν τα παιδιά τη σχέση τους με τη μητρική τους γλώσσα , προφορική και γραπτή, τόσο πιο εύκολα κατακτούν και τη δεύτερη γλώσσα.
Β. Περιγραφή σεναρίου.
1. Δεδομένα: Νηπιαγωγείο στο κέντρο της Αθήνας με πολλά αλλοδαπά παιδιά.
2. Υπάρχουσα κατάσταση- πρόβλημα.
Οι εκπαιδευτικοί έχοντας σαν πρόθεση να ενισχύσουν την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας, επιπλήττουν τα παιδιά όταν κατά την ώρα των δραστηριοτήτων ή του διαλείμματος χρησιμοποιούν αυθόρμητα τη μητρική τους γλώσσα και συνιστούν στους αλλόγλωσσους γονείς να μιλάνε στο σπίτι στα παιδιά τους μόνο –ή κυρίως- στα ελληνικά. Για κάποια παιδιά αυτό έχει σαν αποτέλεσμα να συμμετέχουν λιγότερο στην εκπαιδευτική διαδικασία.
Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι σχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα πείθατε τον εκπαιδευτικό να υιοθετήσει διαφορετικές πρακτικές και τι θα του προτείνατε;

332
Α. Θεωρητικές παραδοχές.
Σύμφωνα με σύγχρονα ερευνητικά δεδομένα η σύσταση ανομοιογενών ομάδων ευνοεί συχνά τις διαλεκτικές αντιπαραθέσεις και τις αλληλεπιδράσεις ανάμεσα στα παιδιά και προωθεί τόσο τις διαδικασίες μάθησης όσο και τις διαδικασίες κοινωνικοποίησης.
Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Νηπιαγωγείο σε μεσοαστική περιοχή όπου τα παιδιά δεν βρίσκονται στο ίδιο επίπεδο ως προς τη σχέση τους με το γραπτό λόγο. Επίσης στην τάξη τα μισά παιδιά είναι νήπια και τα μισά προνήπια.
2. Υπάρχουσα κατάσταση-πρόβλημα
Η Νηπιαγωγός συστηματικά επιλέγει να χωρίζει τα παιδιά σε ομοιογενείς ομάδες και τους προτείνει δραστηριότητες στις οποίες υποθέτει ότι μπορούν να ανταποκριθούν ανάλογα με το επίπεδό τους. Συχνά όμως διαπιστώνει ότι με αυτό τον τρόπο δεν καταφέρνει πάντα να κινητοποιήσει κυρίως τα παιδιά που θεωρεί έχουν κατακτήσει λιγότερες γνώσεις και δεξιότητες, είναι εντούτοις ικανοποιημένη γιατί πιστεύει ότι με αυτό τον τρόπο δεν «αδικούνται μένοντας πίσω» τα πιο «προχωρημένα» παιδιά.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι σχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με το πρόβλημα που παρουσιάζει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να πείσετε την εκπαιδευτικό να δοκιμάσει στην τάξη της και τη σύσταση ανομοιογενών ομάδων;

333
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Σύμφωνα με τα σύγχρονα επιστημονικά ευρήματα, αλλά και τις κατευθύνσεις του ΑΠΣ και του Οδηγού Νηπιαγωγού έχει σημασία τα παιδιά να ενθαρρύνονται και να υποστηρίζονται να διερευνούν, να παρατηρούν, να κάνουν προβλέψεις, να αναζητούν

απαντήσεις και να τις ελέγχουν. Επιπλέον είναι σημαντικό να επιδιώκουν να διατυπώνουν λειτουργικούς ορισμούς, στη φυσική καθημερινή τους γλώσσα.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα:

Οποιοδήποτε Νηπιαγωγείο

2. Υπάρχουσα κατάσταση –πρόβλημα

Πολλές Νηπιαγωγοί προσκαλούν απλά τα παιδιά να παρακολουθήσουν πειράματα (π.χ. με τους μαγνήτες ή τη βύθιση σωμάτων) που τα υλοποιούν και τους τα εξηγούν οι ίδιες χρησιμοποιώντας επιστημονικούς όρους. Στη συνέχεια τα παιδιά εμπεδώνουν αυτές τις γνώσεις μέσα από φύλλα εργασίας.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο σχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με την κατάσταση που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε την εκπαιδευτικό για τις συγκεκριμένες πρακτικές;

334

Α. Θεωρητικές παραδοχές.

Σύμφωνα με επιστημονικά δεδομένα, τα αλλόγλωσσα παιδιά που δεν κατέχουν τη γλώσσα του σχολείου για να την κατακτήσουν έχουν ανάγκη από δραστηριότητες : α) που να σχετίζονται με τα βιώματα ή/και τα ενδιαφέροντά τους και να έχουν επικοινωνιακό χαρακτήρα και β) που να είναι νοητικά απαιτητικές ώστε να ενεργοποιούν τη σκέψη τους.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Νηπιαγωγείο σε αστικό κέντρο με μεγάλο αριθμό αλλόγλωσσων παιδιών, πολλά από τα οποία δεν κατέχουν σχεδόν καθόλου την ελληνική γλώσσα.

2. Υπάρχουσα κατάσταση-πρόβλημα:

Η εκπαιδευτικός, θέλοντας να μη δυσκολέψει και αποθαρρύνει τα παιδιά, ξεκινά από την εκμάθηση απλών λέξεων με τη βοήθεια εικόνων που τις δείχνει καθημερινά στα παιδιά ώστε μέσω της επανάληψης να τους τις μάθει. Αποφεύγει να φέρει στα παιδιά βιβλία, αλλά και όταν το κάνει, επιλέγει βιβλία για παιδιά μικρότερης ηλικίας. Προβληματίζεται όμως γιατί τα παιδιά ξεχνούν τις λέξεις που τους μαθαίνει στα ελληνικά και δεν ενδιαφέρονται για δραστηριότητες που σχετίζονται με τα βιβλία.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι σχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα πείθατε τον εκπαιδευτικό να υιοθετήσει διαφορετικές πρακτικές και τι θα του προτείνατε;

335

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονα ερευνητικά δεδομένα πρωταρχικός στόχος τους εκπαιδευτικού είναι να ενισχύσει την ενεργό συμμετοχή των παιδιών και να προωθήσει έτσι την αυτονομία τους, κάτι που συμβάλλει και στη μετέπειτα σχολική τους εξέλιξη. Είναι λοιπόν βασικό να διαμορφώνει ανοιχτές δραστηριότητες, λαμβάνοντας πάντα υπόψη του το πλαίσιο της τάξης.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Νηπιαγωγείο σε ορεινό χωριό με παιδιά που προέρχονται από οικογένειες από χαμηλά κοινωνικο-οικονομικά στρώματα.

2. Υπάρχουσα κατάσταση-πρόβλημα.

Η Νηπιαγωγός, θεωρώντας, ότι τα παιδιά δεν έχουν πολλά ερεθίσματα και δεν έχουν οικοδομήσει αρκετές γνώσεις και δεξιότητες, και κυρίως ότι δεν έχουν αναπτυγμένο προφορικό λόγο που να τους επιτρέπει να επιχειρηματολογούν και να συνδιαλέγονται μεταξύ τους, έχει επικεντρωθεί στην απόκτηση γνώσεων (π.χ. γνώση γραμμάτων, αρίθμηση και άλλες ακαδημαϊκές γνώσεις) που τις καλλιεργεί μέσα από κλειστού τύπου δραστηριότητες.

Γ. Ερωτήματα

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται αυτές οι θεωρητικές παραδοχές με την κατάσταση που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα επιδιώκατε να πείσετε την εκπαιδευτικό να αλλάξει πρακτικές;

336

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με το ΔΕΠΠΣ για το Νηπιαγωγείο αλλά και τον Οδηγό Νηπιαγωγού, η μελέτη του ανθρωπογενούς περιβάλλοντος - μέσα από θεματικές προσεγγίσεις ή αναδυόμενα σχέδια εργασίας – αποτελεί μια ιδιαίτερα σημαντική και ευρεία μαθησιακή περιοχή. Η ενασχόληση των παιδιών με σχετικά θέματα τα βοηθά να αναπτύξουν την κοινωνική και προσωπική τους ταυτότητα.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα:

Νηπιαγωγείο σε υποβαθμισμένη περιοχή μεγάλου αστικού κέντρου.

2. Υπάρχουσα κατάσταση-πρόβλημα

Πολλοί εκπαιδευτικοί αποφεύγουν τα θέματα που σχετίζονται με το ανθρωπογενές περιβάλλον πιστεύοντας ότι είναι δύσκολα για τα παιδιά αυτής της ηλικίας. Επιπλέον, αποφεύγουν τις εξόδους για πρακτικούς λόγους και για λόγους ασφάλειας. Τέλος, προτιμούν την ενασχόληση με πιο τυποποιημένα θέματα (π.χ. οι εποχές, τα επαγγέλματα) παρά με θέματα πιο ανοιχτά (όπως «ποιοι μένουν στη γειτονιά μου») φοβούμενοι ότι δεν θα είναι πάντα σε θέση να διαχειριστούν τα βιώματα και τις πιθανές αντιπαραθέσεις ανάμεσα στα παιδιά.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι σχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να πείσετε τους εκπαιδευτικούς να ασχοληθούν με θέματα που αφορούν το ανθρωπογενές περιβάλλον των παιδιών;

337

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με θεωρητικές παραδοχές το ελεύθερο- συμβολικό παιχνίδι των παιδιών τους επιτρέπει να κατανοήσουν τους κοινωνικούς ρόλους, να εκφράσουν φόβους και συναισθήματα χωρίς να εκτεθούν, ενώ ταυτόχρονα υποστηρίζει τη γνωστική τους ανάπτυξη και την αφαιρετική τους ικανότητα.

Β. **Περιγραφή** σεναρίου.

1. Δεδομένα: Νηπιαγωγείο σε αγροτική περιοχή με πολλά αλλόγλωσσα παιδιά

2. Υπάρχουσα κατάσταση- πρόβλημα:

Οι εκπαιδευτικοί δεν έχουν διαμορφώσει ένα μαθησιακό περιβάλλον πλούσιο σε ερεθίσματα που να προκαλούν τα παιδιά να εμπλακούν σε συμβολικό παιχνίδι. Οι γωνιές παραμένουν εξοπλισμένες ανεπαρκώς και δεν ανανεώνονται. Επιπλέον, η εκπαιδευτικός, επειδή έχει πολλά αλλόγλωσσα

παιδιά, προτιμά στη θέση του ελεύθερου παιχνιδιού να κάνει περισσότερο δομημένες δραστηριότητες για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας, ώστε να αξιοποιεί αυτό τον σχολικό χρόνο. Για τα ελληνόφωνα παιδιά αυτός ο χρόνος αξιοποιείται κυρίως με την ενασχόλησή τους με δραστηριότητες γραπτού λόγου που τα προετοιμάζουν για το δημοτικό.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με την κατάσταση που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να πείσετε τους εκπαιδευτικούς να αξιοποιήσουν το συμβολικό παιχνίδι;

338

Α. Θεωρητικές παραδοχές.

Σύμφωνα με σύγχρονα ερευνητικά επιστημονικά πορίσματα η σχέση σχολείου-οικογένειας είναι ένας πολύ βασικός παράγοντας που επηρεάζει συνολικά τη σχέση των παιδιών με το σχολείο και την αποτελεσματικότητα των σχολικών προγραμμάτων. Ο ρόλος του εκπαιδευτικού στη διαμόρφωση αυτής της σχέσης είναι καθοριστικός.

Β. Περιγραφή σεναρίου.

1. Δεδομένα: Νηπιαγωγείο σε υποβαθμισμένη περιοχή αστικού κέντρου με αρκετούς αλλόγλωσσους μαθητές.

2. Υπάρχουσα κατάσταση-πρόβλημα:

Οι εκπαιδευτικοί, τόσο στην αρχή όσο και κατά τη διάρκεια της χρονιάς, καλούν τους γονείς για να τους ενημερώσουν για τους στόχους τους αρχικά και στη συνέχεια για να συζητήσουν για την πρόοδο των παιδιών τους. Οι γονείς που έρχονται είναι ελάχιστοι, κυρίως οι πιο μορφωμένοι και αυτοί που τα παιδιά τους δεν αντιμετωπίζουν κανένα πρόβλημα ούτε σε γνωστικό επίπεδο ούτε σε επίπεδο συμπεριφοράς. Οι εκπαιδευτικοί καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι πρόκειται για αδιάφορους γονείς και «παραιτούνται» από την προσπάθεια να τους φέρουν κοντά στο σχολείο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις:

1. Πώς πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι παραπάνω παραδοχές με τη συγκεκριμένη κατάσταση;
2. Τι θα προτείνατε στους εκπαιδευτικούς ώστε να αποκαταστήσουν αυτή τη σχέση;

339

Α. Θεωρητικές παραδοχές.

Σύμφωνα με ερευνητικά δεδομένα, αλλά και με βάση την αντίληψη που διαπερνά το ΔΕΠΠΣ και τον Οδηγό Νηπιαγωγού, ένας από τους βασικούς στόχους του Νηπιαγωγείου είναι να έρθουν τα παιδιά αβίαστα και φυσικά σε επαφή με το γραπτό λόγο, να αποκτήσουν εμπειρίες γραμματισμού, να κατανοήσουν την κοινωνική διάσταση της γραφής, να εμπλακούν σε διαδικασίες γραφής και να αποκτήσουν κίνητρα ενασχόλησης με το γραπτό λόγο.

Β. Περιγραφή σεναρίου.

1. Δεδομένα: Νηπιαγωγείο σε μεσοαστική περιοχή της πρωτεύουσας με αρκετές ευκατάστατες οικογένειες.

2. Υπάρχουσα κατάσταση-πρόβλημα

Η Νηπιαγωγός θέλοντας να προετοιμάσει τα παιδιά για το δημοτικό και κάτω από την πίεση κάποιων γονιών δουλεύει συστηματικά στην κατεύθυνση της εκμάθησης των γραμμάτων χρησιμοποιώντας φύλλα εργασίας που στοχεύουν στην αναγνώριση των γραμμάτων και στην εκμάθηση της φοράς τους και

ζητά συχνά από τα παιδιά να αντιγράφουν λέξεις ή και μικρά κείμενα (π.χ. προσκλήσεις). Αντίθετα ανακόπτει τις αυθόρμητες απόπειρες γραφής, εφόσον πιστεύει ότι η κατάκτηση του κώδικα προηγείται της παραγωγής κειμένων.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο συνδέονται οι θεωρητικές παραδοχές με τις πρακτικές της εκπαιδευτικού;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να πείσετε την εκπαιδευτικό να στραφεί σε εναλλακτικές πρακτικές;

340

Α. Θεωρητικές παραδοχές.

Σύμφωνα με αποτελέσματα μακρόχρονων ερευνών, τα παιδιά οικοδομούν το σύστημα γραφής μέσα από πειραματισμούς και απόπειρες που κάνουν. Στην πορεία τους αυτή, που δεν είναι γραμμική, κάνουν αναπόφευκτα πολλά λάθη. Η αποδοχή του λάθους ως ένδειξης της ατομικής πορείας του κάθε παιδιού και η ενθάρρυνση των παιδιών να γράφουν με τον τρόπο που αυτά μπορούν αποτελούν βασικές προϋποθέσεις για την εξέλιξή τους στη γραφή.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Νηπιαγωγεία σε όποια περιφέρεια.

2. Υπάρχουσα κατάσταση-Πρόβλημα.

Οι εκπαιδευτικοί έχοντας διδάξει στα παιδιά με συστηματικό τρόπο τα γράμματα, τους ζητάνε συχνά να αντιγράψουν κάτι. Όταν τα παιδιά θέλουν να γράψουν κάτι αυθόρμητα, προκειμένου να το γράψουν σωστά, τα βοηθάνε είτε υπαγορεύοντάς τους τα γράμματα, είτε υποστηρίζοντάς τα ως προς τη γραφο-φωνημική αντιστοίχηση. Κάποια παιδιά της τάξης εντούτοις αρνούνται συστηματικά να γράψουν κάτι από μόνα τους και ζητάνε πάντα από τους εκπαιδευτικούς να τους γράψουν αυτό που θέλουν να πούνε για να το αντιγράψουν.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Πώς συνδέεται με τις θεωρητικές παραδοχές η συνθήκη που περιγράφεται στο σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να πείσετε τους εκπαιδευτικούς να υιοθετήσουν πρακτικές περισσότερο σύμφωνες με την αντίληψη του (αναδυόμενου) γραμματισμού;

341

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Η διαφοροποιημένη παιδαγωγική είναι μια παιδαγωγική η οποία είναι επικεντρωμένη στις διαδικασίες και όχι στα αποτελέσματα της μάθησης. Στο πλαίσιο της διαφοροποιημένης παιδαγωγικής όλοι οι μαθητές βρίσκουν το χώρο και το χρόνο να αξιοποιήσουν τις δικές τους μαθησιακές διαδρομές και να εκφραστούν. Αν και η διαφοροποιημένη παιδαγωγική ενδιαφέρεται για το άτομο, διαφοροποιείται από την εξατομικευμένη διδασκαλία γιατί αυτό που την ενδιαφέρει είναι η συμβολή του ατομικού στη συλλογική προσπάθεια.

Β. Περιγραφή σεναρίου.

1. Δεδομένα: Οποιοδήποτε Νηπιαγωγείο

2. Υπάρχουσα κατάσταση-πρόβλημα.

Οι εκπαιδευτικοί διαπιστώνοντας την ανομοιογένεια της τάξης, στην προσπάθειά τους να συμμετέχουν όλα τα παιδιά τους προτείνουν διαφοροποιημένες δραστηριότητες ανάλογα με το επίπεδό τους. Τα παιδιά που μπορούν να ανταποκριθούν σε εργασίες υψηλότερου βαθμού δυσκολίας,

έχοντας συνειδητοποιήσει ότι είναι «ικανότερου» από τα υπόλοιπα παιδιά κάνουν συχνά κοροϊδευτικά σχόλια υποτιμώντας τα άλλα παιδιά. Αποδέκτες κοροϊδίας γίνονται κυρίως τρία παιδιά στα οποία οι εκπαιδευτικοί ζητούν κυρίως να ζωγραφίσουν, πιστεύοντας ότι θα αποτύχουν σε οτιδήποτε άλλο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο συσχετίζονται οι ερευνητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να πείσετε τους εκπαιδευτικούς να υιοθετήσουν άλλες πρακτικές;

342

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με το ΔΕΠΠΣ και τον Οδηγό Νηπιαγωγού βασικός στόχος του Νηπιαγωγείου σε σχέση με τα μαθηματικά είναι τα παιδιά να αρχίσουν να σκέφτονται με τρόπους που χαρακτηρίζουν τη μαθηματική επιστήμη, καθώς και να συνειδητοποιήσουν την κοινωνική διάσταση των μαθηματικών , δηλαδή τους λόγους για τους οποίους τα χρησιμοποιούμε στη ζωή μας.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Νηπιαγωγείο σε υποβαθμισμένη περιοχή με πολλούς τσιγγάνους μαθητές.

2. Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα.

Οι εκπαιδευτικοί θέλοντας να προετοιμάσουν τα παιδιά για το Δημοτικό διδάσκουν συστηματικά τους αριθμούς με συγκεκριμένη σειρά (από το 1 ως το 10) με αξιοποίηση παραδειγμάτων, τραγουδιών που κυκλοφορούν στο εμπόριο και φύλλων εργασίας. Σταδιακά και προς το τέλος της χρονιάς τα εισάγουν σε μαθηματικά σύμβολα πρόσθεσης και αφαίρεσης, τα οποία χρησιμοποιούν και σε προφορικές ασκήσεις εξάσκησης. Παρά τη συστηματικότητα στη δουλειά τους πολλά παιδιά δεν καταφέρνουν καθόλου να κατανοήσουν αυτή τη μαθηματική γλώσσα, κάτι το οποίο απογοητεύει τους εκπαιδευτικούς.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο σχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με την κατάσταση που περιγράφεται;
2. Ποιες εναλλακτικές πρακτικές θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό;

343

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Τα σύγχρονα προγράμματα των μαθηματικών επικεντρώνονται στην ανάπτυξη της μαθηματικής σκέψης και του συλλογισμού, στην καλλιέργεια ικανοτήτων και δεξιοτήτων επίλυσης προβλήματος και στην απόκτηση αυτοπεποίθησης από τα παιδιά σε σχέση με τα παραπάνω. Επιπλέον, στοχεύουν στο να αντλούν τα παιδιά απόλαυση από την ενασχόλησή τους με τα μαθηματικά.

Β. Περιγραφή σεναρίου.

1. Δεδομένα: Οποιοδήποτε Νηπιαγωγείο

2. Υπάρχουσα κατάσταση-Πρόβλημα:

Οι εκπαιδευτικοί διαχωρίζουν σαφώς την ώρα των μαθηματικών με τις ώρες που ασχολούνται με άλλες δραστηριότητες, όπως ανάγνωση παραμυθιών, παιχνίδια στην αυλή με κανόνες, οργάνωση του χώρου

της τάξης, συζητήσεις για εξόδους από το σχολείο στο πλαίσιο σχεδίων εργασίας. Κατά τη διάρκεια της ενασχόλησης με τα μαθηματικά προτείνουν στα παιδιά φύλλα εργασίας για τις έννοιες του χώρου, τα σχήματα, τους αριθμούς, τις μαθηματικές πράξεις. Πολλά παιδιά τα καταφέρνουν και απαντούν σωστά, ενώ αρκετά αποτυγχάνουν.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις.

1. Με ποιο τρόπο σχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με την κατάσταση που περιγράφεται;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να πείσετε τους εκπαιδευτικούς να υιοθετήσουν εναλλακτικές πρακτικές;

344

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Στο πλαίσιο του τεχνολογικού γραμματισμού θεωρείται σημαντικό ήδη από το Νηπιαγωγείο να εισαχθούν τα παιδιά σε πολιτισμικές πρακτικές που συνδέονται με τις νέες τεχνολογίες. Στόχος είναι να αντιληφθούν τα παιδιά ποιες ανάγκες του σύγχρονου ανθρώπου εξυπηρετούν οι νέες τεχνολογίες και σε τι μας χρησιμεύουν στη ζωή μας και να αναπτύξουν δεξιότητες που σχετίζονται με τη χρήση νέων τεχνολογιών και με διερευνητικές διαδικασίες μάθησης.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Νηπιαγωγείο απομονωμένο σε ορεινό χωριό.

2. Υπάρχουσα κατάσταση-πρόβλημα.

Οι Νηπιαγωγοί, αν και διαθέτουν δύο ηλεκτρονικούς υπολογιστές, ψηφιακή μηχανή και ψηφιακή βιντεοκάμερα, θεωρώντας ότι τα παιδιά είναι μικρά και δεν διαθέτουν εμπειρίες τεχνολογικού γραμματισμού και καθόλου δεξιότητες χειρισμού τους, επιλέγουν να χρησιμοποιούν οι ίδιες αυτά τα μέσα για την αναζήτηση υλικού και την οργάνωση της τάξης τους, Πολύ σπάνια προτείνουν στα παιδιά να δουλέψουν ατομικά με κάποιο λογισμικό του εμπορίου που περιλαμβάνει παιχνίδια εξάσκησης στην εκμάθηση των αριθμών και των γραμμάτων.

Γ. Ερωτήματα

1. Πώς σχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τις πρακτικές των εκπαιδευτικών;
2. Με ποια επιχειρήματα θα επιδιώκατε να πείσετε τους εκπαιδευτικούς να υιοθετήσουν εναλλακτικές πρακτικές σε σχέση με τις νέες τεχνολογίες;

345

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα τα παιδιά φτάνουν στο σχολείο με πολιτισμικές αποσκευές που διαφοροποιούνται ως προς την απόστασή τους σε σχέση με την πρότυπη γλώσσα και την σχολική κουλτούρα. Στόχος του σχολείου είναι να αναγνωρίσει και να αποδεχτεί τις διαφορετικές κουλτούρες και γλώσσες των παιδιών και να συμβάλει στη διεύρυνσή τους.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Νηπιαγωγείο σε υποβαθμισμένη περιοχή με παιδιά χαμηλού και μέσου κοινωνικο-οικονομικού επιπέδου.

2. Υπάρχουσα κατάσταση- πρόβλημα

Οι Νηπιαγωγοί στο συγκεκριμένο Νηπιαγωγείο θεωρώντας ότι τα περισσότερα παιδιά δεν είναι καθόλου εξοικειωμένα με τα βιβλία και θέλοντας να τα ενεργοποιήσουν σε αυτή την κατεύθυνση τους ζητάνε να φέρνουν κατά διαστήματα στην τάξη τους ένα αγαπημένο τους βιβλίο και να το παρουσιάζουν. Κάποια παιδιά δεν φέρνουν ποτέ βιβλία. Από τα βιβλία που φέρνουν τα υπόλοιπα παιδιά οι εκπαιδευτικοί επιλέγουν αυτά με τα πιο ποιοτικά χαρακτηριστικά, επιβραβεύοντας τα παιδιά που τα έφεραν, και τα διαβάζουν στην τάξη.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις:
1. Με ποιον τρόπο συνδέονται οι πρακτικές των εκπαιδευτικών με τις παραπάνω παραδοχές;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να πείσετε τους εκπαιδευτικούς να χρησιμοποιήσουν άλλες πρακτικές ώστε να αμβλύνουν τις κοινωνικές ανισότητες;

346

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Με βάση επιστημονικά πορίσματα, η συστηματική παρακολούθηση της εξέλιξης των παιδιών (καταγραφές, ημερολόγιο) αποτελεί βασικό εργαλείο στα χέρια του εκπαιδευτικού, εφόσον του επιτρέπει να έχει μια σαφή εικόνα για το τι μπορεί να κάνει το κάθε παιδί μόνο του και τι με βοήθεια και πώς μπορεί να το υποστηρίξει.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Οποιοδήποτε Νηπιαγωγείο

2. Υπάρχουσα κατάσταση-πρόβλημα

Οι εκπαιδευτικοί την ώρα του ελεύθερου παιχνιδιού δεν βρίσκονται συνήθως κοντά στα παιδιά, δεδομένου ότι ασχολούνται με την προετοιμασία των οργανωμένων δραστηριοτήτων. Στην παραίνεση του Σχολικού Συμβούλου να παρατηρούν τα παιδιά και να καταγράφουν, οι εκπαιδευτικοί απάντησαν ότι αυτό δεν είναι ούτε πρακτικά εφικτό (λόγω του αριθμού των παιδιών) ούτε χρήσιμο, εφόσον ξέρουν καλά τα παιδιά και τις δυνατότητές τους, αφού κρατάνε με συστηματικό τρόπο τα φύλλα εργασίας που τους δίνουν.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Πώς σχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τις πρακτικές των εκπαιδευτικών του παραδείγματος;
2. Με ποια επιχειρήματα θα επιχειρούσατε να πείσετε τους εκπαιδευτικούς να υιοθετήσουν διαφορετικές πρακτικές;

347

Α. Θεωρητικές παραδοχές.

Για την ανάπτυξη του συμβολικού παιχνιδιού καθοριστική σημασία παίζει η οργάνωση του περιβάλλοντος της τάξης. Παράλληλα, ο ρόλος του εκπαιδευτικού κατά τη διάρκεια του συμβολικού παιχνιδιού μπορεί να είναι εμπλουτιστικός. Είναι πολύ σημαντικό οι εκπαιδευτικοί, χωρίς να είναι παρεμβατικοί, να μπορούν να εξελίξουν μέσα από τη συμμετοχή τους το συμβολικό παιχνίδι των παιδιών μετασχηματίζοντάς το από ανώριμο σε ώριμο, δίνοντας στα παιδιά ευκαιρίες να

ασχοληθούν με τρόπο φυσικό με δραστηριότητες που συνδέονται και με πρακτικές γραμματισμού.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Οποιοδήποτε Νηπιαγωγείο

2. Υπάρχουσα κατάσταση-πρόβλημα

Οι εκπαιδευτικοί έχουν οργανώσει τις γωνιές με τα υλικά του εμπορίου που είναι τυποποιημένα στα περισσότερα Νηπιαγωγεία. Κατά τη διάρκεια που τα παιδιά παίζουν στις γωνιές δεν παρεμβαίνουν καθόλου στο παιχνίδι τους, θεωρώντας ότι με αυτό τον τρόπο μπορούν να το αναστείλουν. Τα παιδιά παίζουν αρκετά μηχανιστικά μιμούμενα σκηνές (π.χ. συναλλαγές στο μαγαζάκι) αλλά σύντομα βαριούνται, με αποτέλεσμα οι γωνιές να μένουν ουσιαστικά αναξιοποίητες.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο σχετίζεται το συγκεκριμένο παράδειγμα με τις θεωρητικές παραδοχές;
2. Τι θα προτείνατε τους εκπαιδευτικούς για τον εμπλουτισμό του συμβολικού παιχνιδιού των παιδιών και τι είδους συμμετοχή θα τους προτείνατε;

348

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Με βάση τις σύγχρονες θεωρίες μάθησης τα παιδιά χτίζουν γνώσεις πάνω σε προηγούμενα βιώματα/ εμπειρίες, ενώ παράλληλα αποκτούν εργαλεία μάθησης (διαχείριση πηγών πληροφόρησης, κριτική σκέψη κλπ) σε συνθήκες αλληλεπίδρασης και συνεργασίας με τους άλλους. Επιπλέον, η μάθηση αποκτά νόημα για τα παιδιά στο πλαίσιο ολιστικών προσεγγίσεων που συνδέουν τη νέα γνώση με την προϋπάρχουσα γνώση/ εμπειρία. Η διαθεματική προσέγγιση της γνώσης, την οποία προτείνει το ΔΕΠΠΣ, αντανακλά αυτήν την αντίληψη για τη μάθηση.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Νηπιαγωγείο χωριού αγροτικής περιοχής.

2. **Υπάρχουσα κατάσταση –πρόβλημα**

Η εκπαιδευτικός της τάξης, βλέποντας το επίπεδο των παιδιών και τις λιγοστές τους εμπειρίες, καθώς και το ότι δεν είναι αυτόνομα και ούτε παίρνουν πρωτοβουλίες, πιστεύει ότι δεν είναι εύκολο να υιοθετήσει διαθεματικές προσεγγίσεις, οι οποίες –όπως πιστεύει- προϋποθέτουν λήψη πρωτοβουλιών από την πλευρά των παιδιών, διαχείριση πηγών πληροφόρησης, μεταγνωστικές διεργασίες για την οικοδόμηση εργαλείων μάθησης. Για το λόγο αυτό επεξεργάζεται διάφορα θέματα (εποχές, τρύγος, πλανήτες, ψωμί) με έναν πιο παραδοσιακό τρόπο (παρουσίαση θέματος από την ίδια και στη συνέχεια ατομικές εργασίες για εμπέδωση). Εντούτοις, προβληματίζεται γιατί πολλά από τα παιδιά δεν δείχνουν να ενδιαφέρονται για αυτά που τους παρουσιάζει και ούτε και να μαθαίνουν.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο σχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τη συγκεκριμένη κατάσταση;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να πείσετε την εκπαιδευτικό να υιοθετήσει τη διαθεματική προσέγγιση;

349

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Το διαπολιτισμικό μοντέλο εκπαίδευσης αναφέρεται σε μια δυναμική προσέγγιση της εκπαιδευτικής πραγματικότητας. Ξεκινά από την παραδοχή

ότι οι ομάδες δεν συγκροτούνται στη βάση ενός ομογενοποιητικού χαρακτηριστικού αλλά μέσα από την συνύπαρξη και την αλληλεπίδραση ατόμων με πολλαπλές ταυτότητες. Δεν κάνει λόγο, δηλαδή απλά για συνύπαρξη και παράλληλη ανάπτυξη των πολιτισμών (πολυπολιτισμικό μοντέλο) , αλλά για δυναμικές διαδικασίες αλληλεπίδρασης.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Νηπιαγωγείο με πολλούς αλλοδαπούς μαθητές με ιδιαίτερα χαμηλό κοινωνικο-οικονομικό επίπεδο
2. Υπάρχουσα κατάσταση- πρόβλημα.

Οι εκπαιδευτικοί, δεδομένου ότι έχουν στην τάξη πολλά παιδιά με εθνοτικές, γλωσσικές, θρησκευτικές και πολιτισμικές διαφορές και παράλληλα πολλές εντάσεις μέσα στην τάξη, αποφασίζουν να δουλέψουν το θέμα της διαφορετικότητας. Επιλέγουν δραστηριότητες που σχετίζονται με τις φυλές (ινδιάνοι, αφρικανοί, εσκιμώοι, κινέζοι). Μιλάνε για τις διαφορετικές φυλές, τις διατροφικές τους συνήθειες, τα σπίτια τους, τους χορούς τους και κάνουν τις αντίστοιχες δραματοποιήσεις.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο σχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με την κατάσταση που περιγράφεται;
2. Ποιες προτάσεις θα κάνατε στις εκπαιδευτικούς ώστε να οδηγήσουν τα παιδιά στην αποδοχή και σεβασμό του «άλλου»;

350
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Η αλληλεπιδραστική ανάγνωση βιβλίων θεωρείται ότι αποτελεί έναν από τους τρόπους ανάγνωσης που συμβάλλουν ιδιαίτερα στην κριτική προσέγγιση του βιβλίου, στην ανάπτυξη της ικανότητας διατύπωσης υποθέσεων και συσχετίσεων, στην οικοδόμηση στρατηγικών κατανόησης και συνολικά στη συλλογική συν-οικοδόμηση του νοήματος.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη με παιδιά όχι ιδιαίτερα εξοικειωμένα με βιβλία
2.Υπάρχουσα κατάσταση πρόβλημα
Οι εκπαιδευτικοί της τάξης, λόγω του χαμηλού επιπέδου των παιδιών, επιλέγουν πάντα να διαβάζουν πρώτα το βιβλίο και στη συνέχεια να διασφαλίζουν με ερωτήσεις επεξεργασίας του την κατανόηση του περιεχομένου του εκ μέρους των παιδιών. Αυτό γίνεται συνήθως μέσα από ερωτήσεις κλειστού τύπου που κατά τη γνώμη τους βοηθάνε τα παιδιά να εντοπίσουν τις βασικές πληροφορίες της υπόθεσης.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο σχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με την κατάσταση που περιγράφεται;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να πείσετε τους εκπαιδευτικούς να υιοθετήσουν συνδυαστικά και εναλλακτικές προσεγγίσεις;

351
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Έρευνες διαπιστώνουν ότι η κατανόηση νέων γνωσιακών δεδομένων επιτυγχάνεται, όταν ο μαθητής μπορεί να κάνει συσχετίσεις μεταξύ των δεδομένων αυτών.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Οποιανδήποτε Νηπιαγωγείο
2.Υπάρχουσα κατάσταση πρόβλημα
Νηπιαγωγός επισημαίνει ότι πολλοί μαθητές δυσκολεύονται να κατανοήσουν τα ιστορίες και άλλα κείμενα που τους διαβάζει , παρά το γεγονός ότι τους εξηγεί τις άγνωστες λέξεις και άλλα δύσκολα σημεία.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

3. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
4. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να διευκολύνει τους μαθητές της στην κατανόηση του εκπαιδευτικού υλικού;

352
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Έρευνες διαπιστώνουν ότι οι μαθητικές ομάδες μπορούν να γίνουν *κοινότητες μάθησης* μέσω της διάδρασης και της ανταλλαγής εμπειριών, απόψεων, επεξηγήσεων και επιχειρημάτων.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Οποιανδήποτε Νηπιαγωγείο
2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Αρκετοί Νηπιαγωγοί αμφισβητούν τις δυνατότητες των μαθητών να επεξεργαστούν σε μικρο-ομάδες των 3-4 μαθητών αναλυτικά εικόνες, φωτογραφίες, σκίτσα, αφίσες και λοιπής μορφής απεικονιστικό υλικό, για να κατανοήσουν πλευρές και οπτικές του θέματος της ημέρας.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στην Νηπιαγωγό να κάνει ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες που παρέχουν οι κοινότητες μάθησης για κριτική προσέγγιση των πηγών;

353
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Έρευνες διαπιστώνουν ότι το διδακτικό πλαίσιο στήριξης και φθίνουσας καθοδήγησης έχει τη δυνατότητα να βοηθήσει τους μαθητές να αναπτυχθούν γνωστικά και να περάσουν σταδιακά στην όλο και λιγότερο καθοδηγούμενη και υποβοηθούμενη μάθηση, ώστε να δημιουργούνται σταδιακά οι προϋποθέσεις για την αυτορυθμιζόμενη μάθηση. Οι δυνατότητες για αυτορυθμιζόμενη μάθηση μεγιστοποιούνται, όταν οι ατομικές γνωστικές διαδικασίες συμπράττουν με τις αντίστοιχες των άλλων και αξιοποιούν τα διαθέσιμα γνωστικά εργαλεία και σύμβολα.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Οποιανδήποτε Νηπιαγωγείο

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Νηπιαγωγοί της περιφερείας σας εκφράζουν προβληματισμό για τις δυνατότητες των μαθητών να εργασθούν παραγωγικά έξω από τα πλαίσια άμεσων και δασκαλοκεντρικών προσεγγίσεων.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στις Νηπιαγωγούς να κάνουν ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες ενός υποστηρικτικού διδακτικού πλαισίου για τη σταδιακή μετάβαση της ενεργού και αυτόνομης μάθησης;

354

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Ένας από τους αναπτυξιακούς σκοπούς της εκπαίδευσης είναι να βοηθήσει τους μαθητές να περάσουν από την καθοδηγούμενη και υποβοηθούμενη στην αυτόνομη μάθηση. Για την επίτευξη του σκοπού αυτού, ο δάσκαλος πρέπει σε πλαίσιο φθίνουσας καθοδήγησης να βοηθήσει τους μαθητές να κατακτήσουν την εννοιολογική γνώση (conceptual scaffolding) του θέματος της ημέρας και να αναπτύξουν την ικανότητα να μαθαίνουν διερευνώντας.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Οποιανδήποτε Νηπιαγωγείο

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Αρκετοί Νηπιαγωγοί δεν επικεντρώνουν τη διδασκαλία τους στην ανάπτυξη των βασικών εννοιών του θέματος, τις οποίες απλώς παραθέτουν ως νέους όρους και ως άγνωστες λέξεις. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα οι μαθητές να μην αναπτύσσουν τις βασικές έννοιες, που είναι αναγκαίες για τη βαθύτερη κατανόηση δραστηριοτήτων και θεμάτων.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με το πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι Νηπιαγωγοί;
2. Τι θα προτείνατε στους εκπαιδευτικούς της περιφερείας σας να κάνουν για να βελτιωθεί η κατάσταση;

355

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες διαπιστώνουν ότι η διαθεματική οργάνωση του περιεχομένου του Αναλυτικού Προγράμματος με την εξέταση θεμάτων που ενδιαφέρουν τους μαθητές, συντείνει στην αποτελεσματικότερη μάθηση. Σε αυτή την περίπτωση, οι διαδικασίες μάθησης (π.χ. έρευνα σε ομάδες) αποκτούν ίση σημασία με το περιεχόμενο μάθησης (διδακτέα ύλη).

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Οποιανδήποτε Νηπιαγωγείο

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Νηπιαγωγός έχει επιλέξει ως θέμα τη μελέτη της περιοχής τους. Δίνει μεγάλη έμφαση στην απομνημόνευση πόλεων, προϊόντων και ιστορικών στοιχείων των διάφορων τόπων. Παραπονιέται ότι οι μαθητές δεν μπορούν να εργαστούν ομαδικά και ότι δεν υπάρχει διαθέσιμος χρόνος για την υλοποίηση σχεδίων εργασίας.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να αξιοποιήσει τα διαθεματικά σχέδια εργασίας στα περιθώρια που παρέχει το Ωρολόγιο Πρόγραμμα;

356

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες για τη σχολική μάθηση τονίζουν την ανάγκη στήριξης των μαθητών με επεξηγήσεις, νύξεις και οδηγίες μέχρι που να κατακτήσουν τα διδασκόμενα. Στη συνέχεια, στη λογική της φθίνουσας καθοδήγησης (fading scaffolding), τα εξωτερικά στηρίγματα πρέπει να υποχωρήσουν για να αυτο-ρυθμίζουν οι μαθητές τη διαδικασία της μάθησης.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Οποιανδήποτε Νηπιαγωγείο

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Νεοδιόριστη Νηπιαγωγός προσπαθεί να υποστηρίξει τους μαθητές του στην παραγωγή προφορικού λόγου αξιοποιώντας στο έπακρο εικόνες, ερωτήματα και σχήματα, που διεπίστωσε ότι βοηθούν τους μαθητές. Προς το τέλος της χρονιά όμως διεπίστωσε ότι οι μαθητές άρχισαν να δείχνουν όλο και μεγαλύτερη αδιαφορία. Η Νηπιαγωγός αναρωτιέται που έκανε το λάθος.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να αξιοποιήσει ουσιαστικά τις δυνατότητες της ζώνης επικείμενης ανάπτυξης για τη μετάβαση από την υποστηριζόμενη και καθοδηγούμενη στην αυτόνομη μάθηση;

357

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες τάσεις για την αξιοποίηση ιστοριών σε μικρές ηλικίες επιχειρούν να εξισορροπήσουν τη γνώση του ιστορικού περιεχομένου και την ικανότητα αναδιήγησής του με την ανάπτυξη ιστορικής μάθησης ικανοτήτων, όπως είναι η χρονολογική συσχέτιση και η επεξήγησή τους μέσω ερμηνειών, προθέσεων, κινήτρων, αναγκών και, τέλος, μέσω της συσχέτισης τους με γεγονότα της σύγχρονης καθημερινής ζωής.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Οποιανδήποτε Νηπιαγωγείο

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Νηπιαγωγοί της περιφέρειάς σας επιθυμούν και προσπαθούν να εμπλουτίσουν την αφηγηματική προσέγγιση των ιστοριών με δραστηριότητες ερμηνείας και κριτικής των ιστορικών δεδομένων και συσχέτισής τους με καθημερινές καταστάσεις. Όμως, παρά τις προσπάθειες τους δεν επιτυγχάνουν τα αναμενόμενα αποτελέσματα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες όλων των μαθητών και να κερδίσει την ενεργητική συμμετοχή τους;

358

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες παιδαγωγικές αναγνωρίζουν την ανάγκη το μάθημα να είναι ευχάριστο και ενδιαφέρον, αλλά τονίζουν επίσης ότι οι μαθητές πρέπει να μάθουν να αντιμετωπίζουν σύνθετες, περίπλοκες καταστάσεις και να ανακαλύπτουν τρόπους υπέρβασης απρόβλεπτων εμποδίων και δυσκολιών και, τέλος, να εμμένουν στις προσπάθειές τους.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Οποιανδήποτε Νηπιαγωγείο

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Νηπιαγωγοί της περιφέρειας σας, προκειμένου να κάνουν το μάθημα ευχάριστο και ενδιαφέρον, επιλέγουν εύκολους και «προσιτούς» τρόπους προσέγγισης των γνώσεων, όπως είναι η χρήση εποπτικών μέσων και η συστηματική καθοδήγηση και η ελαχιστοποίηση των απαιτήσεων και των προσδοκιών. Παρόλα αυτά, διαπιστώνουν, τελικά, ότι οι μαθητές τους δεν αναπτύσσουν τη σκέψη τους και, επιπλέον, δείχνουν όλο και μεγαλύτερη ανία.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στις Νηπιαγωγούς να κάνουν ώστε να βοηθήσουν πραγματικά όλους τους μαθητές να αναπτύξουν ενδιαφέροντα και ικανότητες επεξεργασίας πιο σύνθετων δεδομένων της σχολικής γνώσης;

359

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονες θεωρητικές παραδοχές, η ατομική πορεία μάθησης και ανάπτυξης των μαθητών συντελείται μέσα σε πλαίσια αλληλεπιδράσεις με τους άλλους μαθητές. Όταν οι Νηπιαγωγοί αξιοποιούν τη δυναμική της αλληλεπίδρασης, οι τάξεις μετατρέπονται σε *κοινότητες μάθησης, οι οποίες μέσα από την* ανάπτυξη των κοινωνικών δεξιοτήτων (συνεργασία, συζήτηση, ανταλλαγή οπτικών, διαλεκτική αντιπαράθεση), συμβάλουν και στη γνωστική και γλωσσική ανάπτυξη των μαθητών.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Οποιανδήποτε Νηπιαγωγείο

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Από συζητήσεις με Νηπιαγωγούς και επισκέψεις σε Νηπιαγωγεία διαπιστώνετε ότι πολλές φορές για να γίνουν «πολλά και ολοκληρωμένα» θέματα οι Νηπιαγωγοί διαδραματίζουν κυρίαρχο ρόλο, που δεν αφήνει μεγάλα περιθώρια πρωτοβουλιών και δράσεων στα νήπια.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

2. Τι θα προτείνατε στους Νηπιαγωγούς να κάνουν, για να αξιοποιήσουν τις δυνατότητες που παρέχουν οι κοινότητες μάθησης και να ικανοποιήσουν τις αναπτυξιακές ανάγκες των μαθητών να αποκτήσουν έναν πιο ενεργητικό ρόλο στην τάξη και να γίνουν συμπαραγωγοί της γνώσης μέσα από τις αλληλεπιδράσεις;

360

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Θεωρίες στο πεδίο των Αναλυτικών Προγραμμάτων (ΑΠ) αναφέρουν ότι «Το ΑΠ αποτελεί σχέδιο οργάνωσης της μάθησης. Για την ανάπτυξη του ΑΠ συνήθως ακολουθείται μια τετραμερής πορεία: α. καθορισμός ενοτήτων και καταγραφή στόχων – β. σχεδιασμός δραστηριοτήτων – γ. τρόπος εφαρμογής – δ. αξιολόγηση».

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Οποιανδήποτε Νηπιαγωγείο

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σύμφωνα με τις αρχές και το όραμα για το «Νέο Σχολείο», προσαρμογές επί του ΑΠ και παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού συγκαταλέγονται στις αρμοδιότητες του διδακτικού προσωπικού.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

3. Πώς, κατά την άποψή σας, πρέπει να εργασθεί κάθε Νηπιαγωγός, προκειμένου να ανταποκριθεί στο έργο αυτό;
4. Με ποια μέσα και διαδικασίες μπορείτε να συμβάλλετε στην καλύτερη και αποτελεσματικότερη άσκηση αυτών των αρμοδιοτήτων του συλλόγου διδασκόντων;

361

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Το κρυφό αναλυτικό πρόγραμμα αναφέρεται στις συνήθειες, τις αξίες και τις συμπεριφορές που έχουν παγιωθεί σε ένα σχολείο ως τελετουργίες, μεταβιβάζονται από γενιά σε γενιά και παρέχουν στους μαθητές κριτήρια, σύμφωνα με τα οποία κάτι είναι αποδεκτό και «καλό» και κάτι άλλο όχι. Η έρευνα υποστηρίζει ότι το κρυφό αναλυτικό πρόγραμμα επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό τα κίνητρα για μάθηση.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Οποιανδήποτε Νηπιαγωγείο

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Οι Νηπιαγωγοί παραβλέπουν τις επιδράσεις του κρυφού αναλυτικού προγράμματος στις επιδόσεις των μαθητών τους και αδυνατούν να ερμηνεύσουν την όλο αυξανόμενη αδιαφορία που μπορεί να επιδεικνύουν οι μαθητές για τις σχολικές δραστηριότητες και τις σχολικές τους υποχρεώσεις.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

3. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
4. Τι θα προτείνατε στους εκπαιδευτικούς να κάνουν, ώστε να μετατρέψουν την ερευνητική διαπίστωση σε παιδαγωγική ευκαιρία για βελτίωση της αποτελεσματικότητας της σχολικής μονάδας;

362

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Στην πλειονότητά τους τα σύγχρονα Αναλυτικά Προγράμματα όλων των βαθμίδων επιδιώκουν την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης ως οριζόντιου στόχου, διότι μεταξύ των άλλων διασφαλίζει τη βαθιά κατανόηση της γνώσης και συμβάλλει στην ανάπτυξη της ηθικής κρίσης. .

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα:

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Οι Νηπιαγωγοί δηλώνουν ότι, ενώ επιθυμούν να βοηθήσουν τους μαθητές τους να αναπτύξουν την κριτική τους σκέψη, δεν γνωρίζουν πώς μπορεί να γίνει αυτό στην πράξη σε μαθήματα όπως η Ιστορία.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

3. Πώς πιστεύετε ότι οι μαθητές μπορούν να δείξουν ότι διαθέτουν κριτική σκέψη στο πλαίσιο των σχεδίων εργασίας ;
4. Ποιες δράσεις θα αναλαμβάνατε και τι θα προτείνετε να κάνουν και πώς ώστε να βοηθήσετε τους εκπαιδευτικούς να ξεπεράσουν το πρόβλημά τους;

363

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Η θεωρία αναφέρει ότι υπάρχουν τέσσερις κυρίως σχολές Αναλυτικών Προγραμμάτων. Μία από αυτές αξιοποιεί το στοχοκεντρικό μοντέλο, το οποίο οργανώνει το περιεχόμενο του Αναλυτικού Προγράμματος γύρω από βασικούς στόχους. Το εν λόγω μοντέλο αξιοποιείται διεθνώς κατά τη σύνταξη των Αναλυτικών Προγραμμάτων.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Οποιανδήποτε Νηπιαγωγείο

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Από τους επικριτές του το στοχοκεντρικό μοντέλο για το Αναλυτικό Πρόγραμμα κατηγορείται ως τεχνοκρατική επινόηση που αφυδατώνει την ανθρωπιστική αποστολή του σχολείου και οδηγεί στη χειραγώγηση, στον παιδαγωγικό φορμαλισμό και στην ομογενοποίηση της σκέψης και της μάθησης.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

3. Δεδομένου ότι κάθε θεωρητική σχολή για την ανάπτυξη Αναλυτικών Προγραμμάτων δεν έχει μόνο αρνητική πλευρά, αλλά και θετική, ποια, κατά την άποψή σας, είναι τα θετικά του στοχοκεντρικού μοντέλου;
4. Ποιες δράσεις θα αναλαμβάνατε και τι θα προτείνατε στις Νηπιαγωγούς να κάνουν, ώστε να αποφύγουν τον διδακτικό φορμαλισμό που μπορεί να προκύψει από το στοχοκεντρικό μοντέλο;

364

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Στην πλειονότητά τους τα σύγχρονα Αναλυτικά Προγράμματα όλων των βαθμίδων επιδιώκουν την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης ως οριζόντιου στόχου, διότι παράλληλα με το νοητική ανάπτυξη εξασφαλίζεται και η σε βάθος κατανόηση της γνώσης που αποκτούν στο πλαίσιο του σχολείου.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Οποιανδήποτε Νηπιαγωγείο
2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Οι Νηπιαγωγοί δηλώνουν ότι, ενώ επιθυμούν να βοηθήσουν τους μαθητές τους να αναπτύξουν την κριτική τους σκέψη, δεν γνωρίζουν πώς μπορεί να γίνει αυτό στην πράξη σε θέματα που αφορούν τη μελέτη του κοινωνικού και φυσικού περιβάλλοντος και των μεταξύ τους σχέσεων.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

3. Πώς πιστεύετε ότι οι μαθητές μπορούν να δείξουν ότι διαθέτουν κριτική σκέψη στη μελέτη τέτοιων θεμάτων ;
4. Ποιες δράσεις θα αναλαμβάνατε ώστε να βοηθήσετε τις Νηπιαγωγούς να ξεπεράσουν το πρόβλημά τους;

365

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Στα στοχοκεντρικά Αναλυτικά Προγράμματα επιχειρείται ισόρροπη εκπροσώπηση στόχων που καλλιεργούν παραγωγικές και αναπαραγωγικές δεξιότητες μάθησης. *Αναπαραγωγικές δεξιότητες* είναι αυτές που αφορούν επαναλαμβανόμενες και αυτοματοποιημένες ενέργειες μάθησης, όπως είναι η απομνημόνευση της προπαίδειας ή ενός κανόνα γραμματικής. Π*αραγωγικές δεξιότητες* είναι αυτές που αφορούν δεξιότητες επεξεργασίας των δεδομένων του φυσικού και κοινωνικού κόσμου και οδηγούν στην παραγωγή νέας γνώσης. Στην παραγωγική μάθηση η γνώση είναι πρωτότυπη και ευρηματική, παρά αυτοματοποιημένη και αναπαραγωγική.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Οποιανδήποτε Νηπιαγωγείο
2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ως Σχολικός Σύμβουλος διαπιστώνετε ότι μερικοί Νηπιαγωγοί αγνοούν σχεδόν στο σύνολό τους τούς παραγωγικούς στόχους του Αναλυτικού Προγράμματος.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

3. Κατά την άποψή σας, σε ποια αίτια αποδίδεται αυτή η επιλογή κάποιων εκπαιδευτικών;.
4. Ποια μπορεί να είναι η συμβολή σας στην ενίσχυση αξιοποίησης παραγωγικών στόχων;

366

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες διαπιστώνουν ότι οι μαθητικές ομάδες μπορούν να γίνουν *κοινότητες μάθησης* μέσω της διάδρασης και της ανταλλαγής εμπειριών, απόψεων, επεξηγήσεων και επιχειρημάτων.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Οποιανδήποτε Νηπιαγωγείο

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Αρκετοί δάσκαλοι πιστεύουν ότι τα παιδιά του Νηπιαγωγείου δεν μπορούν να προχωρήσουν πέρα από την κατανόηση της αφηγηματικής παράθεσης των γεγονότων. Γι΄αυτό θεωρούν ως ανεδαφικές προσεγγίσεις συναδέλφων τους που αναθέτουν σε μικρο-ομάδες των 3-4 μαθητών να επεξεργαστούν αναλυτικά πλούσια εικονογραφημένο εκπαιδευτικό υλικό για να εντοπίσουν δρώντες, δράσεις, κίνητρα, συνθήκες, προθέσεις, σκέψεις,

συναισθήματα, κενά πληροφόρησης και τα παρόμοια και να τοποθετηθούν αξιολογικά επ΄αυτών.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στην Νηπιαγωγό να κάνει ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες που παρέχουν οι κοινότητες μάθησης για κριτική προσέγγιση των πηγών;

367

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Η σύγχρονη βιβλιογραφία αναφέρει ότι για να απομάθει το παιδί μια συμπεριφορά (απόσβεση) δεν θα πρέπει να ακολουθείται από θετική ή αρνητική ενίσχυση, η οποία ενδυναμώνει την εμφάνιση μιας συμπεριφοράς. Ενίσχυση για τους μαθητές μπορεί να αποτελέσουν υλικές αμοιβές, δραστηριότητες (εκδρομή, παιχνίδι), ενισχυτές πληροφόρησης (έπαινος), κοινωνικοί ενισχυτές (προσοχή του εκπαιδευτικού). (Συμπεριφορισμός, Skinner)

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Οποιανδήποτε Νηπιαγωγείο

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Παιδί Νηπιαγωγείου με προβλήματα συμπεριφοράς, που δεν ενδιαφέρεται ιδιαίτερα για αρκετά από τα θέματα και τις δραστηριότητες της ημέρας, κάνει σε κάθε μάθημα φασαρία ώστε η Νηπιαγωγός να του ζητάει να πάει στη «γωνία της απομόνωσης». Σε κάθε τέτοια «απομόνωση» αναζητά τρόπους προσέλκυσης της προσοχής των άλλων.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

3. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
4. Τι θα προτείνατε στην Νηπιαγωγό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

368

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι δύο παράγοντες οι οποίοι μπορούν να επηρεάσουν θετικά ή αρνητικά το κίνητρο του μαθητή για μάθηση, είναι: το ενδιαφέρον του μαθητή για το συγκεκριμένο υλικό που πρέπει να μάθει και οι δυνατότητες επιλογών στο πλαίσιο των μαθησιακών δραστηριοτήτων.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Οποιανδήποτε Νηπιαγωγείο

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Ένα παιδί με διαφαινόμενες μαθησιακές δυσκολίες δεν συμμετέχει ενεργητικά. Αυτό αποτελεί πρόβλημα για την Νηπιαγωγό, επειδή αντιλαμβάνεται ότι το παιδί υπό συνθήκες θα μπορούσε να ανταπεξέλθει στις απαιτήσεις τάξης σε ικανοποιητικό βαθμό.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

3. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
4. Τι θα προτείνατε στην Νηπιαγωγό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

369

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Θεωρητικοί της Διδακτικής υποστηρίζουν ότι η διδασκαλία οποιουδήποτε αντικειμένου σε οποιανδήποτε βαθμίδα μπορεί να φανεί ενδιαφέρουσα για τους μαθητές, αν αξιοποιηθούν μέσα και τρόποι που θα εμπλέκουν ενεργά τους ίδιους στη διαδικασία της μάθησης. Σε ιδιαίτερα, μάλιστα, ετερογενείς τάξεις, όπως η πλειονότητα των τάξεων στο σύγχρονο πολυπολιτισμικό σχολείο, η προσέγγιση αυτή μπορεί να κινητοποιήσει περισσότερους μαθητές.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Οποιανδήποτε Νηπιαγωγείο

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Αρκετοί Νηπιαγωγοί εξακολουθούν να χρησιμοποιούν κατά βάση τις παραδοσιακές προσεγγίσεις, παρά το γεγονός ότι αρκετοί μαθητές, ημεδαποί και αλλοδαποί, δείχνουν να μην τους παρακολουθούν.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με δεδομένη την ετερογένεια των μαθητών, ποιους εναλλακτικούς τρόπους θα προτείνατε στις Νηπιαγωγούς της περιφέρειάς σας για τον εμπλουτισμό της προσέγγισής τους με εναλλακτικές και πιο αποτελεσματικές διδακτικές πρακτικές;

370

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Η έρευνα για την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών δείχνει συχνά ότι η τελευταία επέρχεται, όταν οι εκπαιδευτικοί αναλύουν στοχαστικά/κριτικά τις τρέχουσες πρακτικές τους καθώς και τις εσωτερικές τους αντιφάσεις. Επισημαίνει, μάλιστα, ότι όταν η στοχαστική/κριτική ανάλυση γίνεται σε πλαίσιο συνεργασίας με τους συναδέλφους(collective reflection) οι θετικές επιδράσεις της στην επαγγελματική ανάπτυξη και στην ανασυγκρότηση του σχολείου είναι μεγαλύτερες.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Οποιανδήποτε Νηπιαγωγείο

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε Νηπιαγωγείου αστικού κέντρου φοιτούν μαθητές πολλών διαφορετικών μαθησιακών επιπέδων και ποικίλης προέλευσης. Οι Νηπιαγωγοί προβληματίζονται για την αποτελεσματικότητα και την καταλληλότητα των γνωστών και καθιερωμένων προσεγγίσεων, τονίζουν την ανεπάρκεια των επιμορφωτικών ημερίδων για τις εναλλακτικές προσεγγίσεις και αναζητούν μια πιο ουσιαστική διέξοδο, καθώς οι «δοκιμασμένες» μέθοδοι έχουν δείξει προ πολλού τα όρια τους.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

2. Έχοντας υπόψη την συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλεύατε τις Νηπιαγωγούς και τι θα κάνατε εσείς και πώς, για να οδηγηθούν σε μια πιο αυτόνομη επαγγελματική ανάπτυξη και σε μια ουσιαστική ανανέωση των διδακτικών πρακτικών τους;

371

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Νέου Σχολείου χρειάζεται να γίνει αναβάθμιση των διδακτικών μεθόδων. Αρκετές από τις σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι η ενίσχυση της αναγνωστικής κατανόησης επιτυγχάνεται μέσω της χρήσης γνωστικών και μεταγνωστικών στρατηγικών. Μάλιστα, η ταυτόχρονη διδασκαλία των στρατηγικών κατανόησης και των δεξιοτήτων ακριβούς ανάγνωσης (χωρίς λάθη) και ευχέρειας (με ταχύτητα, ρυθμό και προσωδία) μπορεί να επιφέρει σημαντικά αποτελέσματα στη βελτίωση του μαθητή με δυσκολίες μάθησης στην ανάγνωση.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Ε΄, Μάθημα: Γλώσσα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Ένας μαθητής με Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες δεν μπορεί να παρακολουθήσει το μάθημα, όχι μόνο γιατί δεν κατανοεί το κείμενο που πραγματεύεται όλη η τάξη αλλά γιατί όταν οι υπόλοιποι συμμαθητές του έχουν ολοκληρώσει την ανάγνωση του κειμένου εκείνος βρίσκεται ακόμη στην πρώτη σειρά, καθώς η ταχύτητα ανάγνωσής του είναι πολύ αργή και με πολλά λάθη.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

372

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Αρκετές από τις σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι η διαφοροποιημένη διδασκαλία αποτελεί μια από τις αποτελεσματικότερες μεθόδους υποστήριξης των μαθητών με Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες μέσα στη γενική τάξη. Η διαφοροποιημένη διδασκαλία βασίζεται στην απλούστευση του υλικού, ανάλογα με τις διαφορετικές ανάγκες και ικανότητες των μαθητών μέσα στην τάξη, στην καθοδήγηση των μαθητών που συναντούν δυσκολίες και στη δημιουργία ενός ενδιαφέροντος μαθήματος για όλους τους μαθητές της τάξης.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Στ΄, Μάθημα: Ιστορία

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Ένας μαθητής με δυσλεξία που δεν μπορεί να διαβάσει σωστά τις λέξεις ενός κειμένου στην ιστορία και κατά συνέπεια δεν κατανοεί το περιεχόμενό του. Οι

γνώσεις του πάνω στο μάθημα της ιστορίας από προηγούμενα έτη είναι επίσης μηδαμινές.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

373

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Αρκετές από τις σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι η δυσλεξία είναι η σημαντική δυσκολία που παρουσιάζουν οι μαθητές στην ανάγνωση και στη γραφή. Η δυσκολία αυτή δεν πρέπει να σχετίζεται με χαμηλή νοημοσύνη, αισθητηριακά/κινητικά/συναισθηματικά προβλήματα, ανεπαρκή διδασκαλία ή προβλήματα συναισθηματικά/συμπεριφοράς. Σε περίπτωση που ένα από τα προηγούμενα παρουσιάζονται στο παιδί, τότε γίνεται λόγος για ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, οι οποίες χρήζουν διαφορετικής αντιμετώπισης αλλά και συγκεκριμένου χρόνου παρέμβασης. Ένα παιδί με δυσλεξία χρειάζεται περισσότερο χρόνο διδασκαλίας για την κατάκτηση μιας δεξιότητας ή στρατηγικής από ότι ένας μαθητής χωρίς Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες. Από την άλλη, ένας μαθητής με χαμηλή νοημοσύνη χρειάζεται πολύ περισσότερο χρόνο και από ένα μαθητή με δυσλεξία για την κατάκτηση των αντίστοιχων δεξιοτήτων ή στρατηγικών.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Α΄ δημοτικού

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Μια μαθήτρια που επαναλαμβάνει την Α' δημοτικού δεν μπορεί να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις του σχολείου ούτε τη δεύτερη χρονιά. Η δασκάλα της, ενώ αφιερώνει χρόνο για να την βοηθήσει, θεωρεί ότι η μαθήτρια έχει νοητική υστέρηση (Γενικές Μαθησιακές Δυσκολίες) και για τον λόγο αυτό δεν αφιερώνει περισσότερο από το διπλάσιο χρόνο από ότι στα άλλα παιδιά για την εκπαίδευσή της. Η μαθήτρια παρόλα αυτά δεν φάνηκε να έχει χαμηλό δείκτη νοημοσύνης σε τεστ που της είχε χορηγηθεί.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

374

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Αρκετές από τις σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι οι προικισμένοι/χαρισματικοί μαθητές είναι συχνά πολύ καλοί αναγνώστες και τους αρέσει να εργάζονται πάνω σε δραστηριότητες που εμπλέκουν σύνθετες σχέσεις και αφηρημένα υλικά.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Στ΄

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Μέσα στην τάξη υπάρχει ένας χαρισματικός μαθητής ο οποίος όμως δεν ανταποκρίνεται όπως θα έπρεπε στα μαθήματα. Συνήθως δείχνει να βαριέται μέσα στην τάξη, ενώ ο εκπαιδευτικός δεν του αφιερώνει επιπλέον χρόνο ή δεν προσαρμόζει τις δραστηριότητες με βάση τις ικανότητές του ώστε να ανταποκριθεί ανάλογα.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση για παιδιά Υψηλών Ικανοτήτων Μάθησης;

375

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Αρκετές από τις σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι οι μαθητές με Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής και/ή Υπερκινητικότητας (ΔΕΠ/Υ) μαθαίνουν, συνήθως, πιο εύκολα μέσα από παιχνίδι ρόλων ή από πολυαισθητηριακές δραστηριότητες. Στόχος της εκπαίδευσης των μαθητών με Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής και/ή Υπερκινητικότητας πρέπει να είναι η κοινωνικοποίησή τους, η ενίσχυση των δυνατοτήτων τους, η κατάκτηση των βασικών ακαδημαϊκών δεξιοτήτων και η ανάπτυξη της αυτοεκτίμησής και αυτοαποτελεσματικότητάς τους.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Δ΄, Μάθημα: Γλώσσα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Ένας μαθητής με Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής και/ή Υπερκινητικότητας (ΔΕΠ/Υ) που δεν ακολουθεί φαρμακευτική αγωγή αλλά παρουσιάζει έντονα συμπτώματα υπερκινητικότητας και απροσεξίας μέσα στην τάξη, δεν μπορεί να παρακολουθήσει το μάθημα και αποσυντονίζει τόσο τους συμμαθητές του όσο και τον εκπαιδευτικό.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

376

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Αρκετές από τις σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι οι μαθητές με Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής και/ή Υπερκινητικότητας (ΔΕΠ/Υ) παρουσιάζουν αυξημένη κινητική δραστηριότητα και ομιλία. Κοινά επίσης χαρακτηριστικά μεταξύ των παιδιών με ΔΕΠ/Υ είναι η νευρική κίνηση των άκρων, το γεγονός ότι δεν μπορούν να παραμείνουν για ώρα και σταθερά στη θέση τους, είναι ανήσυχοι και κινούνται υπερβολικά και χωρίς στόχο/σκοπό. Σχεδόν οι μισοί μαθητές που εμφανίζουν ΔΕΠ/Υ είναι πιθανό να εμφανίσουν επιθετική/εναντιωματική συμπεριφορά και προβλήματα διαγωγής.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Α΄ γυμνασίου, Μάθημα: Φιλολογικά

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Ένας μαθητής με ΔΕΠ/Υ εμφανίζει επιθετική συμπεριφορά μέσα στην τάξη, με λεκτικές επιθέσεις προς τους εκπαιδευτικούς. Όσο περισσότερο οι εκπαιδευτικοί τον τιμωρούν τόσο περισσότερο εκείνος εναντιώνεται σε αυτούς, ενώ η προσοχή του στο μάθημα είναι σχεδόν μηδαμινή.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

377

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Ο όρος «διαφοροποιημένη διδασκαλία» αναφέρεται σε μια *«συστηματική προσέγγιση στο σχεδιασμό του συνόλου της διδασκαλίας για μαθητές με διαφορετικές μαθησιακές ανάγκες»*. Για τον κατάλληλο σχεδιασμό της διδασκαλίας, οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να δίνουν έμφαση σε δύο βασικούς άξονες: στο μαθητή και στο αναλυτικό πρόγραμμα. Σχετικά με το αναλυτικό πρόγραμμα και τη διδασκαλία του γίνεται περεταίρω διάκριση σε τρεις τομείς: στο περιεχόμενο, στις διαδικασίες επεξεργασίας του περιεχομένου και στην αξιολόγηση της μάθησης. Με βάση τα τρία αυτά χαρακτηριστικά θα πρέπει να προσαρμόζεται και το αναλυτικό πρόγραμμα της κάθε τάξης.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Ε΄, Μάθημα: όλα τα γνωστικά αντικείμενα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Ένας μαθητής με Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής και/ή Υπερκινητικότητας (ΔΕΠ/Υ) δεν μπορεί να παρακολουθήσει το σχολικό πρόγραμμα λόγω της αυξημένης απροσεξίας που παρουσιάζει. Αδυνατεί να ολοκληρώσει τη μελέτη του στο σπίτι, δυσκολεύεται να συγκεντρωθεί στο μάθημα η κατά τη διάρκεια των διαγωνισμάτων, ενώ δεν είναι σε θέση να αναγνωρίσει τις δυσκολίες του ώστε να τις αντιμετωπίσει.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

378

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Αρκετές από τις σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι τα παιδιά δομούν προσωπικά τη μάθησή τους και προσπαθούν να βρουν νόημα σε ό,τι διδάσκονται. Για να δομήσουν το νόημα κάθε φορά, βοηθούνται από τις προηγούμενες εμπειρίες τους, τις πεποιθήσεις τους, τα ενδιαφέροντά τους και προσεγγίζουν τη μάθηση με διαφορετικούς τρόπους.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Δ΄, Μάθημα: Γλώσσα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Ένας μαθητής με δυσκολίες μάθησης, ενώ μπορεί να διαβάσει σωστά (με ακρίβεια και χωρίς λάθη), δεν μπορεί να κατανοήσει το κείμενο και συγκεκριμένα δεν μπορεί να εξάγει συμπεράσματα από αυτό. Η συμπερασματική του κατανόηση είναι μηδενική, καθώς ο μαθητής δεν μπορεί να απαντήσει σε ερωτήσεις που απαιτούν το συνδυασμό της προηγούμενης γνώσης του και των πληροφοριών του κειμένου.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

379

Α. Θεωρητικές παραδοχές
Αρκετές από τις σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι οι δύο παράγοντες οι οποίοι μπορούν να επηρεάσουν θετικά ή αρνητικά το κίνητρο του μαθητή για μάθηση, είναι: το ενδιαφέρον του μαθητή για το συγκεκριμένο υλικό που πρέπει να μάθει και η δυνατότητά του να επιλέξει μόνος του το αντικείμενο της μάθησης.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: Στ΄, Μάθημα: Γλώσσα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Ένας μαθητής με δυσλεξία παρακολουθεί τη γενική τάξη αλλά δε συμμετέχει ενεργητικά.
Αυτό αποτελεί πρόβλημα για την εκπαιδευτικό επειδή αντιλαμβάνεται ότι ο μαθητής θα μπορούσε να ανταπεξέλθει στις απαιτήσεις της τάξης.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

380

Α. Θεωρητικές παραδοχές
Αρκετές από τις σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι η διαφοροποιημένη διδασκαλία στηρίζεται στους δύο διαφορετικούς τρόπους που μαθαίνει ένας μαθητής: μέσω του τρόπου συμμετοχής του στο μάθημα (πχ. ομαδοποίηση) και μέσω των γνωστικών του χαρακτηριστικών (δημιουργικότητα, συνθετική ή αναλυτική σκέψη, συνεργατικότητα ή ανταγωνιστικότητα, συγκεκριμένη ή αφηρημένη σκέψη).

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: όλες, Μάθημα: όλα τα γνωστικά αντικείμενα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Μια εκπαιδευτικός η οποία έχει στην τάξη της ένα μαθητή με δίγλωσσο οικογενειακό περιβάλλον, μια μαθήτρια που έχει δεχτεί ανεπαρκή διδασκαλία, μια μαθήτρια με δυσλεξία, δυο αδύναμους αναγνώστες και αρκετούς μαθητές στο μέσο όρο αλλά και άριστους, δεν γνωρίζει με ποιο τρόπο να τους υποστηρίξει όλους. Υιοθετεί ένα

διδακτικό στυλ ώστε να μπορέσει να ανταπεξέλθει στα καθήκοντά της αλλά πολύ λίγοι μαθητές ωφελούνται από αυτό.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

381

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Νέου Σχολείου είναι σημαντικό να υιοθετηθεί η διαφοροποιημένη διδασκαλία από τους εκπαιδευτικούς. Μια από τις διαστάσεις της διαφοροποιημένης διδασκαλίας είναι η διαδικασία επεξεργασίας του περιεχομένου. Αυτό σημαίνει ότι κάθε διδακτική δραστηριότητα θα πρέπει να στοχεύει στο να διδάξει τους μαθητές πως να αξιοποιούν τις βασικές τους δεξιότητες και γνώσεις ώστε να κατανοούν μια έννοια. Όταν υπάρχει διαφοροποίηση στη διδακτική προσέγγιση, στο χρονικό πλαίσιο και στην καθοδήγηση από τον εκπαιδευτικό (ή/και τους συμμαθητές) τότε είναι δυνατή η εμβάθυνση της γνώσης.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες, Μάθημα: όλα τα γνωστικά αντικείμενα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι για να ασκήσουν διαφοροποιημένη διδασκαλία πρέπει να τροποποιήσουν το μάθημά τους με τέτοιο τρόπο ώστε να ενδιαφέρει τους μαθητές. Πολλά τμήματα ένταξης έχουν μετατραπεί για το λόγο αυτό σε τάξη παιχνιδιού, ενώ οι εκπαιδευτικοί αφιερώνουν περισσότερο χρόνο σε παιγνιώδεις τρόπους μάθησης χωρίς να θέτουν υψηλούς στόχους για τη μάθηση των μαθητών τους.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στους ειδικούς εκπαιδευτικούς του σεναρίου να κάνουν ώστε η διαφοροποιημένη διδασκαλία να συμβάλει στην αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

382

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Αρκετές από τις σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι δεν θα πρέπει να δίνεται έμφαση στο τι διδάσκεται ένας μαθητής με δυσλεξία, αλλά το πώς το διδάσκεται. Η διδακτική προσέγγιση είναι εκείνη που φέρει τα καλύτερα αποτελέσματα. Η πιο αποτελεσματική διδακτική προσέγγιση για τους μαθητές με Μαθησιακές Δυσκολίες (ΜΔ) είναι η άμεση, σαφής και επεξηγηματική διδασκαλία.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες, Μάθημα: όλα τα γνωστικά αντικείμενα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Ένας εκπαιδευτικός που εργάζεται σε τμήμα ένταξης έχει δημιουργήσει μια μικρή ομάδα μαθητών με δυσλεξία. Τους διδάσκει αρκετές βασικές δεξιότητες μέσω της χρήσης εποπτικού υλικού και επαναλήψεων, κάνει διαφοροποίηση στο περιεχόμενο

της ύλης, ακολουθεί τα ενδιαφέροντα των μαθητών αλλά δεν παρατηρεί σημαντική βελτίωση στην επίδοσή τους μήνες μετά.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Ποια βήματα θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να ακολουθήσει ώστε να επωφεληθεί ο μαθητής από τη διδασκαλία του;

383

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Μέσω της διαφοροποιημένης διδασκαλίας όλοι οι μαθητές διδάσκονται το ίδιο αντικείμενο αλλά με διαφορετική προσέγγιση και σε διαφορετική ποσότητα. Ο εκπαιδευτικός για να διδάξει διαφοροποιημένα θα πρέπει να διδάσκει την ίδια έννοια αλλά να διαφοροποιεί τη δυσκολία της κριτικής σκέψης που απαιτείται και το βαθμό καθοδήγησης. Με αυτό τον τρόπο, όλοι οι μαθητές καλούνται να σκεφθούν κριτικά αλλά σε διαφορετικό επίπεδο και εξαρτώμενοι λιγότερο ή περισσότεροι από τους συμμαθητές τους. Διαφοροποιώντας τις ερωτήσεις ο εκπαιδευτικός μπορεί να καλέσει ορισμένους μαθητές να βρουν αιτιακές σχέσεις, άλλους να κάνουν βασικές υποθέσεις και άλλους να βρουν αναλογίες. Όλοι οι μαθητές εργάζονται στο ίδιο αντικείμενο, με διαφορετικούς όμως τρόπους.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις σε όλα τα γνωστικά αντικείμενα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Οι εκπαιδευτικοί συχνά κάνουν απλές ερωτήσεις σε μαθητές με Μαθησιακές Δυσκολίες του τύπου *ποιος, πού, τι, πότε*. Με αυτόν τον τρόπο, όμως, δεν διαφοροποιείται η διδασκαλία, απλώς περιορίζονται η μάθηση και η σκέψη σε ένα χαμηλότερο επίπεδο.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

384

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Αρκετές από τις σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι η διαφοροποίηση στην αξιολόγηση των μαθητών με Μαθησιακές Δυσκολίες είναι σημαντική γιατί αναγνωρίζει τις δυνατότητες και τις αδυναμίες ενός μαθητή και μεταφέρει όλες τις πληροφορίες σχετικά με την πρόοδό του. Σε μια τάξη διαφοροποιημένης διδασκαλίας, οι τρόποι αξιολόγησης της προόδου και της επίδοσης ενός μαθητή δεν περιορίζονται μόνο στην προφορική διήγηση του μαθήματος, στις απαντήσεις σε ερωτήσεις και την παραγωγή γραπτού λόγου, αλλά θα πρέπει να εμπλέκει και διαφορετικές τεχνικές αξιολόγησης.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: γυμνάσιο και λύκειο, Μάθημα: όλα τα γνωστικά αντικείμενα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Ένας μαθητής με δυσλεξία πρέπει να εξετάζεται προφορικά σύμφωνα με τη διάγνωσή του και το εξατομικευμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα που έχει σχεδιαστεί από το ΚΕΔΔΥ της περιοχής του. Παρόλα αυτά το άγχος του στις προφορικές εξετάσεις

είναι τόσο μεγάλο που δεν αποδίδει όπως θα μπορούσε αν επιλεγόταν ένας διαφορετικός τρόπος αξιολόγησης. Οι εκπαιδευτικοί και ο διευθυντής του σχολείου του δεν βρίσκουν άλλη λύση και επιμένουν στην προφορική εξέταση, οδηγώντας το μαθητή σε σίγουρη αποτυχία.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

385
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Αρκετές από τις σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι μια αποτελεσματική προσέγγιση για την αντιμετώπιση των μνημονικών δυσκολιών των μαθητών με Μαθησιακές Δυσκολίες είναι η χρήση μνημονικών βοηθημάτων. *Τα μνημονικά βοηθήματα είναι στρατηγικές που βασίζονται είτε στην επεξεργασία είτε στην οργάνωση της πληροφορίας που διδάσκεται.*

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: από την Δ' δημοτικού και πάνω, Μάθημα: όλα τα γνωστικά αντικείμενα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Ένας μαθητής με Μαθησιακές Δυσκολίες δεν μπορεί να κατανοήσει πληροφορίες που του είναι απαραίτητες για να συνεχίσει να παρακολουθεί τα επόμενα μαθήματα με γερές βάσεις. Προσπαθεί να απομνημονεύσει όλο το κείμενο αδιακρίτως, χωρίς να εστιάζει στα βασικά σημεία και αδυνατεί να κατανοήσει τα σημαντικότερα στοιχεία.
Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

386
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Αρκετές από τις σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι ένα από τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι μαθητές με Μαθησιακές Δυσκολίες είναι αυτό της οργάνωσης. Η δυσκολία στην οργάνωση επηρεάζει σημαντικά πολλές μαθησιακές λειτουργίες (της αποθήκευσης και ανάκλησης στο μνημονικό μηχανισμό, της προσοχής, της διαχείρισης του χρόνου, τους τρόπους μελέτης).

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: από την Ε' δημοτικού και πάνω, Μάθημα: όλα τα γνωστικά αντικείμενα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Ένας μαθητής με Μαθησιακές Δυσκολίες παραπονιέται ότι ενώ έχει ιδέες για να γράψει μια ικανοποιητική έκθεση, η εκπαιδευτικός του δεν του δίνει τον περισσότερο χρόνο που χρειάζεται. Η εκπαιδευτικός από την άλλη αναφέρει ότι όσο χρόνο και να του δώσει οι εκθέσεις του δεν ξεπερνούν τη μία παράγραφο.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

387
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Αρκετές από τις σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι για να μάθει και να χρησιμοποιήσει ένας μαθητής με Μαθησιακές Δυσκολίες τις στρατηγικές οργάνωσης και μελέτης θα πρέπει να τις γνωρίζει καλά. Αυτό προϋποθέτει την υποδειγματική διδασκαλία της χρήσης τους από τον εκπαιδευτικό και τη γνώση των διαδικασιών που τις συνθέτουν. Εξίσου σημαντική για την εκμάθησή τους είναι και η χρήση της αυτορύθμισης η οποία έχει σημαντικά και θετικά αποτελέσματα στη διδασκαλία στρατηγικών οργάνωσης, μελέτης και διαχείρισης χρόνου σε μαθητές με Μαθησιακές Δυσκολίες.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: από την Ε' δημοτικού και πάνω, Μάθημα: όλα τα γνωστικά αντικείμενα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Ένας εκπαιδευτικός ειδικής αγωγής είναι άριστος γνώστης της θεωρίας. Υποστηρίζοντας τους μαθητές του, τους εξηγεί τι πρέπει να κάνουν κάθε φορά ώστε να οργανώνουν τη μελέτη τους και να διαχειρίζονται σωστά το χρόνο τους. Αναφέρει τεχνικές όπως η γνωστική-νοηματική χαρτογράφηση, οι προκαταβολικοί οργανωτές, τα διαγράμματα οργάνωσης. Παρόλα αυτά οι μαθητές του δεν ανταποκρίνονται στη διδασκαλία του. Ο λόγος της αδυναμίας τους είναι γιατί δεν τους εξηγεί όχι μόνο τι εννοεί αλλά ούτε και πώς ακριβώς θα πρέπει να υλοποιήσουν τις οδηγίες του.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

388
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Αρκετές από τις σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι κάποιοι από τους μαθητές με Μαθησιακές Δυσκολίες είναι ιδιαίτερα αποδιοργανωμένοι και αντιμετωπίζουν σημαντικά προβλήματα στην οργάνωση της καθημερινής τους μελέτης και στη διαχείριση του χρόνου που έχουν για να μελετήσουν στο σπίτι.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: από την Ε' δημοτικού και πάνω, Μάθημα: όλα τα γνωστικά αντικείμενα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Ένας μαθητής με Μαθησιακές Δυσκολίες δεν καταφέρνει ποτέ να ολοκληρώσει τα μαθήματα του σχολείου. Οι γονείς διαμαρτύρονται στον εκπαιδευτικό ότι βάζει πολλές εργασίες για το σπίτι, ενώ ο εκπαιδευτικός αναφέρει ότι το παιδί δεν έχει υποστήριξη στο σπίτι.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

389

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Αρκετές από τις σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι τα κίνητρα παίζουν σπουδαίο ρόλο στην αποτελεσματική εφαρμογή στρατηγικών για την ενίσχυση της μαθησιακής επίδοσης των μαθητών με Μαθησιακές Δυσκολίες.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες, Μάθημα: όλα τα γνωστικά αντικείμενα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Ένας μαθητής με Μαθησιακές Δυσκολίες δεν διαβάζει καθόλου λέγοντας πως και αν κάνει μια ή πολλές αναγνώσεις πάλι δεν θα καταφέρει να καταλάβει το κείμενο. Αυτό που υποστηρίζει είναι πως ακόμη και αν κάποια στιγμή καταφέρει να το κατανοήσει και πάλι θα είναι ο χειρότερος μαθητής στην τάξη.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

390

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Αρκετές από τις σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι η επανεκπαίδευση στην απόδοση αιτιολογικών προσδιορισμών επιτυχίας ή αποτυχίας βοηθά τη διδασκαλία και ιδιαίτερα κατά την εφαρμογή στρατηγικών από τους μαθητές με Μαθησιακές Δυσκολίες. Όταν ο μαθητής γνωρίζει ότι *επιτυγχάνει ή αποτυγχάνει χάρη ή εξαιτίας των ικανοτήτων του και όχι λόγω τύχης* διαχειρίζεται μια πιθανή αποτυχία σε κάποια μαθησιακή δραστηριότητα πολύ πιο αποτελεσματικά. Κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας ενός γνωστικού αντικειμένου, ο εκπαιδευτικός δεν πρέπει να λέει στο μαθητή μόνο πως πρέπει να προσπαθεί περισσότερο, αλλά να του προσφέρει ευκαιρίες για να το επιτύχει.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες, Μάθημα: όλα τα γνωστικά αντικείμενα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Μια μαθήτρια αποδίδει σχεδόν πάντα την επιτυχία της στην τύχη και την αποτυχία της στο χαμηλό νοητικό της δυναμικό (κάτι το οποίο δεν ισχύει). Εξαιτίας αυτών των αιτιολογικών προσδιορισμών της επιτυχίας και της αποτυχίας που έχει, αποτυγχάνει συχνά στις σχολικές εργασίες της, ενώ ο εκπαιδευτικός δεν ξέρει πώς να την υποστηρίξει.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

391

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Αρκετές από τις σύγχρονες έρευνες για το ρόλο της αυτό-αντίληψης και αυτο-εκτίμησης αναφέρουν ότι οι μαθητές με Μαθησιακές Δυσκολίες έχουν χαμηλή αυτο-αποτελεσματικότητα, δεν πιστεύουν δηλαδή στις ικανότητές τους. Η χαμηλή αυτο-αποτελεσματικότητα είναι ένας από τους σημαντικότερους προβλεπτικούς παράγοντες της χαμηλής επίδοσης.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες, Μάθημα: όλα τα γνωστικά αντικείμενα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Μια μητέρα μιας μαθήτριας με δυσλεξία αδυνατεί να την βοηθήσει να μελετήσει στο σπίτι γιατί η μαθήτρια ισχυρίζεται ότι δεν μπορεί να καταφέρει τίποτα. Η μητέρα αποδίδει αυτή τη δικαιολογία σε τεμπελιά και αδιαφορία, ενώ η εκπαιδευτικός της τάξης της γνωρίζει ότι η μαθήτρια έχει τη δυνατότητα να καταφέρει ακαδημαϊκά περισσότερα.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

3. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

392

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Αρκετές από τις σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι η φωνολογική επίγνωση αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους προβλεπτικούς παράγοντες της επιτυχημένης ανάγνωσης. Η διδασκαλία της φωνολογικής επίγνωσης στους μαθητές με Μαθησιακές Δυσκολίες όταν συνδυάζεται με τη διδασκαλία των γραφοφωνημικών αντιστοιχιών, διευκολύνει την κατάκτηση της ανάγνωσης.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Α΄ δημοτικού, Μάθημα: Γλώσσα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Οι μαθητές με Μαθησιακές Δυσκολίες ενός τμήματος ένταξης αδυνατούν να αντιληφθούν την αντιστοιχία μεταξύ του προφορικού και του γραπτού κώδικα. Επιπλέον δυσκολεύονται να αναλύσουν μια λέξη στα επιμέρους φωνήματά της και αντίστροφα ή να ανακαλέσουν τις γραφοφωνημικές αντιστοιχίες. Ο εκπαιδευτικός δεν γνωρίζει τι μπορεί να κάνει.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

393

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Αρκετές από τις σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι για να επιτευχθεί η κατάκτηση της ανάγνωσης από τους μαθητές με Μαθησιακές Δυσκολίες πραγματοποιείται μέσω της διδασκαλίας από τη βάση προς την κορυφή, δηλαδή από το γράμμα προς την πρόταση (συνθετικές μέθοδοι) και αντίστροφα από την κορυφή προς τη βάση, δηλαδή από την πρόταση προς το γράμμα (αναλυτικές μέθοδοι).

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Β΄ δημοτικού, Μάθημα: Γλώσσα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Μια μαθήτρια με δυσλεξία δεν καταφέρνει να αποκωδικοποιήσει ενώ όλη η υπόλοιπη τάξη βρίσκεται σε πολύ καλό επίπεδο όχι μόνο αποκωδικοποίησης αλλά και ευχέρειας. Η εκπαιδευτικός προσπαθεί να αφιερώσει στην εν λόγω μαθήτρια λίγο περισσότερο χρόνο, για να επαναλάβει ό,τι είπε και έκανε στην κοινή διδασκαλία σε επίπεδο τάξης για όλους τους μαθητές. Θεωρεί, όμως, ότι δεν μπορεί να αφιερώσει επιπλέον χρόνο για αυτή τη μαθήτρια, διότι με αυτόν τον τρόπο θα παραμελήσει όλους τους υπόλοιπους.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στην εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

394

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Αρκετές από τις σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι η επανάληψη της ανάγνωσης ενός κειμένου δεν συμβάλει στην ενίσχυση της αναγνωστικής κατανόησης των μαθητών με Μαθησιακές Δυσκολίες αλλά στην ενίσχυση της ακριβούς ανάγνωσης και της ευχέρειάς τους.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γ΄ δημοτικού, Μάθημα: Γλώσσα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Μια εκπαιδευτικός που στην τάξη της έχει ένα μαθητή με δυσλεξία για να τον απασχολεί και να μην κάνει φασαρία μέσα στο μάθημα, του αναθέτει να διαβάζει σιωπηρά ένα κείμενο σε κάθε μάθημα πολλές φορές και στο τέλος του ζητά να της αναφέρει το περιεχόμενό του.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στην εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

395

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Αρκετές από τις σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι η ευχέρεια των μαθητών με Μαθησιακές Δυσκολίες επιτυγχάνεται με βάση την αυτόματη αναγνώριση των γραφοφωνημικών αντιστοιχιών. Για να αναγνωριστεί αυτόματα κάποια λέξη θα πρέπει να συνδυαστούν πληροφορίες από τις γραφοφωνημικές αντιστοιχίες, την εικόνα της, το σχήμα της, τη θέση της στην πρόταση, το νόημα της πρότασης. Η διδασκαλία της ευχέρειας δεν αποτελεί ανεξάρτητο διδακτικό αντικείμενο, αλλά μέρος ενός αναγνωστικού προγράμματος που στοχεύει τόσο στην ανάπτυξη της αποκωδικοποίησης όσο και της κατανόησης.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Α΄ γυμνασίου, Μάθημα: νέα ελληνικά

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Στα φιλολογικά μαθήματα ένας μαθητής με δυσλεξία δεν μπορεί να ανταποκριθεί στο ελάχιστο καθώς δεν μπορεί να κατανοήσει ούτε τις οδηγίες. Ο λόγος της αδυναμίας του είναι η δυσχερής του ανάγνωση. Καθώς όλοι διαβάζουν το κείμενο ή τις οδηγίες γρήγορα, εκείνος μένει πίσω και τελικά τα παρατάει πριν ολοκληρώσει την προσπάθεια.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

396

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Αρκετές από τις σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι εκτός από την ακριβή και γρήγορη ανάγνωση και την γνώση του λεξιλογίου, κατά την ανάγνωση απαιτούνται και επιπλέον δεξιότητες που σχετίζονται με την ενεργοποίηση της προηγούμενης γνώσης, τη δημιουργία νοητικών αναπαραστάσεων της σημασίας των λέξεων και του περιεχομένου, και το σχηματισμό υποθέσεων που σχετίζονται με το τι θα ακολουθήσει στο κείμενο, καθώς έτσι ο αναγνώστης αναμένει να συναντήσει κάποιες λέξεις και τις διαβάζει με μεγαλύτερη ακρίβεια και ευκολότερα.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες, Μάθημα: όλα τα γνωστικά αντικείμενα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Μια εκπαιδευτικός άκουσε σε επιμορφωτική εισήγηση ότι , για να ενισχύσει την αναγνωστική κατανόηση των μαθητών που έχει στην τάξη της με δυσλεξία, πρέπει να διδάξει άμεσα και συστηματικά γνωστικές και μεταγνωστικές στρατηγικές. Δεν γνωρίζει όμως τι πρέπει ακριβώς να κάνει και ζητάει τη βοήθεια του Σχολικού Συμβούλου.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2.Πώς θα προτείνατε στην εκπαιδευτικό να αξιοποιήσει την ερευνητική διαπίστωση για να επιτύχει την αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

397

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Αρκετές από τις σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι οι μαθητές με δίγλωσσο οικογενειακό περιβάλλον συχνά αντιμετωπίζουν τις ίδιες δυσκολίες με τους μαθητές με Μαθησιακές Δυσκολίες, αν και η ανταπόκρισή τους στη διδασκαλία είναι πολύ πιο γρήγορη.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Β΄ γυμνασίου, Μάθημα: αρχαία

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Ένας μαθητής με γονείς μετανάστες, που μιλά στο σπίτι του άλλη γλώσσα από την ελληνική, καλείται στο σχολείο να μάθει όχι μόνο τη νέα ελληνική γλώσσα αλλά και αρχαία. Η φιλόλογος δεν θέλει να τον αφήσει «πίσω» έτσι επιμένει να του διδάσκει αρχαία, επιμένοντας κυρίως στο λεξιλόγιο που βλέπει ότι υστερεί.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις

3. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
4. Τι θα προτείνατε στην εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

398

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Αρκετές από τις σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι οι μεταγνωστικές στρατηγικές είναι αυτές που συμβάλουν αποφασιστικά στην ενίσχυση των ακαδημαϊκών δεξιοτήτων μαθητών με δυσλεξία. Ο λόγος που συμβαίνει αυτό είναι γιατί οι μαθητές μαθαίνουν να αυτορυθμίζονται και να ελέγχουν τη μάθησή τους.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: από την Ε’ δημοτικού και πάνω, Μάθημα: όλα τα γνωστικά αντικείμενα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Ένας μαθητής με δυσλεξία, ενώ έχει έντονα μαθησιακά ενδιαφέροντα και σταθερή θέληση για να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις του σχολείου, δεν αποδίδει στον αναμενόμενο βαθμό, δεν γνωρίζει πώς να ελέγξει και να ρυθμίσει τη μάθησή του.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις

5. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
6. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

399

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Αρκετές από τις σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι η υποστηρικτική διδασκαλία των μαθητών με Μαθησιακές Δυσκολίες (ΜΔ) στη γραφή επικεντρώνεται στην ενίσχυση των βασικών και μηχανιστικών δεξιοτήτων όπως είναι ο σχεδιασμός των γραμμάτων (γραφοσυμβολικές δεξιότητες) και η ορθογραφία για τις πρώτες τάξεις του δημοτικού, ενώ εστιάζεται περισσότερο στην έκφραση κατά την παραγωγή του γραπτού λόγου στις τελευταίες τάξεις της πρωτοβάθμιας και στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Έχει αποδειχθεί παρόλα αυτά ότι η ταυτόχρονη υποδειγματική και σαφής διδασκαλία βασικών αλλά και ανώτερων γνωστικών και μεταγνωστικών στρατηγικών που βασίζεται στη διαλογική ανατροφοδότηση ενισχύει την επίδοση στις γραφοσυμβολικές δεξιότητες, στην ορθογραφία και στη γραπτή έκφραση.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Στ΄, Μάθημα: Γλώσσα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Ένας μαθητής με δυσκολίες μάθησης δεν μπορεί να γράψει ορθογραφημένα ούτε και να σχεδιάσει σωστά τα γράμματα. Για το λόγο αυτό, η εκπαιδευτικός του, την ώρα που οι συμμαθητές του γράφουν «έκθεση», του διδάσκει τα γράμματα και ορθογραφία.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις

7. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
8. Τι θα προτείνατε στην εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

400

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Αρκετές από τις σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι οι δυσκολίες στην απόδοση των γραπτών συμβόλων (δυσγραφία) οφείλονται σε διαταραχές στις οπτικο-κινητικές λειτουργίες των μαθητών με Μαθησιακές Δυσκολίες. Οι διαταραχές αυτές εμποδίζουν τη σωστή απόδοση του γραπτού λόγου ακόμα και κατά την αντιγραφή, ενώ οι αδυναμίες στη σωστή χρήση του μολυβιού και η λάθος στάση του σώματος κατά τη συγγραφή εμποδίζουν τη σωστή χωρική και μορφολογική απόδοση των γραμμάτων.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γ΄ δημοτικού, Μάθημα: όλα τα γνωστικά αντικείμενα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Μια μαθήτρια με δυσγραφία δυσκολεύεται να γράψει. Όταν παράγει κείμενο/λέξεις, το γραπτό της είναι δυσανάγνωστο και μικρό σε έκταση μια και πολύ γρήγορα νιώθει κόπωση κατά τη συγγραφή.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

401

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Αρκετές από τις σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι οι δυσκολίες των μαθητών με Μαθησιακές Δυσκολίες στην ορθογραφία είναι συχνά τόσο έντονες που οι μαθητές εστιάζουν στη σωστή απόδοση των λέξεων και παραμελούν το περιεχόμενο του κειμένου. Παρόλα αυτά, οι λέξεις αποδίδονται λάθος καθώς οι μαθητές δεν γνωρίζουν γραμματική και λεξιλόγιο, ενώ αποδίδουν τις λέξεις λάθος φωνολογικά.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Ε' δημοτικού Μάθημα: γλώσσα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Μια εκπαιδευτικός δυσκολεύεται να διδάξει ορθογραφία, διότι αρκετοί μαθητές στην τάξη της παρουσιάζουν δυσκολίες μάθησης εξαιτίας του δίγλωσσου περιβάλλοντός τους. Οι παραδοσιακές διδακτικές πρακτικές που έχει υιοθετήσει, εστιάζουν σε ασκήσεις αντιγραφής των λέξεων αρκετές φορές δεν έχουν τα καλύτερα δυνατά αποτελέσματα για τους μαθητές της.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στην εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

402

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Αρκετές από τις σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι οι πολυαισθητηριακές μέθοδοι αποτελούν ιδιαίτερα αποτελεσματικές δραστηριότητες για την ενίσχυση της ορθογραφίας.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Β' δημοτικού Μάθημα: γλώσσα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Ένας μαθητής με δυσλεξία αδυνατεί να αποδώσει τις λέξεις ορθογραφημένα και σωστά . Η εκπαιδευτικός δεν ξέρει πώς να τον βοηθήσει.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις

1.Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2.Τι θα προτείνατε στην εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

403

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Αρκετές από τις σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι η διδασκαλία γνωστικών και μεταγνωστικών στρατηγικών ενισχύει την τυποποίηση συμπεριφορών, εξοικειώνει τους μαθητές με ΜΔ με τις δυνατότητες και τις αδυναμίες τους, και συμβάλει στη ανάπτυξη συμπεριφορών αυτο-ρύθμισης κατά τη συγγραφή από την πλευρά των μαθητών.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Α΄ γυμνασίου, Μάθημα: Νέα ελληνικά

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Ένας μαθητής με Μαθησιακές Δυσκολίες δεν γνωρίζει πώς να γράφει εκθέσεις. Ξεκινά το κείμενό του χωρίς να κάνει σχεδιάγραμμα, χωρίς στόχο για το τι θέλει να επιτύχει με το κείμενό του, χωρίς να ελέγχει το τι έχει γράψει και χωρίς κίνητρο. Η εκπαιδευτικός ενώ γνωρίζει πως πρέπει να διδάξει γνωστικές και μεταγνωστικές στρατηγικές δεν ξέρει τι ακριβώς θα έπρεπε να κάνει και πώς και ζητά τη βοήθειά σας.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις

1.Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2.Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση

404
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Αρκετές από τις σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι κατά το δεύτερο στάδιο της παραγωγής του γραπτού λόγου, την καταγραφή, η διδασκαλία της δομής των κειμένων και των μορφοσυντακτικών κανόνων αναδεικνύονται ως οι αποτελεσματικότερες μέθοδοι για την ενίσχυση των δεξιοτήτων των μαθητών με Μαθησιακές Δυσκολίες που είναι σχετικές τόσο με την ποσότητα όσο και με την ποιότητα του γραπτού τους λόγου. Εξίσου σημαντικό είναι να διδαχθούν *στρατηγικές* αυτορύθμισης, καθώς στο στάδιο της καταγραφής οι μαθητές καλούνται να συγχρονίσουν ένα μεγάλο αριθμό δεξιοτήτων και στρατηγικών

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: Στ΄, Μάθημα: γλώσσα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Ένας μαθητής με δυσλεξία την ώρα της έκθεσης γράφει το κείμενό του μέσα σε 5 λεπτά και στη συνέχεια ενοχλεί τους συμμαθητές του οι οποίοι συνεχίζουν να γράφουν . Όταν η εκπαιδευτικός του ζητά να συνεχίσει να γράφει, ο μαθητής της απαντά πως δεν γνωρίζει τι άλλο μπορεί να γράψει, πως τελείωσαν οι ιδέες τους και ότι δεν ξέρει τι άλλο μπορεί να κάνει.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις

1.Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2.Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

405
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Αρκετές από τις σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι σημαντικό ρόλο στη μείωση των δυσκολιών στη γραφή παίζει η διδασκαλία μέσω της χρήσης των ηλεκτρονικών υπολογιστών, καθώς επιτρέπει στους μαθητές να γράφουν ανεμπόδιστα ιδιαίτερα αν χαρακτηρίζονται από δυσγραφία.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: Στ΄, Μάθημα: γλώσσα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Μια εκπαιδευτικός αποφασίζει να χρησιμοποιήσει τους υπολογιστές του εργαστηρίου του σχολείου με σκοπό να τους βοηθήσει να κάνουν λιγότερα λάθη ορθογραφίας και κυρίως να βοηθήσει τον μαθητή με Μαθησιακές Δυσκολίες της τάξης της να

ξεπεράσει τα προβλήματά του στη γραφή. Δεν ξέρει όμως με ποιο τρόπο να τους εμπλέξει στο μάθημά της.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις

1.Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2.Τι θα προτείνατε στην εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

406

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Αρκετές από τις σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι η δυσγραφία που αντιμετωπίζουν κάποιοι μαθητές με Μαθησιακές Δυσκολίες είναι αντιμετωπίσιμη σε κάθε ηλικία , αρκεί ο εκπαιδευτικός να ακολουθήσει τις κατάλληλες τεχνικές.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες, Μάθημα: όλα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Ένας μαθητής με δυσγραφία φοιτά σε ένα τμήμα ένταξης και η εκπαιδευτικός δεν γνωρίζει τον τρόπο υποστήριξης του.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις

1.Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2.Τι θα προτείνατε στην εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

407

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Αρκετές από τις σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι οι μαθητές και ιδιαίτερα οι έφηβοι με Μαθησιακές Δυσκολίες έχουν κάποια χαρακτηριστικά, όπως η παρορμητικότητα, τα προβλήματα προσοχής και τα μεταγνωστικά ελλείμματα που τους προδιαθέτουν να προβούν σε πράξεις νεανικής παραβατικότητας. Τα χαρακτηριστικά αυτά συνδέονται με δυσκολίες επίλυσης προβλημάτων και επιλογής κατάλληλων συμπεριφορών και με την κοινωνική αντίληψη.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: δευτεροβάθμια εκπαίδευση

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Μια μαθήτρια με Μαθησιακές Δυσκολίες αδυνατεί να εμπλακεί στις πειραματικές διαδικασίες του μαθήματος των Φυσικών και παρουσιάζει προβλήματα συμπεριφοράς. Αποκορύφωση στην προβληματική της συμπεριφορά αποτέλεσε η κλοπή ηλεκτρονική ς συσκευής αποθήκευσης αρχείων από μια συμμαθήτριά της, η οποία ανήκε στον αδερφό της. Όταν βρέθηκε κοντά στο να την ανακαλύψουν πέταξε τη συσκευή στην τουαλέτα για να μην την ανακαλύψουν.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις

1.Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2.Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική υποστήριξη;

408

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Αρκετές από τις σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι οι έφηβοι με Μαθησιακές Δυσκολίες δεν εμπλέκονται συχνότερα από τους τυπικούς τους συμμαθητές σε νεανική παραβατική συμπεριφορά. Απλώς όμως συλλαμβάνονται και οδηγούνται σε απολογία πιο συχνά εξαιτίας των κοινωνικών τους δεξιοτήτων. Συνήθως δεν μπορούν να προσαρμόσουν τη συμπεριφορά τους ανάλογα με το πρόσωπο που τους μιλά, κάνουν αρνητικά και σκληρά σχόλια και δεν μπορούν γενικά να υπερασπιστούν αποτελεσματικά τον εαυτό τους.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: δευτεροβάθμια εκπαίδευση

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Ένας μαθητής με Μαθησιακές Δυσκολίες αποβάλλεται διαρκώς από το γυμνάσιο γιατί έρχεται συχνά σε αντιδικία με τον γυμνασιάρχη. Η στάση του αυτή μπορεί να τον οδηγήσει να χάσει την τάξη εξαιτίας των απουσιών.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις

1.Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2.Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

409

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Αρκετές από τις σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι στο νηπιαγωγείο, όπου οι βασικές κοινωνικές λειτουργίες σχετίζονται με το κοινωνικό παιχνίδι και τη συνεργατικότητα, τα παιδιά με Μαθησιακές Δυσκολίες αντιμετωπίζουν δυσκολίες οι οποίες συχνά συνδέονται με τα χαρακτηριστικά της ιδιοσυγκρασίας τους.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: νηπιαγωγείο

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Ένας μαθητής που ίσως να έχει Μαθησιακές Δυσκολίες (φαίνεται ότι δεν μπορεί να αναγνωρίσει ρίμες, δεν μπορεί να φτιάξει ποιηματάκια ή να απομνημονεύσει στίχους) δεν συμμετέχει στο ομαδικό παιχνίδι και ζωγραφίζει διαρκώς απομονωμένος.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις

1.Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2.Τι θα προτείνατε στη νηπιαγωγό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

410

Α. Θεωρητικές παραδοχές
Αρκετές από τις σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι οι αλληλεπιδράσεις των παιδιών κι εφήβων με Μαθησιακές Δυσκολίες με τους συμμαθητές τους είναι λίγες. Σπάνια κάνουν μόνοι τους κάποια κίνηση για να κάνουν παρέες, δεν ξεκινούν εύκολα μια κοινωνική αλληλεπίδραση, είναι λιγότερο συνεργάσιμοι με τους συμμαθητές τους αλλά και με ενήλικες, ενώ συχνά παρουσιάζουν ακατάλληλες κοινωνικές συμπεριφορές.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: όλες, Μάθημα: όλα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Ένας μαθητής με Μαθησιακές Δυσκολίες είναι απότομος απέναντι στους εκπαιδευτικούς και τους συμμαθητές του, οι οποίοι με τη σειρά τους τον απορρίπτουν. Ο εκπαιδευτικός της τάξης θεωρεί ότι το πρόβλημα ξεκινά από το σπίτι και δεν προσπαθεί να τον εντάξει στις μαθητικές ομάδες εργασίας. Οι γονείς παραπονιούνται για διάκριση που κάνει ο εκπαιδευτικός απέναντι στο παιδί τους.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις

1.Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2.Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

411
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Αρκετές από τις σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι τα παιδιά και κυρίως οι έφηβοι με Μαθησιακές Δυσκολίες *παρερμηνεύουν γλωσσικά και μη γλωσσικά μηνύματα κατά τη διάρκεια των κοινωνικών τους αλληλεπιδράσεων*. Δυσκολεύονται να χρησιμοποιήσουν τη σωστή γλώσσα σε αντίστοιχες κοινωνικές περιστάσεις και δυσκολεύονται να προσαρμοστούν σε κοινωνικές περιστάσεις με αποτέλεσμα να απομονώνονται κοινωνικά.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: όλες, Μάθημα: όλα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Ένας μαθητής με Μαθησιακές Δυσκολίες παρουσιάζει προβλήματα προσοχής, αλλά και οπτικής και ακουστικής διάκρισης ενώ δείχνει να έχει και προβλήματα κωδικοποίησης εισερχομένων πληροφοριών επεξεργασίας κατά την αποθήκευση, αποκωδικοποίησης και σύνδεσης με προηγούμενες πληροφορίες. Για το λόγο αυτό δείχνει να επιλέγει τη λανθασμένη αντίδρασης σε περιστάσεις κοινωνικής επικοινωνίας.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις

1.Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2.Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

412

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Αρκετές από τις σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι παρ' όλο που τα παιδιά με Μαθησιακές Δυσκολίες κατέχουν την ίδια γνώση με τους συνομηλίκους τους για το τι πρέπει να κάνουν σε κάθε κοινωνική περίσταση, τελικά αποτυγχάνουν να λειτουργήσουν με ορθό τρόπο, διότι δυσκολεύονται να κατανοήσουν σχέσεις αιτίου – αποτελέσματος ιδιαίτερα στις κοινωνικές σχέσεις και αλληλεπιδράσεις, όπως επίσης δυσκολεύονται να προβλέψουν την εξέλιξη μιας κοινωνικής περίστασης και να επιλέξουν κατάλληλες κοινωνικές συμπεριφορές που θα τους επιτρέψουν να αποφύγουν δυσάρεστες καταστάσεις.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Ένας μαθητής με Μαθησιακές Δυσκολίες εναντιώνεται συνεχώς στους εκπαιδευτικούς του. Κάθε φορά που συμβαίνει κάτι τέτοιο, εκείνοι αντιδρούν και στη συνέχεια ο μαθητής αναγνωρίζει το λάθος του κλαίγοντας. Οι εκπαιδευτικοί του απορούν πώς δεν έχει μάθει από την πρώτη φορά που συνέβη το περιστατικό και πώς δεν μπορεί να φανταστεί τι συνέπειες θα ακολουθήσουν την πράξη του.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις

1.Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

2.Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

413

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Αρκετές από τις σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι τα παιδιά και οι έφηβοι με Μαθησιακές Δυσκολίες είναι λιγότερο πιθανό να ολοκληρώνουν τις εργασίες για το σπίτι γιατί έχουν συχνά αρνητικά συναισθήματα απέναντι σε αυτές, ενώ δεν έχουν κίνητρο για να ασχοληθούν με τη μελέτη στο σπίτι. Συνήθως εκδηλώνουν ανία και αντίδραση για τις εργασίες για το σπίτι γιατί θεωρούν ότι είναι λιγότερο ικανοί στο να ολοκληρώσουν τις εργασίες που έχουν για το σπίτι. Όταν, μάλιστα, ο εκπαιδευτικός αναθέτει τις εργασίες για το σπίτι προφορικά, συχνά έχουν δυσκολία στο να καταλάβουν τι πρέπει να κάνουν ή να καταγράψουν τις οδηγίες,

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες, Μάθημα: όλα τα γνωστικά αντικείμενα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Μια μαθήτρια Μαθησιακές Δυσκολίες επιστρέφει πάντα στο σπίτι αναφέροντας πως δεν έχει εργασίες να ετοιμάσει. Οι γονείς την πιέζουν να γράφει τις οδηγίες που της δίνει η εκπαιδευτικός, γιατί δεν την πιστεύουν ότι δεν της ανατίθενται εργασίες για το σπίτι. Κάποιες φορές γράφει κάποια εργασία αλλά δεν έχει διάθεση να την ολοκληρώσει και παραπονιέται ότι δεν είναι ικανή για τίποτα.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις

1.Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

2.Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

414

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Αρκετές από τις σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι οι μαθητές με Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες που υποστηρίζονται ακαδημαϊκά και στο σπίτι από τους γονείς τους έχουν καλύτερη επίδοση στο σχολείο.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: δευτεροβάθμια εκπαίδευση, Μάθημα: όλα τα γνωστικά αντικείμενα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Ένας μαθητής με Μαθησιακές Δυσκολίες συμμετέχει στις τελικές εξετάσεις. Έχει μεγάλο άγχος και αδυνατεί να προετοιμαστεί μόνος του. Ζητά βοήθεια από τους γονείς του οι οποίοι όμως δεν ξέρουν τον τρόπο να τον υποστηρίξουν και για αυτό απευθύνονται στο σχολικό σύμβουλο, ύστερα από την προτροπή του διευθυντή του σχολείου.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις

1.Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

2.Τι θα προτείνατε στο γονέα να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

415

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Αρκετές από τις σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι οι μαθητές με κώφωση ή βαρηκοΐα είναι δυνατόν να παρακολουθήσουν μια γενική τάξη, αρκεί ο εκπαιδευτικός να ικανοποιεί συγκεκριμένες προϋποθέσεις.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες, Μάθημα: όλα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Μια κωφή μαθήτρια παρακολουθεί τη γενική τάξη του σχολείου της καθώς δεν υπάρχει στην περιοχή που ζει σχολείο κωφών και βαρήκοων.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις

1.Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

2.Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να συμβάλει στην αποτελεσματική της διδασκαλία και μάθηση;

416

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Αρκετές από τις σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι η συνεργασία μεταξύ συνομηλίκων αποτελεί μια από τις καλύτερες πρακτικές για την ενίσχυση της ακαδημαϊκής επίδοσης των μαθητών με Μαθησιακές Δυσκολίες. Σύμφωνα με έρευνες που πραγματοποιήθηκαν σε μαθητές όλων των εκπαιδευτικών βαθμίδων, η

Διδασκαλία Μεταξύ Συνομηλίκων μπορεί να συμβάλλει αποτελεσματικά στη βελτίωση της ακαδημαϊκής επίδοσης των μαθητών που έχουν Μαθησιακές Δυσκολίες, καθώς και της συμπεριφοράς και των στάσεων μεταξύ όλων των συμμαθητών.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: όλες, Μάθημα: όλα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Ένας εκπαιδευτικός επιθυμεί να δημιουργήσει ζευγάρια για να συνεργαστούν οι μαθητές μεταξύ τους και με τον τρόπο αυτό να βοηθηθεί και ο μαθητής με Μαθησιακές Δυσκολίες που φοιτά στην τάξη του. Οι μαθητές χωρίζονται σε ζευγάρια, είτε τυχαία είτε με βάση την επίδοσή τους, όπου οι μαθητές χαμηλής επίδοσης συνεργάζονται με μαθητές υψηλότερης επίδοσης. Δεν έδωσε όμως προσοχή στην κοινωνική διάσταση της συνεργασίας, δηλαδή δεν εξακρίβωσε ότι οι μαθητές όλων των ζευγαριών επιθυμούν να εργαστούν μαζί. Έτσι ο μαθητής με Μαθησιακές Δυσκολίες νιώθει ανεπιθύμητος στο ζευγάρι του.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις

1.Ποιες είναι οι προϋποθέσεις για την εφαρμογή της Διδασκαλίας Μεταξύ Συνομηλίκων;
2.Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

417
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Σύμφωνα με τις επιδιώξεις του Νέου Σχολείου, στόχος της εκπαίδευσης θα πρέπει να είναι όλοι οι μαθητές να πάρουν από το σχολείο τα εφόδια εκείνα που θα τους οδηγήσουν στην κοινωνική πρόοδο και την επιτυχία. Και αυτό αφορά όλα τα παιδιά, χωρίς κοινωνικές, οικονομικές, μορφωτικές, θρησκευτικές ή πολιτισμικές διακρίσεις και ανισότητες.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: όλες, Μάθημα: όλα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Ένας μαθητής που έχει φοιτήσει σε τάξεις του μονοθέσιου σχολείου σε μια απομακρυσμένη περιοχή της Ελλάδας εγγράφεται σε ένα σχολείο στο κέντρο μεγάλης πόλης. Οι συμμαθητές του δεν τον αντιμετωπίζουν φιλικά, ενώ η επίδοσή του στα μαθήματα είναι εξαιρετικά χαμηλή.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις

1.Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι οι στόχοι του Νέου Σχολείου συσχετίζονται με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2.Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την επιδίωξη του Νέου Σχολείου σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

418
Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με τις σύγχρονες αντιλήψεις, που τις υιοθετεί και το Νέο Σχολείο, το διοικητικό και εκπαιδευτικό προσωπικό των σχολείων θα πρέπει να εφαρμόζουν νέες διδακτικές μεθόδους, καινοτόμες δράσεις, πολιτιστική ζωή και σύγχρονα ψηφιακά εκπαιδευτικά μέσα.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: όλες, Μάθημα: όλα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Ένα σχολείο συμμετέχει σε πολλά εκπαιδευτικά προγράμματα και εμπλέκει όλους τους μαθητές σε διάφορες δραστηριότητες. Οι μαθητές έχουν οργανωθεί σε ομάδες: θεατρική, οικολογική, ενέργειας, ηλεκτρονικής δικτύωσης, ρομποτικής, κουκλοθέατρου, κοκ. Ένας μαθητής με διάχυτες αναπτυξιακές διαταραχές δεν μπορεί να συμμετάσχει στις ομάδες και οι εκπαιδευτικοί δεν συμβάλλουν στην αντιμετώπιση του προβλήματος αυτού.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι οι στόχοι του Νέου Σχολείου συσχετίζονται με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να συμβάλει στην αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση του μαθητή αλλά και στην ομαλή του ένταξη;

419
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Σύμφωνα με αρκετές αλλά και σύγχρονες ερευνητικές αντιλήψεις, που υιοθετεί και το Νέο Σχολείο, στόχος είναι η δημιουργία ενός σχολείου που να αξιοποιεί κάθε σύγχρονο εργαλείο, όπως είναι οι διαδραστικοί πίνακες και το ηλεκτρονικό βιβλίο.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: όλες, Μάθημα: όλα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Ένας μαθητής με δυσλεξία αντιμετωπίζει δυσκολίες αποκωδικοποίησης κατά την ανάγνωση από το ηλεκτρονικό βιβλίο και τον διαδραστικό πίνακα, διότι δεν μπορεί να ακολουθήσει τις γραμμές του κειμένου με το χέρι αλλά ούτε και να υπογραμμίσει όπως είχε μάθει στο τμήμα ένταξης. Ο εκπαιδευτικός προβληματίζεται αν πρέπει να επιμένει να χρησιμοποιούν όλοι οι μαθητές το ηλεκτρονικό βιβλίο ή αν πρέπει στην περίπτωση του μαθητή να κάνει εξαίρεση.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι οι σύγχρονοι στόχοι για την αξιοποίηση της τεχνολογίας συσχετίζονται με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

420
Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με τις σύγχρονες εκπαιδευτικές αντιλήψεις, που υιοθετεί και το Νέο Σχολείο, ρόλος κάθε εκπαιδευτικής μονάδας είναι και η καλλιέργεια της περιβαλλοντικής συνείδησης στον Μαθητή: Η εξοικονόμηση ενέργειας, η υγιεινή διατροφή, η φροντίδα και ο σεβασμός στο περιβάλλον και η διασφάλιση της αειφορίας.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: όλες, Μάθημα: όλα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Ο διευθυντής ενός σχολείου υποβαθμισμένης περιοχής θεωρεί πως δεν μπορεί να ενισχύσει την περιβαλλοντική συνείδηση των μαθητών όταν στο σχολείο του φοιτούν μαθητές που δεν έχουν ικανοποιήσει βασικές τους ανάγκες όπως η σίτιση και η στέγαση, και ενώ οι βασικές μαθησιακές δεξιότητες δεν έχουν ακόμη επιτευχθεί. Για το λόγο αυτό δεν συμμετέχει σε κανένα «πράσινο» πρόγραμμα

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι οι παραπάνω στόχοι του σύγχρονου σχολείου συσχετίζονται με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στο διευθυντή να κάνει ώστε να συμβάλει στην αποτελεσματική μάθηση των μαθητών αλλά και να συμμετάσχει σε προγράμματα ευαισθητοποίησης των μαθητών σε διάφορα θέματα;

421
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Σύμφωνα με τις επιδιώξεις του Νέου Σχολείου, ο μαθητής πρέπει να γίνει «γλωσσομαθής». Να αποκτήσει δηλαδή επάρκεια στη χρήση προφορικά και γραπτά τουλάχιστον μιας ξένης γλώσσας που να τον εξοικειώνει με άλλες κουλτούρες, ώστε να είναι ικανός για ευρωπαϊκή και διεθνή επικοινωνία, και να συμβάλουν στην επαγγελματική του σταδιοδρομία.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: όλες, Μάθημα: Αγγλικά

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Ένας μαθητής με δυσλεξία δυσκολεύεται να αποκωδικοποιήσει και να κατανοήσει κείμενα που διδάσκεται στο μάθημα των αγγλικών, δεν μπορεί να απομνημονεύσει λέξεις, ενώ δεν δείχνει καμία διάθεση για να συμμετάσχει στο μάθημα.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις
1.Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι το σενάριο σχετίζεται με τους παραπάνω επιδιώξεις του σύγχρονου σχολείου;
2.Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να συμβάλει στην αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση του μαθητή;

422
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Σύμφωνα με αρκετές από τις σύγχρονες ερευνητικές διαπιστώσεις, που τις υιοθετεί και το Νέο Σχολείο, βασική επιδίωξη της εκπαίδευσης είναι οι μαθητές να αναπτύξουν στρατηγικές που θα τους βοηθήσουν πώς να μαθαίνουν. Ο

εκπαιδευτικός πρέπει μέσω νέων διδακτικών μεθόδων, εκπαιδευτικών υλικών και ψηφιακών εργαλείων να συμβάλει στην επίτευξη του βασικού αυτού σκοπού της εκπαίδευσης.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: όλες, Μάθημα: όλα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Το βασικότερο πρόβλημα των μαθητών με ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες είναι ότι δεν γνωρίζουν το πώς να μαθαίνουν. Συνήθως υιοθετούν στρατηγικές μάθησης που ανήκουν σε μικρότερες τάξεις, ενώ δεν δείχνουν να ενεργοποιούν μεταγνωστικές στρατηγικές, όπως είναι ο έλεγχος της μάθησης και η ρύθμισή της.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις
1.Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι το σενάριο σχετίζεται με τους παραπάνω επιδιώξεις του σύγχρονου σχολείου;
2.Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

423
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Σύμφωνα με τις επιδιώξεις του Νέου Σχολείου, ο μαθητής θα πρέπει να γίνει συνειδητός Έλληνας Πολίτης - Πολίτης του κόσμου. Ο μαθητής θα ενδυναμώσει την ελληνική ταυτότητα και συνείδηση με βάση τις αξίες της συλλογικότητας και της αλληλεγγύης, τον σεβασμό και αναγνώριση των άλλων.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: όλες, Μάθημα: όλα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Αρκετοί μαθητές ενός σχολείου προέρχονται από διαφορετικό πολιτισμικό περιβάλλον. Δέχονται επιθέσεις για την εθνικότητά τους από τους συμμαθητές τους, οι οποίοι τους αντιμετωπίζουν εχθρικά τόσο για την πολιτισμική, όσο και για τη θρησκευτική τους ταυτότητα. Επιπρόσθετα αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις
1.Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι οι στόχοι του Νέου Σχολείου συσχετίζονται με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2.Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να συμβάλει στην αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση του μαθητή;

424
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Βασικό συστατικό της ειδικής αγωγής είναι η άμεση, αντικειμενική και τακτική αξιολόγηση της επίδοσης των μαθητών.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: όλες, Μάθημα: όλα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Μια ειδική εκπαιδευτικός έχει απογοητευτεί και δεν γνωρίζει πώς να υποστηρίξει ένα μαθητή με Μαθησιακές Δυσκολίες που φοιτά στο Τμήμα Ένταξης. Για να μη χάνει χρόνο από την υποστήριξή του, δεν έκανε αρχική ή ενδιάμεση (αφότου άρχισε το υποστηρικτικό της πρόγραμμα) αξιολόγηση, αλλά παρόλο που πέρασε καιρός δεν παρατηρεί βελτίωση στην επίδοση του μαθητή.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις
1.Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2.Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

425
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Η διεθνής εμπειρία και έρευνα σε αρκετά σημεία της, διαπιστώνει την ανάγκη της συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης μέσω ποικίλων μορφών επιμόρφωσης, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται προγράμματα σεμιναρίων άμεσης προσωπικής επικοινωνίας , ενδοσχολικής κατά προτίμηση μορφής, και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Σε αυτή τη λογική κινούνται και οι προβλέψεις του Νέου Σχολείου.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: όλες, Μάθημα: όλα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Ειδικοί εκπαιδευτικοί που δεν συμμετείχαν για μεγάλο χρονικό διάστημα σε ευρείας κλίμακας επιμόρφωση νιώθουν ανασφάλεια κατά την υποστήριξη των μαθητών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες της τάξης τους και ζητούν τη βοήθειά σας.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις
1.Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι οι διεθνείς διαπιστώσεις συσχετίζονται με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2.Τι θα προτείνατε στο διευθυντή και στους εκπαιδευτικούς να κάνουν ώστε να συμβάλουν στην αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση των μαθητών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες της τάξης τους;

426
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Σύμφωνα με τις αντιλήψεις της σύγχρονης διδακτικής, που υιοθετεί και το Νέο Σχολείο, οι μαθητές δεν πρέπει πια να αποστηθίζουν, αλλά να κατανοούν σε βάθος το περιεχόμενο της σχολικής γνώσης, ώστε να μπορούν να το αξιοποιήσουν ανάλογα. Σε αυτό τον στόχο συμβάλλουν οι μαθητοκεντρικές διδακτικές προσεγγίσεις , διότι κινητοποιούν το ενδιαφέρον και τις διαδικασίες σκέψης των μαθητών και αναγνωρίζουν τη μοναδικότητα κάθε μαθητή.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: όλες, Μάθημα: όλα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Οι εκπαιδευτικοί μιας σχολικής μονάδας επιμένουν ότι θα χάσουν πολύ χρόνο για την εκπαίδευση των μαθητών στον τρόπο ερευνητικής εργασίας σε ομάδες ή στην εκπαίδευσή τους στο πώς να χρησιμοποιούν τους υπολογιστές, ενώ οι ίδιοι δεν

διαθέτουν το χρόνο να ασχοληθούν με τη διαφοροποίηση της ύλης. Με τον τρόπο αυτό όμως δεν προωθούν τους στόχους του σύγχρονου σχολείου και δεν βοηθούν, πάνω από όλα τους μαθητές τους, και ιδιαίτερα όσους έχουν αυξημένες μαθησιακές ανάγκες.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις
1.Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι οι στόχοι της σύγχρονης διδακτικής συσχετίζονται με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2.Τι θα προτείνατε στο διευθυντή να κάνει ώστε να συμβάλει στην αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση των μαθητών του σχολείου του;

427
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Αρκετές από τις σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι είναι δυνατή η ανίχνευση των μαθησιακών δυσκολιών από την προσχολική κιόλας ηλικία, είτε μέσω της αξιολόγησης της σχολικής ετοιμότητας είτε με δραστηριότητες φωνολογικής επίγνωσης.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: νηπιαγωγείο, Μάθημα: όλα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Μια νηπιαγωγός αναρωτιέται για το αν θα πρέπει να προτείνει στους γονείς μιας μαθήτριας να μην παρακολουθήσει την Α' δημοτικού, καθώς δεν μπορεί να αντιληφθεί αν είναι έτοιμη μαθησιακά.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις
1.Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2.Τι θα προτείνατε στη νηπιαγωγό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

428
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Σύμφωνα με τις αντιλήψεις της σύγχρονης διδακτικής, που υιοθετεί και το Νέο Σχολείο, οι μαθητές δεν πρέπει πια να αποστηθίζουν, αλλά να κατανοούν σε βάθος το περιεχόμενο της σχολικής γνώσης, ώστε να μπορούν να το αξιοποιήσουν ανάλογα.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: όλες, Μάθημα: όλα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Ένας μαθητής με δυσλεξία ενώ έχει κατακτήσει τη δεξιότητα της αναγνωστικής κατανόησης και κατανοεί ό,τι διαβάζει σε μεγάλο βαθμό, δεν μπορεί να αξιοποιήσει ό,τι κατανόησε για να αποδώσει προφορικά το νόημα ολοκληρωμένα ή να απαντήσει σε σχετικές ερωτήσεις.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις
1.Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι προτάσεις της σύγχρονης διδακτικής με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2.Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει τις αντιλήψεις της σύγχρονης διδακτικής σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

429

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με τις αντιλήψεις της σύγχρονης διδακτικής, που υιοθετεί και το Νέο Σχολείο, πρωταρχική επιδίωξη δεν είναι όλοι οι μαθητές να μάθουν συγκεκριμένη ύλη, αλλά να μάθουν πώς να μαθαίνουν. Το σκοπό αυτό εξυπηρετούν οι γνωστικές και μεταγνωστικές στρατηγικές που θα κληθούν να διδάξουν οι εκπαιδευτικοί.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες, Μάθημα: όλα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Ένας εκπαιδευτικός δεν πιστεύει πως μπορεί και πρέπει να διδάξει άμεσα και συστηματικά τη σημαντικότητα, το περιεχόμενο και τη χρήση των γνωστικών και μεταγνωστικών στρατηγικών. Θεωρεί πως αρκεί να τις εφαρμόζει και οι μαθητές έμμεσα και διαισθητικά θα αντιληφθούν τον τρόπο εφαρμογής τους και θα τις υιοθετήσουν. Παράλληλα, θεωρεί πως ακόμη και αν μπορούσε να τις διδάξει, θα ήταν χάσιμο χρόνου μια και θα πρέπει να καλύψει μεγάλο μέρος της ύλης μέσα σε μια χρονιά. Η στάση του αυτή, επηρεάζει και παρασύρει και τους υπόλοιπους εκπαιδευτικούς του σχολείου, γεγονός που φέρνει σε δυσχερή θέση τους μαθητές και κυρίως, αυτούς με Μαθησιακές Δυσκολίες.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις

1.Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

2.Τι θα προτείνατε στο διευθυντή και στους εκπαιδευτικούς να κάνουν ώστε να μετατρέψουν τις αντιλήψεις της σύγχρονης διδακτικής σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

430

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Αρκετές από τις σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι η πρόληψη και αντιμετώπιση των προβλημάτων συμπεριφοράς μπορεί να επιτευχθεί μέσω του σχεδιασμού και της εφαρμογής κανόνων, τις πειθαρχικές παρεμβάσεις, το θετικό κλίμα της τάξης , την ενδιαφέρουσα διδασκαλία, την εμπλοκή των μαθητών στην διαμόρφωση κανόνων, την ανάπτυξη εσωτερικών κινήτρων κα.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες, Μάθημα: όλα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Εκπαιδευτικός της περιφέρειάς σας αντιμετωπίζει δυσκολία στη διδασκαλία καθώς η τάξη έχει αρνητικό κλίμα απέναντι στους μαθητές εκείνους που παρουσιάζουν μαθησιακά κενά. Οι μαθητές αυτοί όχι μόνο νιώθουν απομονωμένοι και δεν έχουν ενδιαφέρον για το σχολείο.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις

1.Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

2.Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

431

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με τις αντιλήψεις της σύγχρονης διδακτικής, που υιοθετεί και το Νέο Σχολείο, τα σχολεία πρέπει να είναι «ανοιχτά» και να στοχεύουν στην ένταξη όλων των μαθητών. Αρκετές από τις σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι η σχολική ένταξη μπορεί να έχει θετικές συνέπειες για όλους όσους συμμετέχουν στη διαδικασία, είτε αυτοί είναι οι μαθητές με ή χωρίς αναπηρία και οι εκπαιδευτικοί τους.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες, Μάθημα: όλα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Οι εκπαιδευτικοί ενός σχολείου αντιμετωπίζουν πρόβλημα με τα παιδιά των τάξεών τους, τα οποία αντιμετωπίζουν αρνητικά ένα μαθητή με ελαφρά νοητική υστέρηση και ένα μαθητή με σύνδρομο Asperger που μεταφέρθηκαν από ένα ειδικό σχολείο στο γενικό. Κρίνοντας από την αντίδραση όλων των μαθητών του σχολείου στα διαλλείματα, ισχυρίζονται ότι τα παιδιά αυτά δεν μπορούν να ενταχθούν στο γενικό σχολείο και πως θα ήταν καλύτερα να επέστρεφαν στο ειδικό.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις

1.Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

2.Τι θα προτείνατε στο διευθυντή να κάνει ώστε να μετατρέψει τις αντιλήψεις της σύγχρονης διδακτικής σε αποτελεσματική ένταξη;

432

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Μια από τις επιδιώξεις του Νέου Σχολείου είναι να δοθεί έμφαση στην ελληνική γλώσσα, στην προφορική και γραπτή μορφή του. Σημαντικό μέρος της διδασκαλίας αποτελεί και η ιστορική ορθογραφία, στην οποία μεγάλο μέρος των μαθητών συναντά σοβαρές δυσκολίες.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: γυμνάσιο Μάθημα: γλώσσα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Εκπαιδευτικός της περιφέρειάς σας δυσκολεύεται να διδάξει το μάθημα της νεοελληνικής γλώσσας, καθώς αρκετοί μαθητές αγνοούν την ιστορική ορθογραφία βασικού λεξιλογίου και αποδίδουν στα γραπτά τους φωνολογικά τις λέξεις επηρεασμένοι, όπως πιστεύει, και από τον τρόπο γραφής τους στο διαδίκτυο.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις

1.Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

2.Τι θα προτείνατε στην εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να συμβάλει στην αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση των μαθητών του;

433

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Αρκετές από τις σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι για την κατάκτηση της ιστορικής/ετυμολογικής ορθογραφίας (η ορθογραφία του θέματος της λέξης) οι μαθητές θα πρέπει να διαβάζουν αρκετά κείμενα ώστε να εξοικειωθούν με την εικόνα των λέξεων.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: Β' δημοτικού Μάθημα: γλώσσα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Ένας μαθητής με δυσλεξία αδυνατεί να αποδώσει ορθογραφημένα το θέμα σε αρκετές από τις λέξεις που διδάσκεται . Η εκπαιδευτικός δεν ξέρει πώς να τον βοηθήσει και ζητά τη βοήθειά σας.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις
1.Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2.Τι θα προτείνατε στην εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

434
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Αρκετές από τις σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι η διδασκαλία γνωστικών και μεταγνωστικών στρατηγικών εξοικειώνει τους μαθητές με Μαθησιακές Δυσκολίες με τις δυνατότητες και τις αδυναμίες τους και συμβάλει στη ανάπτυξη συμπεριφορών αυτο-ρύθμισης κατά τη συγγραφή από την πλευρά των μαθητών.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: Ε' δημοτικού, Μάθημα: Γλώσσα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Ένας μαθητής με Μαθησιακές Δυσκολίες δεν γνωρίζει πώς να γράφει εκθέσεις. Ξεκινά το κείμενό του χωρίς να κάνει σχεδιάγραμμα, χωρίς στόχο για το τι θέλει να επιτύχει με το κείμενό του, χωρίς να ελέγχει το τι έχει γράψει.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις
1.Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2.Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

435
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Αρκετές από τις σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι κατά το δεύτερο στάδιο της παραγωγής του γραπτού λόγου, την καταγραφή, η διδασκαλία της δομής των κειμένων και των μορφοσυντακτικών κανόνων αναδεικνύονται ως οι αποτελεσματικότερες μέθοδοι για την ενίσχυση των δεξιοτήτων των μαθητών με Μαθησιακές Δυσκολίες . Όταν οι μαθητές γνωρίζουν μορφοσυντακτικά χαρακτηριστικά και τη σειρά των πληροφοριών που πρέπει να παραθέσουν, τότε είναι ευκολότερη για εκείνους η καταγραφή.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: Στ΄, Μάθημα: γλώσσα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Ένας μαθητής με δυσλεξία την ώρα της «έκθεσης» ολοκληρώνει αμέσως το κείμενό του. Κατά την αξιολόγηση η εκπαιδευτικός, ενώ μπορεί να διακρίνει τα λάθη του, δεν ξέρει πώς να τον βοηθήσει στη βελτίωση του αρχικού κειμένου .

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις
1.Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2.Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

436
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Αρκετές από τις σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι σημαντικό ρόλο στη μείωση των δυσκολιών στη γραφή παίζει η διδασκαλία μέσω της χρήσης των ηλεκτρονικών υπολογιστών, καθώς επιτρέπει στους μαθητές να γράφουν ανεμπόδιστα ιδιαίτερα αν χαρακτηρίζονται από δυσγραφία.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: γυμνάσιο, Μάθημα: Νέα Ελληνικά

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Μια εκπαιδευτικός αποφασίζει να χρησιμοποιήσει τους υπολογιστές του εργαστηρίου του σχολείου με σκοπό να τους βοηθήσει να κάνουν λιγότερα λάθη ορθογραφίας και κυρίως να βοηθήσει τον μαθητή με Μαθησιακές Δυσκολίες της τάξης της να ξεπεράσει τα προβλήματά του στην γραπτή έκφραση. Δεν ξέρει όμως με ποιο τρόπο να τους εμπλέξει στο μάθημά της.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις
1.Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2.Τι θα προτείνατε στην εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

437
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Τα περισσότερα παιδιά με τύφλωση στην Ελλάδα παρακολουθούν ειδικά σχολεία ή τάξεις για τυφλά παιδιά. Παρόλα αυτά θα μπορούσαν να ενταχθούν στο γενικό σχολικό πλαίσιο όπως συμβαίνει σε χώρες του εξωτερικού, όπου παιδιά με διαταραχές όρασης διδάσκονται σε συνηθισμένες τάξεις. Η βοήθεια που προσφέρεται βέβαια σε αυτά τα παιδιά βασίζεται σε ιδιαίτερες προσαρμογές.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: όλες της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, Μάθημα: όλα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Ένας μαθητής με προβλήματα όρασης φοιτά σε ένα γενικό δημοτικό σχολείο καθώς στην επαρχιακή πόλη που ζει δεν υπάρχει ειδικό σχολείο τυφλών και αμβλυώπων. Ο ειδικός εκπαιδευτικός δεν γνωρίζει πώς να προσαρμόσει την ύλη του αναλυτικού προγράμματος ώστε να βοηθήσει το μαθητή τόσο στο τμήμα ένταξης όσο και στη γενική τάξη που παρακολουθεί αρκετές ώρες της ημέρας.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις
1.Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2.Τι προσαρμογές θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε ο μαθητής να διδαχθεί και να μάθει αποτελεσματικά στο γενικό σχολείο;

438
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Τα περισσότερα παιδιά με τύφλωση στην Ελλάδα παρακολουθούν ειδικά σχολεία ή τάξεις για τυφλά παιδιά. Παρόλα αυτά θα μπορούσαν να ενταχθούν στο γενικό σχολικό πλαίσιο όπως συμβαίνει σε χώρες του εξωτερικού, όπου παιδιά με διαταραχές όρασης διδάσκονται σε συνηθισμένες τάξεις. Η βοήθεια που προσφέρεται βέβαια σε αυτά τα παιδιά βασίζεται σε ιδιαίτερες προσαρμογές.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: όλες της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, Μάθημα: όλα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Ένας μαθητής με τύφλωση που βρίσκεται στην εφηβική ηλικία αντιμετωπίζει όχι μόνο προβλήματα μάθησης αλλά και ψυχοκοινωνικής φύσης. Ο εκπαιδευτικός της παράλληλης στήριξης ενώ έχει κάνει τις απαραίτητες προσαρμογές να υποστηρίξει το μαθητή μαθησιακά, δεν γνωρίζει πώς θα πρέπει να τον στηρίξει ώστε να ανταπεξέλθει ψυχοκοινωνικά μέσα στη γενική τάξη.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται περιγραφή της σημερινής πολιτικής ένταξης στην Ελλάδα με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να συμβάλει στην αποτελεσματική διδασκαλία και ομαλή ένταξη του μαθητή;

439
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Νέου Σχολείου, οι μαθητές με αναπηρία θα πρέπει να εντάσσονται (πλήρως είτε μερικώς) στο γενικό πλαίσιο. Σύμφωνα με τις σύγχρονες ερευνητικές παραδοχές η σχολική ένταξη περιλαμβάνει τρεις τύπους, την χωροταξική, την κοινωνική και τη διδακτική.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: όλες, Μάθημα: όλα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Σε ένα Δημοτικό Σχολείο φοιτά ένας μαθητής με κινητική αναπηρία. Ο διευθυντής θεωρεί ότι έχει κάνει το καλύτερο δυνατό για να εντάξει το μαθητή στο σχολικό πλαίσιο υιοθετώντας πρακτικές που συμβάλουν στη χωροταξική ένταξη του μαθητή.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις
1.Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2.Τι θα προτείνατε στο διευθυντή να κάνει ώστε να μετατρέψει την επιδίωξη του Νέου Σχολείου σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

440

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Νέου Σχολείου, οι μαθητές με αναπηρία θα πρέπει να εντάσσονται (πλήρως είτε μερικώς) στο γενικό πλαίσιο. Οι μαθητές όμως των ειδικών σχολείων είναι συνηθισμένοι σε διαφορετικό σχολικό πλαίσιο και ρουτίνα από αυτή των γενικών τάξεων.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες, Μάθημα: όλα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Ο διευθυντής ενός σχολείου πρόκειται να υποδεχτεί ένα μαθητή με αναπηρία στο γενικό σχολείο. Δεν γνωρίζει όμως τι πρέπει να κάνει, μια και τα στοιχεία διαφοροποίησης των ειδικών τάξεων, όπως είναι ο μικρότερος αριθμός μαθητών στις τάξεις και οι λιγότερο αυστηροί κανόνες συμπεριφοράς, δεν είναι εύκολα εφαρμόσιμα στο γενικό πλαίσιο.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις

1.Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η περιγραφή των αναγκών των μαθητών με αναπηρία με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

2.Τι θα προτείνατε στο διευθυντή να κάνει ώστε να συμβάλει στην αποτελεσματική ένταξη (χωροταξική και κοινωνική) και επομένως ουσιαστική διδασκαλία και μάθηση του μαθητή;

441

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Νέου Σχολείου, οι μαθητές με αναπηρία θα πρέπει να εντάσσονται (πλήρως είτε μερικώς) στο γενικό πλαίσιο. Αρκετές από τις σύγχρονες έρευνες αναφέρουν πως αυτό που θα συμβάλει περισσότερο στην αποδοχή του μαθητή με αναπηρία στη γενική τάξη είναι η στάση που θα υιοθετήσει ο εκπαιδευτικός.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες, Μάθημα: όλα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Η στάση των εκπαιδευτικών ενός γενικού σχολείου δεν είναι θετική απέναντι στη μεταγραφή ενός μαθητή με αναπηρία από το ειδικό σχολείο στη δική τους μονάδα. Η έλλειψη εμπειρίας και γνώσεων για τις ανάγκες αυτού του μαθητή τους κάνει να νιώθουν ανασφαλείς και αρνητικοί απέναντι στη μεταγραφή.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις

1.Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

2.Τι θα προτείνατε στο διευθυντή να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

442

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Νέου Σχολείου οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να συνεργάζονται ώστε οι μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες να ενταχθούν (πλήρως είτε μερικώς) ομαλά και να μάθουν αποτελεσματικά.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: όλες, Μάθημα: όλα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Σε ένα σχολείο ο ειδικός εκπαιδευτικός έχει έρθει σε διένεξη με τον εκπαιδευτικό της γενικής τάξης που φοιτά ένας μαθητής με αναπηρία. Υποστηρίζει ότι ο γενικός εκπαιδευτικός δεν αναγνωρίζει τη δουλειά του και πως δεν εφαρμόζει τις οδηγίες του για την ομαλή ένταξη του μαθητή στο σχολικό πλαίσιο.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η απαίτηση του Νέου Σχολείου με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε ώστε να υπάρξει καλύτερη συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών;

443
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Νέου Σχολείου, οι μαθητές με αναπηρία θα πρέπει να εντάσσονται (πλήρως είτε μερικώς) στο γενικό πλαίσιο. Από τη στιγμή όμως που ένας μαθητής εντάσσεται στη γενική τάξη θα πρέπει να παρακολουθείται η πρόοδός του με οργανωμένο τρόπο ώστε να αξιολογείται και η ένταξή του.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: όλες , Μάθημα: όλα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Ένας μαθητής με αναπηρία, εντάχθηκε στο γενικό σχολείο αλλά οι γονείς του επιμένουν ότι δεν του προσφέρει κάτι παραπάνω, αντιθέτως, ότι το παιδί τους έχει απομονωθεί και δεν δείχνει να μαθαίνει. Στο ειδικό σχολείο παρουσίαζε μεγαλύτερη πρόοδο.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις
1. Ποια είναι τα πλεονεκτήματα της ένταξης;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να κάνει την ένταξη του μαθητή ομαλή;

444
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Νέου Σχολείου, οι μαθητές με αναπηρία θα πρέπει να εντάσσονται (πλήρως είτε μερικώς) στο γενικό πλαίσιο. Η εκπαίδευση των μαθητών με αναπηρία απαιτεί ένα προγραμματισμό τόσο για την εκπαιδευτική παρέμβαση που θα υιοθετηθεί όσο και για την υλικοτεχνική υποδομή που θα απαιτηθεί.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: όλες, Μάθημα: όλα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Ένας μαθητής με παραπληγία εγγράφεται σε ένα σχολείο το οποίο όμως δεν διαθέτει την κατάλληλη υποδομή για να τον υποδεχθεί. Εκτός από την κατασκευή ράμπας, ο διευθυντής δεν γνωρίζει για τι άλλο θα πρέπει να προβλέψει για να τον υποδεχθεί με την έναρξη της χρονιάς.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η απαίτηση του Νέου Σχολείου με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στο διευθυντή να κάνει για να αυξήσει την ανεξαρτησία του μαθητή με αναπηρία μέσα στη σχολική μονάδα;

445
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Νέου Σχολείου, οι μαθητές με αναπηρία θα πρέπει να εντάσσονται (πλήρως είτε μερικώς) στο γενικό πλαίσιο. Παρόλο που οι περισσότεροι και βαρήκοοι μαθητές εκπαιδεύονται σε ειδικά σχολεία και τάξεις, υπάρχουν περιπτώσεις ελαφριάς βαρηκοΐας και στις γενικές τάξεις.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: όλες, Μάθημα: όλα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Ένας εκπαιδευτικός δεν γνωρίζει πώς να βοηθήσει ένα μαθητή που φοιτά στην τάξη του. Επιθυμεί να μάθει τρόπους για να τον εντάξει ομαλά και εκείνος να τον διδάξει αποτελεσματικά.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις
1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι θα μπορούσε ο εκπαιδευτικός να εντάξει κοινωνικά το μαθητή;
2. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι θα μπορούσε ο εκπαιδευτικός να εντάξει χωροταξικά το μαθητή;

446
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Σύμφωνα με έρευνες χαρτογράφησης της ειδικής αγωγής, το 2,6% των μαθητών παρουσιάζει προβλήματα λόγου και ομιλίας. Είναι πολύ πιθανό λοιπόν ένας εκπαιδευτικός ειδικής αγωγής να συναντήσει στο πλαίσιο τόσο του τμήματος ένταξης, όσο και του ειδικού σχολείου μαθητές με διαταραχές λόγου.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: όλες, Μάθημα: όλα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Ένας ειδικός εκπαιδευτικός χρειάζεται να υποστηρίξει στο τμήμα ένταξης δύο μαθητές με προβλήματα λόγου. Ο ένας αντιμετωπίζει προβλήματα άρθρωσης και τραυλισμό ενώ ο δεύτερος διαταραχές της φωνής και της γλώσσας.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις

1. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να βοηθήσει το μαθητή με προβλήματα άρθρωσης και τραυλισμό;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να βοηθήσει το μαθητή με διαταραχές της φωνής και της γλώσσας;

447

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Οι μαθητές με διαταραχές συμπεριφοράς είναι συνήθως οι πρώτοι που συναντούν την αντίδραση του εκπαιδευτικού τους στην τάξη και παραπέμπονται σε μονάδες ειδικές αγωγής και εκπαίδευσης. Άλλες φορές ο εκπαιδευτικός επιλέγει την τιμωρία να περνούν το χρόνο τους έξω από την τάξη, ώστε να διατηρήσει την ηρεμία των υπολοίπων παιδιών. Οι απαιτήσεις του Νέου Σχολείου ορίζουν οι μαθητές να βρίσκονται μέσα στην τάξη και ο εκπαιδευτικός να προσπαθεί το μέγιστο για την αποτελεσματική διδασκαλία τους τόσο σε ακαδημαϊκό επίπεδο όσο και σε ψυχοκοινωνικό.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες, Μάθημα: όλα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Ένας εκπαιδευτικός έχει στην τάξη του ένα μαθητή με προβλήματα συμπεριφοράς. Ο μαθητής φωνάζει συχνά στη μέση του μαθήματος, απαντά χωρίς να περιμένει τη σειρά του, μιλά με τους συμμαθητές του και κάνει σχόλια άσχετα με το μάθημα προκειμένου να προκαλέσει το γέλιο των συμμαθητών του. Επίσης, σηκώνεται συχνά από τη θέση του χωρίς άδεια και ενοχλεί τους συμμαθητές του.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις

1. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να βοηθήσει το μαθητή για τα λεκτικά του ξεσπάσματα;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να βοηθήσει το μαθητή για την κίνηση μέσα στην τάξη;

448

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Αρκετές από τις σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι οι μαθητές με Μαθησιακές Δυσκολίες κατανοούν τις μαθηματικές έννοιες μέσω της σαφούς και συγκεκριμένης διδασκαλίας. Η άμεση, επεξηγηματική και σαφής διδασκαλία είναι εκείνη που συμβάλει στο να κατανοήσει ο μαθητής τη σχέση των αντικειμένων και των πράξεων με συμβολικές διαδικασίες.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες, Μάθημα: μαθηματικά

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Ένας εκπαιδευτικός διδάσκει Μαθηματικά με ένα τρόπο που βοηθά σημαντικά τους μαθητές. Φέρνει παραδείγματα από την καθημερινή ζωή και τους ζητά να ανακαλύψουν τη θεωρία που κρύβεται πίσω από αυτό. Παρόλα αυτά, οι μαθητές με δυσαριθμησία που έχει στην τάξη του δεν μπορούν να παρακολουθήσουν και έχουν μείνει αρκετά πίσω σε σχέση με τους συμμαθητές του. Οι γονείς τους παραπονιούνται στον Διευθυντή.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις
1.Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2.Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

449
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Αρκετές από τις σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι πριν γίνει η εισαγωγή στη διαδικασία του αλγόριθμου κατά τη διδασκαλία μαθητών με Μαθησιακές Δυσκολίες, είναι απαραίτητο οι μαθητές να είναι γνωρίζουν τι σημαίνουν και πώς να χρησιμοποιούν τα σύμβολα των πράξεων (+, -, x, :) αλλά και να γνωρίζουν την ανάλογη μαθηματική γλώσσα ώστε να κατανοούν και να εκφράζονται σωστά.

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: όλες, Μάθημα: μαθηματικά

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:
Ένας μαθητής με δυσαριθμησία δεν γνωρίζει τις ονομασίες των πραξιακών συμβόλων, να τα συνδέει με τη σωστή πράξη, να τα συσχετίζει σωστά με τα ρήματα που αναφέρονται στα προβλήματα (πχ. αφαιρώ, βγάζω, παίρνω, μειώνω κτλ.). Δεν γνωρίζει επίσης τις ειδικές ονομασίες των αποτελεσμάτων (πχ. άθροισμα, διαφορά) και των αριθμών που αναφέρονται στην πράξη (πχ. μειωτέος, αφαιρετέος). Εξαιτίας των χαρακτηριστικών του αυτών δεν μπορεί να κατανοήσει το λόγο του εκπαιδευτικού και δεν ακολουθεί τις οδηγίες του. Ο εκπαιδευτικός θεωρεί ότι ο μαθητής το κάνει επίτηδες για να μη συμμετέχει ενεργητικά στο μάθημα και η μεταξύ τους σχέση είναι έντονη καθώς έρχονται συχνά σε αντιπαράθεση.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις
1.Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

450
Α. Θεωρητικές παραδοχές
Η σύγχρονη βιβλιογραφία αναφέρει ότι για να απομάθει το παιδί μια συμπεριφορά (απόσβεση) δεν θα πρέπει να ακολουθείται από θετική ή αρνητική ενίσχυση, η οποία ενδυναμώνει την εμφάνιση μιας συμπεριφοράς. Ενίσχυση για τους μαθητές μπορεί να αποτελέσουν υλικές αμοιβές, δραστηριότητες (εκδρομή, παιχνίδι), ενισχυτές πληροφόρησης (έπαινος), κοινωνικοί ενισχυτές (προσοχή του εκπαιδευτικού).

Β. Περιγραφή σεναρίου
1. Δεδομένα: Τάξη: Στ΄, Μάθημα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ένας μαθητής με προβλήματα συμπεριφοράς, που δεν ενδιαφέρεται για το μάθημα της Φυσικής, αλλά ούτε είναι και καλός σε αυτό, κάνει σε κάθε μάθημα φασαρία ώστε ο εκπαιδευτικός να τον αποβάλει από το εργαστήριο και να τον στέλνει τιμωρία μόνο του την τάξη την ώρα του εργαστηρίου. Σε κάθε του έξοδο από την τάξη προκαλεί επιπλέον φασαρία

λέγοντας κάτι που θα κάνει και την υπόλοιπη τάξη να γελάσει και να ασχοληθεί μαζί του.

Γ. Ενδεικτικές ερωτήσεις

1.Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

2.Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;